

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การอนุรักษ์บ้านพื้นถิ่นในชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง

THE CONSERVATION OF VERNACULAR HOUSE IN THE OLD URBAN
COMMUNITY PHUM RIANG

วพ.
๑๗๓๙๗
๒๕๕๔

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 116997
วันเดือนปี 21 ส.ค. 2554

b. 12331995
i. ....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2554

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KMITL-2011-AR-M-003-017

**THE CONSERVATION OF VERNACULAR HOUSE IN THE OLD URBAN
COMMUNITY PHUM RIANG**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURE IN INTERIOR ARCHITECTURE
INTERIOR ENVIRONMENTAL RESEARCH
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2011**

KMITL-2011-AR-M-003-017

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2011

FACULTY OF ARCHITECTURE

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การอนุรักษ์บ้านพื้นถิ่นในชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง
นักศึกษา	นางสาวสุกัญญา หิตแก้ว
รหัสประจำตัว	52620409
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
พ.ศ.	2554
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.จันทน์ เพชรานนท์

บทคัดย่อ

สภาวัฒนธรรมอำเภอไชยาได้ร่วมมือกับกรมศิลปากรทำการศึกษาในด้านวัฒนธรรมของเมืองพุมเรียง ได้มีการจัดทำผังเมืองรวมของอำเภอไชยาโดยให้มีพื้นที่ในการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุในบริเวณตำบลพุมเรียง แต่ยังมีได้ครอบคลุมไปถึงบริเวณหมู่บ้านที่อยู่อาศัยดั้งเดิม งานวิจัยที่ผ่านมาเป็นการศึกษา การวางผังเมืองและวิเคราะห์สถาปัตยกรรมภายนอกของชุมชนพุมเรียงเพื่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของชุมชนเป็นหลัก ไม่ได้ศึกษารายละเอียดผังพื้น และการใช้งานภายในอาคารแต่อย่างใด การวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาต่อเนื่องในพื้นที่ชุมชนเมืองเก่าพุมเรียงเพื่อการอนุรักษ์ที่ยั่งยืนต่อไป โดยเน้นการศึกษาสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายใน

โดยทำการศึกษาหมู่บ้านพุมเรียง หมู่ที่ 1 (บ้านกลาง) เฉพาะสถาปัตยกรรมของพื้นที่ที่ตรงกับหลักเกณฑ์การอนุรักษ์ ซึ่งมีจำนวน 11 หลังด้วยวิธีการ สัมภาษณ์, สังเกต, รั้ววัด รายละเอียดทางด้านสถาปัตยกรรม และสอบถามข้อมูลประวัติจากผู้อยู่อาศัย ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมภายในของทุกหลัง เพื่อทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์การอนุรักษ์และสรุปเป็นแนวความคิดในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน

ผลจากการวิจัยลักษณะทางกายภาพพบว่า รูปแบบของบ้านพื้นถิ่นมี 2 รูปแบบ คือแบบมีระเบียงด้านหน้า และไม่มีระเบียง รูปแบบหลังคา ส่วนใหญ่เป็นหลังคาจั่ว การเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่แบบดั้งเดิมแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1) เป็นอาคารสองชั้นหลังเดี่ยวติดถนน 2) ด้านหน้าเป็นอาคารสองชั้นติดถนนเชื่อมต่อด้วยที่ว่างและมีอาคารด้านหลัง 3) อาคารลักษณะพิเศษ มีอาคารด้านหน้าติดถนน และมีอาคารด้านข้าง ด้านหลัง ซึ่งรูปแบบนี้มีสัดส่วนพื้นที่มากที่สุด เนื่องจากเป็นบ้านของท่านเจ้าเมืองไชยา ในด้านความต้องการของชุมชน พบว่าต้องการให้มีการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในรูปแบบที่ให้เหมือนของเดิม แต่สามารถใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ และต้องการให้มีการพัฒนาในเชิงท่องเที่ยว จัดกิจกรรมและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก ผลสรุปข้อเสนอแนะในการวิจัย ต้องการให้มีการเข้าไปดูแลและมีส่วนร่วมของภาครัฐในการอนุรักษ์และพัฒนาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	The Conservation of Vernacular House in The Old Urban Community Phum Rieng
Student	Ms.Sukanya Heatkeaw
Student ID	52620409
Degree	Master of Architecture
Program	Interior Architecture
Year	2011
Thesis Advisor	Assoc.Prof. Jantanee Bejrananda

ABSTRACT

Chaiya Cultural Council has partnered with the Department of Fine Arts to study in the city's cultural Phum Rieng. The Department of Public Works and Town plan have been prepared. However, it has not yet been extended to include the traditional village housing. Research is to study the past. Planning and analysis of the exterior architecture of Phum Rieng community to conserve the environment of the community as a major. Not studied details of floor plan. And use the building at all. This research is a continuing education in urban areas to conserve the old Phum Rieng sustainable. The study focused on exterior and interior architecture.

The study group at moo 1st, Phum Rieng architecture and environment of the area that meet the criteria for conservation, which amount to 12 units a survey method, observation, surveying, architectural details and history inquiries from residents and analyze the exterior and interior architectural elements of each unit to compare the criteria of conservation and summarize the concept of architectural conservation exterior and interior architectural of old building.

Results from this study showed that physical characteristics. Vernacular style of the house has two types. First, having a balcony at the front of building. Second, not having a balcony at the front of building. Most of the roof forms are gable roof. Functional connection and the traditional areas could be divided into three types. 1) Single building two floor 2) Two buildings, the first building is two floor and connection by area space next to the second building. 3) The special building has three buildings. First building is two floors, and has the building at the side and back of first building. The format of this area accounted for most, because that is the home of the ruler of Chaiya. Result, requirements of the community, found out to have the conservation of

architectural forms to look like the original. However, it can be used to replace other materials. And want to develop in terms of tourism and public relations activities to be recognized. Conclusions, recommendations for future research, they wanted the government to take care and participation of conservation and development.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ จันทนี เพชรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ และความช่วยเหลือจนกระทั่งลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ อรรถพร เพชรานนท์, รองศาสตราจารย์กฤษฎา อินทรสถิตย์ และ ดร.คณิน หุตานุวัตร ที่ให้ความกรุณาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานวิจัย

ขอขอบคุณเจ้าของบ้านกลุ่มตัวอย่างทุกหลังและผู้คนในชุมชนพุมเรียงที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย ด้วยมิตรไมตรี และความเอื้อเฟื้ออย่างสูง

ขอบคุณและขอใจ เพื่อน และน้อง ที่ให้ความช่วยเหลือในการผลิตวัตถุคืบของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะเพื่อนร่วมทุกข์สุขตลอดระยะเวลาการศึกษา กิ๊ก กัส แก้ว และน้อง ๆ ทุกคน รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ และที่ขาดไม่ได้คือขอขอบคุณสำหรับทุนการศึกษาและกำลังใจจาก คุณสุรทิน คงเมือง ที่ให้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ กราบขอบพระคุณ พ่อณรงค์และแม่อุทัย หิตแก้ว บุพการีผู้ให้กำลังใจสำคัญและเป็นแรงผลักดันแก่ผู้วิจัยในการเรียนปริญญาโทให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีจนกระทั่งได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุกัญญา หิตแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	VII
สารบัญตาราง.....	XI
สารบัญภาพ.....	XIV
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
1.3 ความสำคัญของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.6 คำนิยามศัพท์.....	5
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ประวัติความเป็นมาและความสำคัญ.....	9
2.2 บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง.....	17
2.3 คุณค่าและเอกลักษณ์ของชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง.....	20
2.4 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น.....	26
2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อม และการบันทึกสภาพ.....	28
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
3.4 ขั้นตอนการวิจัย.....	46
3.5 การศึกษาตัวแปร	47
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 บ้านเลขที่ 1.....	55
4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 1	55
4.1.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	55
4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 บ้านเลขที่ 2.....	65
4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 2	65
4.2.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	65
4.3 กลุ่มตัวอย่างที่ 3 บ้านเลขที่ 3.....	75
4.3.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 3	75
4.3.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	75
4.4 กลุ่มตัวอย่างที่ 4 บ้านเลขที่ 4.....	87
4.4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 4	87
4.4.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	87
4.5 กลุ่มตัวอย่างที่ 5 บ้านเลขที่ 7.....	97
4.5.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 5	97
4.5.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	97
4.6 กลุ่มตัวอย่างที่ 6 บ้านเลขที่ 12.....	108
4.6.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 6	108
4.6.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	108
4.7 กลุ่มตัวอย่างที่ 7 บ้านเลขที่ 14.....	120
4.7.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 7	120
4.7.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	120

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

4.8	กลุ่มตัวอย่างที่ 8 บ้านเลขที่ 17.....	134
4.8.1	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 8	134
4.8.2	รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	134
4.9	กลุ่มตัวอย่างที่ 9 บ้านเลขที่ 21.....	145
4.9.1	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 9	145
4.9.2	รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	145
4.10	กลุ่มตัวอย่างที่ 10 บ้านเลขที่ 24.....	155
4.10.1	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 10	155
4.10.2	รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	155
4.11	กลุ่มตัวอย่างที่ 11 บ้านเลขที่ 29.....	165
4.11.1	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ 11	165
4.11.2	รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย	165
4.12	สรุปการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่.....	175
บทที่ 5	การตั้งเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวแปรทางด้านความคิดเห็นและทัศนคติของผู้อยู่อาศัย ในชุมชนพุมเรียง.....	179
บทที่ 6	สรุปผลการวิจัย	189
6.1	สรุปลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกของสถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง.....	189
6.1.1	สรุปรูปแบบของเรือนพื้นดิน	189
6.1.2	สรุปรูปแบบหลังคาเรือนพื้นดิน	190
6.1.3	สรุปการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่	191
6.1.4	สรุปวัสดุหลักของกลุ่มตัวอย่าง	193
6.2	ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาและอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง.....	194

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ IX ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

6.2.1	สรุปตัวแปรในด้านความคิดเห็นต่อสถาปัตยกรรมเก่า	194
6.2.2	สรุปตัวแปรในด้านความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชน	194
6.2.3	สรุปตัวแปรทัศนคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายนอกอาคาร	195
6.2.4	สรุปตัวแปรทัศนคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายในอาคาร	193
6.3	แนวทางเสนอแนะในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม ของชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง.....	195
6.4	แนวทางเสนอแนะในด้านความต้องการของชุมชน ในการพัฒนาและการอนุรักษ์ สถาปัตยกรรมเก่า บ้านกลาง ตำบลพุมเรียง.....	195
6.5	ข้อเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาบ้านพื้นถิ่นชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง	197
6.6	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	197
บรรณานุกรม.....		198
ภาคผนวก.....		200
ตัวอย่าง แบบสำรวจและเก็บข้อมูล		201
ตัวอย่าง แบบสอบถาม		203
ประวัติผู้เขียน		206

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	สรุปเอกสาร/งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงสู่งานวิจัยในครั้งนี้ 37
3.1	แสดงรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง 40
3.2	ตัวแปรด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์ 47
3.3	ตัวแปรด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายนอก) 49
3.4	ตัวแปรด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายใน) 50
3.5	ตัวแปรด้านข้อมูลทั่วไป 51
4.1	ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 1 60
4.2	รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน 61
4.4	รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 1 63
4.5	ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 2 70
4.6	รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน 71
4.7	รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 2 73
4.8	ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 3 80
4.9	รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน 81
4.10	รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 3 84
4.11	ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 4 92
4.12	รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน 93
4.13	รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 4 95
4.14	ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 7 103
4.15	รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน 104
4.16	รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 7 106
4.17	ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 12 114
4.18	รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน 115
4.19	รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 12 118
4.20	ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 14 127
4.21	รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน 128
4.22	รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 14 133

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.23 ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 17	140
4.24 รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน	141
4.25 รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 17	144
4.26 ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 21	151
4.27 รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน	152
4.28 รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 21	154
4.29 ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 24	160
4.30 รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน	161
4.31 รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 24	163
4.32 ภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 24	171
4.33 รายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ของ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน	172
4.34 รายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา/การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 24	174
4.35 เปรียบเทียบรูปแบบและสัดส่วนของอาคารหลังเดีวติดถนน	175
4.36 เปรียบเทียบรูปแบบและสัดส่วนของอาคารสองหลังเชื่อมต่อกันที่ว่าง	176
4.37 เปรียบเทียบรูปแบบและสัดส่วนของอาคารลักษณะพิเศษ	177
4.38 เปรียบเทียบการใช้วัสดุ พื้น, ผนัง, ฝ้าเพดาน และวัสดุผนังหลังคา	178
5.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	180
5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์ในด้าน ความสำคัญของชุมชนพุมเรียง	181
5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์ในด้าน ความคิดเห็นต่อสถาปัตยกรรมเก่า	183
5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์ในด้าน ความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชน	184
5.5 ทศนคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายนอกอาคาร	185
5.6 ทศนคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายในอาคาร	187
6.1 รูปแบบของบ้านพื้นถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง	189

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้าที่
6.2	สรุปรูปแบบหลังคาของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 หลังคาเรือน 190
6.3	สรุปสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 หลังคาเรือน 191
6.4	วัสดุไม้ที่ใช้ของกลุ่มตัวอย่าง 193

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ขอบเขตรวมของพื้นที่ศึกษา.....	3
1.2 ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา.....	4
1.3 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	6
2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.2 แผนที่ตั้งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	9
2.3 แผนที่แบ่งเขตพื้นที่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	10
2.4 แผนที่เขตการปกครองอำเภอไชยา.....	12
2.5 ภาพถ่ายทางอากาศและ โครมถ่ายคมนาคมพื้นที่ชุมชนพุมเรียง	14
2.6 ภาพถ่ายทางอากาศปัจจุบัน ปี 2544.....	15
2.7 อาชีพภายในชุมชนพุมเรียง	16
2.8 พระยาวิสต์ยารักษ์ และบ้านที่ท่านเคยพักอาศัย.....	17
2.9 ท่านพุทธทาสภิกขุ และบ้านที่ท่านเคยพักอาศัย	18
2.10 นายธรรมทาส พานิช และบ้านที่ท่านเคยพักอาศัย	19
2.11 นายเมตตา พานิช และบ้านที่ท่านดูแลอยู่ ณ ปัจจุบัน	19
2.12 ครูภิญญ ภิญโญศิริกุล.....	20
2.13 กลุ่มเรือนในลักษณะเรียงแถวตามเส้นทางสัญจรทางบก	22
2.14 รูปแบบบ้านริมคลองพุมเรียงและริมถนนรัษฎนรกิจ (ราชบำรุง).....	23
2.15 อาคารพักอาศัยแบบเรือนเดี่ยวสองชั้นบริเวณถนนรัษฎนรกิจ (ราชบำรุง)	25
3.1 กลุ่มตัวอย่างของประชากรบ้านอายุ 60 ปีขึ้นไป.....	39
3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์และตัวแปรที่ศึกษา.....	53
4.1 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 1	56
4.2 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 1.....	57
4.3 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 1.....	57
4.4 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 1.....	58
4.5 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 1.....	58
4.6 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 1.....	59
4.7 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 1	59

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.8 ผังพื้นที่ชั้นล่างจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข.....	62
4.9 ผังพื้นที่ชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข.....	62
4.10 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 2.....	66
4.11 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 2.....	67
4.12 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 2.....	67
4.13 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 2.....	68
4.14 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 2.....	68
4.15 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 2.....	69
4.16 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 2.....	69
4.17 ผังพื้นที่ชั้นล่างจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข.....	72
4.18 ผังพื้นที่ชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข.....	72
4.19 ผังพื้นที่ชั้นล่างและชั้นบน บ้านเลขที่ 3.....	76
4.20 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 3.....	77
4.21 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 3.....	77
4.22 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 3.....	78
4.23 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 3.....	78
4.24 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 3.....	79
4.25 ผังพื้นที่ชั้นล่างและชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข.....	83
4.26 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 4.....	88
4.27 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 4.....	89
4.28 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 4.....	89
4.29 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 4.....	90
4.30 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 4.....	90
4.31 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 4.....	91
4.32 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 4.....	91
4.33 ผังพื้นที่ชั้นล่างและชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข.....	94

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.34 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 7	98
4.35 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 7	99
4.36 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 7.....	99
4.37 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 7.....	100
4.38 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 7.....	100
4.39 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 7.....	101
4.40 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 7	101
4.41 ผังพื้นที่ชั้นล่างจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข.....	105
4.42 ผังพื้นที่ชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข	105
4.43 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 12	109
4.44 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 12.....	110
4.45 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 12.....	111
4.46 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 12.....	111
4.47 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 12.....	112
4.48 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 12.....	112
4.49 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 12	113
4.50 ผังพื้นที่ชั้นล่างและชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข	117
4.51 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 14	121
4.52 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 14.....	122
4.53 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 14.....	122
4.54 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 14.....	123
4.55 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 14.....	124
4.56 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 14.....	125
4.57 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 14	125
4.58 ผังพื้นที่ชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข	132
4.59 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 17	135
4.60 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 17.....	136

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ **XVI** เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.61 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 17.....	136
4.62 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 17.....	137
4.63 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 17.....	138
4.64 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 17.....	139
4.65 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 17	139
4.66 ผังพื้นที่ชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข	143
4.66 รูปด้านแสดง จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข.....	143
4.67 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 21	146
4.68 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 21.....	147
4.69 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 21.....	148
4.71 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 21.....	148
4.72 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 21.....	149
4.73 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 21.....	149
4.74 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 21	150
4.75 ผังพื้นที่ชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข	153
4.76 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 24	156
4.77 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 24.....	157
4.78 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 24.....	157
4.79 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 24.....	158
4.80 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 24.....	158
4.81 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 24.....	159
4.82 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 24	159
4.83 ผังพื้นที่ชั้นล่างและชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข	162
4.84 ผังพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 29	166
4.85 ผังพื้นที่ชั้นบน บ้านเลขที่ 29.....	167
4.86 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 29.....	167
4.87 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 29.....	168

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.88 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 29.....	168
4.89 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 29.....	169
4.90 แผนผังแสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 29	169
4.91 ผังพื้นที่ชั้นล่างและชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข	173
6.1 เปรียบเทียบรูปแบบและสัดส่วนของบ้านทั้ง 3 รูปแบบ.....	192

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พุมเรียง ชุมชนเก่าแก่ที่มีมาแต่โบราณ ตั้งอยู่ริมคลองพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งไหลลงทะเลที่แหลมโพธิ์ แหล่งจอดเรือสินค้า ในเส้นทางการค้าข้ามสมุทรตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งเป็นเส้นทางการเดินเรือสินค้าจากจีนไปยังอินเดียและตะวันออกกลาง หรือเป็นที่รู้จักกันในนามเส้นทางสายแพรไหมทางทะเล จากการสำรวจทางโบราณคดีเมื่อครั้ง พ.ศ.2524 พบซากเรือบริเวณแหลมโพธิ์ เป็นสิ่งยืนยันถึงการเป็นที่จอดเรือของชาติต่าง ๆ และจากการขุดหลุมสำรวจเพื่อสุ่มตัวอย่าง พบหลักฐานที่ชี้ว่าแหลมโพธิ์เป็นเมืองท่าทางพาณิชย์นาวีที่มีอายุราว ศตวรรษที่ 12 - 18 และคงสืบเนื่องถึงสมัยกรุงศรีอยุธยาด้วย (ชวน เพชรแก้ว และ สบาย ไสยรินทร์, 2544)

ในอดีตก่อนที่จะมีการจัดการปกครองเป็นระบบมณฑลเทศาภิบาล เมืองพุมเรียงเคยเป็นเมืองท่าและเป็นศูนย์กลางของไชยา โดยมีเจ้าเมืองประจำอยู่ที่ชุมชนพุมเรียง และชุมชนพุมเรียงนี้ก็ตั้งอยู่ในค่ายของเมืองไชยา เมื่อมีการจัดการปกครองเป็นระบบมณฑลเทศาภิบาล ได้มีการรวมเมืองไชยาเมืองกาญจนดิษฐ์ เมืองคีรีรัฐนิคม เข้าด้วยกัน โดยตั้งศาลากลางที่บ้านคอน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าพระราชทานเมืองบ้านคอนว่า “เมืองสุราษฎร์ธานี” และเมืองพุมเรียงได้เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอพุมเรียง ต่อมาในปี พ.ศ.2478 ได้มีการตัดทางรถไฟสายใต้ผ่านอำเภอไชยา การคมนาคมจึงสะดวกขึ้น ผู้คนก็เริ่มมาตั้งบ้านเรือนทำมาหากินอยู่ใกล้ ๆ ทางรถไฟมากขึ้นจนกลายเป็นชุมชนใหญ่ จึงย้ายที่ว่าการอำเภอพุมเรียงมาตั้งที่ตำบลตลาดไชยา และมีการเปลี่ยนชื่อเป็นที่ว่าการอำเภอไชยา พุมเรียงจึงกลายเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอไชยาโดยมีการปกครองแบบเทศบาลตำบลมาจนถึงปัจจุบัน (สมัย สุทธิธรรม, 2543)

จากการที่ตำบลพุมเรียงเคยเป็นศูนย์กลางของไชยาตามที่กล่าวมา ทำให้ในชุมชนพุมเรียงยังหลงเหลือสถานที่สำคัญหลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็นบ้านเจ้าเมืองไชยา ค่าย ฤ ประตุมือง ให้เห็นเป็นร่องรอยในปัจจุบัน และยังมีวัด, มัสยิด อาคารเก่าแก่ที่เรียงรายมาช้านานให้เห็นอยู่ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในหมู่ที่ 1 (บ้านกลาง) (จันจิรา เกื้อดวง, 2548)

เมืองพุมเรียงเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและสถาปัตยกรรม ก่อให้เกิดการทำลายสถาปัตยกรรมเก่า ๆ และสร้างขึ้นใหม่ทดแทนอันเนื่องจากไม่ได้วางแผน หรือคำนึงถึงประวัติศาสตร์และอดีตที่มีความหมายมากมาย ไม่ว่าจะเป็นสถานที่สำคัญที่เชื่อมโยงไปสู่อดีต ทำให้เลือนหายไปเกือบหมดสิ้น ถ้าหากยังปล่อยไว้โดยไม่มีใครเข้าไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำรวจและเก็บข้อมูล บันทึกไว้เป็นหลักฐาน เห็นทีว่าจะไม่เหลือร่องรอยไว้ให้รุ่นต่อไปได้ศึกษาอีกต่อไป

...จากการเทปบันทึกรายการ พิณจันทร ออกอากาศ ทางช่อง ไทยพีบีเอส (Thai PBS) ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2553 ตอน พุมเรียง เมืองท่าไชยาโบราณ ค้นตำนานตักกสิลาแห่งแดนใต้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและก็ความเสื่อมสลายของสถาปัตยกรรม ของชุมชนพุมเรียง ซึ่งได้กล่าวว่า

รวมไปถึงตลาดเก่าพุมเรียงบ้านเกิดของท่านพุทธทาส สถานที่ประวัติศาสตร์ซึ่งขาดคนสนใจ ไร้ร้าง อ่างร้างอยู่อย่างเสื่อมโทรม รอวันเสื่อมสลายสูญหายไป จากบ้านเมืองแห่งนี้ไม่มีใครหวงคืน นี่คือการสูญเสียดังกล่าวของบ้านเมืองที่เคยเรืองรอง ครองคู่อยู่กับเรื่องราวท่านพุทธทาสภิกขุผู้ยิ่งใหญ่ที่ทั่วโลกให้การยอมรับ โบราณสถานแห่งนี้อาจเป็นสัญลักษณ์ที่สลักความหมายเอาไว้ให้เราได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของพลังศรัทธาของพุทธศาสนิกชนของคนในปัจจุบันนี้ก็เป็นได้ (รายการพิณจันทร, 2553)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกของสถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลางตำบลพุมเรียง
2. เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนในการพัฒนาและการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลางตำบลพุมเรียง
3. เพื่อเป็นเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลางตำบลพุมเรียง

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

เนื่องจากในหมู่ที่ 1 (บ้านกลาง) เป็นที่ตั้งของสถานที่สำคัญหลายแห่ง เช่น บ้านท่านเจ้าเมืองไชยา บ้านเกิดท่านพุทธทาส วัดเก่าแก่ และบ้านเก่าแก่อีกหลายหลัง ที่ยังไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปทำการอนุรักษ์อย่างจริงจัง ทั้งที่เป็นสถานที่สำคัญที่สามารถเชื่อมโยงกับประวัติของชุมชนได้ แม้ว่าสภาพวัฒนธรรมอำเภอไชยาที่มีการศึกษาในด้านวัฒนธรรมของเมืองพุมเรียงเพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมของเมืองพุมเรียงให้คงอยู่ต่อไป รวมถึงกรมโยธาธิการและผังเมืองได้มีการจัดทำผังเมืองรวมของอำเภอไชยาโดยให้มีพื้นที่อนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุขึ้นในบริเวณตำบลพุมเรียง แต่ยังมีได้ครอบคลุมไปถึงบริเวณหมู่บ้านที่อยู่อาศัยดั้งเดิมแห่งนี้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

หมู่ที่ 1 (บ้านกลาง) ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี มีทั้งหมด 602 หลังคาเรือน ผู้วิจัย ได้มีเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ติดถนนราชบำรุง ดังนี้ (อ้างอิงจาก สิริภรณ์ สีहनันทวงศ์, 2543 : 20-24)

1. คุณค่าในฐานะเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์
2. คุณค่าทางด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น
3. คุณค่าของวัฒนธรรมพื้นถิ่น
4. อายุสมัยของอาคาร 60 ปีขึ้นไป
5. คุณค่าทางด้านสุนทรียภาพ
6. คุณค่าทางวิชาการและการศึกษา
7. คุณค่าทางด้านสังคม

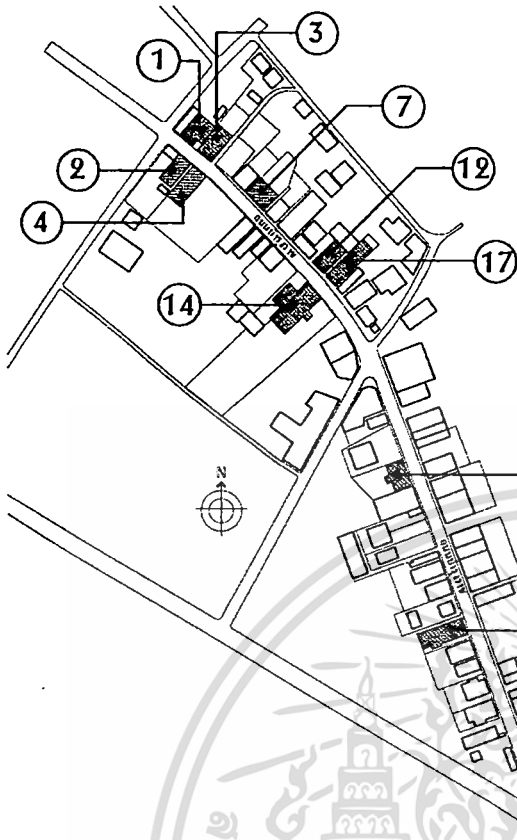
จากเกณฑ์ข้างต้นทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเกณฑ์ทั้งหมด 11 หลังคาเรือน

ภาพที่ 1.1 แสดงขอบเขตรวมของพื้นที่ศึกษา

ที่มา : www.pointAsia.com ออนไลน์ 11/10/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1	บ้านเลขที่ 1
กลุ่มตัวอย่างที่ 2	บ้านเลขที่ 2
กลุ่มตัวอย่างที่ 3	บ้านเลขที่ 3
กลุ่มตัวอย่างที่ 4	บ้านเลขที่ 4
กลุ่มตัวอย่างที่ 5	บ้านเลขที่ 7
กลุ่มตัวอย่างที่ 6	บ้านเลขที่ 12
กลุ่มตัวอย่างที่ 7	บ้านเลขที่ 14
กลุ่มตัวอย่างที่ 8	บ้านเลขที่ 17
กลุ่มตัวอย่างที่ 9	บ้านเลขที่ 21
กลุ่มตัวอย่างที่ 10	บ้านเลขที่ 24
กลุ่มตัวอย่างที่ 11	บ้านเลขที่ 29

ภาพที่ 1.2 แสดงขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.2.1 ศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง เพื่อกำหนดขอบเขต และตัวแปรในงานวิจัย

1.4.2.2 ศึกษาคุณค่าและเอกลักษณ์ของชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง เพื่อกำหนดตัวแปรในเครื่องมือแบบสอบถามในด้านความต้องการของคนในชุมชนพุมเรียง

1.4.2.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น เพื่อกำหนดตัวแปรในงานวิจัย

1.4.2.4 ศึกษาการเก็บรวบรวมข้อมูลสถาปัตยกรรม และการบันทึกสภาพ เพื่อนำมาใช้ในการสำรวจ และเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2.5 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลอ้างอิงและข้อเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์ชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดความรู้ความเข้าใจในการนำเอาแนวความคิด และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์มาใช้ในการศึกษาเพื่ออนุรักษ์สถาปัตยกรรม และชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ทราบถึงความต้องการของคนในชุมชน เพื่อนำมาประกอบการพัฒนาและอนุรักษ์
3. เก็บรักษาข้อมูลทางด้านสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าของชุมชนพุมเรียงไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไปในอนาคต ก่อนที่จะโดนทำลายและสูญหายไปสิ้น

1.6 คำนิยามศัพท์

เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจึงกำหนดความหมายของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยดังนี้คือ

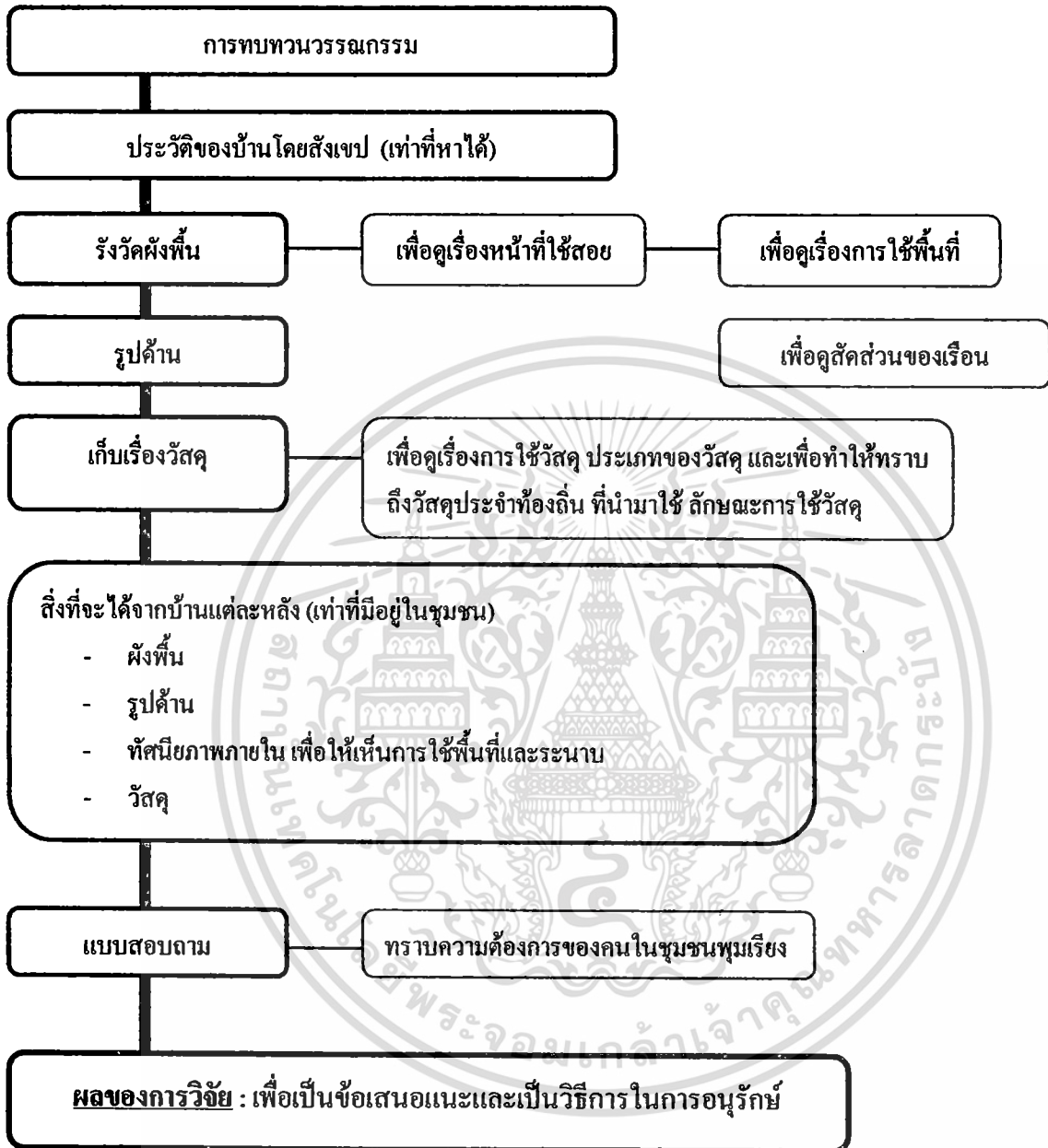
สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น คือสถาปัตยกรรมของสามัญชน หรือชาวบ้าน และหมายรวมถึงสถาปัตยกรรมทุกประเภท ทั้งอาคารพักอาศัย ทั้งชั่วคราวและถาวร อาคารสำหรับอาชีพ เช่น ยุ้งข้าว โรงเก็บของ โรงสี โรงปั่นหม้อ ฯลฯ ทั้งอาคารสาธารณะ วัดวาอารามในชุมชน ศาลากลางบ้าน ศาลาท่าน้ำ ศาลาริมทาง ฯลฯ (สืบพงศ์ จรรย์สืบศรี, 2548)

เรือนค้าขายพื้นถิ่น หมายถึง อาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการค้าขายภายในตลาด ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเรือนไม้ ซึ่งมีจุดกำเนิดและพัฒนาการที่แตกต่างกันไปตามบริบทของท้องถิ่นๆ (อรศิริ ปาณินท์, 2544)

ชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง หมายถึง บริเวณที่ตั้งของเรือนพื้นถิ่นที่ทำการวิจัยในหมู่ที่ 1 (บ้านกลาง) ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การอนุรักษ์ หมายถึง การรักษาให้คงเดิม ความหมายทางกระบวนการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม เริ่มจากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ในทางวิชาการหลากหลายสาขาที่เกี่ยวข้องในลักษณะสหวิชาการ ชี้อแนะนำ เงื่อนไขต่างๆ ที่นำไปสู่การเลือกสรรวิธีการที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด (วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง, 2552)

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

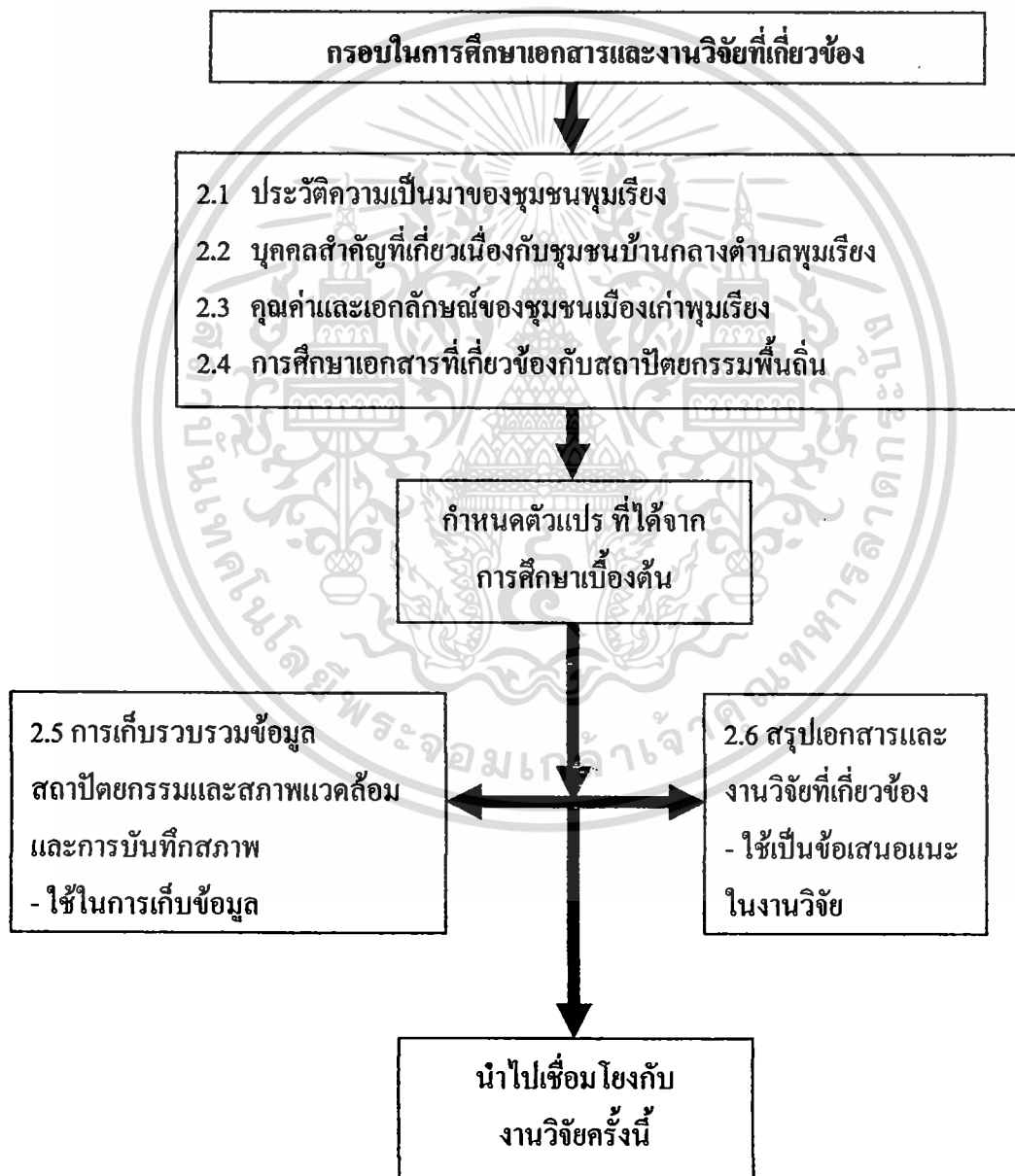
ภาพที่ 1.3 แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพทางกายภาพของสภาพปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลางใน หมู่ที่ 1 (บ้านกลาง) ต.พุมเรียง อําเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้ศึกษาดาราศาสตร์ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาเพื่อกําหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัย และนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้อ้างอิงเพื่อกําหนดตัวแปร ของการวิจัย โดยมีประเด็นในการศึกษาตามลำดับดังนี้

รูปที่ 2.1 แผนภูมิแสดงกรอบในการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ประวัติความเป็นมาและความสำคัญ

2.1.1 ความเป็นมาในอดีตของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (กรมวิชาการ, 2545)

สุราษฎร์ธานี เป็นเมืองโบราณที่มีความเจริญรุ่งเรืองมานานนับพัน ๆ ปี เมืองนี้มีความสำคัญทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และศาสนาเมืองหนึ่งในภาคใต้มาโดยตลอดควบคู่กับเมืองนครศรีธรรมราช เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางของชาวต่างประเทศ ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของความรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้พัฒนาจากแหล่งชุมชนเมืองโบราณ ผ่านยุคสมัยของความเจริญสมัยสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี จนกระทั่งสมัยรัตนโกสินทร์หรือสมัยปัจจุบัน ระยะเวลาอันยาวนานดังกล่าวทำให้สุราษฎร์ธานีเปลี่ยนแปลงไปในทุก ๆ ด้าน ต่อไปนี้จะกล่าวถึงสภาพปัจจุบันของสุราษฎร์ธานีในด้านต่าง ๆ โดยสังเขปดังนี้

สภาพภูมิศาสตร์

สุราษฎร์ธานีตั้งอยู่ทางชายฝั่งตะวันออก บริเวณกึ่งกลางของคาบสมุทรภาคใต้ พื้นที่มีทั้งที่เป็นแผ่นดินใหญ่และเกาะ เป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ยิ่งจังหวัดหนึ่ง นอกจากนี้ในพื้นที่อันกว้างใหญ่และอุดมสมบูรณ์ มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมกันอย่างเป็นล่ำเป็นสัน

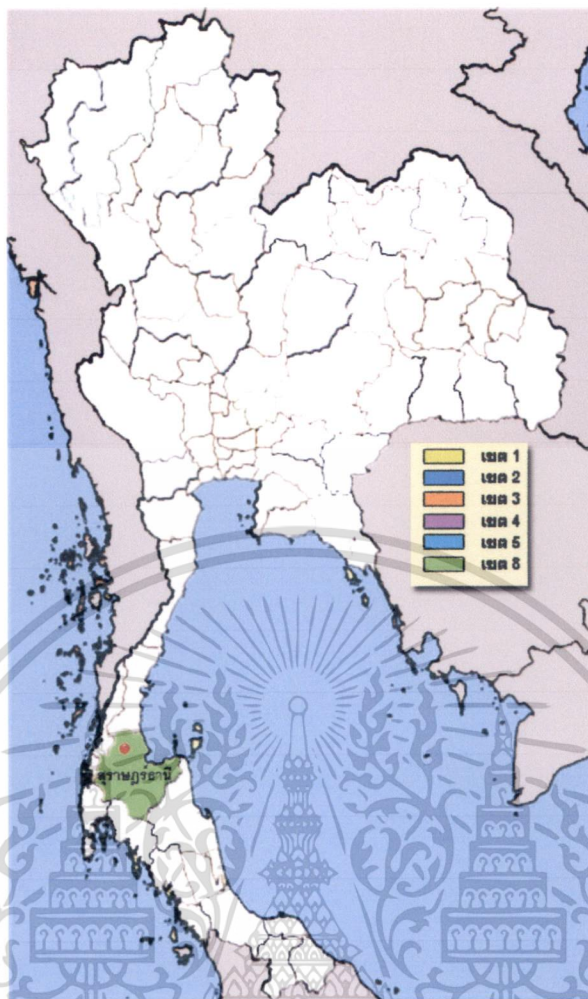
สุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ประมาณ 12,891.4 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 8,057,125 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 18.23 ของภาคใต้ และมีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 10 ของประเทศ ส่วนพื้นที่ที่เป็นแผ่นดินใหญ่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดชุมพรและอำเภอไทย อำเภอกำแพงเพชรเป็นอำเภอดั้งทางเหนือสุดของจังหวัด

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่ อำเภอยะแสงและอำเภอยะบุรี เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ใต้สุด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย และจังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอดอนสักและอำเภอกาญจนดิษฐ์ เป็นอำเภอที่มีอาณาเขตอยู่ทางตะวันออกสุด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดพังงาและจังหวัดระนอง อำเภอยะนิงและอำเภอบ้านตาขุนเป็นอำเภอที่มีอาณาเขตอยู่ทางตะวันตกสุด

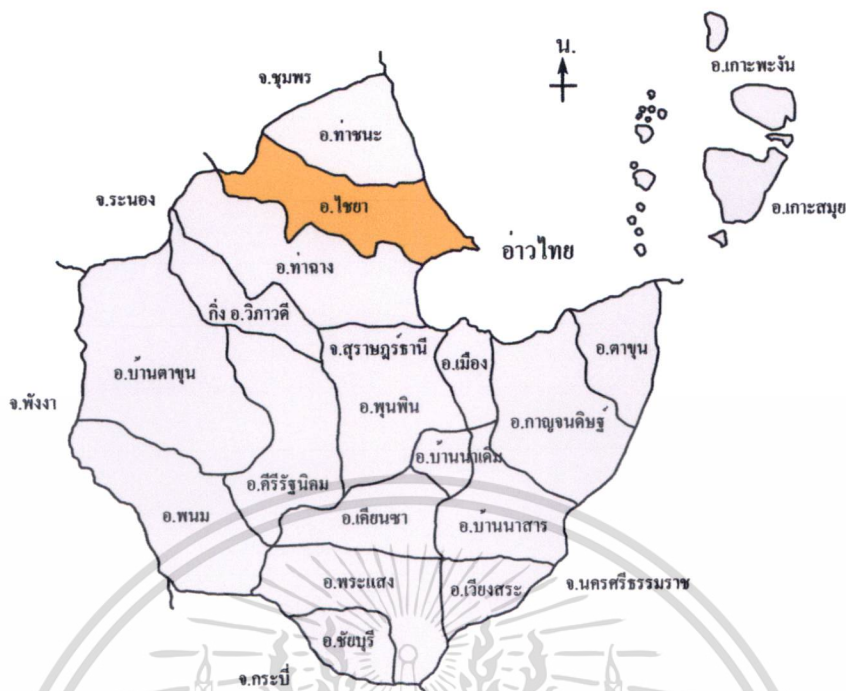
ภาพที่ 2.2 แผนที่แสดงที่ตั้งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เขตการปกครอง

สุราษฎร์ธานีแบ่งการปกครองออกเป็น 18 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ มีตำบลทั้งหมด 131 ตำบล และมีหมู่บ้านจำนวน 1,012 หมู่บ้าน

1. อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี	11. อำเภอพนม
2. อำเภอกาญจนดิษฐ์	12. อำเภอเวียงสระ
3. อำเภอกะสมุย	13. อำเภอบ้านตาขุน
4. อำเภอไชยา	14. อำเภอดอนสัก
5. อำเภอกีรีรัฐนิคม	15. อำเภอกะพัง
6. อำเภอท่าฉาง	16. อำเภอเคียนซา
7. อำเภอบ้านนาสาร	17. อำเภอบ้านนาเดิม
8. อำเภอพุนพิน	18. อำเภอชัยบุรี
9. อำเภอท่าชนะ	19. กิ่งอำเภอวิภาวดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 แผนที่แสดงการแบ่งเขตพื้นที่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1.2 อำเภอไชยา

แหล่งชุมชนโบราณไชยาเป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ชุมชนหนึ่งของภาคใต้ที่มีอาณาเขตกว้างขวาง ทิศเหนือติดต่อกับพนมเปญ ทิศตะวันออกติดต่อกับอ่าวบ้านดอน ทิศตะวันตกติดต่อกับบ้านโมถ่าย ทิศใต้ติดต่อกลองท่าปูน และอ่าวบ้านดอน แหล่งชุมชนโบราณไชยามีแหล่งโบราณคดีต่าง ๆ อยู่ร่วมกันและกระจายกันเป็นกลุ่มตามสภาพทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มชุมชนบนสันทราย กลุ่มชุมชนบนริ้วสันทรายเล็ก ๆ กลุ่มชุมชนแนวลำน้ำ กลุ่มชุมชนบนเนินเขาริมลำน้ำ และกลุ่มชุมชนชายฝั่งทะเล

1. กลุ่มชุมชนบนสันทรายไชยา ประกอบด้วย แหล่งโบราณคดีวัดเวียง วัดหลง วัดแก้ว และบ้านหัวคู
2. กลุ่มชุมชนบนริ้วสันทรายเล็ก ๆ ประกอบด้วยแหล่งโบราณสถานคดีย่านลำไย วัดอิฐ วัดประสบ และตำบลทุ่ง
3. กลุ่มชุมชนแนวลำน้ำ ประกอบด้วย แหล่งโบราณคดีบ้านมณฑล วัดเคี่ยมเจ้า วัดเวณ วัดศรีเวียง วัดใหม่ชลธาร วัดศาลาทิง และวัดพระบรมธาตุไชยา
4. กลุ่มชุมชนบนเนินเขาริมลำน้ำ ประกอบด้วยแหล่งโบราณคดีเขาพนมแบก เขาสาบสมอ และเขาน้ำร้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. กลุ่มชุมชนชายฝั่งทะเล ประกอบด้วย แหล่งโบราณคดีวัดโพธาราม วัดสมุหนิมิต วัดพุมเรียง และแหลมโพธิ์

ในแหล่งโบราณคดีจำนวนมากของแหล่งชุมชนโบราณ ไซยาได้พบหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญมากมาย ได้แก่ ขวานหินขัด จารึก เทวรูป โบสถ์พราหมณ์ พระพุทธรูป เสาธรรมจักรหิน พระพิมพ์ เจดีย์ ซากโบราณสถานอิฐ สลูปหิน เงินตรา คันฉ่องสำริด เครื่องประดับหิน ลูกปัด เครื่องแก้ว สมอเรือ กลองมโหระทึกสำริด ภาชนะเคลือบของจีน เครื่องถ้วยจีน เครื่องปั้นดินเผา แบบพื้นเมือง เครื่องใช้ในครัว เป็นต้น

จากการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดีที่พบในแหล่งชุมชนโบราณ ไซยาพบว่าหลักฐานบางอย่างชี้ชัดว่าบริเวณบางแหล่งมีหลักฐานของชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ เพราะพบขวานหินขัด และกลองมโหระทึกสำริด และจากหลักฐานทางโบราณคดีที่มีกระจายอยู่ในบริเวณอันกว้างเป็นที่เชื่อกันว่าชุมชนนี้ได้ขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ ตามความจำเป็นในการดำรงชีพ นอกจากนี้ยังปรากฏหลักฐานทางโบราณคดีที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มชนในชุมชนโบราณ ไซยาได้ติดต่อกับชุมชนภายนอก เช่น ชุมชนในดินแดนเขมร เวียดนาม จีน อินโดนีเซีย อินเดีย และอาหรับ แหล่งโบราณคดีในชุมชนที่น่าจะเป็นเมืองท่าสำคัญ ได้แก่ แหล่ง โบราณคดีแหลมโพธิ์ ซึ่งพบหลักฐาน เครื่องถ้วยชามจีน เครื่องแก้วอาหรับและลูกปัดแบบอินเดีย การติดต่อกับชุมชนภายนอกดังกล่าวทำให้ไซยามีวัฒนธรรมผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับต่างแดน ซึ่งปรากฏในรูปศิลปกรรมอยู่มากมาย

ในส่วนของศาสนา หลักฐานทางโบราณคดีในชุมชนโบราณ ไซยา แสดงให้เห็นว่าลัทธิศาสนาที่เข้ามาสู่ชุมชนนี้ ได้แก่ ศาสนาพุทธและฮินดู ซึ่งปรากฏหลักฐานคือรูปเคารพ ซากศาสนสถาน และเจดีย์ เป็นต้น

ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

อำเภอ ไซยาเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 614 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปทางทิศเหนือ 38 กิโลเมตร ห่างจากฝั่งทะเลประมาณ 7 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอท่าชนะ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอ ไทโย

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอท่าฉาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเกาะเปอร์ (จังหวัดระนอง) และอำเภอพะโต๊ะ (จังหวัดชุมพร)

เขตการปกครอง

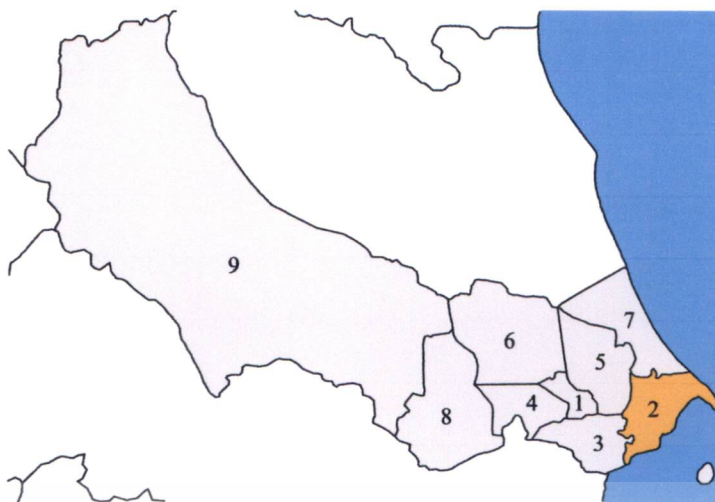
อำเภอ ไซยา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 54 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตลาด ไซยา

2. พุมเรียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เลม็ด
4. เวียง
5. หุ้ง
6. ป่าเว
7. ตะกรบ
8. โมถ่าย
9. ปากหมาก

ภาพที่ 2.4 แผนที่เขตการปกครองอำเภอไชยา

2.1.3 ประวัติความเป็นมาตำบลพุมเรียง

ตำบลพุมเรียงเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากอำเภอไชยา ประมาณ 6 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปทางทิศเหนือประมาณ 64 กิโลเมตร เชื่อกันว่าชื่อเดิมของพุมเรียงคือ “โพธิ์เรียง” ที่ชื่อเช่นนี้ก็เพราะว่าแต่เดิมมีการปลูกโพธิ์เป็นแนวเรียงทางทิศเหนือตั้งแต่นอกค่ายไปจนถึงแหลมโพธิ์ สาเหตุที่มีการปลูกโพธิ์ดังกล่าว เพราะว่ารบชนะพม่า นอกจากปลูกโพธิ์แล้วยังได้สร้างวัดชนะสงครามควบคู่กันไปด้วย แต่ปัจจุบันวัดนี้ไม่มีร่องรอยปรากฏ เพราะว่าได้สร้างถนนตัดผ่านวัดดังกล่าว

แต่เดิมพุมเรียงเป็นที่ตั้งของเมืองไชยา เนื่องจากอยู่ใกล้ชายทะเลและมีสภาพเป็นเมืองท่า หลักฐานที่ปรากฏว่าเคยเป็นเมืองท่าสำคัญคือตำบลนี้ชาวบ้าน ได้พบเครื่องถ้วยชาม ลูกปัด เงินตรา โบราณต่าง ๆ เป็นจำนวนมากมาย แม้กระทั่งปัจจุบันก็ยังปรากฏเศษถ้วยชาม ภาชนะดินเผาอยู่เป็นอันมาก พื้นที่ของบ้านพุมเรียง มีลักษณะเป็นสันทราย เนื้อดินเป็นดินทรายละเอียด ปรากฏเด่นชัดว่าแต่เดิมน้ำทะเลลงท่วมถึง

จากการศึกษาประวัติของชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของคนชุมชนเมืองเก่าพุมเรียงนั้น มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างศาสนาพุทธและอิสลามมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรศรีวิชัยกำลังเจริญรุ่งเรืองสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแต่ละกลุ่มก็ยังคงดำรงชีวิตตามแบบอย่างวัฒนธรรมส่วนใหญ่ของตนเองอยู่ มิได้ถูกทำให้สมานกลมกลืนเข้าไปในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะ โดยที่แต่ละชาติพันธุ์ก็ยังคงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติตนเองไว้ แม้ว่าในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเข้ามา ทำให้เกิดการพัฒนาขึ้นภายในชุมชน แต่สิ่งที่ยังแสดงออกถึงเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะของชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง ทั้งทางด้านกายภาพวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมที่ยังดำเนินอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีตก็ยังคงมีความเด่นชัดอยู่ในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พุมเรียง ชุมชนเก่าแก่ที่มีมาแต่โบราณ เกิดขึ้นก่อนเมืองไชยาเสียด้วยซ้ำ จากทำเล ที่ตั้งที่อยู่ห่างจากฝั่งทะเลเพียง 1 กิโลเมตร ริมคลองพุมเรียงซึ่งไหลลงอ่าวบ้านคอนที่แหลมโพธิ์ แหล่งจอดเรือสินค้าในเส้นทางการค้าข้ามสมุทร ตั้งแต่ครั้งอาณาจักรศรีวิชัยแม้จะยังแย้งกันอยู่ว่าศูนย์กลางอาณาจักรศรีวิชัยอยู่ที่ใด แต่ทุกคนก็ยอมรับว่าอารยธรรมศรีวิชัยซึ่งเป็นวัฒนธรรมด้านศาสนา พราหมณ์และ ศาสนาพุทธลัทธิมหายาน ครอบคลุมอยู่หัวเมืองในแถบทะเลใต้ทั้งหมด ตั้งแต่อ่าวไทย จรดแหลมมลายู และอินโดนีเซีย และไม่ปรากฏว่าอิทธิพลของศรีวิชัยแผ่ขยายด้วยการสงคราม ครั้นเมื่อเรามีหลักฐานของความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรศรีวิชัยในบริเวณ เมืองโบราณไชยา ซึ่งอยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดินมาก จึงเป็นไปได้ว่าอารยธรรมศรีวิชัยและความเจริญที่ไชยา แผ่ขยายไปจากเมืองพุมเรียงที่อยู่คั่นทาง และใกล้เส้นทางเดินเรือทะเล เชื่อกันว่าชื่อเมืองพุมเรียง อาจจะมาจกชื่อของต้นโพธิ์ ซึ่งจากคำบอกเล่าต่อกันมาว่าแต่ก่อนพื้นที่แถบนี้ ไปจนจรดริมทะเลทั้งสองด้านฝั่งคลอง เต็มไปด้วยต้นโพธิ์ที่ขึ้นอยู่เรียงราย จึงเรียกชื่อบ้านว่าบ้านโพธิ์เรียง ต่อมาจึงเพี้ยนไปเป็นบ้านพุมเรียง ในสมัยรัชกาลที่ 1 พ.ศ. 2328 เกิดศึกพระเจ้าปะดุง แห่งพม่ายกทัพมารุกรานหัวเมืองปักษ์ใต้ ได้ตีได้เมืองระนอง เมืองตระ (กระบุรี) เมืองชุมพร ได้โดยง่าย แล้วเผาเมืองชุมพรเสียก่อนที่จะยกลงมาตีเมืองไชยา เมืองนครศรีธรรมราชต่อไป ปรากฏว่าเมืองไชยาถูกพม่าเผาเสียในคราวนั้นด้วย หลังจากเมืองไชยาถูกพม่าทำลายเผาเมืองเสียหายมากเกินกว่าจะบูรณะได้ในเวลา อันสั้น จึงได้ย้ายเมืองจากบ้านเวียง ไปตั้งใหม่ที่ ชายทะเลนอกค่าย ตำบลพุมเรียง เนื่องจากบริเวณปากคลองพุมเรียง มีบ้านผู้คนหนาแน่น เป็นท่าเรือทั้งเรือประมงและเรือค้าขาย เป็นชุมชนที่เจริญมานาน สะดวกต่อการติดต่อค้าขายและการคมนาคมกับหัวเมืองอื่นๆ อยู่ใกล้ทะเลมาก และมีวัดเก่าอยู่ 2 - 3 วัด ที่สร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยา คือ วัดcro (สมุหนิมิต) วัดโพธาราม เป็นต้น

2.1.3.1 การตั้งถิ่นฐานของชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง

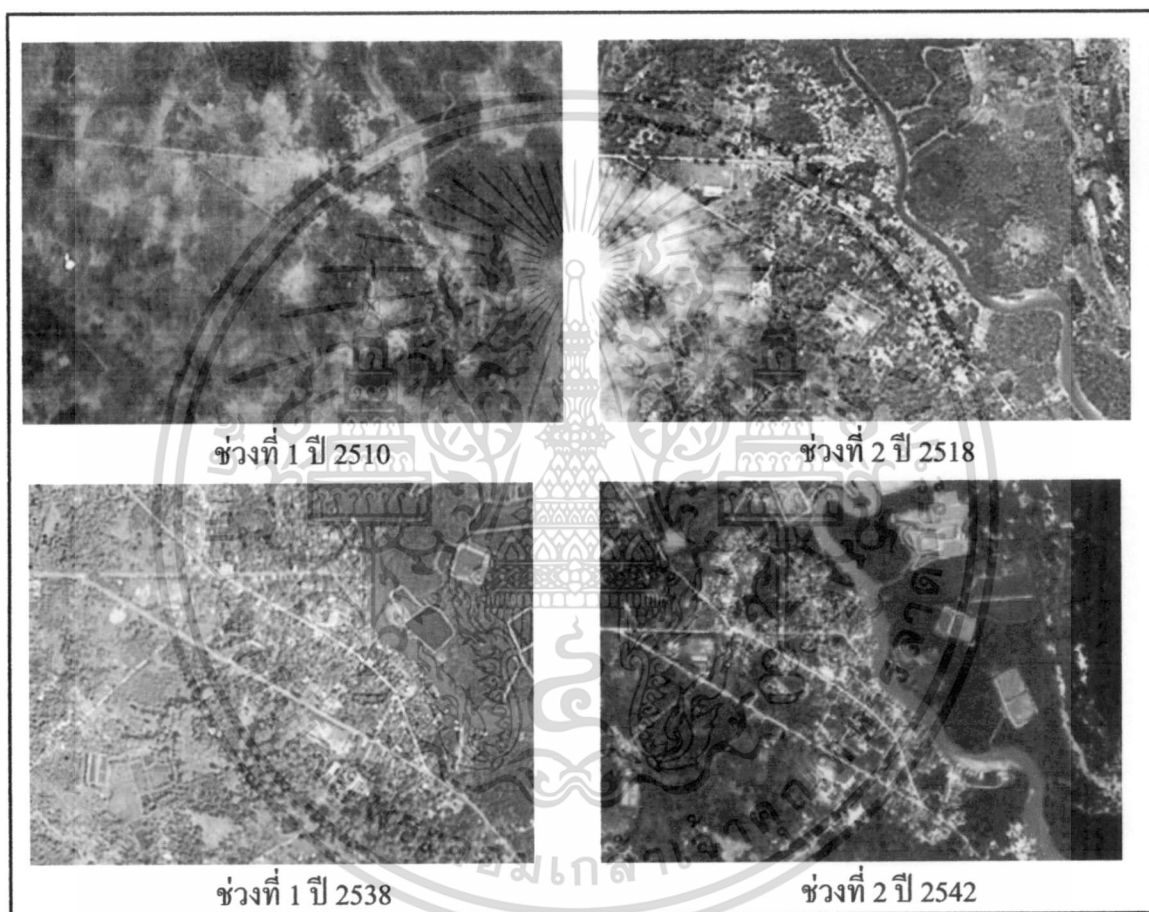
จันจิรา เกื้อดวง (2548) ได้ทำการสรุปการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง เป็น 4 ช่วงดังนี้ ช่วงที่ 1 ปี 2510 การตั้งชุมชนของชาวพุมเรียงมีการแยกกลุ่มกันชัดเจนระหว่างชาวไทยพุทธ และชาวมุสลิม ชาวไทยพุทธจะตั้งบ้านเรือนหนาแน่นบริเวณบ้านเหนือ บ้านกลางและบ้านล่าง การขยายของชุมชนจะขยายไปทั้งสองฟากถนน มีลักษณะครึ่งดึกครึ่งไม้บ้าง เป็นบ้านไม้สองชั้นบ้าง และยกใต้ถุนสูงบ้าง ด้านล่างของบ้านเปิดจำหน่ายสินค้า ส่วนชั้นบนเป็นที่อยู่อาศัยหลับนอน ส่วนชาวมุสลิมตั้งบ้านเรือนหนาแน่นบริเวณบ้านหัวเลน การขยายครอบครัวต่อเติมไปด้านของหรือด้านล่างของบ้านหลังเดิม

ช่วงที่ 2 ปี 2518 การตั้งชุมชนของชาวพุมเรียงยังคงรักษาสภาพเดิมไว้ ชาวไทยพุทธขยายบ้านเรือนไปสองฟากถนนเชื่อมต่อระหว่างชุมชนหนาแน่นขึ้น ส่วนชาวมุสลิมมิได้ขยายบ้านออกนอกพื้นที่แต่ยังขยายบ้านหลังเดิมออกไปอีกห้องหนึ่งหรือหลังหนึ่ง ความหนาแน่นของชุมชนบริเวณบ้านหัวเลนยิ่งเพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงที่ 3 ปี 2538 การตั้งชุมชนของบ้านพุมเรียงในระยะหลังความหนาแน่นเพิ่มขึ้น การสร้างบ้านเรือนเพื่อทดแทนหลังเก่าที่ชำรุดจะปรับเปลี่ยนแบบแปลนของบ้านให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ทั้งของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม

ช่วงที่ 4 ปี 2542 ชุมชนบ้านพุมเรียงทั้งชาวไทยและชาวไทยมุสลิมยังคงแยกกันตั้งบ้านเรือนในชุมชนดั้งเดิม แต่การทำกิจกรรมไม่ก่อให้เกิดปัญหาการปกครอง และพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งปัจจุบันได้จัดตั้งการปกครองเป็นสุขาภิบาลมีคณะกรรมการบริหารทั้งชาวไทยพุทธและไทยมุสลิม ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างราบรื่นและสงบสุข

ภาพที่ 2.5 แสดงภาพถ่ายทางอากาศและโครงข่ายคมนาคม

ที่มา : กรมแผนที่ทหาร

ปัจจุบัน ปี 2554 ชุมชนบ้านพุมเรียงยังคงสภาพเดิม แต่มีความหนาแน่นเพิ่มขึ้น และมีแบบแปลนที่ทันสมัยสร้างทดแทนหลังเก่า มีการตัดถนนขอบและถนนระหว่างบ้านเพิ่มมากขึ้น การขยายตัวของชุมชนจะเกิดขึ้นในลักษณะการขยายตัวออกตามแนวถนน และเข้าไปทางสวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากภายในตัวชุมชนมีความหนาแน่นมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 แสดงภาพถ่ายทางอากาศปัจจุบัน ปี 2554

ที่มา : www.pointAsia.com ออนไลน์ 11/10/2553

2.1.4 ลักษณะของชุมชนเมืองเก่าพุมเรียงในปัจจุบัน

2.1.4.1 ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่

2.1.4.1.1 ตำแหน่งที่ตั้งและอาณา

ปัจจุบันพื้นที่เมืองเก่าพุมเรียง มีสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์บนเส้นรุ้งที่ 9 องศา 22 ลิปดา 50 พิลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 15 ลิปดา 33 พิลิปดาตะวันออก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยพื้นที่ชุมชนเมืองเก่าพุมเรียงประกอบไปด้วยชุมชน 9 ชุมชน มีพื้นที่โดยประมาณ 70 ตารางกิโลเมตร (รวมพื้นที่ในทะเล) โดยมีชุมชนพื้นที่ศึกษาอยู่บริเวณส่วนกลางของพื้นที่เมืองเก่า คือ บ้านกลาง อยู่ภายใต้การปกครองของเทศบาลตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากที่ว่าการอำเภอไชยา 7 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี 62 กิโลเมตร การเข้าถึงพื้นที่ชุมชนสามารถเดินทางโดยใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4011 (ไชยา-บ้านพุมเรียง) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4223 (บ้านพุมเรียง-ตะกรบ) ซึ่งเป็นเส้นทางสายหลักที่ตัดผ่านพื้นที่ชุมชน โดยมีอาณาเขตพื้นที่ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	จรด ต.ตะกรบ อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	จรด ทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	จรด ทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	จรด ต.ทุ่ง และ ต.เลม็ด อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนทั้งสิ้น 7,509 คน ชาย 3,743 คน หญิง 3,766 คน ดำรงไว้เมื่อ พ.ศ. 25

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ภายใต้การสงวนลิขสิทธิ์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยผู้สงวนลิขสิทธิ์สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

ลักษณะทางเศรษฐกิจของชุมชนพุมเรียงนั้น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพตามลักษณะทางสภาพภูมิศาสตร์ ที่มีพื้นที่ติดทะเล คือ การประกอบอาชีพประมงขนาดเล็ก เพื่อออกเรือหาปู ปลา บริเวณชายฝั่งเป็นส่วนใหญ่ซึ่งถือได้ว่าเป็นอาชีพหลักประชากรในพื้นที่ชุมชน มีการเลี้ยงปลาในกระชัง หอยแครง และกุ้งกุลาดำ เป็นอาชีพเสริม

การเกษตรกรรม มี การทำนา การทำสวน และทำไร่ โดยเนื้อที่การทำนามีน้อยมากประมาณ 500 ไร่เนื่องจากมิได้เป็นอาชีพหลัก และการทำสวนส่วนใหญ่เป็นสวนมะพร้าว และมีสวนผลไม้บ้างเล็กน้อยแต่ทำพอเลี้ยงชีพเท่านั้น ส่วนการทำไร่จะเป็นไปในลักษณะการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินกันเองในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่

การอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นการประกอบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก คือบริเวณภายในชุมชนที่ไม่ติดกับทะเล เช่นการเย็บหมวก ทอผ้ายก ผ้าชิ้นเชิง ผ้าไหม ฯลฯ ซึ่งคนทอผ้าส่วนใหญ่เป็นอิสลาม

ภาพที่ 2.7 แสดงอาชีพภายในชุมชนพุมเรียง

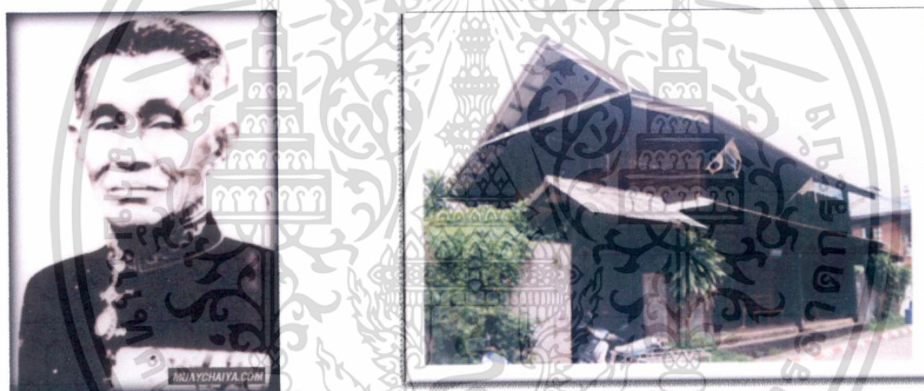
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง

บุคคลสำคัญที่จะกล่าวถึงนี้จะเชื่อมโยงกับบ้านเก่าที่จะทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

2.2.1 พระยาวจีสัตยารักษ์ (จำ ศรียาภัย)

พระยาวจีสัตยารักษ์ผู้เป็นเจ้าเมืองไชยา เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยโอบอ้อมอารีมีความรู้ความชำนาญด้านการค้าขายด้านนครคือการจับช้างและฝึกช้าง และสามารถพูดภาษาจีนได้คล่อง จึงเป็นผู้หนึ่งที่ทำประโยชน์กว้างขวางในงานราชการ นอกจากนี้ท่านยังมีความชำนาญเกี่ยวกับหัวเมืองชายทะเลปักษ์ใต้ เมื่อคราวพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้ ได้เป็นผู้ทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์นำเสด็จ และเมื่อมีทางรถไฟสายใต้ได้เป็นผู้ตรวจนำทางรถไฟสายใต้ครั้งแรกตั้งแต่มณฑลปัตตานีถึงเมืองเพชรบุรี นอกจากนี้ยังได้ทำงานที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ อีกมากมาย

ภาพที่ 2.8 พระยาวจีสัตยารักษ์และบ้านที่ท่านเคยพักอาศัย

พระยาวจีสัตยารักษ์มีบุตร 5 คน คือ ชื่น ศรียาภัย พระยาประทุมพลจันทร์ นายจวน นายเขตร และนางเฉลิม ทั้งท่านและบุตรได้สร้างคุณงามความดีให้เป็นที่ประจักษ์ไม่เพียงแต่ในสุราษฎร์ธานีเท่านั้นหากแต่ได้สร้างคุณงามความดีให้กับประเทศโดยส่วนรวมอีกด้วย

2.2.2 พุทธทาสภิกขุ

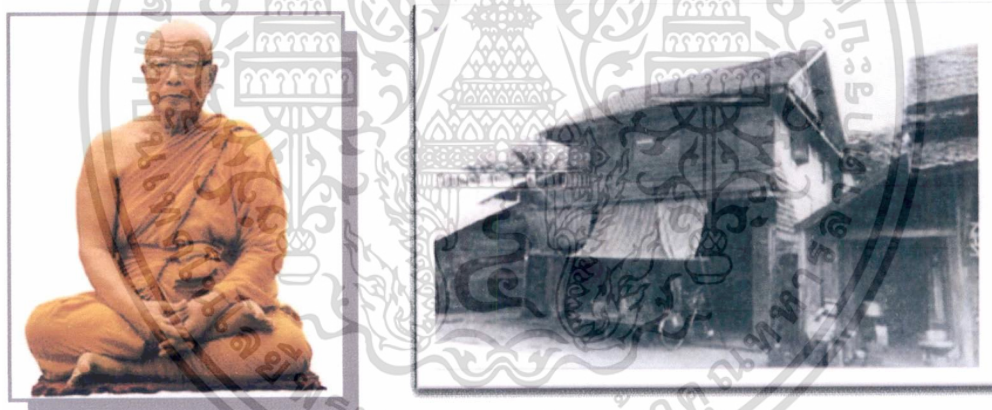
ท่านพุทธทาสภิกขุ เดิมชื่อเงื่อม เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2449 ที่ตำบลพุมเรียง อำเภอลำพูน เป็นบุตรคนแรกของนายเซียง และนางเคลื่อน พานิช มีน้องชายและน้องสาวคือ นายยี เกย (นายธรรมทาส พานิช) และนางกิมซ้อย เหมะกุล ครอบครัวมีอาชีพค้าขาย บิดาเป็นคนไทยเชื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาหรือข้อมูลของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สายจีนฮกเกี้ยน มารดาเชื้อสายไทย สำหรับนามสกุล “พานิช” เป็นนามสกุลที่นายอำเภอตั้งให้เมื่อมีพระราชบัญญัตินามสกุลในรัชกาลที่ 6 ที่มีชื่อสกุลเช่นนี้ก็เพราะค้าขายเป็นอาชีพนั่นเอง

ผลงานของท่านพุทธทาสภิกขุมิใช่เป็นที่รู้จักกันในหมู่ชาวไทยเท่านั้น หากแต่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในต่างประเทศอีกด้วย มหาวิทยาลัยทั้งในยุโรปและอเมริกาได้ผนวกงานของท่านไว้ในหลักสูตรพุทธศาสนาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ผลงานของท่านทั้งงานเขียน งานแปล และการปาฐกถาได้รับการพิมพ์เผยแพร่มากที่สุด นอกจากนี้ยังคงมีงานอีกมากที่ปรากฏในเทปบันทึกการบรรยายซึ่งยังมีได้เผยแพร่ งานเผยแพร่พุทธธรรมตามแนวของท่านพุทธทาสได้เป็นไปอย่างกว้างขวางก็เพราะว่ามีองค์การการกุศลคือ “คณะธรรมทาน” ซึ่งมีนายธรรมทาส พานิช น้องชายของท่านพุทธทาสภิกขุเป็นผู้ริเริ่ม จึงนับได้ว่านายธรรมทาสมีส่วนอย่างสำคัญต่อการสร้างสรรคงานของพุทธศาสนาอีกท่านหนึ่ง

ท่านพุทธทาสภิกขุเป็นหลักอันสำคัญยิ่งของพุทธศาสนาที่ถึงพร้อมด้วย ปริยัติปฏิบัติและปฏิเวธ ผลงานของท่านก่อให้เกิดประโยชน์ในการอบรมสั่งสอนธรรมะให้กับประชาชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ประชาชนมีธรรมะในใจ และให้ธรรมะเป็นสิ่งที่นำชีวิตให้พบกับความสุขได้อย่างแท้จริง ฆราวาสภาพเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2536 เวลา 11.20 นาฬิกา

ภาพที่ 2.9 ท่านพุทธทาสภิกขุและบ้านที่ท่านเคยพักอาศัย

2.2.3 นายธรรมทาส พานิช

นายธรรมทาส พานิช เดิมชื่อ ยี่เกย พานิช เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวน 3 คน ของนายเซียง นางเคลื่อน พานิช มีพี่ชายคือท่านพุทธทาสภิกขุ และน้องสาวคือ นางกิมซ้อย เหมะกุล นายธรรมทาส เกิดเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2451 ที่บ้านพุมเรียง หมู่ที่ 1 ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบครัวมีอาชีพค้าขาย บิดาเป็นคนไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยน มารดาเชื้อสายไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.10 นายธรรมทาส พานิช และบ้านที่ท่านเคยพักอาศัย

จากการที่นายธรรมทาสได้ศึกษาเกี่ยวกับพุทธศาสนาอย่างกว้างขวาง ทำให้ท่านเห็นว่าควรเผยแพร่ต่อผู้อื่นด้วย จึงได้นำความรู้มาเขียนบทความและบางคราวก็แปลเรื่องจากหนังสือที่ได้อ่านออกเผยแพร่งและต่อมาในปี 2476 ได้ตั้งโรงพิมพ์ธรรมทานขึ้นเพื่อพิมพ์เอกสารและหนังสือเผยแพร่งงานศาสนา สำหรับหนังสือที่พิมพ์เผยแพร่เป็นรายสามเดือนชื่อ "พุทธศาสนา"

นอกจากนายธรรมทาสสนใจต่อพุทธศาสนาอย่างจริงจังแล้ว ท่านยังสนใจศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ภาคใต้ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับหลักฐานทางโบราณคดีของ ไซยา ผลงานที่พิมพ์เผยแพร่ได้แก่ พนม ทราวดี ศรีวิชัย ประวัติศาสตร์พุทธศาสนาสมัยศรีวิชัย พระแก้วมรกตของไทยและนิพพานธรรมใน ประวัติศาสตร์สุวรรณภูมิ เขียนบทความทางศาสนาคุณลักษณะของโรงเรียนธรรมทานมูลนิธิ โรงพิมพ์ และช่วยเหลือกิจการของสวนโมกขพลารามอย่างเอาจริงเอาจังมาโดยตลอด นายธรรมทาส แต่งงานกับนางพร้อม ทั้งสุสังข์ มีบุตรธิดารวมทั้งหมด 5 คน คือ นายสิริ นายประชา นางสุนทรี นายไมตรี และนายเมตตา พานิช

2.2.4 นายเมตตา พานิช

ซึ่งปัจจุบัน นายเมตตา พานิช เป็นผู้ดูแลบ้านของเจ้าพระยาวิศัยยารักษ์ และเป็นผู้ดูแลสวนโมกข์นานาชาติด้วย

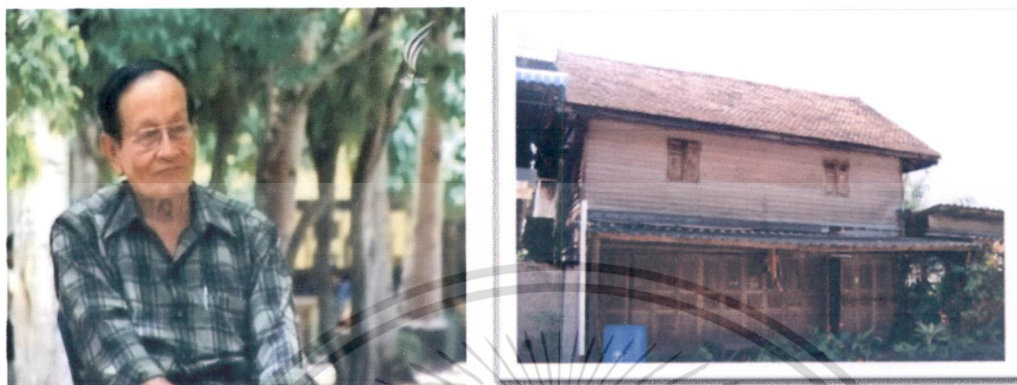

ภาพที่ 2.11 นายเมตตา พานิช และบ้านที่ท่านดูแลอยู่ ณ ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่แจ้งประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.5 ครู ภิญญ ภิญโญศิริกุล

ครู ภิญญ ภิญโญศิริกุล เป็นนักประวัติศาสตร์ท้องถิ่น อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันนี้ท่านเป็นวิทยากรให้แก่ที่ต่าง ๆ ในเรื่องประวัติศาสตร์ของภาคใต้ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 2.12 ครู ภิญญ ภิญโญศิริกุล และบ้านที่ท่านพักอาศัยอยู่ ณ ปัจจุบัน

ประวัติบุคคลสำคัญอ้างอิงจาก ชวน เพชรแก้ว และ สบาย ไสยรินทร์ (2544) และจาก สมัย สุทธิธรรม (2543) เป็นประวัติโดยย่อซึ่งทำให้ทราบที่ไปที่มาและความสำคัญของชุมชนพุมเรียง และเชื่อมโยงไปสู่สถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่า ไม่เพียงเป็นชุมชนเก่าแก่แต่ยังมีบุคคลสำคัญ และสถานที่สำคัญหลายแห่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์สืบไป

2.3 คุณค่าและเอกลักษณ์ของชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง (จันจิราเกื้อดวง, 2548)

2.3.1 คุณค่าขององค์ประกอบทางกายภาพ

2.3.1.1 รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

จากลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในขั้นแรก ในการเลือกพื้นที่ตั้งบ้านเมืองอยู่บนสันทรายริมทะเลเนื่องจากความเหมาะสมทางสภาพภูมิศาสตร์ สะดวกแก่การติดต่อค้าขาย และการเดินทาง จนมีการพัฒนาและขยายขนาดของชุมชนที่อาศัยอยู่ริมน้ำ ขึ้นมาตั้งบนบก ซึ่งมีผลจากการตัดถนน ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบตามแนวถนน ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนลักษณะของชุมชนเดิม ทั้งในแง่กายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ชุมชนได้รับอิทธิพลของความเจริญที่เข้ามาในรูปแบบต่างๆ เช่น เทคโนโลยี ระบบทุนนิยม สภาพเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ การปรับเปลี่ยนนี้ส่งผลโดยรวมแต่ยังไม่สามารถทำลายลักษณะของชุมชนเมืองเก่าที่มีการผสมผสานระหว่างสองวัฒนธรรมได้ ผู้คนส่วนใหญ่ยังคงมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแบบเดิม ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.1.2 รูปแบบกลุ่มอาคารบ้านเรือนภายในชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง

การเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจการค้าของชุมชน ก่อให้เกิดพัฒนาการของรูปแบบชุมชนเมืองเก่าในปัจจุบัน ในการศึกษาของ จันจิรา เกื้อดวง (2548) ได้แบ่งรูปแบบกลุ่มอาคารไว้ 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

- 1) กลุ่มเรือนในลักษณะเรียงแถวตามเส้นทางสัญจรทางบก
- 2) กลุ่มเรือนในลักษณะเรียงแถวตามเส้นทางสัญจรทางน้ำ
- 3) กลุ่มเรือนในลักษณะกระจาย

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นการศึกษาของกลุ่มเรือนในลักษณะเรียงแถวตามเส้นทางสัญจรทางบก เป็นหลัก ดังนั้นจึงขอกว่าเฉพาะในรูปแบบแรกเท่านั้น

- 1) กลุ่มเรือนในลักษณะเรียงแถวตามเส้นทางสัญจรทางบก

รูปแบบการวางอาคารบ้านเรือนภายในชุมชนในอดีตที่สืบทอดต่อเนื่องมาจนปัจจุบันเมื่อประกอบกับการพัฒนาเส้นทางสัญจรทางบกให้สามารถติดต่อกับชุมชนใกล้เคียง ได้โดยสะดวกสบายมากขึ้น จึงมีอาคารบ้านเรือนปลูกสร้างตลอด 2 ฝั่งถนน ลักษณะอาคารบ้านเรือนที่เรียงตามเส้นทางสัญจรทางบกนี้ จะมีรูปแบบอาคารเป็นบ้านไม้เรือนแถว 2 ชั้น ปลูกชิดถนนโดยเหลือบริเวณหน้าบ้านเป็นลานเพียงเล็กน้อย อันสืบเนื่องมาจากการพัฒนาของชุมชนในอดีตที่ไม่ได้เตรียมการเพื่อการขยายของชุมชนในอนาคต การวางตัวอาคารในลักษณะนี้ทำให้พื้นที่ใช้สอยด้านหน้าถูกใช้เป็นที่จอดรถหรือระเบียบทางเข้าหน้าบ้าน โดยพื้นที่ของระเบียบจะมีรูปแบบเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีความยาวตลอดแนวด้านหน้าของตัวเรือน ซึ่งจะเป็นส่วนรับแขก และพักผ่อนไปในเวลาเดียวกัน พื้นที่ภายในตัวเรือนจะมีส่วนโถงกลางเรือนเป็นพื้นที่เชื่อมต่อไปยังพื้นที่อื่น ๆ ของตัวเรือน โดยพื้นที่ส่วนนี้จะมีการใช้สอยเหมือนส่วนเก็บของเอนกประสงค์ มีการวางตุ่มน้ำดื่ม-น้ำใช้ ในบริเวณนี้ด้วย พื้นที่ใช้สอยชั้นบนเป็นส่วนของห้องนอน ที่ต้องการความเป็นส่วนตัวของเจ้าของเรือน ซึ่งเป็นโถง โถ่งไม้กั้นผนัง ไข่มังคกรเป็นการกั้นแบ่งพื้นที่ นอนเรียงต่อ ๆ กัน

ชาติพันธุ์ ผู้อยู่อาศัยในกลุ่มเรือนลักษณะนี้ จะเป็นคนเชื้อชาติไทยดั้งเดิม สืบทอดเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษตั้งแต่ในอดีต ซึ่งถือเป็นคนในท้องถิ่น แม้จนถึงปัจจุบันจะมีคนเชื้อสายจีนผสมผสานบ้างก็เป็นส่วนน้อย

ค่านิยม ผู้อยู่อาศัยในกลุ่มเรือนลักษณะนี้ เป็นผู้สืบทอดเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษมาเป็นระยะเวลาช้านาน แม้ความเจริญของปัจจุบันจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิต แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งค่านิยมที่ยังสืบทอดกันมา เช่น การนั่งสนทนากันที่สภากาแฟในการดำเนินชีวิต แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งค่านิยมที่ยังสืบทอดกันมา เช่น การนั่งสนทนากันที่สภากาแฟในตอนเช้าตรู่ การตักบาตรทำบุญในตอนเช้า การช่วยแรงในงานพิธีต่าง ๆ ทั้งงานศพ งานแต่ง การฟังสวดมาลัยในงานศพเพื่อคลายความเศร้า โศก เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คติ ความเชื่อ รูปแบบของคติ ความเชื่อ ยังคงสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคติความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับบรรพบุรุษ เช่น การหาฤกษ์ยามลงเสาเอกสร้างบ้านเรือน การตั้งศาลพระภูมิเจ้าที่ การทำขนมต้มในวันรับส่งตายาย การทำขนมลาในงานชิงเปรต การโยนกำพริกให้เป็นทานในวันเผาศพ เป็นต้น

วัฒนธรรม ประเพณี ยังคงมีการสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนา โดยในชุมชนล้วนนับถือศาสนาพุทธเหมือนกัน โดยมีวัดเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมของชุมชน เช่น งานเทศกาลเดือนสิบ งานรับส่งตายาย เป็นต้น

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เนื่องด้วยในอดีตที่ชุมชนนี้มีความเจริญทางด้าน การค้าขาย ทำให้สภาพชุมชนมีความหนาแน่นของอาคารบ้านเรือนพอสมควร แต่ยังคงรักษาสภาพ บ้านเรือนไม้รูปแบบโบราณไว้ได้สืบมาจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 2.13 แสดงกลุ่มเรือนในลักษณะเรียงแถวตามเส้นทางสัญจรทางบก

2.3.1.3 สภาพอาคารบ้านเรือน

แต่เดิมชุมชนเมืองเก่าพุมเรียงเคยเป็นที่ตั้งของชุมชนที่อยู่บริเวณริมคลองพุมเรียงที่เชื่อมต่อไปสู่อ่าวบ้านดอน ส่งผลให้การประกอบอาชีพที่มีมาตั้งแต่เดิม คือ การประมงบริเวณชายฝั่ง และสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน สภาพบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ริมคลอง จึงมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นเรือนพื้นดินยกได้สูง มีองค์ประกอบในการรองรับการทำมาหากิน คือ บริเวณบ้านมีท่าเรือเพื่อไว้จอดเรือ มีลานบริเวณออกสู่คลองเพื่อใช้ในการเก็บผลผลิตที่ได้จากทะเล มีพื้นที่ไร่ค่าไม่ต่ำกว่า ๑ ไร่ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เก็บอุปกรณ์หาปลา และปัจจุบันลักษณะอาคารที่อยู่บริเวณริมคลองก็ยังคงรูปแบบเดิม แต่วัสดุที่ใช้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้คงทน ต่อมาเมื่อเมืองพุมเรียงเป็นจุดแลกเปลี่ยนการค้าขายของพ่อค้า พาณิชย์ ความเจริญรุ่งเรืองและความหลากหลายของวัฒนธรรมเข้าสู่ตัวเมืองพุมเรียงมากยิ่งขึ้น อาคารบ้านเรือนเริ่มขยายเข้าสู่บ่อก อีกทั้งพุมเรียงยังเป็นเมืองหลวงของไชยาในสมัยนั้น เมื่อขยาย อาคารบ้านเรือนขึ้นสู่บ่อกได้เริ่มเปลี่ยนแปลงให้รองรับกับสภาพความเป็นอยู่มากยิ่งขึ้น โดยในสมัย หลังส่วนมากสร้างเป็นเรือนไม้สองชั้น ชั้นล่างเป็นร้านขายของ ชั้นบนเป็นที่อยู่อาศัยหลับนอนซึ่ง ปัจจุบันยังคงหลงเหลือให้เห็นอยู่ ส่วนใหญ่จะพบบริเวณถนนราชบำรุง (รักษันรกิจ) อาคารที่เป็น เรือนพื้นดินดั้งเดิม ซึ่งพบมากในบริเวณริมคลองมีการเปลี่ยนแปลงต่อเติมอาคาร เพื่อรองรับการใช้ สอบ กล่าวคือภายในอาคารหนึ่งหลังมีกิจกรรมที่หลากหลายมากขึ้น จากแต่เดิมที่เป็นสังคมของ ชาวประมงชายฝั่ง บ้านเรือนใช้เพียงเพื่ออาศัยหลับนอน แต่เมื่อความเจริญก้าวเข้ามา อาชีพเสริมก็มี บทบาทมากยิ่งขึ้น โดยชาวพุมเรียงมีอาชีพเสริมคืออาชีพทอผ้า และเย็บหมวก และขยายเป็น อุตสาหกรรมในครัวเรือน การใช้พื้นที่แต่เดิมที่รองรับการใช้สอยเริ่มไม่เพียงพอจึงมีการต่อเติม บ้านเรือนออกไป แต่เนื่องด้วยความจำกัดทางด้านพื้นที่การต่อเติมทางแนวราบจึงเกิดขึ้นน้อย ตัว อาคารจึงต่อเติมในส่วนของใต้ถุนบ้านเป็นส่วนใหญ่ และขยายไปทางด้านหลังของพื้นที่ อาคาร บ้านเรือนสมัยถัดมาจึงยังคงเป็นอาคารที่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์รูปแบบอาคารพื้นดิน แต่วัสดุที่ใช้มี การปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับกับสภาพปัจจุบัน และมีอาคารรูปแบบร่วมสมัยเกิดขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะ สร้างในพื้นที่ส่วนขยายตัวเมืองเดิม นั่นคือขยายขนานไปตามเส้นถนนรักษันรกิจ จากศูนย์กลาง เมืองไปทางทิศตะวันออกและตะวันตก

ภาพที่ 2.14 รูปแบบบ้านริมคลองพุมเรียงและริมถนนราชบำรุง (รักษันรกิจ)

2.3.1.4 พื้นที่ว่างและที่โล่งบริเวณอาคารเรือนชาวไทยพุทธ

1) ด้านหน้าอาคาร ประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เกลียงนอกชาน ใช้พักผ่อนรับแขกหน้าบ้าน หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในครอบครัว เช่น นั่งเล่นพุดคุย หรือทำงานอดุสาหกรรมในครัวเรือน เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีลมพัดเย็นสบาย มีทั้งแบบที่มีหลังคาคลุมและไม่มีหลังคาคลุม

- ด้านหน้าอาคาร ส่วนใหญ่บ้านเรือนในละแวกนี้จะขายของชำ ขายของที่ระลึก และขายผ้าไหม เพราะเป็นเมืองท่องเที่ยว การคัดแปลงพื้นที่หน้าบ้านของอาคารเก่า จึงใช้เป็นพื้นที่วางสินค้าเพื่อค้าขาย และมีการต่อเติมยื่นออกมาติดกับถนน

- พื้นที่ทำการเพาะปลูกบริเวณพื้นที่โล่งโดยรอบบ้าน เช่น มีการจัดสวนง่าย ๆ มีทั้งปลูกพืชลงดินและปลูกในกระถางต้นไม้ ซึ่งจะมีทั้งต้นไม้สวยงาม และพืชผักสวนครัว เพื่อไว้เก็บรับประทานเอง บ้างมีการปลูกต้นไม้เพื่อใช้แทนรั้วบ้าน และป้องกันฝุ่นละอองเข้าบ้าน

- วางของเก็บของ ในพื้นที่ริมชายคาบ้านที่ยื่นออกไปด้านข้าง ส่วนใหญ่จะใช้เป็นพื้นที่เก็บของ เช่น อุปกรณ์สำหรับประมงต่าง ๆ บางครั้งอาจจะต่อหลังคามาคคลุมเพื่อป้องกันแดดฝน

2) ด้านหลังอาคาร อาคารส่วนใหญ่ในชุมชนจะเป็นเรือนไม้สองชั้น ลานด้านหลังอาคารจึงเป็นส่วนต่อเนื่องจากครัวเป็นส่วนใหญ่ จึงแบ่งลักษณะการใช้สอยดังนี้

- ใช้สำหรับเพาะปลูก การเพาะปลูกในพื้นที่ด้านหลังอาคารของชาวไทยพุทธ ในระยะที่ใกล้กับอาคารหรือเรือน มักจะมีการปลูกพืชผักสวนครัว ซึ่งโดยมากจะเป็นพืชล้มลุก

- ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร ซึ่งบางบ้านจะนิยมใช้หลังบ้านเป็นพื้นที่ล้างถ้วยชามและปรุงอาหารเพราะอาคารมีกลิ่นฉุนจึงต้องการระบายอากาศ

2.3.1.5 รูปแบบสถาปัตยกรรม

เนื่องจากชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง เป็นชุมชนที่เคยเป็นหัวเมืองเก่าของเมืองไชยมาแต่เดิม ระบบโครงข่ายทางถนนจึงมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ รูปแบบการวางอาคารส่วนใหญ่จึงเป็นลักษณะการวางอาคารหันหน้าเข้าหาถนน

1) รูปแบบของอาคารพักอาศัย

1.1) อาคารพักอาศัยแบบเรือนสองชั้นดั้งเดิม เป็นเรือนสองชั้นที่ปลูกสร้างในช่วงยุคที่เมืองเจริญรุ่งเรือง เพราะพุมเรียงเคยเป็นเมืองท่า และเมืองเก่าของไชยมาก่อน ซึ่งวัสดุที่ใช้เป็นเรือนไม้จริง มีลักษณะเป็นเรือนพักอาศัยของชาวบ้านที่ในอดีตค่อนข้างมีฐานะเป็นเรือนเจ้าเมืองเก่ามาก่อน พบเป็นจำนวนมากบริเวณภายในตัวชุมชนตรงเส้นถนนรักษันรกิจ (ราชบำรุง) ซึ่งเป็นรูปแบบของอาคารในพื้นที่ที่มีอายุเก่าแก่ที่สุด ลักษณะ โดยทั่วไปจะเป็นเรือนไม้สองชั้น หลังคาทรงจั่วสูงชายคาขึ้นยาวมุงด้วยกระเบื้องว่าว กระเบื้องดินเผา และกระเบื้องลอนคู่ ลักษณะการวางอาคารเป็นลักษณะของอาคารที่ต่อยาวออกไปทางด้านหลังในแนวยาว ด้านหน้าจะแคบมีลักษณะคล้ายเรือนแถว แต่สร้างเป็นเรือนเดี่ยว บ้านบางหลังมีบ่อน้ำภายในบริเวณบ้าน หรือภายในส่วน

ด้านหลัง ในปัจจุบันได้มีการต่อเติมหลังคา ในส่วนของด้านข้างบ้านเพื่อเพิ่มประโยชน์ใช้สอยของบ้านตามขนาดครอบครัวที่ใหญ่ขึ้น มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมดังนี้

- หลังคา จะเป็นหลังคาทรงจั่วที่ต่อกันไปตามระยะความยาวของตัวบ้าน ซึ่งบางหลังจะเป็นหลังคาปีกผีเสื้อ แต่เดิมวัสดุของหลังคาส่วนใหญ่เป็นกระเบื้องงั่ว และกระเบื้องดินเผา แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นกระเบื้องลอนคู่เกือบทั้งหมดเนื่องจากซำรดด้วยอายุการใช้งาน

- ประตู, หน้าต่าง, และช่องลม ประตูบ้านส่วนใหญ่เป็นประตูบานเฟี้ยมเต็มช่วงหน้ากว้างของบ้าน และมีช่องลมในตัวประตูเพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก ส่วนหน้าต่างเป็นลูกฟักบานเปิดออกและบานกระทุ้งในบางหลัง ซึ่งขนาดของหน้าต่างจะมีขนาดเล็กเนื่องด้วยสภาพภูมิอากาศในพื้นที่มีฝนตกชุกเกือบตลอดปี และมีช่องระบายอากาศด้านบนของประตูที่มีการแกะสลักลวดลายที่สวยงาม

- ฝาบ้าน จะเป็นไม้ฝากระดานตีซ้อนเกล็ด

- ระเบียง อาคารส่วนใหญ่จะมีระเบียงชั้นบนในส่วนของหน้าบ้าน ซึ่งใช้เป็นที่พักผ่อน บางหลังมีลวดลายลูกกรงที่สวยงาม บางหลังจะมีลักษณะเป็นหน้าต่างบานยาวมีช่องระบายลมคล้ายประตู

ภาพที่ 2.15 อาคารพักอาศัยแบบเรือนเดี่ยวสองชั้นบริเวณถนนราชบำรุง (รักษันรกิจ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

2.4.1 ความหมายสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

คำว่า สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Vernacular Architecture หมายถึง รูปแบบของอาคารที่ชาวบ้านสร้างขึ้นในแต่ละท้องถิ่น และเน้นเอาเฉพาะอาคารประเภทที่พักอาศัย คือตัวเรือนนั่นเอง ซึ่งรูปแบบย่อมมีลักษณะแปรกแยกแตกต่างกันไป ตามลักษณะของวัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และสภาพดินฟ้าอากาศที่แตกต่างกัน (วิวัฒน์ เตมียพันธ์, 2548)

สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น คือ สิ่งก่อสร้างต่างๆ ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่มนุษย์สร้างขึ้นในแต่ละท้องถิ่นที่มีลักษณะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม เพื่อสนองความต้องการของชุมชนนั้นๆ รูปแบบการก่อสร้างอาจจะพัฒนาจากรูปแบบเดิม โดยปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม กับการดำรงชีวิตซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาในการพัฒนาเพื่อให้มีรูปแบบเฉพาะตัวขึ้นได้ อาคารบางหลังเป็นรูปแบบที่นำมาจากต่างถิ่น อีกทั้งช่างก่อสร้างและช่างฝีมือก็มาจากภายนอก ซึ่งโดยแท้จริงแล้วไม่อาจถือได้ว่าเป็น สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นโดยตรงแต่ก็ให้อิทธิพลต่อช่าง หรือประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ นำไปใช้ผสมผสานกับรูปแบบของท้องถิ่น เกิดมีลักษณะใหม่ที่คลี่คลายออกไป จากรูปแบบเดิมไปอีก อิทธิพลของรูปแบบจากภายนอกจะมีมากหรือน้อยอยู่ที่ค่านิยมของประชาชน และรูปแบบที่สอดคล้องกับวิธีการก่อสร้างและความสามารถในการดัดแปลงของช่างในท้องถิ่นนั้นอีกด้วย (วิวัฒน์ เตมียพันธ์, 2525)

สืบพงศ์ จรรย์สืบศรี (2548) กล่าวว่า สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น คือสถาปัตยกรรมของสามัญชน หรือชาวบ้าน และหมายรวมถึงสถาปัตยกรรมทุกประเภท ทั้งอาคารพักอาศัย ทั้งชั่วคราวและถาวร อาคารสำหรับอาชีพ เช่น ยุงข้าว โรงเก็บของ โรงสี โรงปั่นหม้อ ฯลฯ ทั้งอาคารสาธารณะ วัดวาอารามในชุมชน ศาลากลางบ้าน ศาลาทำน้ำ ศาลาริมทาง ฯลฯ

2.4.2 คุณค่าของงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

สิริภรณ์ สีนันทวงศ์ (2543 : 20-24) ได้ให้หลักเกณฑ์การพิจารณาคุณค่าของโบราณสถานจากสากลนำมาเป็นแนวทางพิจารณาคุณค่าและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม โดยเฉพาะกับคุณค่า ของงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น สามารถแบ่งได้ตามหัวข้อดังนี้

2.4.2.1 คุณค่าทางด้านวัฒนธรรม

(1) คุณค่าในฐานะเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมเป็นสิ่งช่วยให้คนในปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงปัจจุบันกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ได้อย่างเป็นรูปธรรมสะท้อนให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงของคนกลุ่มต่าง ๆ หรือเกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์หรือบุคคลสำคัญในอดีต

(2) คุณค่าทางด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น เกิดจากภูมิปัญญาของช่างในท้องถิ่นที่สร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นตัวของตัวเอง สอนองความต้องการในการใช้สอยประโยชน์และพื้นที่ไม่ว่างรณใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างตรงไปตรงมา อาจแบ่งคุณค่าของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นได้เป็น 3 อย่าง คือ คุณค่าที่ตัวสถาปัตยกรรมเอง, คุณค่าของการคงอยู่ในสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น, คุณค่าในการคงอยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติเฉพาะท้องถิ่น

(3) คุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมและสุนทรีย์ทางสังคมแต่ละสังคม เป็นต้นว่า ขนบธรรมเนียมประเพณี คติความเชื่อของแต่ละแห่งซึ่งแตกต่างกันออกไป สะท้อนให้เห็นวิถีการดำเนินชีวิต และการสืบทอดทางวัฒนธรรม

(4) อายุสมัย อาคารเก่าที่มีอายุมาก ผ่านกาลเวลา และยังคงสภาพสืบทอดมาถึงปัจจุบันย่อมมีคุณค่าแก่การศึกษาและการอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลานได้ศึกษาสืบทอดไป อายุเท่าไรไม่ใช่ข้อกำหนดความสำคัญหลักในการพิจารณาคุณค่าแต่ก็ควรมีการคำนึงถึง เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่าสถาปัตยกรรมที่มีอายุเก่าแก่ที่ล่วงผ่านกาลเวลาและยังคงสภาพอยู่ได้ถึงปัจจุบันเหลือจำนวนน้อยและหาได้ยาก มีคุณค่าอย่างประเมินไม่ได้

2.4.2.2 คุณค่าทางด้านสุนทรีย์ภาพ

(1) คุณค่าทางศิลปกรรม ช่างฝีมือท้องถิ่น

(2) คุณค่าทางความงามและเป็นเอกลักษณ์ เป็นคุณค่าที่ประเมินด้วยสายตาและการรับรู้ทางความรู้สึกส่วนบุคคลการตีค่าความงามนี้อาจไม่จำเป็นต้องตรงกัน

(3) ความกลมกลืนทางสถาปัตยกรรม และการคงอยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ โดยทั่วไป พิจารณาถึงลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรมมีความกลมกลืนกับกลุ่มโบราณสถานและองค์ประกอบอื่น ๆ

2.4.2.3 คุณค่าทางด้านวิทยาการ และการศึกษา

(1) ความเป็นของแท้ดั้งเดิม ในการพิจารณาคุณค่าด้านวิทยาการและการศึกษาที่มีความสำคัญที่จะให้ชนรุ่นหลังได้ทำการศึกษา เนื่องจากอาคารนั้นยังคงสภาพเดิมอยู่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มสร้างยังคงสภาพเดิมของวัสดุก่อสร้าง องค์ประกอบอาคาร ประโยชน์ใช้สอยและการตกแต่งต่าง ๆ ซึ่งทำให้อาคารนั้นมีลักษณะพิเศษเป็นอาคารที่หาได้ยาก แม้แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงอายุการใช้งานของมัน การเปลี่ยนแปลงนั้นก็ให้ความรู้แก่เราในด้านใดด้านหนึ่งซึ่งเป็นของแท้ดั้งเดิม

(2) การสื่อความหมายคุณค่าการสื่อความหมายพิจารณาถึงลักษณะโดยรวมของสถาปัตยกรรมที่สามารถสื่อความหมายให้สาธารณชนได้เข้าใจประเภทและประโยชน์ใช้สอย ของโบราณสถานนั้น ๆ ได้

(3) ความหายาก คุณค่าความหายากเห็นได้จากจำนวนของอาคารที่เหลือให้เห็นได้น้อย

2.4.2.4 คุณค่าทางค่านิยม

(1) ความผูกพันต่อชุมชนและท้องถิ่น เป็นคุณค่าทางจิตใจไม่สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือใด ๆ จากกิจกรรมตามประเพณีที่เกิดขึ้น สร้างความผูกพันทางใจให้กับชุมชน

(2) ความต่อเนื่องของประเพณีและวิถีชีวิต เป็นอาคารที่ยังคงมีประโยชน์ใช้สอยต่อเนื่องและยังคงมีบทบาทต่อความเชื่อ และการปฏิบัติกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ส่งผลเป็นความผูกพันสืบต่อ ๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อม และการบันทึกสภาพ

(ปิ่นรัชฎ์ กาญจนนัฐติ, 2552) ปิ่นรัชฎ์ กล่าวถึง ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อม และการบันทึกสภาพดังต่อไปนี้

อาคารสำคัญทางประวัติศาสตร์จะคล้ายกับทรัพยากรธรรมชาติอย่างหนึ่งที่หากสูญเสียไปแล้วไม่สามารถจะหามาทดแทนได้ นอกจากนี้อาคารยังเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่อาจหาไม่ได้จากแหล่งอื่น ๆ ดังนั้นในการซ่อมแซมเปลี่ยนแปลงอาคารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์จึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาคารอย่างละเอียดถี่ถ้วนทุกครั้ง และจำเป็นต้องมีการบันทึก เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของอาคารที่เกิดขึ้นแต่ละยุคสมัยทุกครั้ง การบันทึกสภาพอาคารจึงเป็นฐานข้อมูลอาคาร ซึ่งสามารถหยิบขึ้นมาใช้ได้ทุกเวลาที่ต้องการ

การบันทึกสภาพอาคารประวัติศาสตร์มีอยู่ 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือ การบันทึกความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของอาคารและองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อจะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาคารนั้น เช่น เจ้าของ, สถาปนิก, นักวางผัง หรือนักประวัติศาสตร์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของอาคารและองค์ประกอบ ในขั้นตอนนี้เป็นการบันทึกสภาพอาคารก่อนที่จะทำการอนุรักษ์ใด ๆ การสำรวจอาคารในขั้นนี้อาจจะพบหลักฐานใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะทำให้การวางแผนการอนุรักษ์ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเปิดใจให้กว้าง และยอมรับว่าอาจจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแผนถ้ามีข้อมูลใหม่ ๆ เกี่ยวกับอาคารเพิ่มขึ้นจากการสำรวจ ส่วนขั้นตอนที่สอง คือ การบันทึกขั้นตอนและการกระทำการอนุรักษ์ที่เกิดขึ้นจริงกับตัวอาคาร บันทึกเกี่ยวกับอาคารจึงเป็นสิ่งที่สะสมและเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดอายุขัยของอาคารนั้น ๆ

บันทึกสภาพอาคาร จะมีประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน สถาปนิกและนักอนุรักษ์จะได้เข้าใจอาคารมากขึ้น ทราบว่าอะไรคือสิ่งสำคัญที่จะต้องอนุรักษ์ และตัดสินใจเลือกวิธีการอนุรักษ์ได้ถูกต้อง นอกจากนี้การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับอาคารยังสำคัญต่อนักวางแผนและผู้บริหาร เพื่อจะตัดสินใจเรื่องการวางแผนงานอนุรักษ์ นักประวัติศาสตร์ ก็ได้ประโยชน์จากบันทึกสภาพอาคาร เนื่องจากอาคารจะเป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในอดีต และสามารถตอบคำถามทางประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี เช่น ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต, เศรษฐกิจ, สังคม และศาสนา เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในวงการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบของการบันทึกสภาพอาคาร

การบันทึกสภาพอาคารส่วนใหญ่จะประกอบด้วยการบรรยายสภาพและการวิเคราะห์สภาพเป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบกับการบันทึกสภาพอาคารด้วยภาพถ่ายและแบบสถาปัตยกรรม โดยเริ่มจากการทำงานที่ง่ายที่สุดด้วยการถ่ายภาพ และการบรรยายประกอบภาพ ไปจนกระทั่งการบันทึกสภาพที่มากที่สุด ซึ่งครอบคลุมไปถึงการวิเคราะห์ทางสถาปัตยกรรมและประวัติศาสตร์ ภาพถ่ายและแบบทางสถาปัตยกรรม ข้อมูลที่ต้องทำการสำรวจและจดบันทึกมักประกอบไปด้วย

- การบรรยายสภาพอาคาร
- แบบทางสถาปัตยกรรม
- ภาพถ่าย

แต่ในการบันทึกสภาพอาคารแต่ละงานจะต้องมีความแตกต่างกันในรายละเอียด เช่น บางงานต้องการสำรวจโดยใช้ภาพถ่ายมากกว่าปรกติในลักษณะของ Photographic survey

การบรรยายสภาพอาคาร

สามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้ (หัวข้อ 1, 2 และ 3 หรือบางครั้ง 4 ควรจะปรากฏอยู่ในการบันทึกสภาพทุกครั้ง, ทุกระดับ เพื่อเป็นการบอกถึงข้อมูลพื้นฐานของอาคารและเป็นบทนำในการวิเคราะห์อาคารนั้น ๆ การบรรยายสภาพอาคารจำเป็นต้องมีความชัดเจน ถึงแม้ว่าจะไม่ตรงตามหัวข้อที่ได้ให้ไว้ บางครั้งการใช้ภาพประกอบอาจบรรยายได้ชัดเจนดีกว่าการเขียนเป็นตัวหนังสือ)

(1) ที่ตั้งของอาคารต้องละเอียดและแม่นยำ โดยมีเลขที่ และชื่อถนน, อำเภอ, ตำบล, จังหวัด และอาจจะต้องแสดง Grid Reference ในแผนที่สำรวจด้วย รวมถึงสถานะภาพของอาคารว่าเป็นอาคารขึ้นทะเบียนหรือไม่

(2) วันที่, เดือน, ปีที่ทำการสำรวจพร้อมชื่อผู้ทำการสำรวจ

(3) การบรรยายโดยสรุปในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับ

- ชนิด
- การใช้สอยของอาคาร
- วัสดุ
- อายุของอาคาร

(เป็นข้อมูลโดยประมาณจากการสำรวจอาคารเบื้องต้น)

(4) เป็นการขยายความจากหัวข้อที่ 3 โดยสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ

- ผังของอาคาร, รูปทรง, ประโยชน์ใช้สอย, อายุ และการพัฒนาการ หรือการเปลี่ยนแปลงของอาคารเป็นลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ในอินเทอร์เน็ตโดยไม่สงวนลิขสิทธิ์ ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ในการบันทึกระดับนี้ก็เพื่อจะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการสำรวจในรายละเอียดต่อไป หรืออาจจะใช้เป็นข้อมูลสำหรับอาคารนั้น ๆ ในกรณีที่ไม่มีจำเป็นต้องมีการสำรวจในรายละเอียด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการเพียง 4 หัวข้อข้างต้นเท่านั้น

แบบสถาปัตยกรรม

แบบสถาปัตยกรรมอาจจะทำขึ้นโดยเขียนด้วยมือตามแบบดั้งเดิมที่เคยทำกันมาหรือการใช้เครื่องมือเขียนด้วยวิธีต่าง ๆ มาตรฐานที่ใช้ในการเขียนแบบควรจะเลือกให้เหมาะสมกับลักษณะของอาคาร โดยทั่ว ๆ ไปแล้วมักจะใช้มาตรฐาน 1:100 หรือ 1:50 สำหรับการเขียนผังของอาคาร และ 1:50 สำหรับรูปตัดอาคาร แบบสถาปัตยกรรมควรประกอบด้วย

1. ผัง (ในลักษณะที่เป็น Sketch plan) ระบุบอกขนาดอย่างคร่าว ๆ (ในกรณีที่ไม่ได้ทำแบบรายละเอียด)

2. รายละเอียดของผังของอาคารทุกชั้นที่ปรากฏสภาพอยู่

3. รูปตัดของอาคารแสดงภาพอาคาร โดยรวม

4. ผัง, รูปตัด, ระบุบอกขนาด, ความสูง ฯลฯ ตามที่จำเป็น เพื่อที่แสดงออกถึงการก่อสร้าง การออกแบบการพัฒนาของอาคาร และประโยชน์ใช้สอยส่วนที่จะช่วยให้เราเข้าใจอาคารได้ดียิ่งขึ้น และจำเป็นจะต้องแสดงในแบบสถาปัตยกรรมได้แก่

4.1 รูปทรงของโครงสร้างของเก่า เช่น โครงสร้างไม้, โครงสร้างเหล็ก, หลังคา, ผนังก่อ และองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง

4.2 รูปทรงและบริเวณที่ตั้งขององค์ประกอบและ โครงสร้างอื่น ๆ ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของอาคาร เช่น ประตูหรือหน้าต่างที่ถูกก่อบปิด, แนวรอยต่อในกำแพงอิฐ เป็นต้น

4.3 รูปทรงขององค์ประกอบที่ใช้ตกแต่งสถาปัตยกรรม เช่น ลวดบัว, กรอบ และวงกบหน้าต่าง หรือประตู สิ่งเหล่านี้อาจจะต้องมีการทำรังวัดอย่างละเอียดในกรณีที่เป็้องค์ประกอบพิเศษสามารถจะบ่งบอกถึงอายุขององค์ประกอบหรืออาคารได้

5. รูปด้านในด้านที่จำเป็นเพื่อที่จะช่วยให้เราเข้าใจการออกแบบอาคารพัฒนาการของอาคาร หรือประโยชน์ใช้สอยได้

6. ผังบริเวณโดยทั่ว ๆ ไปจะใช้มาตรฐาน 1:500 หรือ 1:1250 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาคารกับอาคารโดยรอบ และแสดงสภาพภูมิประเทศและองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมอื่น

7. แบบสถาปัตยกรรมของเก่า ซึ่งจะช่วยให้เราเข้าใจประวัติศาสตร์ของอาคารได้ดียิ่งขึ้น

8. ทักษะนิยาม หรือภาพถ่ายสามมิติที่อาจทำให้เข้าใจอาคารได้ดีมากยิ่งขึ้น

9. ภาพสันนิษฐานลักษณะอาคาร (Reconstruction drawing) ในกรณีที่จำเป็น ภาพสันนิษฐานนี้ไม่อาจถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบันทึกสภาพอาคารตามความเป็นจริง และจะต้องมีการอ้างอิงถึงหลักฐานที่มีจริงทุกครั้ง ในกรณีที่มีการสันนิษฐานสภาพขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพถ่าย

ภาพถ่ายไม่เพียงแต่ใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายสภาพโดยทั่ว ๆ ไปของอาคารเท่านั้นแต่ยังใช้แสดงหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาของอาคาร ภาพทุกภาพจะต้องมีการเขียนอธิบายให้ชัดเจนรวมถึงวันเวลาที่ทำการถ่ายภาพ

การถ่ายที่ใช้ในการบันทึกสภาพอาคาร อาจจะเป็นภาพจากกล้อง 35 มม. ธรรมดาแต่ในการเก็บข้อมูลระดับที่สูงขึ้น จำเป็นจะต้องใช้กล้องและอุปกรณ์ที่ซับซ้อนมากขึ้น ภาพขาว-ดำ จะดีกว่าการถ่ายภาพสี หรือในกรณีที่ต้องการเก็บหลักฐานในระยะยาว ภาพสีจะใช้ในกรณีที่จำเป็นที่การตกแต่งต่าง ๆ ของอาคาร หรือในกรณีที่ต้องการภาพสีเพื่อการพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ และในกรณีที่รายละเอียดของโครงสร้างบางอย่างปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนในภาพสีมากกว่าภาพ Monochrome

ระดับของการบันทึกด้วยภาพ ได้แก่

1. ภาพด้านนอกของอาคารถ่ายจากจุดที่ดีที่สุด
2. ภาพโดยรวมของห้องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ และบริเวณทางเดินภายในอาคาร
3. ภาพภายในอาคาร ในกรณีที่อาคารนั้นออกแบบ โดยสถาปนิก หรือ ออกแบบโดยคำนึงถึงมุมมองจากจุดใดจุดหนึ่ง จำเป็นจะต้องบันทึกภาพให้แสดงออกถึงความตั้งใจในการออกแบบของสถาปนิก หรือผลที่ได้จากการออกแบบนั้น ๆ ด้วย
4. รายละเอียดภายนอกอาคาร ไม่ว่าจะ เป็น โครงสร้าง หรือการประดับตกแต่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับรูปแบบโดยรวมของอาคาร การพัฒนาการเปลี่ยนแปลงและประโยชน์ใช้สอย ซึ่งไม่ได้แสดงให้เห็นในภาพถ่ายโดยทั่วไปของอาคาร
5. ภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาคารและที่ตั้ง และสภาพแวดล้อม หรือจากมุมมองที่สำคัญ
6. ภาพแสดงลักษณะ โดยทั่วไปของห้องที่สำคัญในอาคาร และเป็นบริเวณทางเดินในลักษณะที่แสดงถึงสภาพการให้แสงสว่างอย่างที่ควรจะเป็น
7. รายละเอียดภายในอาคาร ไม่ว่าจะ เป็น โครงสร้าง หรือการประดับตกแต่งในลักษณะเดียวกันกับข้อ 4

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 จันจิรา เกื้อดวง (2548) เรื่อง การอนุรักษ์ชุมชนเก่าพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ได้สรุปรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ชุมชนเมืองเก่าพุมเรียงไว้ดังนี้

- 1) อาคารที่จะฟื้นฟูและอาคารที่จะสร้างใหม่ในรูปแบบดั้งเดิม กำหนดให้อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์

โดยมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมแบบใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เรือนไม้สองชั้น

2. เรือนพื้นดิน

2) อาคารที่จะฟื้นฟู และอาคารที่จะสร้างใหม่ให้กลมกลืนกับรูปแบบดั้งเดิมกำหนดให้อยู่ในพื้นที่จำกัดการพัฒนา โดยมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมแบบ

1. เรือนไม้สองชั้น มีลักษณะเป็นเรือนไม้สองชั้นที่มีอยู่ในเขตเมืองดั้งเดิมที่มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ มีลักษณะเป็นเรือนสองชั้น โครงสร้างเป็นไม้ทั้งหลัง หรือเป็นส่วนใหญ่ มีสัดส่วนของรูปทรงสถาปัตยกรรมที่เป็นไปตามรูปแบบเรือนไทยเดิม รูปทรงหลังคามีลักษณะเป็นจั่วที่มีปั้นลมประดับด้านหน้าจั่ว ด้านหน้ามีประตูเป็นเพ็ชมตลอดหน้ากว้างของตัวบ้าน (ชาวบ้านเรียกลักษณะนี้ว่า “หน้าถ้ง”) ซึ่งเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมของชาวบ้าน และเป็นเอกลักษณ์ของการตั้งถิ่นฐานมาเป็นระยะเวลาานาน ดังนั้นจึงเสนอแนะให้มีการควบคุมดังนี้

กำหนดแนวทางเสนอแนะอาคารเรือนไม้สองชั้นที่จะฟื้นฟู และที่จะสร้างใหม่ในรูปแบบดั้งเดิมดังนี้

- ความสูงอาคารเรือนไม้สองชั้น

- ฝาเรือน ควรเป็นฝาเรือนที่ทำจากวัสดุจากไม้หรือสีและลักษณะเหมือนไม้ที่สุด และสีอ่อนแก่ลึกลับสนลักษณะแนวอน เพื่อป้องกันการรั่วซึมของน้ำฝน

- ประตู, หน้าต่าง หรือช่องลม มีลักษณะเป็นประตูบานเพ็ชมลูกฟัก ลวดลายตามแบบดั้งเดิมหรือดัดแปลง วัสดุทำจากไม้หรือวัสดุเทียบเคียงมีช่องระบายอากาศ หน้าต่าง เป็นบานเปิดออกหรือเป็นบานกระทุ้งเพื่อป้องกันฝน ทำจากไม้หรือวัสดุเทียบเคียงเช่นกัน มีช่องลมเหนือบานประตูเป็นลวดลายประดับ

- หลังคา ควรมีรูปทรงเป็นจั่วที่มีปั้นลมประดับด้านหน้าจั่ว กระเบื้องมุงหลังคาควรเป็นกระเบื้องว่าว (สีเหลี่ยมขนมเปียกปูน) กระเบื้องลูกฟูกลอนเล็ก หรือกระเบื้องคอนกรีตที่มีอยู่ในโทนสีธรรมชาติ เช่น สีขาว สีขาว-เทา สีน้ำตาล สีน้ำตาลแดงหรือสีอิฐ

- วัสดุและสีควร ใกล้เคียงกับวัสดุหรือสีของไม้ เช่น ฝาไม้สำเร็จรูปสังเคราะห์ที่เน้นสีสันของเปลือกไม้ตามธรรมชาติ

2. เรือนพื้นดิน เป็นเรือนเดี่ยวที่ปลูกกันเป็นส่วนมากในชุมชนและมีเอกลักษณ์ของเรือนไทยภาคใต้ปะปนอยู่ ดังนั้นจึงควรพยายามเก็บรักษาอาคารที่มีรูปแบบดั้งเดิมไว้ และปรับปรุงซ่อมให้อยู่ในสภาพดีเหมาะแก่การอยู่อาศัย อาคารที่ปลูกสร้างขึ้นใหม่ควรมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรม ความสูง และ โทนสีใกล้เคียงกับอาคารเดิมที่มีคุณค่า ซึ่งอาคารที่จะสร้างใหม่หรือต่อเติม ควรควบคุมรูปแบบและรายละเอียดทางสถาปัตยกรรมดังนี้

กำหนดแนวทางเสนอแนะอาคารเรือนพื้นดินที่จะฟื้นฟู และอาคารที่จะสร้างใหม่ในรูปแบบดั้งเดิมดังนี้ ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- หลังคา รูปทรงหลังคาควรเป็นแบบปั้นหย่า หรือทรงจั่ว มีความลาดเอียง 30-45 องศา และหลังคาควรมุงด้วยกระเบื้องว่าว (สี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน) กระเบื้องลูกฟูกลอนเล็กหรือกระเบื้องคอนกรีตที่อยู่ในโทนสีธรรมชาติ เช่น สีขาว สีขาว-เทา สีน้ำตาล สีน้ำตาลแดงหรือสีอิฐ

- ฝาเรือน ควรใช้ที่ทำด้วยวัสดุไม้ดีชั้นเนื้อเกล็ด หรือวัสดุเทียบเคียง เช่น ฝาไม้สำเร็จรูปสังเคราะห์ ที่เน้นสีต้นธรรมชาติของเปลือกไม้ตามธรรมชาติ

- ความสูง อาคารยกใต้ถุน

- ประตู หน้าต่าง หรือช่องลม ประตูควรใช้ประตูบานเปิดออกด้านนอก หน้าต่างหรือช่องลม ควรเป็นแบบไม้ปิดที่ขนาดช่องเล็ก ระบายลมได้แต่กันฝน เช่น ทำด้วยไม้ตีสลักกันเป็นลวดลายตาข่าย หรือ เป็นบานเปิดคู่ลูกฟักไม้ไม่ควรใช้กระจกหรือบานเกล็ดด้านนอกอาคาร

- สี ควรใช้เป็น โทนธรรมชาติ ไม่เป็นสีที่สะท้อนแสง หรือสีที่โดดเด่นจากสีของสภาพแวดล้อม

2.6.2 ทวี ไชยนาพงศ์ (2543) เรื่อง การศึกษาแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเรือนไทยมุสลิม จังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่องของการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างถูกต้อง จึงส่งผลให้สถาปัตยกรรมหลายหลังที่ทรงคุณค่าต้องถูกทำลายอย่างรู้เท่าไม่ถึงการ ดังนั้นการทำความเข้าใจกับประชาชนให้เขามีความรู้ในเรื่องของการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างถูกวิธีน่าจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับจุดเริ่มต้นของการอนุรักษ์อย่างถูกวิธี จากการศึกษาของ ทวี ไชยนาพงศ์ (2543) ทำให้ทราบสิ่งที่มีคุณค่าที่ควรแก่การอนุรักษ์และพัฒนา ดังนี้

1. รูปทรงของหลังคา
2. องค์ประกอบของเรือน
3. ระเบียงและช่องลม ซึ่งเป็นจุดเด่นของเรือนที่แสดงออกถึงความประณีตในฝีมือช่าง

2.6.3 มโน พิสุทธิรัตนานนท์ และศรีน มณีโชติ (2535) เรื่อง เรือนไทยภาคใต้

ได้ให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยเรื่อง เรือนไทยภาคใต้ ว่า เรือนไทยภาคใต้ (เรือนไทยทั่วไป) แม้จะพบว่าล้าหลังหรือล้าสมัยยุคนิยม ไปบ้าง แต่หากได้ใส่ใจศึกษาพิจารณาในแง่คุณค่าด้านประโยชน์ ประหยัด คงทนถาวร สวยงาม และปลอดภัย โดยเฉพาะคุณค่าที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย การใช้ชีวิตที่ใกล้ชิดธรรมชาติแท้จริงแล้ว คณะผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีการปรับเปลี่ยนประยุกต์ใช้ให้สัมพันธ์กับวิถีชีวิตและสภาพสังคมปัจจุบันที่สำคัญเรือนไทยภาคใต้มีคุณค่าความงามในตัวของมันเองเบ็ดเสร็จ ทั้งในแง่การเห็นและในแง่ภูมิปัญญา โดยมีต้องจัดหาสิ่งประดับตกแต่งที่หรูหราฟุ้งเฟ้อ ไม่เสียเวลาต้องดูแลเอาใจใส่พิถีพิถันจนถึงขั้นใช้เครื่องดูดฝุ่น ดัดเครื่องปรับอากาศ มีเฟอร์นิเจอร์หรือชุดรับแขกชั้นดี ผู้ที่ยังมีรสนิยมที่อาศัยแบบเรือนไทยภาคใต้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นับได้ว่าเป็นผู้มีรสนิยมในคุณค่าที่ถูกสุขภาพอย่างยิ่ง เพียงแต่เรือนไทยภาคใต้ต้องอาศัยบริเวณพื้นที่และสภาพแวดล้อมธรรมชาติเกื้อกูลบ้างเท่านั้น

ได้สรุปคุณค่าของเรือนไทยภาคใต้ไว้ดังนี้

1. คุณค่าด้านการอยู่อาศัยและใช้สอย

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะเรือนไทยภาคใต้อันหนึ่ง คือปัจจัยด้านการดำรงชีวิตของชาวภาคใต้ ดังนั้นคุณค่าด้านการอยู่อาศัยและการใช้สอยย่อมมีความสมบูรณ์ทั้งในด้านสุขภาพอนามัยและความสะดวกสบาย นอกเหนือจากการใช้เป็นที่พักอาศัย แดด ฝนและเป็นที่ยึดเหนี่ยวแล้ว เรือนไทยภาคใต้ยังให้คุณลักษณะในด้านการรักษาระดับอุณหภูมิภายในเรือนให้ร่มเย็นและความคล่องตัวในการระบายอากาศ โดยเฉพาะเรือนไทยภาคใต้แบบดั้งเดิมที่ไม่นิยมตีฝาเพดานพื้นเป็นฟากวันช่องว่าง การใช้วัสดุปลูกสร้างส่วนหลังคาที่เป็นฉนวนความร้อนประกอบกับการที่ทรงหลังคาแบบลาดเอียงมากทำให้การรับแสงแดดในช่วงเที่ยงวันในหน้าร้อนที่ร้อนจัดไม่ทำมุมตั้งฉาก การเก็บสะสมความร้อนของหลังคาจึงน้อยมาก ทั้งยังมีลมระบายทำให้อุณหภูมิในบ้านเย็นสบายตลอดวัน ในฤดูฝน อากาศภายในบ้านก็ไม่อับชื้นเพราะได้ลมสูงลมพัดผ่านสะดวก ลักษณะที่มีชายคายื่นยาวหรือลักษณะที่นิยมต่อกันสาดช่วยป้องกันฝนสาดถูกตัวเรือนมากเกินไปจนทำให้ผนังผุเร็ว ไม่มีละอองไอน้ำรบกวนในบ้านด้วย หากเป็นสภาพปัจจุบันจะเป็นการประหยัดมากมายที่ไม่ต้องใช้พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศในเรือน นับได้ว่าผู้อยู่อาศัยได้รับละอองอนามัยที่เป็นธรรมชาติเต็มที่ให้คุณค่าด้านการอยู่อาศัยสมบูรณ์ยิ่ง

โดยลักษณะวัฒนธรรมไทย ชาวภาคใต้ก็ชอบอยู่อาศัยรวมกันแบบเครือญาติ บ้านเรือนจึงมีรูปแบบเป็นเรือนแฝด เรือนเคียงหรือเรือนหมู่ มีลูก หลาน หรือเหลนอาศัยอยู่รวมกัน คุณค่าของเรือนไทยภาคใต้ทั่วไปมีลักษณะที่เอื้อให้กับวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูและการอยู่อาศัยรวมกัน ดังกล่าว การจัดวางพื้นเรือนให้มีลักษณะต่างระดับนั้นช่วยให้การใช้ชีวิตภายในเรือนเป็นสัดส่วนโดยไม่ต้องกั้นแบ่งเป็นห้อง ๆ ทั้งยังสะดวกที่จะดูแลกัน ได้ทั่วถึง ขานเรือนจะใช้เป็นที่นั่งเล่นเลี้ยงดูลูกหลาน ห่างจากการงานยังใช้เป็นที่นั่งสังสรรค์หรือเสวนาเรื่องคุณธรรม จริยธรรม บอกเล่าข่าวสารเล่านิทาน แสดงความคิดเห็น และอื่น ๆ จึงดูเหมือนจะเป็นแหล่งศึกษาเบื้องต้นของลูกหลานเลยทีเดียว ผู้ใหญ่จะพักผ่อนบนเรือนพักอาศัยโดยไม่ถูกรบกวนจากเด็ก ๆ

ด้านการใช้สอยอื่น ๆ เรือนไทยภาคใต้มิได้ใช้เพื่ออยู่อาศัยแต่เพียงอย่างเดียว สัดส่วนใช้สอยของพื้นที่บนเรือนจะกันเป็นห้องเท่าที่จำเป็น พื้นที่นอกนั้นบางมุมใช้เป็นที่เก็บข้าวของเครื่องมือ เครื่องใช้ เช่น บริเวณท้ายระเบียงใช้เป็นที่นั่งรับประทานอาหาร เรือนครัวบางมุมใช้เป็นที่เก็บข้าวเปลือก เป็นต้น นอกจากนี้บริเวณชานเรือนและใต้ถุนเรือนนิยมวางแคร่ไว้ใช้เป็นที่นั่งทำงานหัตถกรรมหรือทำงานอาชีพบางอย่างได้ด้วย ส่วนใหญ่พื้นที่ใต้ถุนจะเป็นที่พักอาศัยของสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข เป็ด ไก่ บางท้องถิ่นทำเป็นคอกหรือเป็นที่ผูก ล่ามวัว ควาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การรับรองญาติมิตรหรือแขกผู้มาเยือนจะใช้พื้นที่ตรงระเบียบ โดยไม่ต้องใช้เครื่องเรือนหรือชุดรับแขกหรูหราฟุ่มเฟือยแต่จะใช้พื้นที่กระดานเลียบ (กระดานพาดหัวนอน) ริมระเบียบต่อกับชานเรือนเป็นที่นั่ง หากเป็นญาติมิตรที่สนิทสนมก็ใช้นั่งเสวนากันบนแคร่ใต้ถุนเรือน ในช่วงที่มีงานประเพณี เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ ทั้งบนเรือน ใต้ถุนและบริเวณบ้านทั้งหมดใช้เป็นที่เลี้ยงดูรับรองแขกได้วันแต่จะมีญาติมิตรมากมายก็จะต่อเติมหลังคาออกไปเป็นการชั่วคราวเพื่อใช้เป็นที่ประกอบพิธีหรือเป็นที่เลี้ยงรับรอง

2. คุณค่าด้านภูมิปัญญาเชิงช่าง

คุณค่าที่เป็นภูมิปัญญาเชิงช่างเป็นมรดกตกทอดทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง เพราะการสืบสานงานช่างแบบไทยดั้งเดิมจะเป็นไปในลักษณะของการจดจำ ผักผ่อนปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ งานช่างโดยเฉพาะช่างปลูกสร้างบ้านเรือนจึงมีลักษณะเป็นวิทยาการที่สามารถนำไปสืบสานหรือประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมได้ คุณค่าที่เป็นภูมิปัญญาเชิงช่างสะท้อนอยู่ในงานปลูกสร้างบ้านเรือนในหลายแง่มุม ดังนี้

2.1 การบากเจาะเข้าลิ้มและใส่สลัก เป็นวิธีการประกอบโครงสร้างวิธีหนึ่งที่น่าว่ามั่นคงแข็งแรง

2.2 การแก้ปัญหาการถ่ายรับแรง โดยใช้ค้ำคาวท้อยหัว (ค้ำคาว) โงงหรือหน้าพรานและเสาแฝด เป็นเทคนิควิธีหลีกเลี่ยงการบากเจาะเสาในตำแหน่งที่ใกล้เคียงกันอันจะทำให้เสาขาดความมั่นคงแข็งแรง

2.3 ดินเสา เป็นลักษณะพิเศษของเรือนไทยภาคใต้ ซึ่งมีดินเสาทุกคันเพื่อแก้ปัญหาโคนเสาผุกร่อนก่อนเวลาอันสมควรเนื่องจากความชื้นภายในดินและการป้องกันแมลง

2.4 การเสริมความแข็งแรงทนทาน ปัญหาเรื่องนี้จะเกี่ยวเนื่องด้วยโครงสร้างมากกว่าองค์ประกอบส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะโครงสร้างพื้น หลังคา จึงมีการเสริมบางส่วนให้มีความมั่นคงแข็งแรงขึ้น เช่น การใช้เสาต่อม่อเสริมกึ่งกลางรอด (พบมากแถบจังหวัดภาคใต้ตอนบน) การเพิ่มดง (รอดเรียง) รวมทั้งมีการแขวนคานไว้กับรอดด้านข้างที่แข็งแรงสองตัว เพื่อรับแรงดงหรือพื้นชวงกลาง ๆ ที่มักจะโยกไหว

ภูมิปัญญาเชิงช่างนอกจากจะปรากฏชัดในส่วนต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วยังมีปลีกย่อยที่ปรากฏในส่วนอื่น ๆ อีกมาก เช่น การต่อไม้ เข้ามุมไม้แบบต่าง ๆ การสอดใส่ เค้ารุม (ที่เสามุม) เป็นต้น

3. คุณค่าด้านการเห็นและความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

คุณค่าด้านการเห็น ก็คือคุณค่าด้านความงามและความประทับใจที่ปรากฏในรูปแบบทรวดทรง และส่วนที่ประคิษฐ์ตกแต่งอันเป็นส่วนที่สะท้อนจิตสำนึกและรสนิยมของผู้อยู่อาศัยและในส่วนที่มีคุณค่าด้านการเห็นหรือด้านความงาม โดดเด่นมีลักษณะแปลกแยกแตกต่างไปจากเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไทยของท้องถิ่นอื่น ถือว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะหรือลักษณะพิเศษของเรือนไทยภาคใต้ เช่น ลักษณะการยกพื้นสูง หลังคาลาดเอียงมาก ชายคาชั้นยาว ไม่มีหางปั้นลม เป็นต้น นอกจากนี้ยังนิยมปล่อยให้มื่นอ (ปลายทอด หรือคานที่ยื่นยาวพื้นแนวเสา) มีกระดานเลียบ (กระดานพาดหัวนอน) การตีฝาผนังเรียงในแนวนอนแบบตีเกล็ด การตกแต่งฝ้ารับเชิงชาย เป็นต้น คุณค่าด้านความงามส่วนอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับความประณีตในการปรับเปลี่ยนลวดลายเสา เค้าฝ้ากระดานนั้น การตกแต่งช่องระบายอากาศ โดยการใช้แผ่นไม้ฉลุลวดลายสวยงาม การคิบบัวเชิงผนังหรือรัศมี (พริ้ง) และความงามของส่วนที่เป็นนอกเสาประตู หน้าต่าง

2.6.4 รัสนากร อมรพงศ์ (2545) เรื่อง เรือนพื้นดินไทยพุทธในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ได้สรุปเรื่องปัญหาที่เรือนพื้นดินกำลังประสบอยู่ ซึ่งประกอบไปด้วยปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาในการจัดหาวัสดุก่อสร้างบ้าน เนื่องจากเรือนพื้นดินใช้ไม้เป็นวัสดุหลักในการก่อสร้าง แต่ปัจจุบันไม้ที่เคยตัดได้จากป่าก็ทำไม่ได้อีกต่อไป เพราะมีการประกาศเขตป่าสงวนในขณะที่การจัดหาวัสดุปลูกสร้างเป็นสมัยใหม่ทำได้ง่ายมากขึ้นทุกวัน

2. ปัญหาขาดการสืบทอดภูมิปัญญาเชิงช่าง แต่เดิมเรือนเป็นตัวแทนของภูมิปัญญาการสร้างสรรคของคนในท้องถิ่น ในอดีตที่การสร้างเรือนเป็นการร่วมมือกันของคนในหมู่บ้าน ชาวบ้านแทบทุกคนมีความรู้ในการช่าง กล่าวได้ว่าทุกคนปลูกเรือนเป็น การปลูกสร้างบ้านเรือนได้เองเป็นความรู้ของชาวบ้าน ที่ถ่ายทอดถึงกันทั่วในชุมชนจากคนรุ่นเก่ามาสู่คนรุ่นใหม่ เป็นการส่งทอดความรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง มีการแก้ไขข้อบกพร่องจากผลงานในอดีตเรื่อยมา จนเป็นผลงานการสร้างสรรคที่ตรงตามความต้องการของตนเอง เหมาะสมและทรงคุณค่าด้านสถาปัตยกรรมอย่างยิ่ง

3. ในด้านรูปแบบของเรือนที่จากการก่อสร้างที่เคยทำตาม ๆ กันมา ก็ต้องเปลี่ยนมาทำตามผู้รับเหมา หรือคนขายวัสดุก่อสร้างแทน แม้แต่หมอภูมิที่เคยมาทำพิธีไหว้ภูมิให้เป็นน้ำใจ ในปัจจุบันก็ต้องจ้าง รวมถึงตัวชาวบ้านเองก็ไม่ได้ไหว้ภูมิบ้านเรือนกันอย่างเคร่งครัด คติการปลูกเรือนก็เลือน ๆ กันไปหมด เป็นต้น

4. โลกทัศน์ของชาวใต้ที่เปลี่ยนไป จากเดิมที่เรือนพื้นดินแต่ละหลังไม่ใช่เป็นงานออกแบบเฉพาะตัวของสถาปนิก แต่หากเป็นงานออกแบบที่มีลักษณะร่วมกันของแต่ละสังคม เป็นการแสดงโลกทัศน์กลมกลืนกัน ที่ไม่แบ่งแยกของคนในหมู่บ้าน การก่อสร้างจึงมักทำตาม ๆ กันมา แต่ปัจจุบันนี้ผู้คนเห็นว่ารูปแบบเรือนพื้นดินเป็นรูปแบบที่ดูแล้วไม่สวยงาม และต้องการหาความเป็นอัตลักษณ์ส่วนตัว แสดงความเป็นปัจเจกชนมากขึ้น คือต้องการความแตกต่าง ไม่เหมือนใคร และที่สำคัญต้องทันสมัย

5. การตอบสนองที่ไม่ทันกับรูปแบบชีวิตที่เปลี่ยนไป รูปแบบของเรือนพื้นดินดำเนินมานาน ใช้เวลาปรับปรุงรูปแบบให้ตอบสนองการใช้งานมานานไม่จำกัดเวลา เพราะวิถีชีวิตของคนใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

100 ปีที่ผ่านมา มีรูปแบบเดิม ๆ สังคมเกษตรกรรม แต่เริ่มมาเปลี่ยนมากในช่วงหลังเมื่อค่านิยมเปลี่ยนไป ความทันสมัยเข้ามา เรือนภาคใต้แทบทุกหลังเริ่มมีเครื่องเรือนที่แสดงความเป็นสมัยใหม่ ทำให้คนต้องการบ้านที่แข็งแรง แน่นหนา คนเริ่มกลัวขโมย ซึ่งความต้องการเหล่านี้เรือนพื้นถิ่นไม่อาจตอบสนองได้อย่างลงตัว ถ้ายังคิดเครื่องปรับอากาศขึ้นมาเมื่อไร แน่แน่นอนว่าต้องรื้อเรือนเพื่อปลูกบ้านดีกันอย่างแน่นอน

ตารางที่ 2.1 สรุปเอกสาร/งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงสู่งานวิจัยในครั้งนี้

เอกสาร/งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	ผลที่ได้จากการศึกษา
1) การอนุรักษ์ชุมชนเก่าพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัย : จันจิรา เกื้อดวง (2548)	- การกำหนดขอบเขตในงานวิจัยและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้านสถาปัตยกรรม เก่าชุมชนพุมเรียง - การกำหนดแนวทางการใช้เครื่องมือในการวิจัยแบบสอบถาม
2) การศึกษาแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเรือนไทยมุสลิม จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัย : ทวี ไชยนาพงศ์ (2543)	- กำหนดตัวแปรในแบบสอบถาม
3) เรือนไทยภาคใต้ ผู้วิจัย : มโน พิสุทธิรัตนานนท์ และกรีน มณีโชติ (2535)	- แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพ ด้านสถาปัตยกรรมเก่าชุมชนพุมเรียง
4) เรือนพื้นถิ่นไทยพุทธในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัย : รัตนากร อมรพงศ์ (2545)	- แนวทางเสนอแนะเพื่อการอนุรักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์บ้านพื้นถิ่นในชุมชนพุมเรียง เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสถาปัตยกรรมของชุมชนพุมเรียง ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการใช้แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัย มาเป็นแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสำรวจและสังเกต

3.2.2 แบบสัมภาษณ์

3.2.3 แบบสอบถาม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 ขั้นตอนการวิจัย

3.5 การศึกษาตัวแปร

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประเภทของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ดังนี้

3.1.1 ประชากร ได้แก่

กลุ่มประชากรในการวิจัยนี้ คือ อาคารบ้านเรือนที่อยู่ในหมู่ที่ 1 ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 602 หลัง (สถิติหลังคาเรือนปี 2552 : องค์การบริหารส่วนตำบลพุมเรียง)

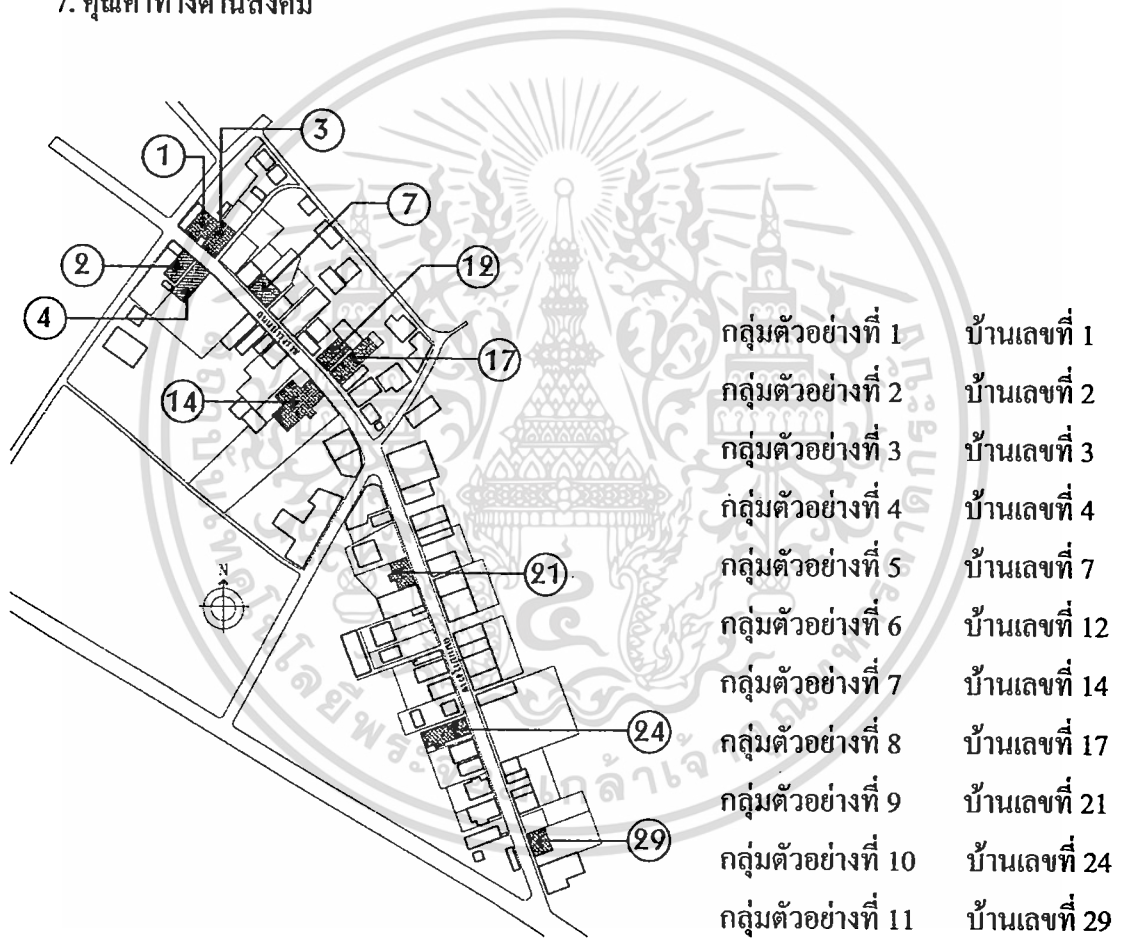
3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ อาคารบ้านเรือนที่อยู่ในหมู่ที่ 1 (บ้านกลาง) ตัดถนนราชบำรุง ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อายุเรือน 60 ปีขึ้นไปที่อยู่ในเกณฑ์จำนวน 11 หลัง (ข้อมูลจากการสำรวจ พฤศจิกายน 2553)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากคุณค่าของงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของ
สิริภรณ์ สีหันทวงศ์ (2543 : 20-24) แบ่งเป็น

1. คุณค่าในฐานะเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์
2. คุณค่าทางด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น
3. คุณค่าของวัฒนธรรมพื้นถิ่น
4. อายุสมัยของอาคาร 60 ปีขึ้นไป
5. คุณค่าทางด้านสุนทรียภาพ
6. คุณค่าทางวิชาการและการศึกษา
7. คุณค่าทางด้านสังคม

ภาพที่ 3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างของประชากรบ้านอายุ 60 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 แสดงรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่	รายละเอียด	ภาพถ่าย
1	<p>บ้านเลขที่ 1 ต.พุมเรียง อ.ไชยา อายุอาคาร: 96 ปี ชื่อเจ้าของ: คุณสุจิรา ทังสุสังข์ ลักษณะอาคาร: บ้านไม้ 2 ชั้น ลักษณะการใช้งาน: ให้เช่าเปิดร้านขายโทรศัพท์มือถือ</p>	
2	<p>บ้านเลขที่ 2 ต.พุมเรียง อ.ไชยา อายุอาคาร: 75 ปี ชื่อเจ้าของ: คุณภิญโญ ภิญญศิริกุล ลักษณะอาคาร: บ้านไม้ 2 ชั้น ลักษณะการใช้งาน: พักอาศัย</p>	
3	<p>บ้านเลขที่ 3 ต.พุมเรียง อ.ไชยา อายุอาคาร: 100 ปี ชื่อเจ้าของ: คุณกุศล ศรีสิทธิยานนท์ ลักษณะอาคาร: บ้านไม้ 2 ชั้น ลักษณะการใช้งาน: พักอาศัย</p>	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กลุ่ม ตัวอย่างที่	รายละเอียด	ภาพถ่ายอย่าง
4	<p>บ้านเลขที่ 4 ต.พุมเรียง อ.ไชยา อายุอาคาร: 80 ปี ชื่อเจ้าของ: คุณบุญเย็น มีเพชร ลักษณะอาคาร: ครึ่งปูนครึ่งไม้ 2 ชั้น ลักษณะการใช้งาน: พักอาศัย / ขาย ยาแผนโบราณ</p>	
5	<p>บ้านเลขที่ 7 ต.พุมเรียง อ.ไชยา อายุอาคาร: มากกว่า 60 ปี เจ้าของ : คุณพัชรินทร์ แก้วมีเพชร ลักษณะอาคาร : อาคารไม้ 2 ชั้น หลังคาจั่วมุงด้วยกระเบื้องลอนคู่ การใช้สอยอาคาร : พักอาศัย / ร้าน ซักรีด</p>	
6	<p>บ้านเลขที่ 12 ต.พุมเรียง อ.ไชยา อายุอาคาร: 120 ปี ชื่อเจ้าของ: คุณวงศ์วัน ทิพย์ใหญ่ ลักษณะอาคาร: บ้าน ไม้ 2 ชั้น ลักษณะการใช้งาน: ร้านขาย ของชำ</p>	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่างที่	รายละเอียด	ภาพถ่ายอย่าง
7	<p>บ้านเลขที่ 14 ต.พุมเรียง อ.ไชยา</p> <p>อายุอาคาร: 102 ปี</p> <p>ชื่อเจ้าของ:</p> <p>คุณกมลพรรณ แนบตรีเนตร</p> <p>ลักษณะอาคาร: บ้านไม้ 2 ชั้น</p> <p>ลักษณะการใช้งาน: ขายดอกไม้ และซ่อมรถจักรยานยนต์</p>	
8	<p>บ้านเลขที่ 17 ต.พุมเรียง อ.ไชยา</p> <p>อายุอาคาร: 97 ปี</p> <p>ชื่อเจ้าของ: คุณเมตตา พานิช</p> <p>ลักษณะอาคาร: บ้านไม้ 2 ชั้น</p> <p>ลักษณะการใช้งาน: พักอาศัย</p>	
9	<p>บ้านเลขที่ 21 ต.พุมเรียง อ.ไชยา</p> <p>อายุอาคาร: 78 ปี</p> <p>ชื่อเจ้าของ: คุณยกชี วงศ์ทองคำ</p> <p>ลักษณะอาคาร: ครึ่งปูนครึ่งไม้ 2 ชั้น</p> <p>ลักษณะการใช้งาน: ให้เช่า พักอาศัย และเปิดร้านเสริมสวย</p>	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กลุ่ม ตัวอย่างที่	รายละเอียด	ภาพถ่ายอย่าง
10	บ้านเลขที่ 24 ต.พุมเรียง อ.ไชยา อายุอาคาร: 85 ปี ชื่อเจ้าของ: คุณสมบัติ เครื่องข้าว ลักษณะอาคาร: ครึ่งปูนครึ่งไม้ 2 ชั้น ลักษณะการใช้งาน: พักอาศัย	
11	บ้านเลขที่ 29 ต.พุมเรียง อ.ไชยา อายุอาคาร: 85 ปี ชื่อเจ้าของ: คุณสิรินทร์ เพชรสุวรรณ ลักษณะอาคาร: ครึ่งปูนครึ่งไม้ 2 ชั้น ลักษณะการใช้งาน: พักอาศัย และ เปิดร้านขายของชำ	

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสำรวจและสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และอุปกรณ์อื่นๆ ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 แบบสำรวจและสังเกต

ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกายภาพของกลุ่มตัวอย่างอาคารพื้นถิ่น ซึ่งประกอบด้วย รายละเอียด ดังนี้

- พื้นที่ว่างสำหรับเขียนแบบร่างของผังพื้นอาคาร
- วันที่เก็บข้อมูล
- ที่ตั้งอาคาร

- ประเภทและลักษณะของอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ประเภทหลังคาและวัสดุ
- วัสดุชั้นล่าง
- วัสดุชั้นบน
- สภาพกายภาพ (พื้นที่ว่างสำหรับบรรยาย)
- ภาพถ่าย เพื่อจะได้ถ่ายภาพตามที่ต้องการ (ด้านหน้า, ภาพภายในชั้นล่าง-บน, ภาพรวม)

3.2.2 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับผู้อยู่อาศัยในเรือนไทยพื้นถิ่น-พุ่มเรียง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยมีดังนี้

3.2.1.1 ประวัติของอาคาร

3.2.1.2 ที่ตั้งของอาคาร

3.2.1.3 ผู้ออกแบบ หรือผู้สร้าง

3.2.1.4 อายุอาคาร

3.2.1.5 ปัญหาทางกายภาพของที่อยู่อาศัยและแนวคิดในการอนุรักษ์

3.2.3 แบบสอบถาม

สำหรับแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 3 หน้า ประกอบไปด้วยข้อมูลส่วนต่างๆ จำนวน 3 ส่วน (ภาคผนวก)

3.2.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุ่มเรียงและการอนุรักษ์ ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

- ความสำคัญของชุมชน เช่น เอกลักษณ์ของชุมชน ท่านพุทธทาส ท่านเจ้าเมืองไชยา
- ความคิดเห็นต่อสถาปัตยกรรมเก่า เช่น คิดอย่างไรกับบ้านเก่า จุดเด่นของบ้านเก่า
- การพัฒนาชุมชน เช่น การจัดกิจกรรม รูปแบบการปรับปรุง การประชาสัมพันธ์

3.2.3.2 ทักษะคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายนอก) ซึ่งจะเน้นศึกษาตัวแปรที่มีลักษณะเชิงกายภาพที่สามารถพัฒนาปรับปรุงฟื้นฟูสภาพได้ และตัวแปรรูปแบบการใช้สอยพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมภายนอกเท่านั้น ซึ่งตัวแปรที่จะศึกษาได้แก่ ลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม, รูปแบบหลังคาและวัสดุ, รูปแบบด้านหน้าอาคาร (ประตูและช่องระบายอากาศ), รูปแบบและวัสดุพื้นผนัง, รูปแบบบริเวณโดยรอบ ต้นไม้และสวน, โทณสีของอาคารและองค์ประกอบโดยรวมทางสถาปัตยกรรม

ในส่วนของตัวเลือกที่ใช้ในส่วนนี้เป็นตัวเลือกที่ได้กำหนดขึ้นตามระดับของการอนุรักษ์ ซึ่งมีความเคร่งครัดและเข้มงวดที่แตกต่างกันไปตามลำดับ เพื่อศึกษาความเห็นของผู้คนที่เข้ามาใช้สอยพื้นที่ภายในเรือนพื้นถิ่น ในปัจจุบันว่าเห็นพ้องกับการอนุรักษ์ในระดับใด

3.2.3.3 ทักษะคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายใน) ซึ่งตัวแปรที่จะทำการศึกษา ได้แก่ ลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม, รูปแบบสีและวัสดุของพื้น, รูปแบบสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ไว้ว่างานวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นใดได้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และวัสดุของผนัง, รูปแบบสีและวัสดุของฝ้าเพดาน, รูปแบบสีและวัสดุประตูและช่องระบายอากาศ รูปแบบสีและวัสดุของเครื่องเรือน (Furniture), รูปแบบของโทนสีที่ใช้ตกแต่งภายใน, รูปแบบโดยรวมของวัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง, ลักษณะการใช้งานพื้นที่ภายใน และองค์ประกอบโดยรวมทางสถาปัตยกรรมภายใน ซึ่งจะวิเคราะห์ผลตามตัวเลือกที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละหัวข้อตัวแปร

3.2.3.4 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนพุมเรียง

3.2.4 อุปกรณ์อื่นๆ ในการทำวิจัย

3.2.4.1 อุปกรณ์จดบันทึก ผู้วิจัยจึงใช้สมุดจดบันทึกรวมถึงปากกาและดินสอเป็นเครื่องมือ

3.2.4.2 กล้องถ่ายรูป ใช้กล้องดิจิทัล Nikon รุ่น D80

3.2.4.3 อุปกรณ์บันทึกเสียง ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ เนื่องจากในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง มีความจำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องมือในการอัดเสียงเพื่อเป็นหลักฐาน และนำมาบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป ผู้วิจัยจึงใช้เครื่องเล่นเพลง Philips GpGear ซึ่งสามารถบันทึกเสียงได้

3.2.4.4 ตลับเมตรและเครื่องมือวัด ใช้ในการวัดระยะความกว้าง ความยาวของพื้นที่ใช้สอย ขนาดเครื่องเรือน และระยะต่างๆ ภายในบ้านพักอาศัยและร้านค้า เพื่อให้ทราบถึงขนาดที่ถูกต้องในการศึกษา

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในงานวิจัยนี้สามารถแบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหลายแหล่งข้อมูล เช่น เอกสารหรือหนังสือ เว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต และรูปภาพ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของชุมชนพุมเรียง บุคคลสำคัญ และสถานที่สำคัญต่าง ๆ แนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาและอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและชุมชน รวมถึงกรณีศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วย โดยข้อมูลจากการศึกษาเบื้องต้นจะทำให้ผู้วิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยต่อไป

3.3.2 การลงพื้นที่สำรวจเบื้องต้น

ทำการลงสำรวจพื้นที่ที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดขอบเขตของการศึกษาทั้งด้านพื้นที่ที่จะศึกษา ด้านประชากร และด้านข้อมูลที่จะทำการศึกษา ทำการสำรวจไปถึงจำนวนของเรือนบ้านเก่าและค้าขายพื้นถิ่นที่อยู่ภายในชุมชนพุมเรียง มีการเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกและถ่ายรูป ซึ่งการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจด้วยตัวเอง ในวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตั้งแต่เวลา 09.00 – 15.30 น. ผลของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นนั้นเราสามารถกำหนดกำหนดขอบเขตและออกแบบขั้นตอนกระบวนการวิจัยได้

3.3.3 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบ้านที่อยู่ในเกณฑ์การอนุรักษ์

ลงพื้นที่อีกครั้ง เพื่อทำการตรวจสอบและกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบ้านที่อยู่ในเกณฑ์การอนุรักษ์ ในวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ตั้งแต่เวลา 09.30 – 16.00 น.

3.3.4 ทำการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นแต่ละหลัง

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 11 หลัง ทำการเข้าสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างบ้านแต่ละหลัง และทำการถ่ายรูปเบื้องต้นในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ตั้งแต่เวลา 08.30–16.00 น.

3.3.5 ทำการรังวัดผังพื้น ถ่ายภาพทั้งภายนอกและภายใน

ลงพื้นที่ทำการรังวัดผังพื้น ผังบริเวณ ทำแบบร่างรูปค้ำยันต่าง ๆ และทำการถ่ายภาพทั้งภายนอกและภายในอาคาร ด้วยตนเอง เป็นจำนวน 4 ครั้ง

- วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2553 เวลา 09.00 น. – 16.00 น.
- วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2553 เวลา 09.00 น. – 16.30 น.
- วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2554 เวลา 08.30 น. – 16.00 น.
- วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 เวลา 09.30 น. – 17.00 น.

นำผลที่ได้จากการสำรวจและสังเกตสามารถ ไปสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่าลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกของสถาปัตยกรรมเก่าบ้านกลางชุมชนพุมเรียง เพื่อเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่าบ้านกลางชุมชนพุมเรียง

3.3.6 การแจกแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามแก่บุคคลทั่วไปในชุมชนพุมเรียง เป็นจำนวน 156 ชุด ซึ่งประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์, ทศคดีด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายนอก), ทศคดีด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายใน) และข้อมูลทั่วไปเพื่อนำไปสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในเรื่องศึกษาความต้องการของชุมชนในการพัฒนาและการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่าบ้านกลางชุมชนพุมเรียง

3.4 ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้ มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสรุป จำแนกตามสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ดังนี้

3.4.1 นำผลของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสังเกตและการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ มาสรุปผลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกของสถาปัตยกรรมเก่าบ้านกลางชุมชนพุมเรียง

3.4.2 วิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อสรุปผลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนในการพัฒนาและการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่าบ้านกลางชุมชนพุมเรียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.3 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่าบ้านกลางชุมชนพุมเรียง

3.5 การศึกษาตัวแปร

รายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปรที่จะนำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ 3 ด้าน ได้ดังนี้

1. ตัวแปรด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์
  - ความสำคัญของชุมชน
  - ความคิดเห็นต่อสถาปัตยกรรมเก่า
  - ความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชน
2. ตัวแปรด้านทัศนคติด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม
  - เกี่ยวกับองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายนอก
  - เกี่ยวกับองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายใน
3. ตัวแปรด้านข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
  - เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว
  - เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ด้านการอนุรักษ์

ตารางที่ 3.2 ตัวแปรด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์

ข้อที่	ตัวแปร	Value	Coding	การแสดงผล	ประเภทตัวแปร
1	เอกลักษณ์ในชุมชนของท่านที่ทำให้คนภายนอกรู้จัก	- ผ้าไหมพุมเรียง - ท่านพุทธทาส - ท่านเจ้าเมืองไชยา - หาดแหลมโพธิ์ - บ้านเก่า - วัดเก่าแก่ - อื่น ๆ	1 2 3 4 5 6 7	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
2	ถ้าคิดถึงท่านพุทธทาส ท่านจะคิดถึงอะไรมากที่สุด	- บ้านเกิดท่านพุทธทาส - วัดอุปถ - สวน โมกข์เก่า - โรงเรียนเก่าท่านพุทธทาส - อื่น ๆ	1 2 3 4 5	ความถี่, ร้อยละ	Nominal

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ข้อที่	ตัวแปร	Value	Coding	การแสดงผล	ประเภทตัวแปร
3	ถ้าคิดถึงท่านเจ้าเมือง ไชยาท่านจะคิดถึงอะไร มากที่สุด	- เรือนท่านเจ้าเมือง - ศาลท่านเจ้าเมือง - มวยไชยา - อื่น ๆ	1 2 3 4	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ บ้านเก่า ของชุมชน พุมเรียง	- เหมือนบ้านปกติทั่วไป - มีคุณค่าควรปรับปรุงและคง สภาพให้ใช้งานได้ในลักษณะ เดิม - น่าจะรื้อทิ้งและปลูกบ้าน สมัยใหม่ - อื่น ๆ	1 2 3 4	ความถี่, ร้อยละ	Ordinal
5	จุดเด่นของบ้านเก่า ใน ชุมชนพุมเรียง	- หลังคา - ลวดลายฉลุและช่องลม - วัสดุ - รูปทรงอาคาร - สวนและบริเวณบ้าน - อื่น ๆ	1 2 3 4 5 6	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
6	กิจกรรมเพื่อดึงดูด นักท่องเที่ยว	- ผ้าทอพุมเรียง - รำลึกท่านพุทธทาส - ท่องเที่ยวตามรอยท่านพุทธ- ทาส พาชรมสถานที่สำคัญ - ดูบ้านเก่าและสถานที่สำคัญ - รำลึกประวัติศาสตร์ชุมชน เก่าพุมเรียง - มวยไชยา - อาหารและการละเล่น พื้นถิ่น - อื่น ๆ	1 2 3 4 5 6 7 8	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
7	ถ้ามีการปรับปรุงและ พัฒนาบ้านเก่า จะเป็น ในรูปแบบใด	- ย้อนตลาดเก่า - พิพิธภัณฑ์ - ปรับปรุงเป็น โฮมสเตย์ - ศูนย์การเรียนรู้ ทาง ประวัติศาสตร์ - อื่น ๆ	1 2 3 4	ความถี่, ร้อยละ	Ordinal

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น 5 ก่อนนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ข้อที่	ตัวแปร	Value	Coding	การแสดงผล	ประเภทตัวแปร
8	หน่วยงานที่น่าจะเข้ามาดูแลในเรื่องการอนุรักษ์	- กรมศิลปากร - องค์การบริหารส่วนตำบล - หน่วยงานเอกชน - ชาวบ้านในชุมชน	1 2 3 4	ความถี่, ร้อยละ	Ordinal
9	การประชาสัมพันธ์ให้คนภายนอกรู้จักชุมชนพุมเรียง	- จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและของดี ชุมชนพุมเรียง - จัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่ในเชิงท่องเที่ยว - ออกสื่อวิทยุและโทรทัศน์ - จัดทำแผนที่ท่องเที่ยว - อื่น ๆ	1 2 3 4 5	ความถี่, ร้อยละ	Nominal

ตารางที่ 3.3 ตัวแปรด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายนอก)

ข้อที่	ตัวแปร	Value	Coding	การแสดงผล	ประเภทตัวแปร
10	ลักษณะ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เช่น เสา, คาน	- ให้เหมือนของดั้งเดิมเท่านั้น - ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุทดแทนได้ - แก้ให้คล้ายของเดิมก็พอ - ปรับปรุงอย่างไรก็ได้	4 3 2 1	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
11	รูปแบบหลังคา และวัสดุ	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
12	รูปแบบด้านหน้าอาคาร (ประตู, ช่องลม)	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
13	รูปแบบวัสดุอาคาร (พื้น, ผนัง)	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
14	บริเวณโดยรอบ (ต้นไม้, สวน)	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
15	โทนสีของอาคาร (แต่เดิมเป็นสีไม้ธรรมชาติ)	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
16	องค์ประกอบโดยรวมทางสถาปัตยกรรมของเรือนพื้นถิ่น (หลังคา, ตัวบ้าน, เสา, สวน, พื้นทีว้าง)	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal

ตารางที่ 3.4 ตัวแปรด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายใน)

ข้อที่	ตัวแปร	Value	Coding	การแสดงผล	ประเภทตัวแปร
17	ลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เช่น เสา, คาน	- ให้เหมือนของดั้งเดิมเท่านั้น - ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุทดแทนได้ - แค่ให้คล้ายของเดิมก็พอ - ปรับปรุงอย่างไรก็ได้	4 3 2 1	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
18	รูปแบบ สี และวัสดุของพื้น	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
19	รูปแบบ สี และวัสดุผนัง	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
20	รูปแบบ สี และวัสดุฝ้าเพดาน	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
21	รูปแบบ สี วัสดุของประตูและช่องระบายอากาศ	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
22	รูปแบบ สี และวัสดุของเฟอร์นิเจอร์	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
23	รูปแบบของ โทนนีที่ใช้ตกแต่งภายในบ้าน, ร้านค้า	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
24	รูปแบบโดยรวมของวัสดุที่ใช้ตกแต่งภายในบ้าน, ร้านค้า	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
25	ลักษณะการใช้งานพื้นที่ภายในบ้าน, ร้านค้า	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal
26	องค์ประกอบโดยรวมทางสถาปัตยกรรมภายในของบ้าน, ร้านค้า	"	"	ความถี่, ร้อยละ	Nominal

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.5 ตัวแปรด้านข้อมูลทั่วไป

ข้อที่	ตัวแปร	Value	Coding	การแสดงผล	ประเภทตัวแปร
27	เพศ	- ชาย - หญิง	1 2	ความถี่, ร้อยละ	Ordinal
28	อายุ	- ต่ำกว่า 20 ปี - 20-39 ปี - 40-59 ปี - 60 ปีขึ้นไป	1 2 3 4	ความถี่, ร้อยละ	Ordinal
29	การศึกษา	- ประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย - อนุปริญญา-ป.ตรี - สูงกว่า ป.ตรี - อื่น ๆ	1 2 3 4 5	ความถี่, ร้อยละ	Ordinal
30	อาชีพ	- นักเรียน/นักศึกษา - ทำนา-ทำไร่ - ทำการประมง - รับราชการ - พนักงานเอกชน - รับจ้าง - ค้าขาย - อื่น ๆ	1 2 3 4 5 6 7 8	ความถี่, ร้อยละ	Ordinal
31	ระยะเวลาอยู่อาศัย	- น้อยกว่า 5 ปี - 5-10 ปี - 10-20 ปี - มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	1 2 3 4	ความถี่, ร้อยละ	Ordinal

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมโดยการสำรวจ สังกัดและใช้แบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพทางกายภาพของสถานีปัตยกรรมเก่าบ้านกลางชุมชนพุมเรียง นำมาทำการวิเคราะห์ โดยอาศัยหลักการทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย เพื่อเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์สถานีปัตยกรรมเก่าชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. รวบรวมข้อมูล จากแบบสำรวจ, แบบสัมภาษณ์, และแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

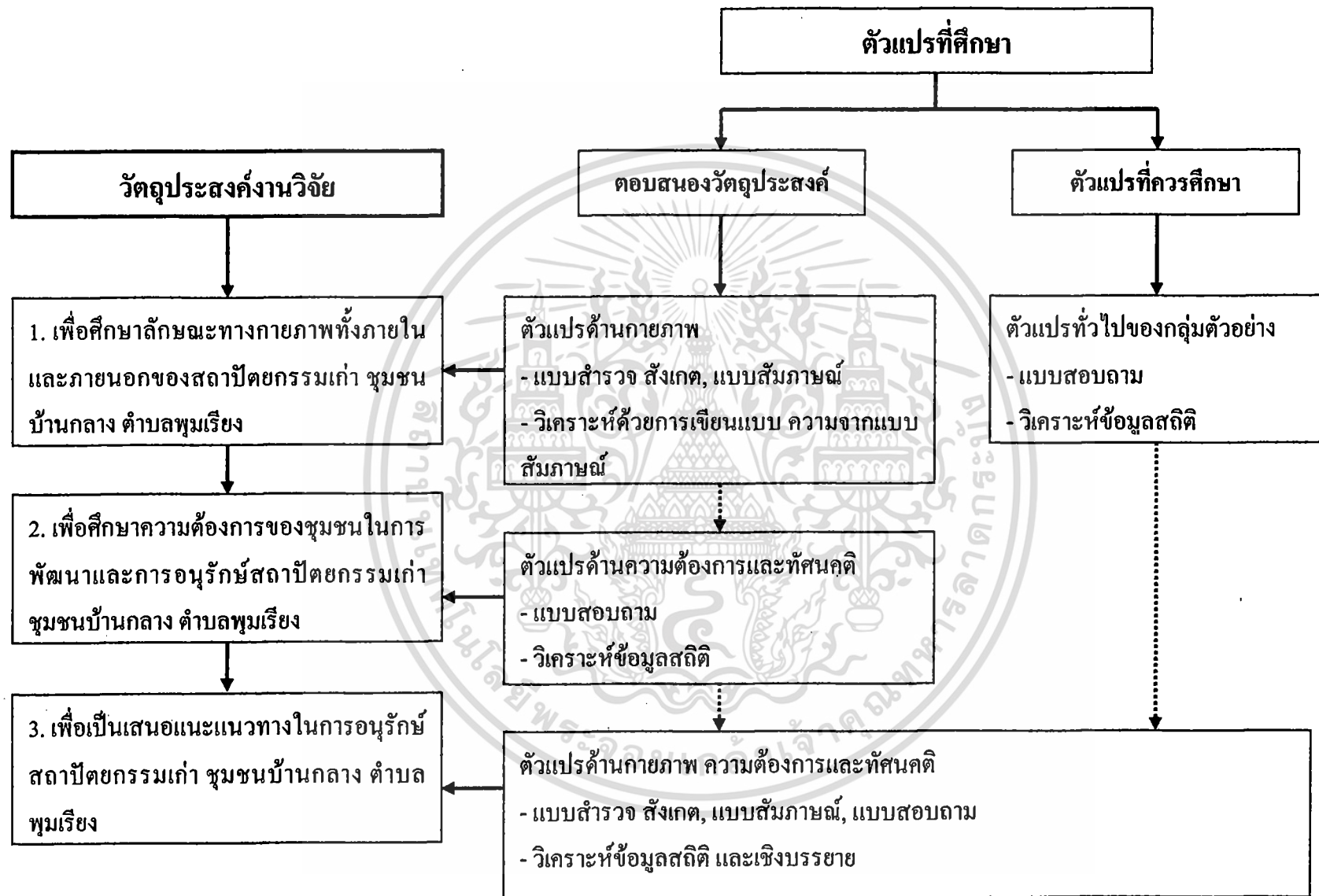
2. นำข้อมูลจากแบบสำรวจ-สังเกตและแบบสัมภาษณ์ มาแปลผล ทำการเขียนแบบและเคราะห์ในส่วนต่าง ๆ ในลักษณะบรรยาย และมีภาพประกอบ

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม จัดระบบตามกระบวนการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมประมวลทางสถิติ เพื่อหาจำนวนความถี่ ร้อยละ และแผนภูมิ

4. การแปลความหมายข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการวิเคราะห์ ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติมาแปลความหมายและสรุปผลการวิจัย เพื่อเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่าบ้านกลางชุมชนชุมเรียงต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์และตัวแปรที่ศึกษา

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพ

นำเสนอรายละเอียดของข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งจากเอกสาร และจากภาคสนาม นำมาเรียบเรียง จัดกลุ่ม ของข้อมูลในแต่ละหลังคาเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 หลัง เรียงลำดับตามบ้านเลขที่น้อยไปหามาก คือ บ้านเลขที่ 1, 2, 3, 4, 7, 12, 14, 17, 21, 24 และ 29 ในแต่ละกลุ่มตัวอย่างจะสรุปข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อหลัก ดังนี้

- ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงแนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย และปัญหาการอนุรักษ์

- รูปแบบลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย รายละเอียดข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง ณ วันที่ทำการเข้าสำรวจภาคสนาม นำเสนอในรูปแบบ ของ ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย

- วิเคราะห์ลักษณะการใช้พื้นที่ภายในของที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย แพนผังและแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร

- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละหลังคาเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จะแบ่งหน้าที่ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อใช้ในการสรุปผลในบทต่อไป

1. กลุ่มข้อมูลที่จะนำไปใช้เป็นประเด็นหลักในการวิเคราะห์คือ

- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกที่อยู่อาศัย สำหรับวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกของสถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง (ข้อ 1.2.1)

- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารและแนวความคิดเห็นในการอนุรักษ์จากการสัมภาษณ์ ใช้สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนในการพัฒนาและการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง (ข้อ 1.2.2)

- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย ใช้วิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเป็นเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง (1.2.3)

2. กลุ่มข้อมูลประกอบ เพื่อใช้สนับสนุนการวิเคราะห์ ซึ่งส่วนใหญ่ได้จากการสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของแต่ละหลังคาเรือน ตามความมุ่งหมายในงานวิจัยชิ้นนี้ มุ่งหวังที่จะทำการศึกษาสภาพกายภาพของสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของชุมชนพุมเรียงที่มีประวัติศาสตร์และบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สำคัญ เป็นพื้นฐานหลักในการค้นคว้าข้อมูล และเป็นแนวทางที่จะทำการเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่าบ้านกลางของชุมชนเรียงต่อไป

4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 บ้านเลขที่ 1

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

● ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 1 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี

- อายุอาคาร : 96 ปี

- เจ้าของ : คุณสุจิรา ทังสุสังข์ อายุ 58 ปี

- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 8 มกราคม 2554

- ลักษณะอาคาร : อาคารไม้ 2 ชั้น หลังคาจั่วมุงด้วยกระเบื้องลอนคู่

- การใช้สอยอาคาร : ปัจจุบันให้เช่าเปิดเป็นร้านขายโทรศัพท์มือถือ เฉพาะชั้นล่างของอาคาร ส่วนพื้นที่อื่น ได้ปล่อยทิ้งร้างไว้ ทำให้บ้านมีลักษณะที่ทรุดโทรม

- สัมภาษณ์: ผู้เช่า คุณสันชัย สะเหว่า อายุ 37 ปี (เข้ามาเป็นระยะเวลา 6 ปี)

● แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- ทรุดโทรม เนื่องจาก ไม่มีผู้อยู่อาศัย มีเฉพาะพื้นที่ให้เช่าที่ตัดแปลงทำให้อยู่ได้ สภาพโดยทั่วไปถ้าดูจากภายนอกเห็นว่ายังคงอยู่ แต่ภายในนั้นเก่า และเหมือนบ้านร้าง

- เรื่องการอนุรักษ์ เห็นว่าดี เพราะที่บ้านหลังนี้มีลายฉลุตรงช่องประตูที่สวยงาม และมีนักท่องเที่ยวมาถ่ายรูปภายนอกบ่อย ๆ แต่ก็ไม่มีกำลังจะทำการปรับปรุงให้ดีขึ้นเนื่องจากไม่ใช่เจ้าของ แต่ผู้เช่าเท่านั้น

- อยากให้เจ้าของมาปรับปรุงด้านหลังให้ดูเรียบร้อย และใช้งานได้ จะได้ดูไม่เหมือนบ้านร้าง และคิดว่าน่าจะทำให้อยู่ได้อีกนาน

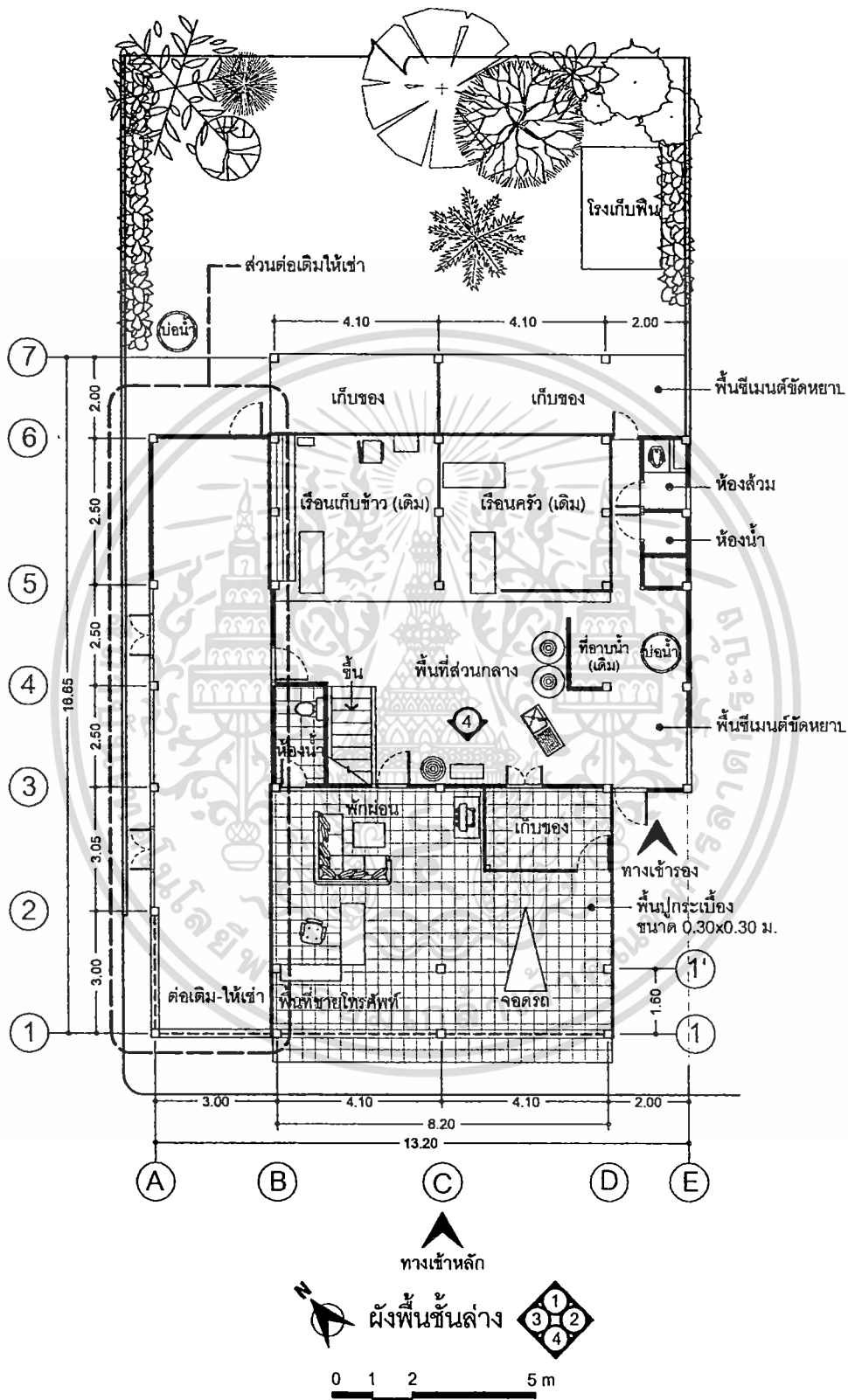
4.1.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย

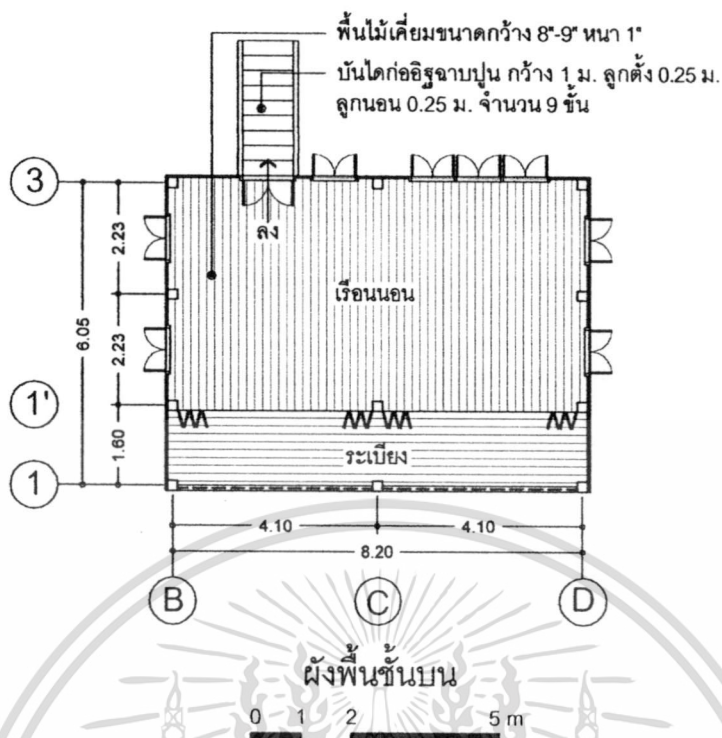
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอโดย แพนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร

- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

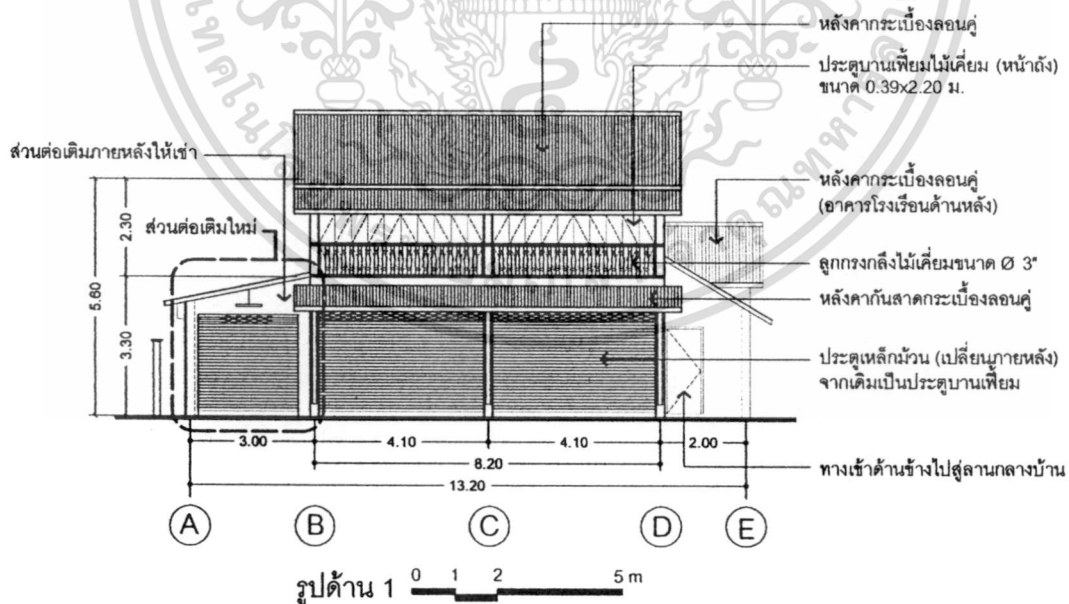
4.1.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

เอกสารนี้เป็น **ภาพที่ 4.1** ผังพื้นชั้นล่างแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 1 **ชั้นด้านการค้า**
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

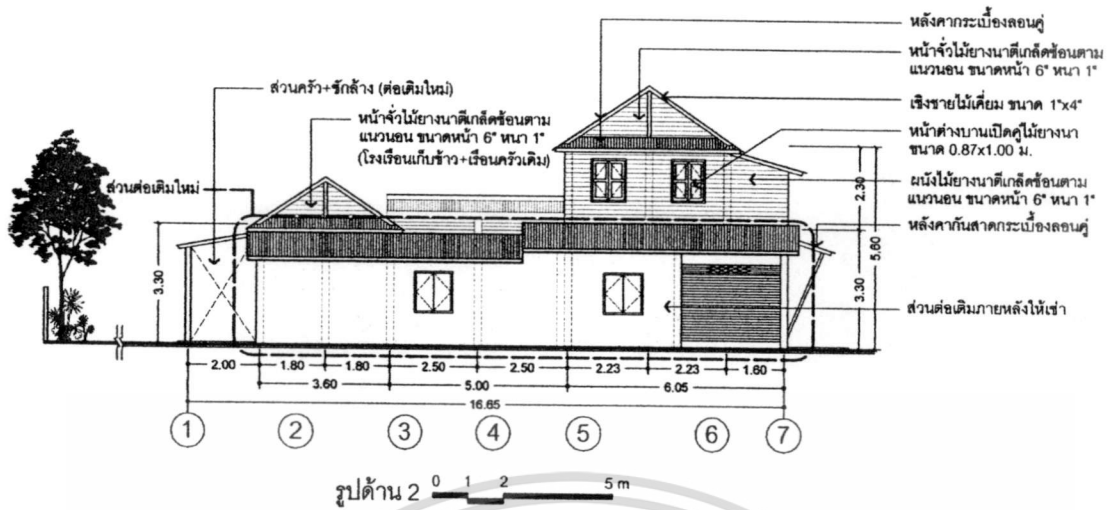

ภาพที่ 4.2 ผังพื้นที่ชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 1

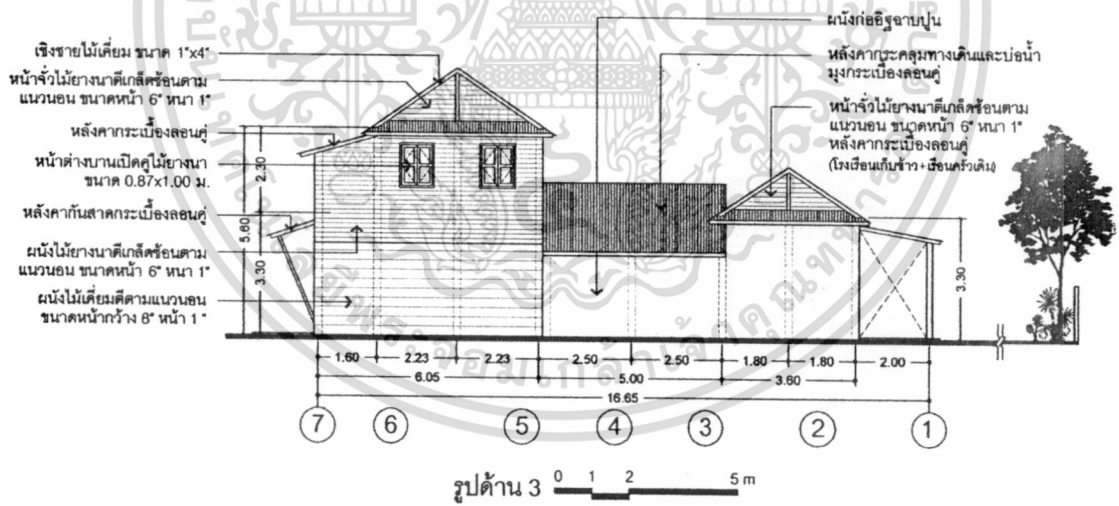

ภาพที่ 4.3 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

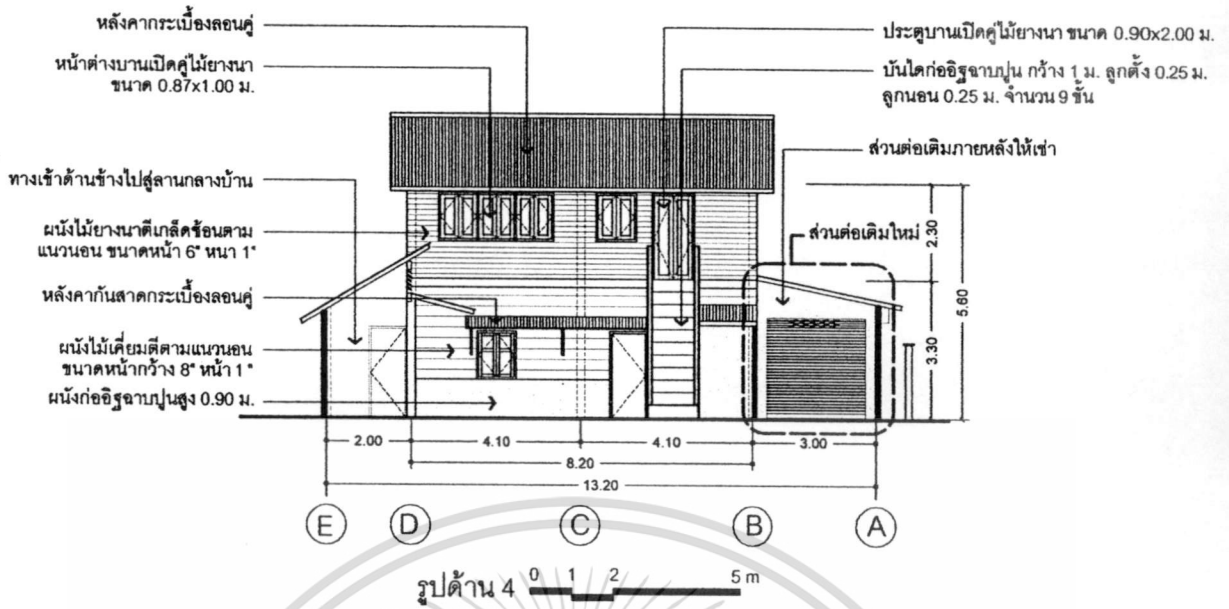

ภาพที่ 4.4 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 1

ภาพที่ 4.5 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 1

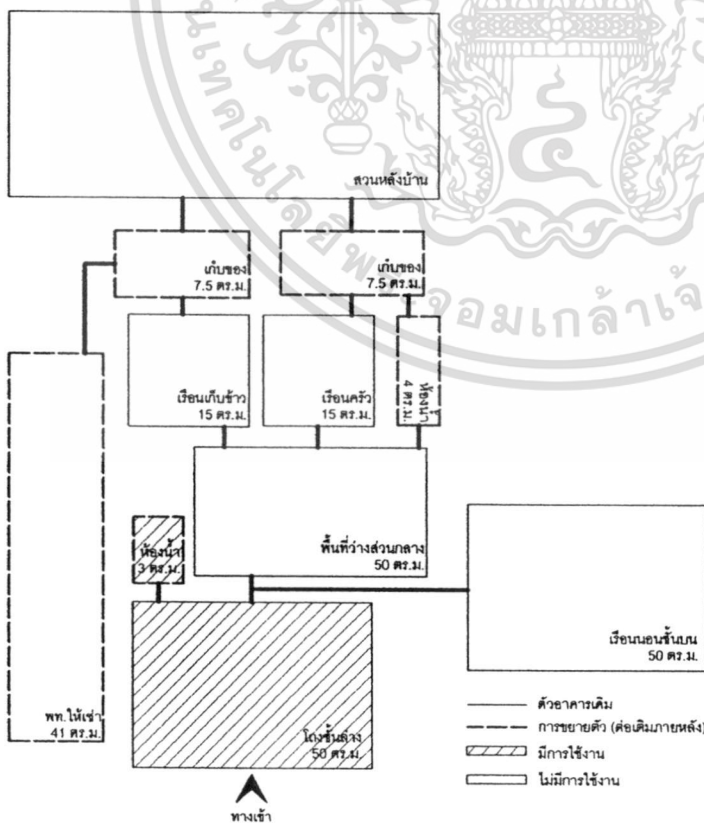
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.6 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 1

4.1.2.2 พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

แบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ พื้นที่ที่มีการใช้งานอยู่ และพื้นที่ที่ไม่มีการใช้งาน

สัดส่วนพื้นที่ที่บ้านเลขที่ 1

- 1. โถงชั้นล่าง 50 ตร.ม.
  - 2. ห้องน้ำ 3 ตร.ม.
  - 3. พื้นที่ว่างส่วนกลาง 46 ตร.ม.
  - 4. เรือนเก็บข้าว 15 ตร.ม.
  - 5. เรือนครัว 15 ตร.ม.
  - 6. ห้องน้ำด้านหลัง 4 ตร.ม.
  - 7. เก็บของ (ไม่ใช้งาน) 7.5 ตร.ม.
  - 8. เก็บของ (ใช้งาน) 7.5 ตร.ม.
  - 9. พท.ต่อเติมให้เช่า 41 ตร.ม.
  - 10. เรือนนอนชั้นบน 50 ตร.ม.
- รวม 239 ตร.ม.**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่แจ้งเรื่องแก่บริษัท หรือแจ้งให้ทราบในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อมูลและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

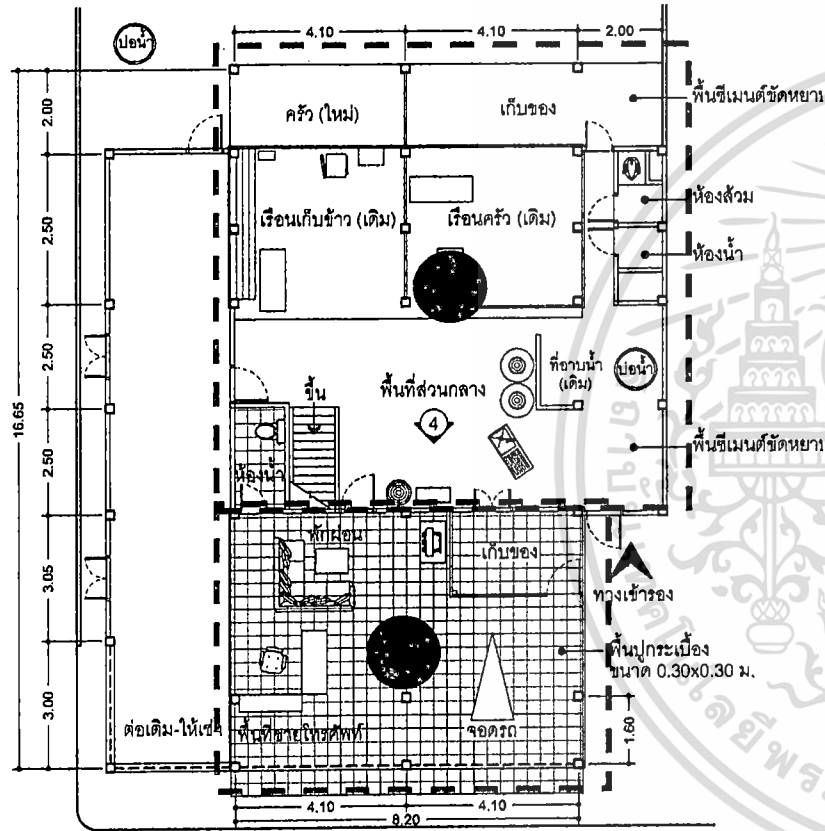
ตารางที่ 4.1 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 1

		
		
<p>ภายนอกอาคาร</p>	<p>ภายในอาคาร ส่วนให้เช่าเปิดร้าน</p>	<p>ด้านหลังอาคาร</p>

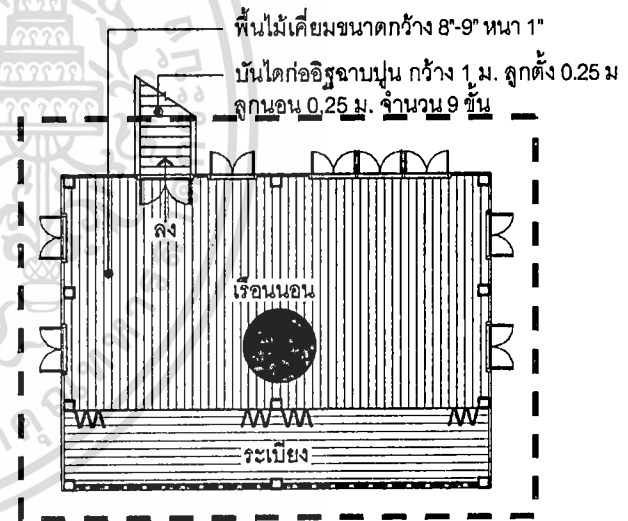
ตารางที่ 4.3 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้น, ผนัง เพดาน

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
1	โถงชั้นล่าง	ปูกระเบื้องขนาด 30x30 ซม.	โครงคร่าวไม้เคลือบตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ด้านหลังก่อผนังปูนขึ้นมา 90 ซม.ด้านบนเป็น ไม้เคลือบตีแนวนอน ด้านในทาสีฟ้า-ด้านนอกสี ธรรมชาติ	ยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบทาสีขาว
2	ห้องน้ำ 1 (ภายใน อาคารด้านหน้า)	ปูกระเบื้องขนาด 30x30 ซม.	ก่ออิฐฉาบปูน ด้านในทาสีขาว ด้านนอกปูน เปลือย	ยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบทาสีขาว
3	บริเวณที่ว่างด้านหลัง	คอนกรีตขัดมันหยาบ	ด้านทิศตะวันตก – ผนังก่ออิฐฉาบปูนเปลือย ด้านทิศตะวันออก – ผนังก่ออิฐฉาบปูนเปลือย	เป็นพื้นที่โล่ง ไม่มีเพดาน
4	โรงเรือนเก็บข้าว- เรือนครัว	คอนกรีตขัดมัน	โครงคร่าวไม้ขนาดตีแนวนอนสูง 90 ซม. สี ธรรมชาติ ด้านบนโครงคร่าวไม้ขนาดหน้าตี แนวดิ่ง สีธรรมชาติ	เพดานเป็นส่วนของ (เครื่องบน) โครงสร้างหลังคา ไม้เคลือบ มุงด้วย กระเบื้องลอนคู่
5	ห้องน้ำด้านหลัง	คอนกรีตขัดมัน	ก่ออิฐฉาบปูนเปียก	เป็นโครงสร้างหลังคา ไม้เคลือบ มุงด้วย กระเบื้องลอนคู่
6	เรือนนอนชั้นบน	พื้นไม้เคลือบขนาดประมาณ 8"-9" ขัดมัน สีธรรมชาติ	โครงคร่าวไม้เคลือบตีเกล็ดซ้อนแนวนอนด้วย ไม้ขนาดกว้างขนาด 6" หน้า 1"	เพดานเป็นส่วนของ (เครื่องบน) โครงสร้างหลังคา ไม้เคลือบ มุงด้วย กระเบื้องลอนคู่

4.1.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.8 ผังพื้นที่ชั้นล่างจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข

ภาพที่ 4.9 ผังพื้นที่ชั้นบนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข

ตารางที่ 4.4 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 1

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – การปล่อยให้เกิด พื้นที่ทรุด และไม่มีการใช้งาน	
รายละเอียดปัญหา	เนื่องด้วยอาคารหลังนี้ปล่อยให้เช่า และเจ้าของเดิมไม่ได้มาดูแล ทำให้เปิดเช่าเฉพาะชั้นล่างของอาคารด้านหน้าเท่านั้น ผลที่ตามมาคือ พื้นที่ที่เหลือตกอยู่ในสภาพที่ชำรุด ทรุดโทรม ไม่มีการทำความสะอาด กลายสภาพเป็นบ้านร้าง และที่เก็บของ มีทั้งตะไคร่น้ำและฝุ่น รวมทั้งพวกค้างควมมาอยู่อาศัย ยิ่งก่อให้เกิดความทรุดโทรมอย่างหนัก	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา - ไม่มีผู้เข้าไปดูแลเนื่องจากเป็นแค่บ้านเช่าและจำกัดพื้นที่เช่า	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ให้มีการเช่าพื้นที่ทั้งหมดและมีสัญญาเรื่องการดูแลอาคาร - จ้างคนมาทำความสะอาดหรือดูแลเป็นรายเดือน - ให้เจ้าของบ้านเข้ามาช่วยดูแล
	ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการแก้ไขปัญหา - เกิดการใช้งานในพื้นที่ต่าง ๆ ของบ้าน ทำให้บ้านมีชีวิตอีกครั้ง และจะคงสภาพใช้งานได้อีกนาน	
รูปแสดงสภาพปัญหา		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(B)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงชั้นล่าง	
รายละเอียด ปัญหา	เดิมคานหน้าของอาคารเป็นประตูไม้บานเพี้ยมเต็มแผงคานหน้า และพื้นด้านในเป็นพื้นปูนซีเมนต์ขัดมัน แต่เนื่องด้วยเจ้าของได้ย้ายไปอยู่ที่อื่น และปล่อยทิ้งไว้ทำให้เกิดการชำรุด ต่อมาได้มีผู้มาเช่าเปิดเป็นร้านขายโทรศัพท์ทำให้มีการปรับปรุงชั้นล่างใหม่ทั้งหมด มีการเปลี่ยนจากประตูไม้เป็นประตูเหล็กม้วน เพราะสะดวกในการใช้งาน พื้นมีการปูกระเบื้อง มีการทำฝ้าเพดานใหม่ เดิมไม่มีฝ้าเพดาน	
การแก้ไข ปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา -ปรับปรุงไปแล้ว	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ทาสีประตูเหล็กให้ดูกลมกลืนกับตัวอาคาร
	ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา - ทำให้ดูกลมกลืนกับตัวอาคาร รักษาความเป็นบ้านเก่าไว้ และยังมีช่องลมที่เป็นลายฉลุของเดิมอยู่	
รูปแสดง สภาพ ปัญหา	 <p>The image block contains three photographs. The leftmost photo shows the exterior of a traditional-style building with a tiled roof and a white car parked in front. The middle photo shows the interior of the building, which has been renovated with a tiled floor, a wall mural, and a counter. The rightmost photo is a close-up of the roof structure, showing a decorative metal grate under the eaves.</p>	

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 บ้านเลขที่ 2

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

● ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 2 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : 75 ปี
- เจ้าของ : คุณภิญญา ภิญโญศิริกุล อายุ 75 ปี
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 8 มกราคม 2554
- ลักษณะอาคาร : อาคารไม้ 2 ชั้น หลังคาจั่วมุงด้วยกระเบื้องดินเผา
- การใช้สอยอาคาร : พักอาศัย

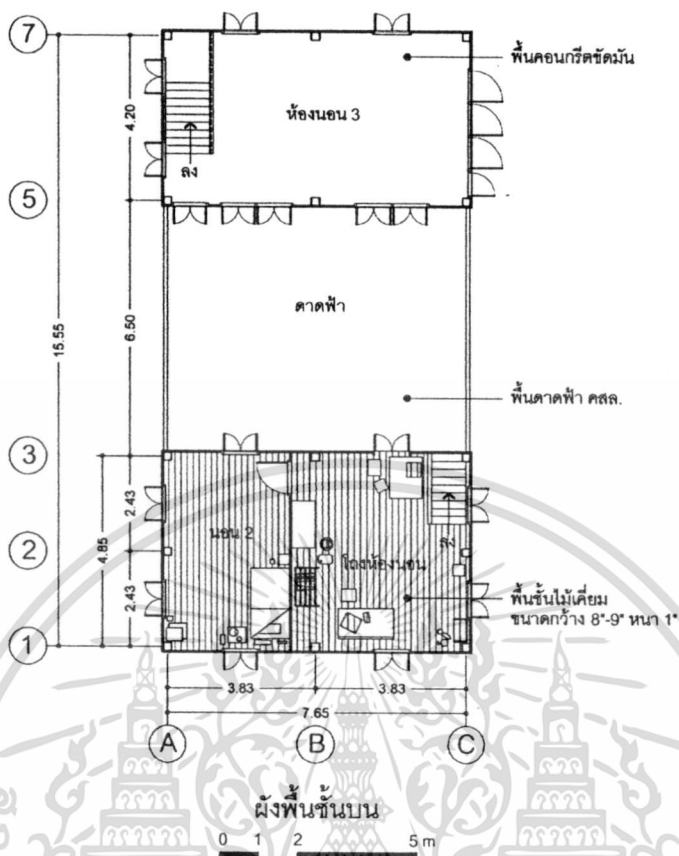
● แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- ชันบนไม่ได้ใช้งานมานานแล้ว นอกจากจะมีแขกมาพักถึงจะขึ้นไปทำความสะอาด ส่วนใหญ่ใช้พื้นที่อยู่ชั้นล่าง กันเป็นห้องนอนเพิ่ม เนื่องจากไม่สะดวกในการขึ้นลงบันได
- ต้องการเก็บบ้านหลังนี้ไว้ และไม่อยากเปลี่ยนแปลงมากเนื่องจากเป็นบ้านเดิมของแม่
- มีปัญหาเรื่องความผูกพันของบ้าง แต่ก็ซ่อมแซมไปตามกำลังที่ทำได้

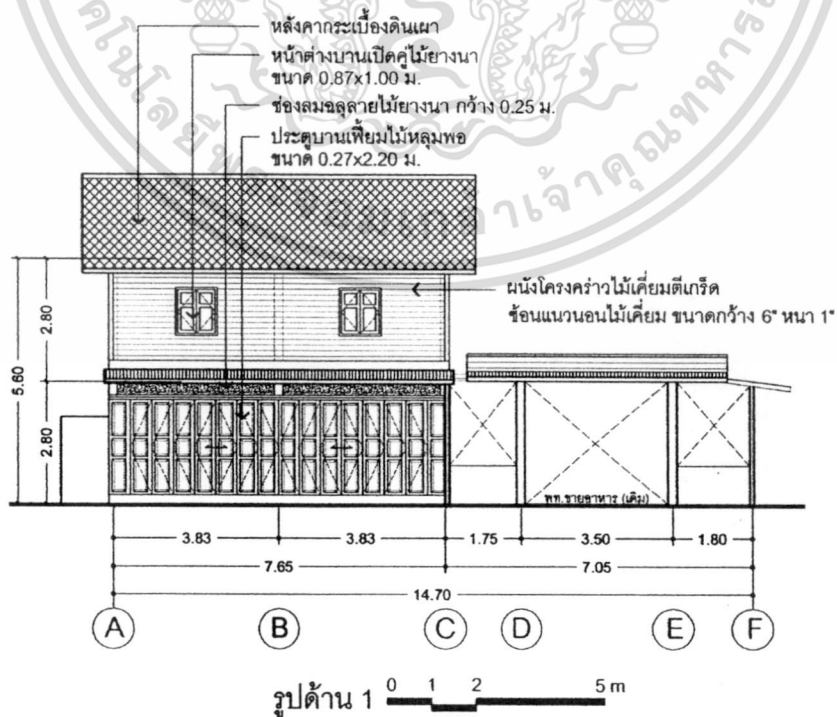
4.2.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอโดย แผนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร
- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

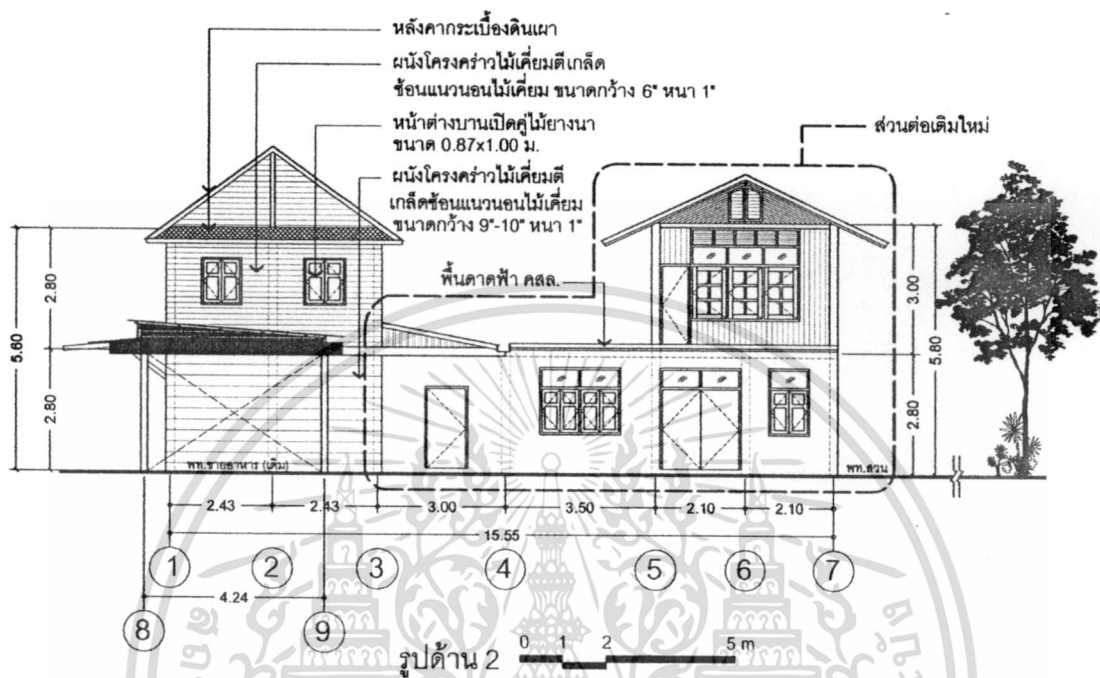

ภาพที่ 4.11 ผังพื้นชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 2

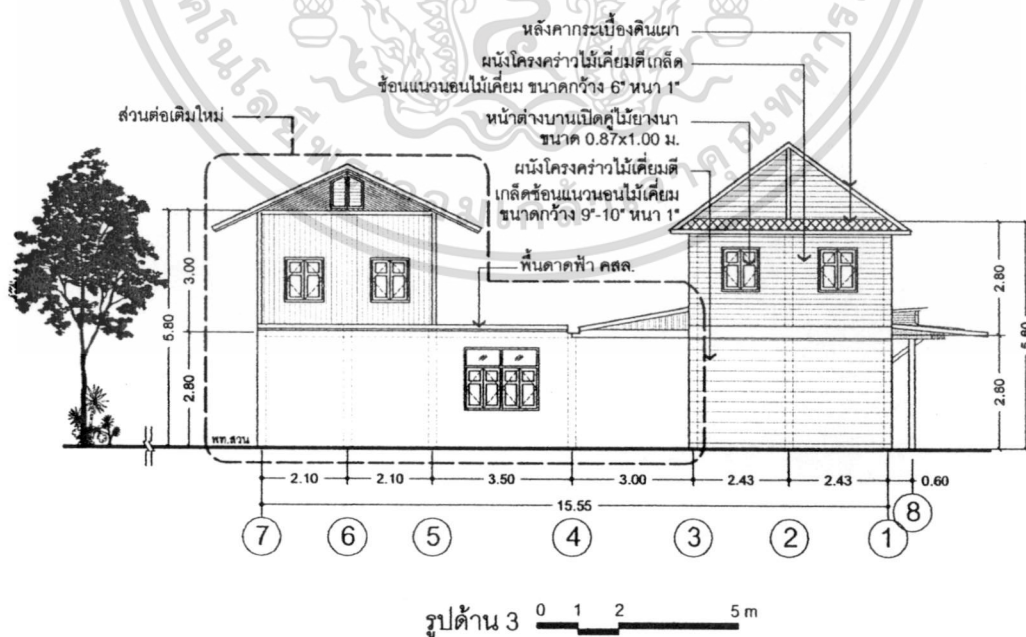

รูปด้าน 1 0 1 2 5m

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.12 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 2
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

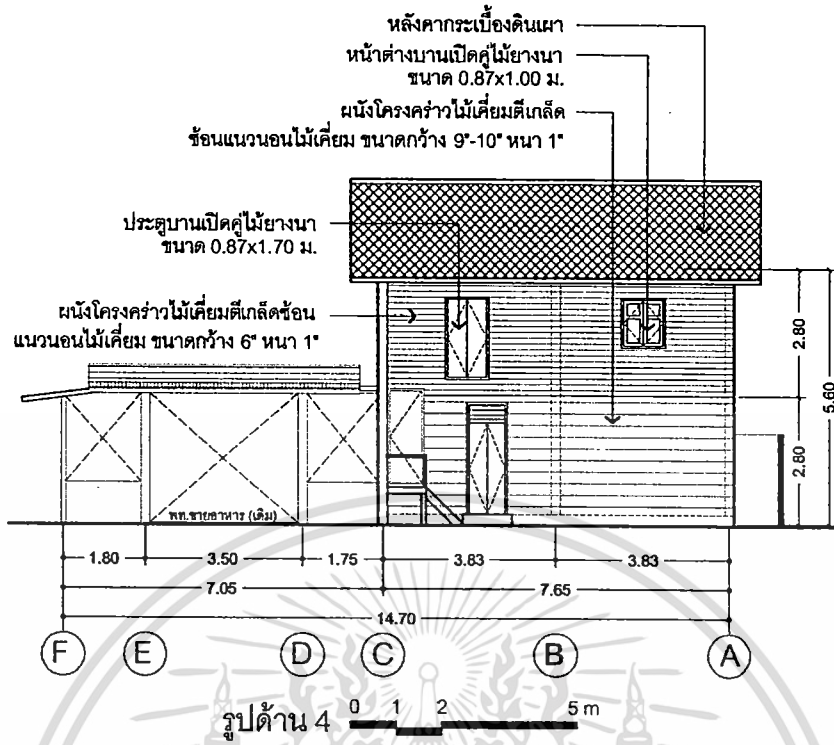

ภาพที่ 4.13 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 2

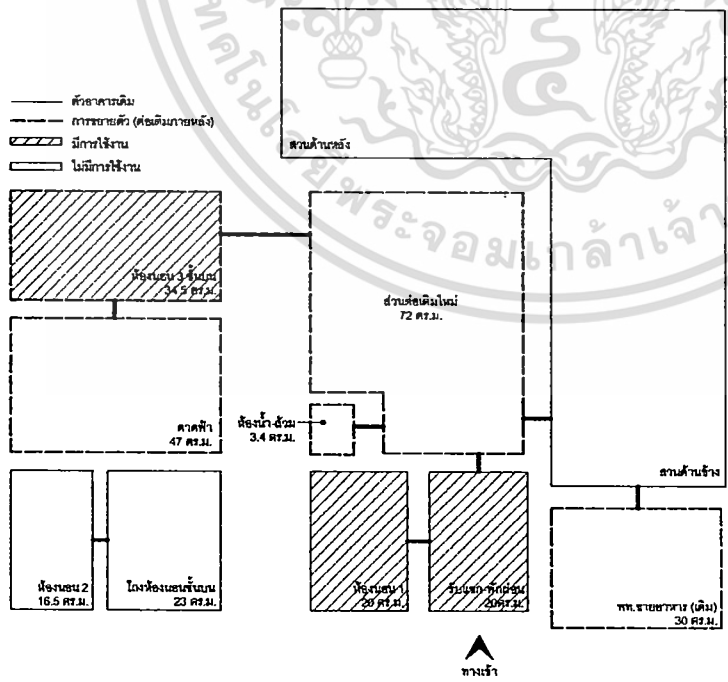
ภาพที่ 4.14 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.15 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 2

4.2.2.2 พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

สัดส่วนพื้นที่ที่บ้านเลขที่ 2

- 1. รับแขก+พักผ่อน 20 ตร.ม.
  - 2. ห้องนอน 1 20 ตร.ม.
  - 3. ห้องน้ำ+ห้องส้วม 3.4 ตร.ม.
  - 4. ส่วนต่อเติมใหม่ 72 ตร.ม.
  - 5. พท.ขายอาหาร (เดิม) 30 ตร.ม.
  - 6. โถงห้องนอนชั้นบน 23 ตร.ม.
  - 7. ห้องนอนชั้นบน 16.5ตร.ม.
  - 8. คาดฟ้า 47 ตร.ม.
  - 9. ห้องนอน 3 ชั้นบน 34.5ตร.ม.
- รวม 266.4 ตร.ม.**

ภาพที่ 4.16 แผนผังแบบสี่เหลี่ยม แสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ที่บ้านเลขที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

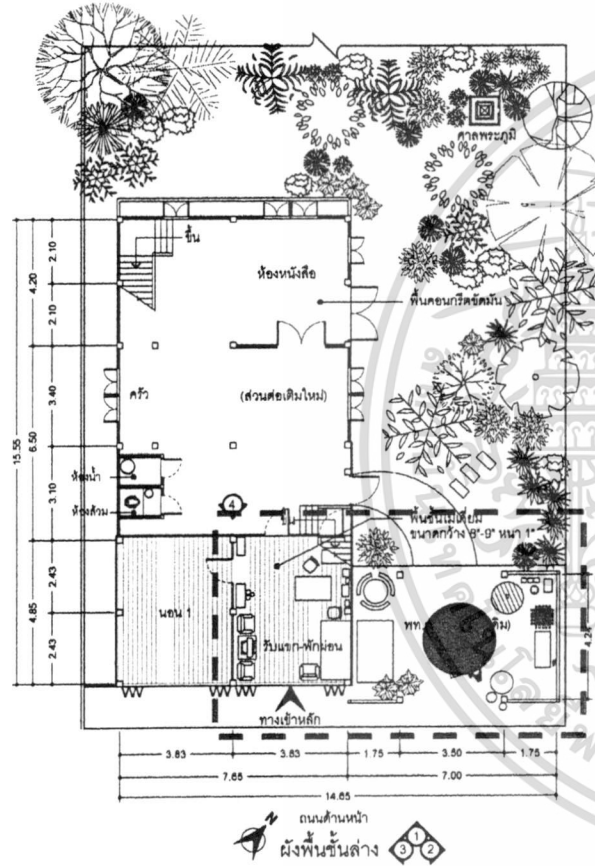
ตารางที่ 4.5 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 2

		
		
<p>ภายนอกอาคาร</p>	<p>ภายในอาคารชั้นล่าง</p>	<p>ภายในอาคารชั้นบน</p>

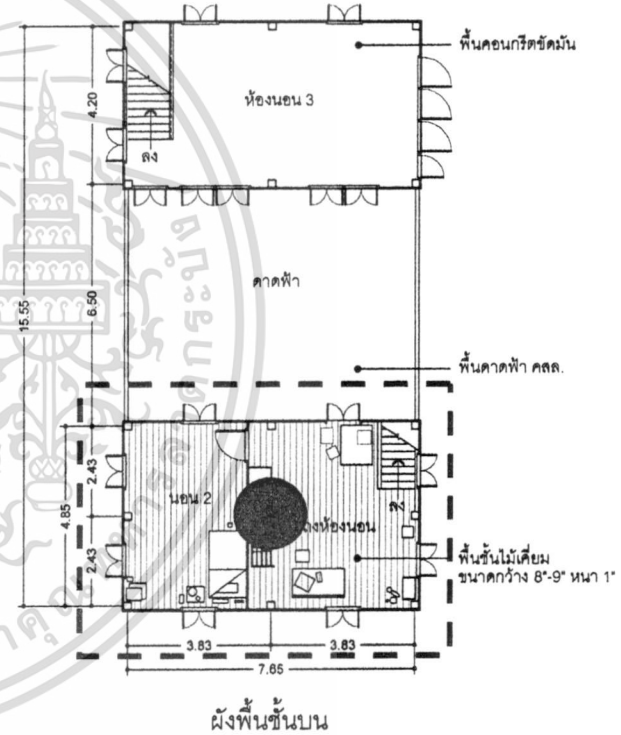
ตารางที่ 4.6 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้น,ผนัง เพดาน

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
1	โถงรับแขก-พักผ่อน ชั้นล่าง	ไม้เคี่ยมขนาดกว้าง 8"-9" หน้า 1" สีธรรมชาติ	โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้ เคี่ยม กว้างขนาด 6" หน้า 1" สีธรรมชาติ	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้น บน
2	ห้องนอนชั้นล่าง (ต่อเติมภายหลัง)	ไม้เคี่ยมขนาดกว้าง 8"-9" หน้า 1" สีธรรมชาติ	โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้ เคี่ยมตีแนวนอน กว้างขนาด 6" หน้า 1" สี ธรรมชาติ ผนังกันใหม่-โครงคร่าวไม้เนื้อแข็ง กรุไม้อัดยาง หน้า 6 มม.	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้น บน
3	โถงและห้องนอน นอนชั้นบน	พื้นไม้เคี่ยมขนาดประมาณ 8"-9" สีธรรมชาติ	โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้ เคี่ยม กว้างขนาด 6" หน้า 1" สีธรรมชาติ	เพดานเป็นส่วนของ (เครื่องบน) โครงสร้างหลังคา ไม้เคี่ยม มุงด้วย กระเบื้องดินเผา
4	ส่วนต่อเติมใหม่	ปูนซีเมนต์ขัดมัน	ก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นพื้น คสล. ชั้นบน
5	ห้องน้ำ (ต่อเติมใหม่)	ปูนซีเมนต์ขัดมัน	ก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นพื้น คสล. ชั้นบน
6	ชั้นบนในส่วนต่อเติม ใหม่เป็นห้องนอน	พื้น คสล. ขัดมัน	โครงคร่าว ไม้เนื้อแข็งแนวนอนตีฝ้าผนัง แนวตั้ง ไม้ยางนา ขนาด 6"-7" หน้า 1"	เพดานเป็นส่วนของ (เครื่องบน) โครงสร้างหลังคา ไม้เคี่ยม มุงด้วย กระเบื้องลอนคู่

4.2.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.17 ผังพื้นที่ต่างจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข

ภาพที่ 4.18 ผังพื้นที่บนจุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข

ตารางที่ 4.7 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 2

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – มีการใช้งานน้อย กลายเป็นที่เก็บของ	
รายละเอียดปัญหา	เดิมเป็นพื้นที่ขายอาหาร เช่น ขนมหวาน ขนมจีน เป็นต้น เมื่อเลิกขายก็ได้ปล่อยทิ้งไว้ ทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่สวยงาม มีการใช้งานบ้างเป็นครั้งคราว เช่น เป็นพื้นที่นั่งคุยกับเพื่อนบ้าน	
การแก้ไขปัญหา	<p>เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา</p> <p>- ไม่มีผู้ดูแล เนื่องจากมีแต่ผู้สูงอายุ</p>	<p>แนวคิดในการแก้ปัญหา</p> <p>- จัดบริเวณนี้เป็นบริเวณรับแขก-พักผ่อนนอกบ้าน เนื่องจากพื้นที่ในบ้านตรงส่วนรับแขกมีน้อย หรือเปิดให้เช่าขายของจะได้มีคนดูแล</p>
	<p>ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา</p> <p>- ถ้าเป็นที่พักผ่อนจะทำให้เกิดภูมิทัศน์ที่สวยงาม ส่งผลต่อตัวบ้านที่ยังคงสภาพดั้งเดิมทั้ง หลังคา พื้น ผนัง และเป็นที่รับแขกนอกบ้าน</p> <p>- ถ้าเปิดให้เช่า ก็จะทำให้เกิดกิจกรรม มีผู้ดูแลไม่กลายเป็นที่เก็บของ และเพิ่มรายได้</p>	
รูปแสดงสภาพปัญหา	 <p>พท.รับแขกชั้นล่างไม่เพียงพอ</p>	

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(B)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – มีการใช้งานน้อย หรือแทบไม่ได้ใช้งาน	
รายละเอียดปัญหา	เนื่องจากสภาพร่างกายของผู้อยู่อาศัยมีอายุมากขึ้น ทำให้สะดวกในการขึ้นลงบันได ทำให้ไม่มีการใช้พื้นที่ชั้นบน แต่อาจใช้เป็นครั้งคราวเมื่อมีแขกมาเยี่ยมเยือน ซึ่งถ้าวานาน ๆ ครั้ง ทำให้ด้านบนกลายเป็นที่เก็บของ เต็มไปด้วยฝุ่น และไม่ได้รับการดูแลอย่างที่ควร	
การแก้ไขปัญหา	<p>เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา</p> <p>- ไม่มีผู้ดูแล เนื่องจากมีแต่ผู้สูงอายุ ขึ้น-ลง ลำบาก</p>	<p>แนวคิดในการแก้ปัญหา</p> <p>- จัดหาอาสาสมัครเพื่อเข้าไปดูแลในบ้านเก่าที่มีผู้สูงอายุพักอาศัย เพื่อช่วยทำความสะอาด และรักษาไว้ให้คงทน</p>
	<p>ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา</p> <p>- บ้านเก่าเหล่านี้ก็จะยังคงมีสภาพที่ใช้งานได้ และพร้อมใช้งาน การที่ไม่มีคนดูแลจะทำให้บ้านทรุดโทรมเร็ว ไม่ช้าก็จะผุพัง</p>	
รูปแสดงสภาพปัญหา	 <p style="text-align: center;">ชั้นบน กลายเป็นพื้นที่เก็บ</p>	

4.3 กลุ่มตัวอย่างที่ 3 บ้านเลขที่ 3

4.3.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

- ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 3 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : 100 ปี
- เจ้าของ : คุณกุศล ศรีสิทธิยานนท์ อายุ 83 ปี
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 8 มกราคม 2554
- ลักษณะอาคาร : อาคารไม้ 2 ชั้น หลังคาจั่วมุงด้วยกระเบื้องลอนคู่
- การใช้สอยอาคาร : พักอาศัย

- แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- ปัญหาเกี่ยวกับการขึ้นลงบันได ทำให้ต้องมาอยู่ชั้นล่าง เนื่องจากสุขภาพไม่แข็งแรง
- ปัญหาเกี่ยวกับการฉุพังของไม้ ต้องมีการซ่อมแซมบ่อยครั้ง
- บ้านเก่า อยากปรับปรุงให้ดูใหม่กว่านี้ จะได้ดูน่าอยู่
- ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บข้าวของ เนื่องจากมีจำนวนมาก ทำให้ดูไม่เป็นระเบียบ
- ต้องการปลูกต้นไม้ให้มากกว่าเดิมจะได้ร่มรื่น และไว้กิน แต่พื้นที่ด้านหลังมีจำกัด

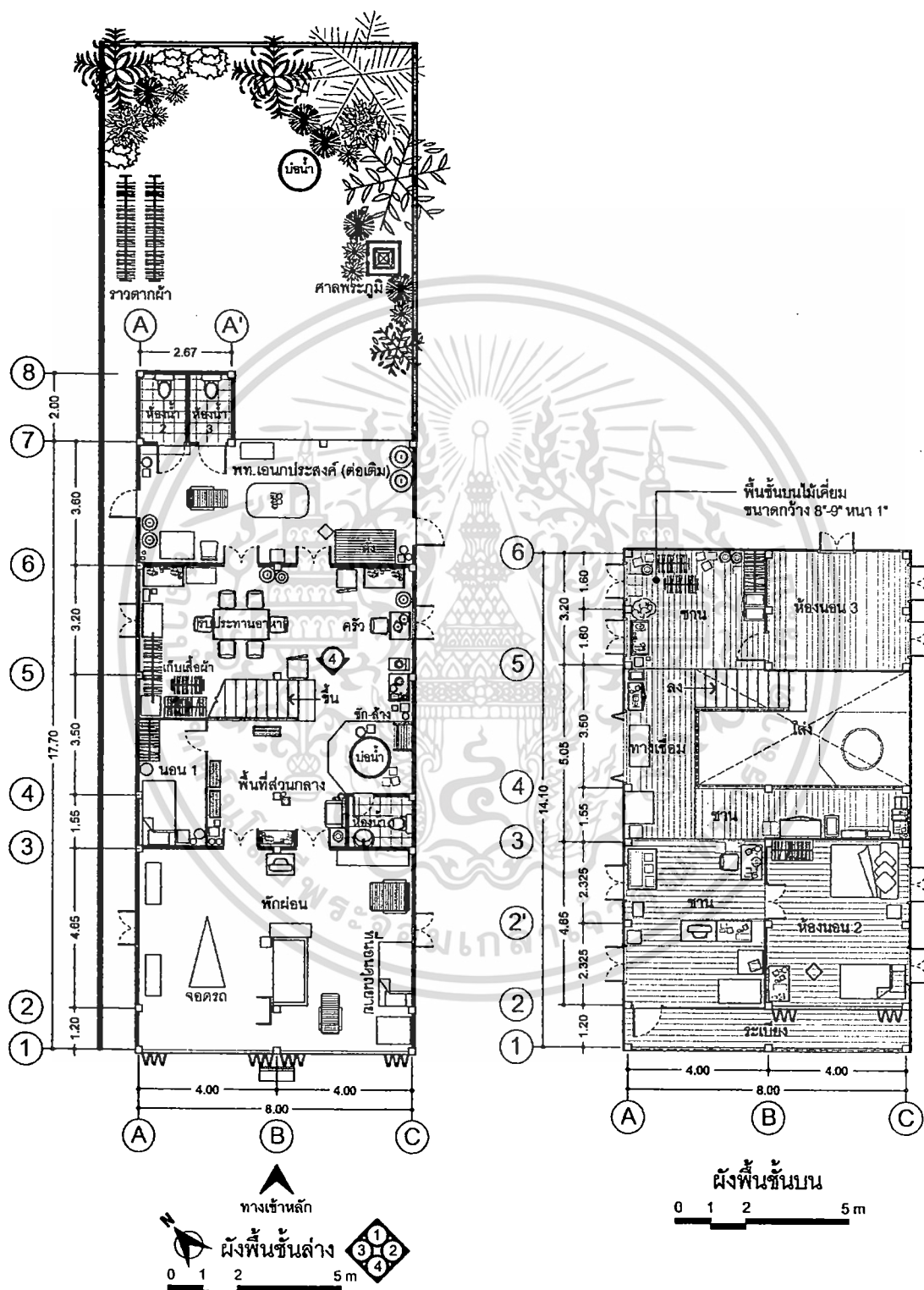
4.3.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย ผังพื้น รูป
ด้าน และรูปถ่าย

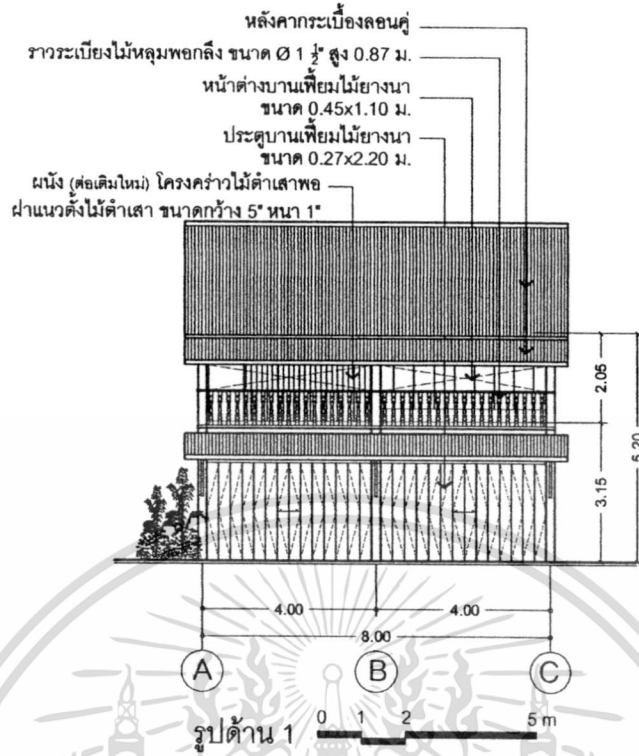
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอโดย แผนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของ
อาคาร

- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา
โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

4.3.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

ภาพที่ 4.19 ผังพื้นที่ชั้นล่างและชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 3
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

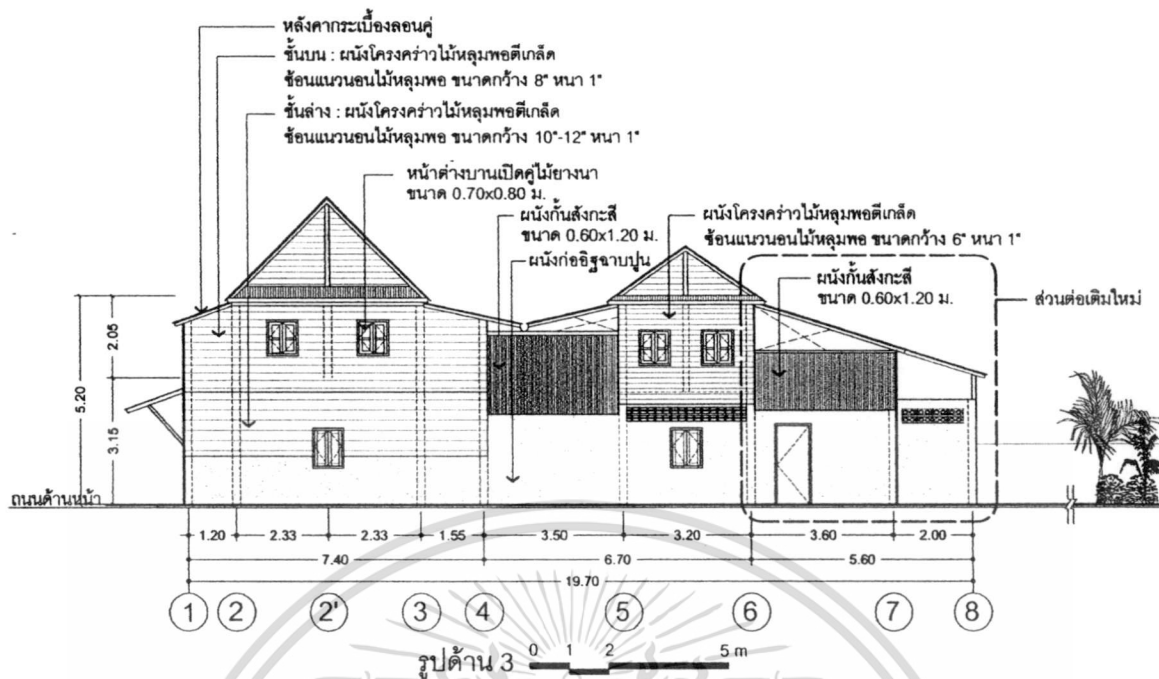

ภาพที่ 4.20 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 3

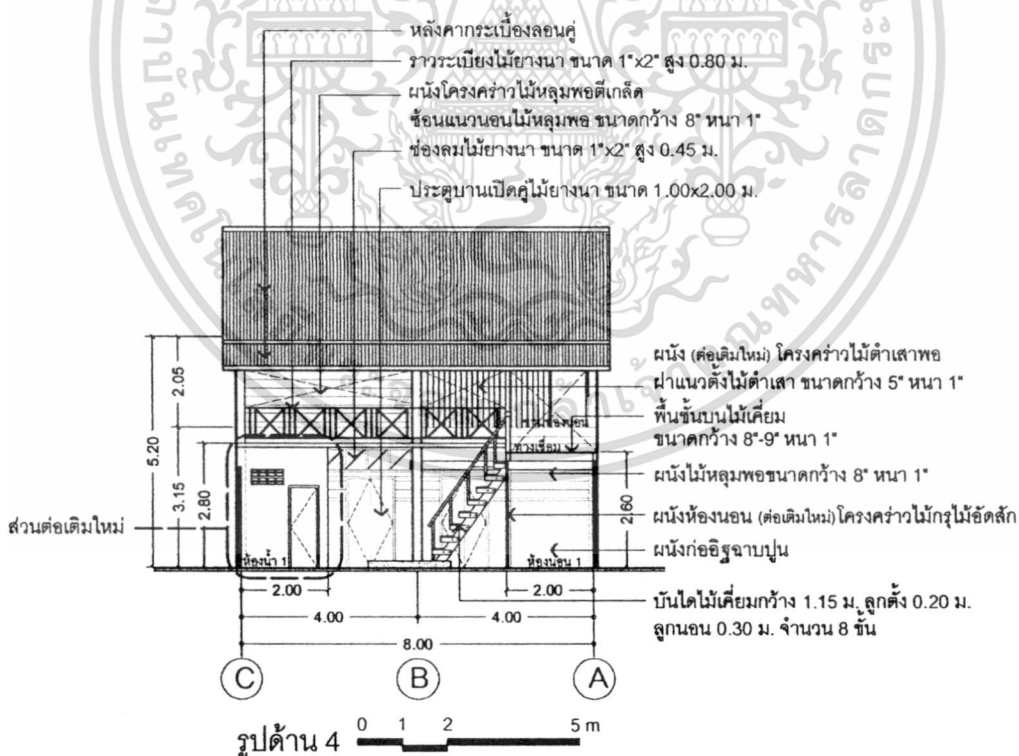

ภาพที่ 4.21 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.22 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 3

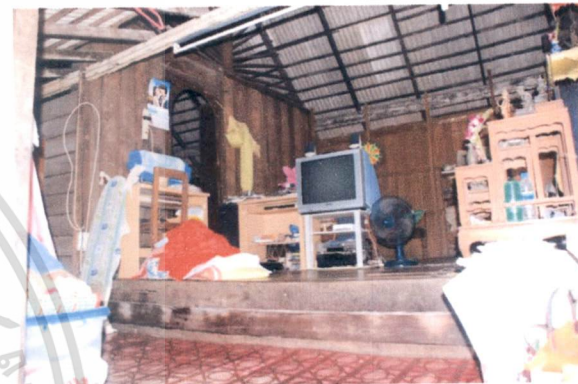

ภาพที่ 4.23 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 3

ภายนอกอาคาร

ภายในอาคารชั้นล่าง

ภายในอาคารชั้นบน

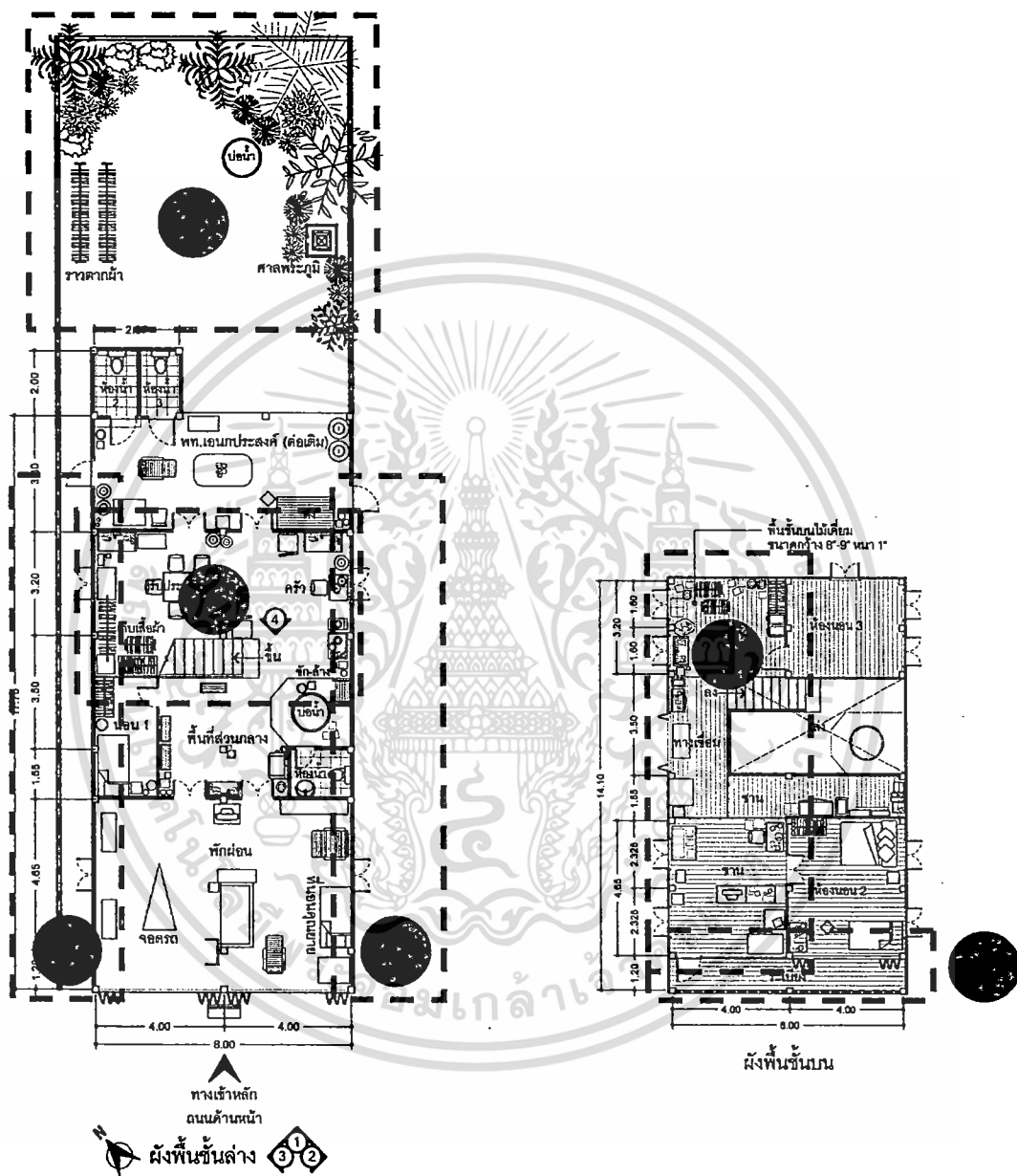
ตารางที่ 4.9 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้น, ผนัง เพดาน บ้านเลขที่ 3

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
1	โถงชั้นล่าง (อาคาร ด้านหน้า)	ปูนซีเมนต์ขัดมัน	ก่ออิฐฉาบปูนสูง 1.10 ม.ต่อด้วยโครงคร่าวไม้ หลุมพืดเกิดเส้นแนวไม้แนวนอน ไม้หลุมพืด ขนาด 10"-12" สีธรรมชาติ	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้น บน, ชั้นบน
2	พื้นที่ว่างระหว่าง อาคาร	ปูนซีเมนต์ขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน สูง 2.20 เมตร ด้านบนโครง คร่าวไม้เนื้อแข็งกรุตั้งสี	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงหลังคา
3	ห้องน้ำ 1	ปูกระเบื้องขนาด 0.20x0.20 ม.	กรุกระเบื้อง ขนาด 0.20x0.20 ม.	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้น บน, ชั้นบน
4	ห้องนอน 1 (ต่อเติม)	ปูนซีเมนต์ขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นของ ชานชั้นบน, ชั้นบน
5	พท. เก็บเสื้อผ้า, รับประทานอาหาร, ครัว	ปูนซีเมนต์ขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นของ ชานชั้นบน, ชั้นบน
6	พื้นที่เอนกประสงค์	ปูนซีเมนต์ขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ และทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ไล่ไม่กันผนัง	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงหลังคา

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
7	ห้องน้ำ 2,3	ปูกระเบื้องขนาด 0.20x0.20 ม.	กรุกระเบื้อง ขนาด 0.20x0.20 ม.	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน, ชั้นบน
ชั้นบน				
8	ระเบียง (ด้านหน้า)	ไม้เคี่ยม กว้างขนาด 8"-9"หนา 1"	โครงคร่าวไม้หลุมพืดเกล็ดแนวไม้แนวนอน ไม้หลุมพืด ขนาด 8" สีสรรชาติ ด้านหน้า ราวระเบียงไม้หลุมพืดกลึง ขนาด $\varnothing 1\frac{1}{2}$ "	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา
9	ห้องนอน (ด้านหน้า)	ไม้เคี่ยม กว้างขนาด 8"-9"หนา 1"	โครงคร่าวไม้หลุมพืดเกล็ดแนวไม้แนวนอน ไม้หลุมพืด ขนาด 8" สีสรรชาติ	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงหลังคา
10	โถงหน้าห้องนอน (ด้านหน้า)	ไม้เคี่ยม กว้างขนาด 8"-9"หนา 1"	โครงคร่าวไม้หลุมพืดเกล็ดแนวไม้แนวนอน ไม้หลุมพืด ขนาด 8" สีสรรชาติ	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงหลังคา
11	ชานและทางเชื่อม	ไม้เคี่ยม กว้างขนาด 8"-9"หนา 1"	ราวระเบียงไม้ยางหนานขนาด 1"x2"	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงหลังคา
12	โถงและห้องนอน (ด้านหลัง)	ไม้เคี่ยม กว้างขนาด 8"-9"หนา 1"	โครงคร่าวไม้หลุมพืดเกล็ดแนวไม้แนวนอน ไม้หลุมพืด ขนาด 8" สีสรรชาติ	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงหลังคา

4.3.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.25 ผังพื้นชั้นล่างและชั้นบน จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาดังกล่าวทางกายภาพของบ้านเลขที่ 3

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น – ไม่มีพื้นที่เก็บข้าวของ	
รายละเอียดปัญหา	มีข้าวของมากมาย แต่ไม่ได้จัดระเบียบทำให้ดูไม่เป็นระเบียบ และเหมือนมีพื้นที่ไม่เพียงพอ และบางอย่างมีลักษณะเหมือนไม่จำเป็นต้องใช้แล้วแต่เจ้าของบ้านก็ยังเก็บไว้ และบางอย่างเป็นของเก่าแต่ถูกวางไว้อย่างไม่ถูกที่และนำของไปสุ่มรวมกันไว้ ทำให้ขาดความน่ามอง	
การแก้ไขปัญหา	<p>เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้รับการจัดเก็บให้เป็นระเบียบ 	<p>แนวคิดในการแก้ปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เก็บข้าวของชิ้นเล็ก ๆ ใส่นลังและเขียนระบุไว้เพื่อจะนำกลับมาใช้ - ของชิ้นใหญ่ จัดวางให้เป็นระเบียบ โดยใช้พื้นที่ที่มีการใช้น้อยหรือแทบไม่ได้ใช้เป็นที่เก็บของได้
	<p>ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - บ้านจะดูเป็นระเบียบและน่าอยู่ขึ้น 	
รูปแสดงสภาพปัญหา		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(B)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น – มีพื้นที่ปลูกต้นไม้ด้านหลังน้อย	
รายละเอียดปัญหา	มีการต่อเติมอาคารด้านหลังเพื่อเป็นห้องน้ำและพื้นที่เอนกประสงค์ทำให้รุกพื้นที่สวน ซึ่งมีจำกัด อีกทั้งต้องแบ่งเป็นพื้นที่ตากเสื้อผ้าด้วย แต่เจ้าของบ้านต้องการปลูกต้นไม้เพิ่ม และปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเอง	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา -ไม่สามารถขยายพื้นที่ได้	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ใช้วิธีการปลูกผักสวนครัวแบบกระถางหรือเป็นชั้นวางเป็นชั้นบันไดจะทำให้สามารถปลูกผักไว้รับประทานเองได้
	ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา - สามารถมีพืชผักสวนครัวไว้รับประทานเองได้ ปลอดภัย และสุขภาพดี	
รูปแสดงสภาพปัญหา	 <p style="text-align: center;">พื้นที่สวนหลังบ้าน</p>	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(C)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – บ้านผุพังดูเก่า	
รายละเอียดปัญหา	ภาคใต้มีฝนตกชุก และด้วยลักษณะสถาปัตยกรรมที่ชายคายื่นไม่มาก ทำให้ผนังบางส่วน โดนน้ำฝนบ่อย เกิดการด่าง ผุ และทรุดโทรม ทำให้ต้องใช้สังกะสีมาซ่อมในบริเวณที่ชำรุด เนื่องจากไม้หายาก ทำให้ใช้วัสดุที่หาได้ง่ายมาทดแทน	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา - ไม่มี	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ใช้วิธีการทาสีน้ำยารักษาเนื้อไม้ และทาสีใหม่ทั้งหมด
	ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการแก้ไขปัญหา - บ้านใหม่ขึ้น และการยืดอายุการใช้งานของผนังไม้ได้ยาวนานขึ้น	
รูปแสดงสภาพปัญหา	 <p style="text-align: center;">ด้านข้างอาคาร</p>	

4.4 กลุ่มตัวอย่างที่ 4 บ้านเลขที่ 4

4.4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

● ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 4 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : 80 ปี
- เจ้าของ : คุณบุญเย็น มีเพชร อายุ 84 ปี
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 8 มกราคม 2554
- ลักษณะอาคาร : อาคารไม้ 2 ชั้น หลังคาจั่วมุงด้วยกระเบื้องลอนคู่
- การใช้สอยอาคาร : พักอาศัย / ขายยาแผนโบราณและแผนปัจจุบัน

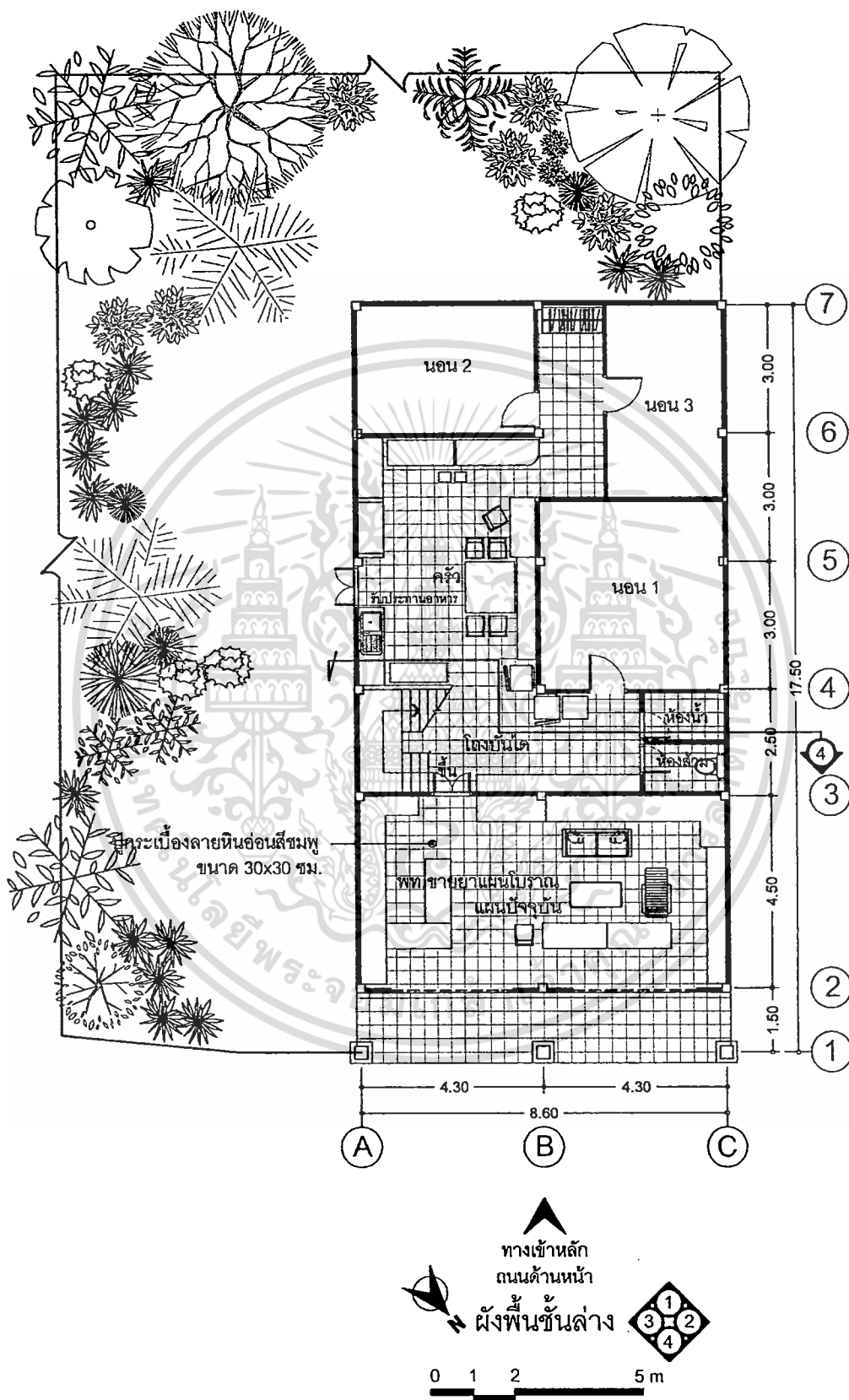
● แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- ปัญหาเกี่ยวกับการขึ้นลงบันได ทำให้ต้องมาอยู่ชั้นล่าง
- ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บข้าวของ เนื่องจากมีจำนวนมาก ทำให้ดูไม่เป็นระเบียบ
- พื้นที่ห้องครัวไม่เพียงพอ ต่อการเก็บของและใช้งาน

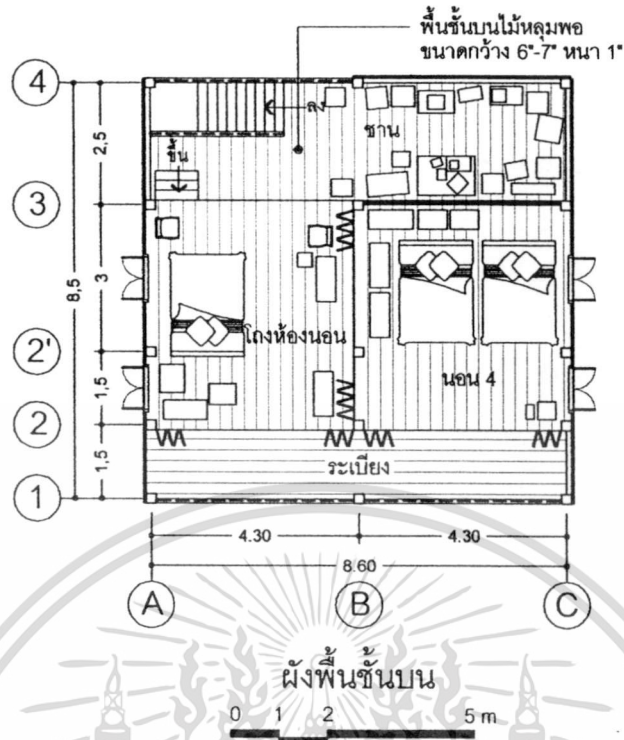
4.4.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอโดย แผนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร
- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

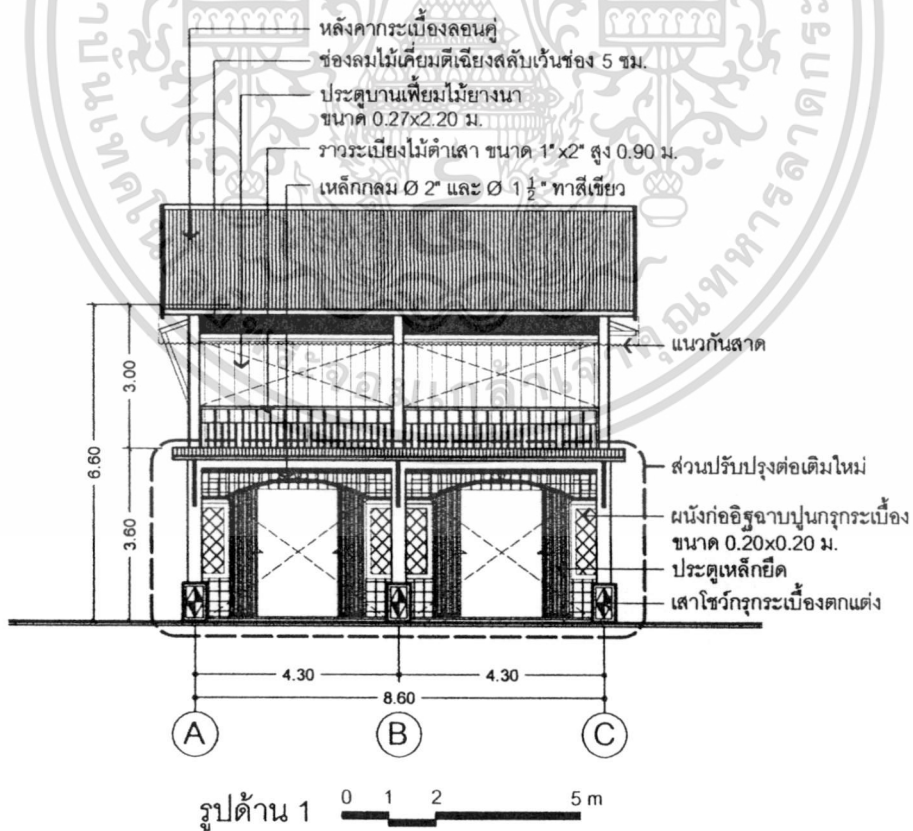
4.4.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.26 ผังพื้นชั้นล่างแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 4
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

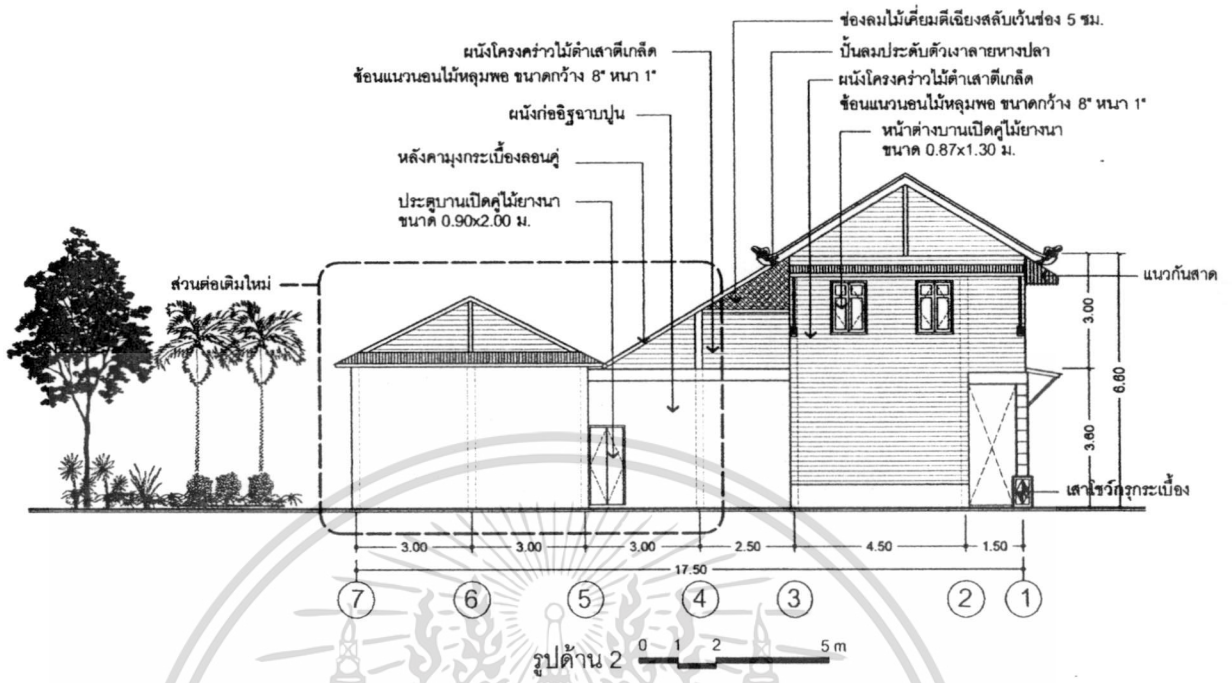

ภาพที่ 4.27 ผังพื้นชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 4

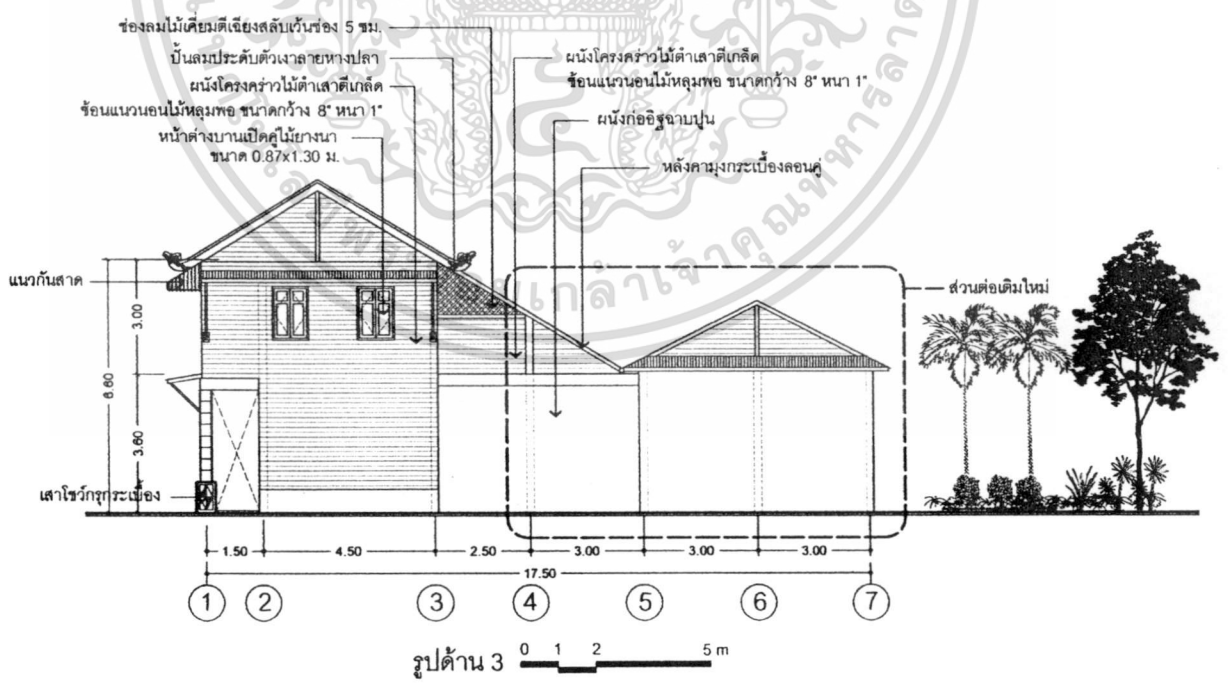

ภาพที่ 4.28 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในเชิงวิชาการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

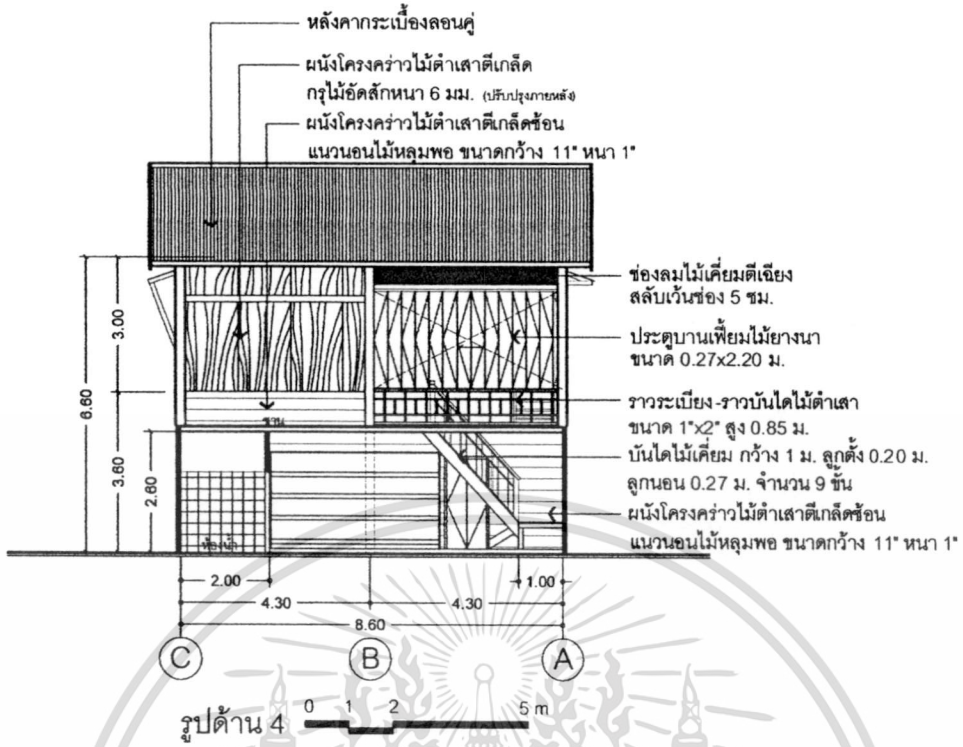

ภาพที่ 4.29 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 4

ภาพที่ 4.30 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 4

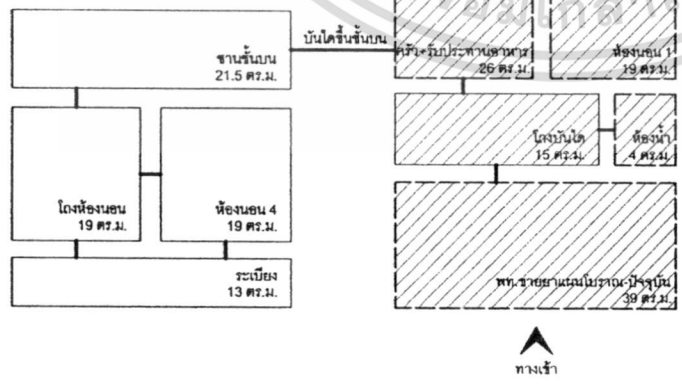
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.31 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 4

4.4.2.2 พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

- ตัวอาคารเดิม
- - - การขยายตัว (ต่อเติมภายหลัง)
- ▨ มีกาใช้งาน
- ไม่มีกาใช้งาน
- ▤ ไม่มีกาใช้งาน

สัดส่วนพื้นที่ที่บ้านเลขที่ 4

1. พื้นที่ชายยา	39 ตร.ม.
2. โถงบันได	15 ตร.ม.
3. ห้องน้ำ	5 ตร.ม.
4. ครีว+ทานอาหาร	26 ตร.ม.
5. ห้องนอน 1	19 ตร.ม.
6. ห้องนอน 2	12 ตร.ม.
7. ห้องนอน 3	13 ตร.ม.
8. ชานชั้นบน	21 ตร.ม.
9. โถงหน้าห้องนอน 4	19 ตร.ม.
10. ห้องนอน 4	19 ตร.ม.
11. ระเบียง	13 ตร.ม.

รวม 200 ตร.ม.

ภาพที่ 4.32 แผนผังแบบสี่เหลี่ยม แสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ที่บ้านเลขที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

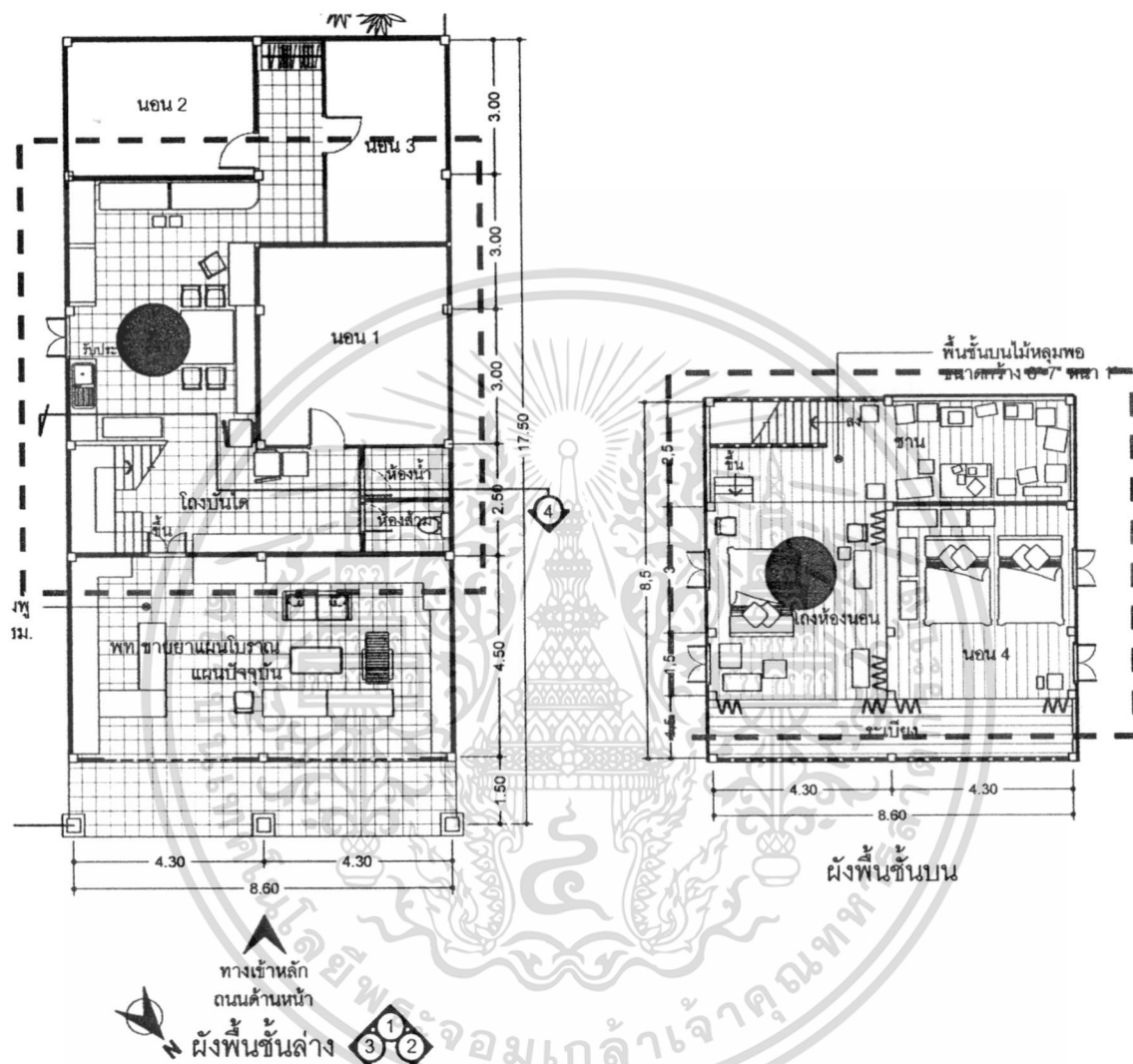
ตารางที่ 4.11 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 4

		
		
<p>ภายนอกอาคาร</p>	<p>ภายในอาคารชั้นล่าง</p>	<p>ภายในอาคารชั้นบน</p>

ตารางที่ 4.12 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้น, ผนัง เพดาน บ้านเลขที่ 4

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
1	บริเวณพื้นที่ขายยา	ชั้นล่างปูกระเบื้องลายหินอ่อนสีชมพู ขนาด 0.30X0.30 ม.	ก่ออิฐฉาบปูนกรุไม้อัดสัก	ฝ้าเพดาน โดยรอบไม้อัดสัก หลุมตรง กลางฝ้ายิปซัมขนาด 60X60 ซม
2	ห้องน้ำ	ปูกระเบื้องขนาด 0.30X0.30 ม.	ก่ออิฐฉาบปูนกรุกระเบื้องขนาด 0.30X0.30 ม.	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นพื้นชั้นบน
3	พื้นที่ ครัวและส่วน รับประทานอาหาร,	ชั้นล่างปูกระเบื้องลายหินอ่อนสีชมพู ขนาด 0.30X0.30 ม.	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	โครงคร่าวไม้เนื้อแข็งกรุแผ่นไม้ กระดานขนาด 6"-7"
4	ห้องนอน (ต่อเติม)	ไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่		
ชั้นบน				
1	ชาน, โถงบันได	ไม้หลุมพองขนาดกว้าง 6"-7"หนา 1"	โครงคร่าวไม้ดำเสาดิเกล็ดแนวไม้แนวนอนไม้ หลุมพอง สีธรรมชาติ	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา
2	โถงหน้าห้องนอน	ไม้หลุมพองขนาดกว้าง 6"-7"หนา 1"	โครงคร่าวไม้ดำเสาดิเกล็ดแนวไม้แนวนอนไม้ หลุมพอง สีธรรมชาติ	ฝ้าเพดานไม้หลุมพองกว้าง 5"
3	ห้องนอน	ไม้หลุมพองขนาดกว้าง 6"-7"หนา 1"	โครงคร่าวไม้ดำเสาดิเกล็ดแนวไม้แนวนอนไม้ หลุมพอง สีธรรมชาติ	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงสร้าง หลังคา มุงกระเบื้องลอนคู่
4	ระเบียงด้านหน้า	ไม้หลุมพองขนาดกว้าง 6"-7"หนา 1"	ราวระเบียงไม้ดำเสาดิ ขนาด 1"x2" สูง 0.90 ม.	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา

4.4.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.33 ผังพื้นที่ด้านล่างและชั้นบน จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

(B)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น – ของเยอะทำความสะอาดยาก	
รายละเอียด ปัญหา	บนชั้นสองของบ้านมีข้าวของมากมาย แต่ไม่ได้จัดระเบียบทำให้ดูไม่เป็นระเบียบ ทำให้ยากแก่การดูแลและทำความสะอาด	
การแก้ไขปัญหา	<p>เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้รับการจัดเก็บให้เป็นระเบียบ 	<p>แนวคิดในการแก้ปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เก็บข้าวของชิ้นเล็ก ๆ ใสในหลังและเขียนระบุไว้เพื่อจะนำกลับมาใช้ - ของชิ้นใหญ่ จัดวางให้เป็นระเบียบ โดยใช้พื้นที่ที่มีการใช้น้อยหรือแทบไม่ได้ใช้เป็นที่เก็บของได้
	<p>ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการแก้ไขปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - บ้านจะดูเป็นระเบียบน่าอยู่ขึ้น และสามารถทำความสะอาดได้ง่ายขึ้น 	
รูปแสดงสภาพ ปัญหา		

ตารางที่ 4.13 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 4

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น –ห้องครัวมีพื้นที่เก็บของไม่เพียงพอ	
รายละเอียดปัญหา	ในส่วนต่อเติมใหม่นั้นเป็นห้องครัว ห้องนอน แต่ไม่ได้มีพื้นที่สำหรับเก็บของที่เพียงพอ มีการวางข้าวของสุ่มไว้โดยไม่แยกประเภทที่ชัดเจน อีกทั้งเป็นร้านขายยา ต้องมีส่วนที่เป็นที่เก็บยา แต่ไม่ได้เตรียมเผื่อไว้	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา -ไม่ได้รับการจัดเก็บให้เป็นระเบียบ	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ชั้นล่างในส่วนต่อเติมใหม่มีห้องว่างอีก 2 ห้องจะมีการใช้งานต่อเมื่อมีลูกหลานมาเยี่ยมเป็นครั้งคราว ดังนั้นจึงควรใช้ห้องเล็กสุดเป็นห้องเก็บของได้ และปรับปรุงชั้นบนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อีกครั้ง
ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา - ทำให้เกิดควมมีระเบียบ ความสะดวกต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ทำความสะอาดได้ง่าย และมีพื้นที่ว่างเหลือในส่วนของครัว		
รูปแสดงสภาพปัญหา		

4.5 กลุ่มตัวอย่างที่ 5 บ้านเลขที่ 7

4.5.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

● ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 7 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : มากกว่า 60 ปี
- เจ้าของ : คุณพัชรินทร์ แก้วมีเพียร อายุ 36 ปี
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 8 มกราคม 2554
- ลักษณะอาคาร : อาคารไม้ 2 ชั้น หลังคาจั่วมุงคิ้วกระเบื้องลอนคู่
- การใช้สอยอาคาร : พักอาศัย / ร้านซักรีด

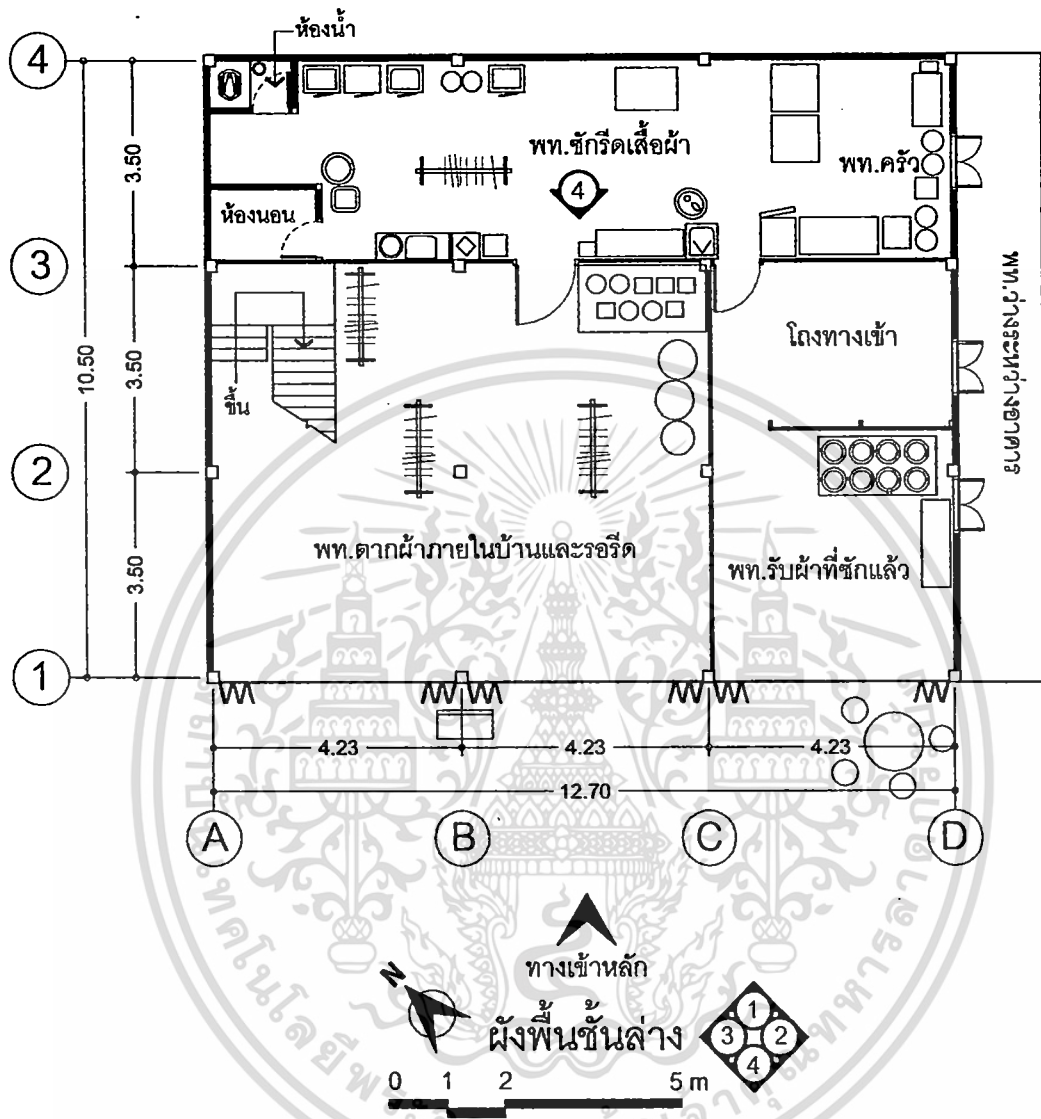
● แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- บ้านเก่ามาก ทรวดโทรม ต้องซ่อมแซมบ่อย
- ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการปรับปรุงและซ่อมแซมมีจำกัด
- ไม่อยากรื้อและทำใหม่ เพราะเสียดายเดิมที่เป็นของพ่อแม่ และได้รับช่วงต่อมายากเก็บไว้ แต่ถ้าหากชำรุดมากเกินไปจะซ่อมได้ก็คงต้องรื้อสร้างใหม่เลย

4.5.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

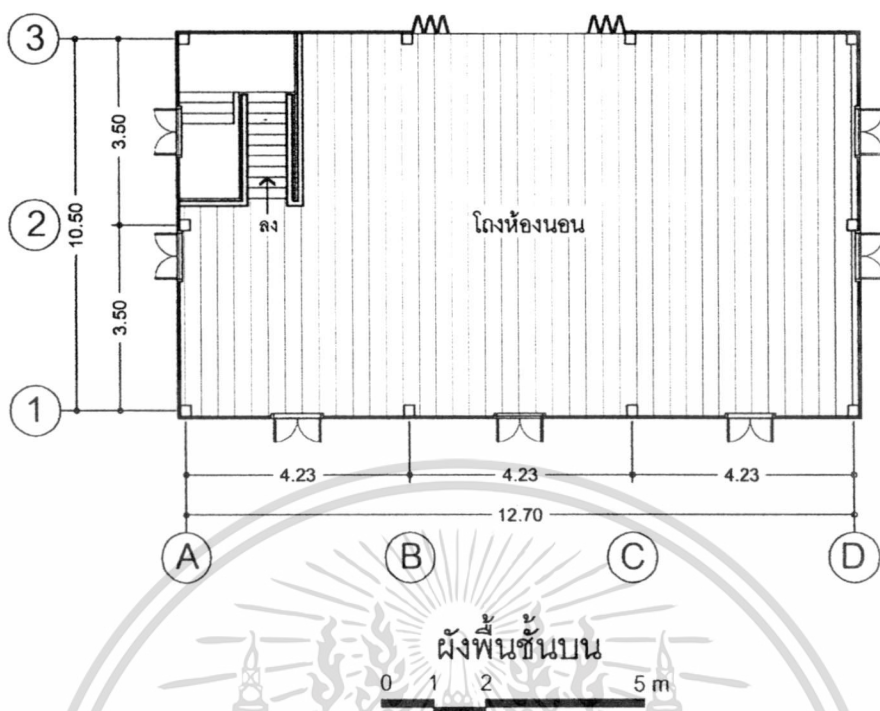
- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอ โดย แผนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร
- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

4.5.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

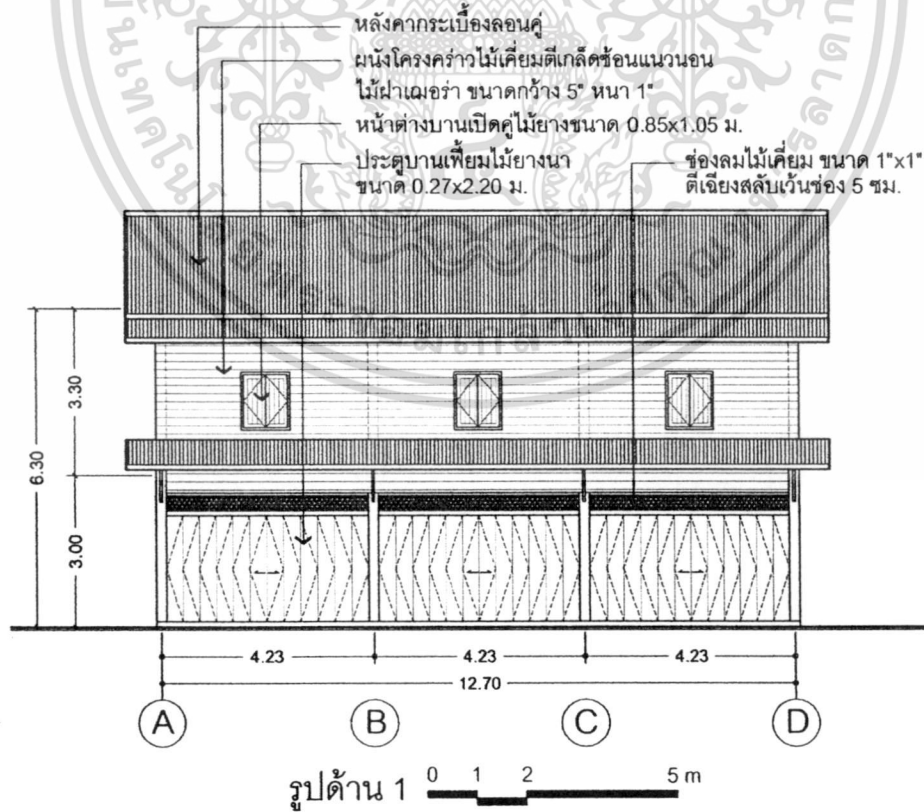

ภาพที่ 4.34 ผังพื้นที่ชั้นล่างแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 7

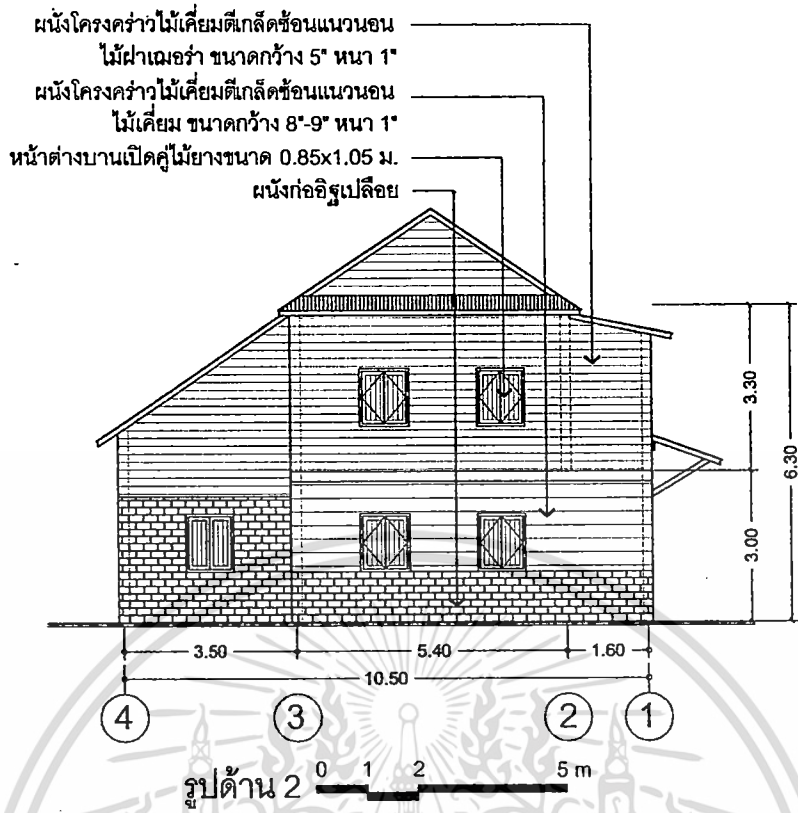
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

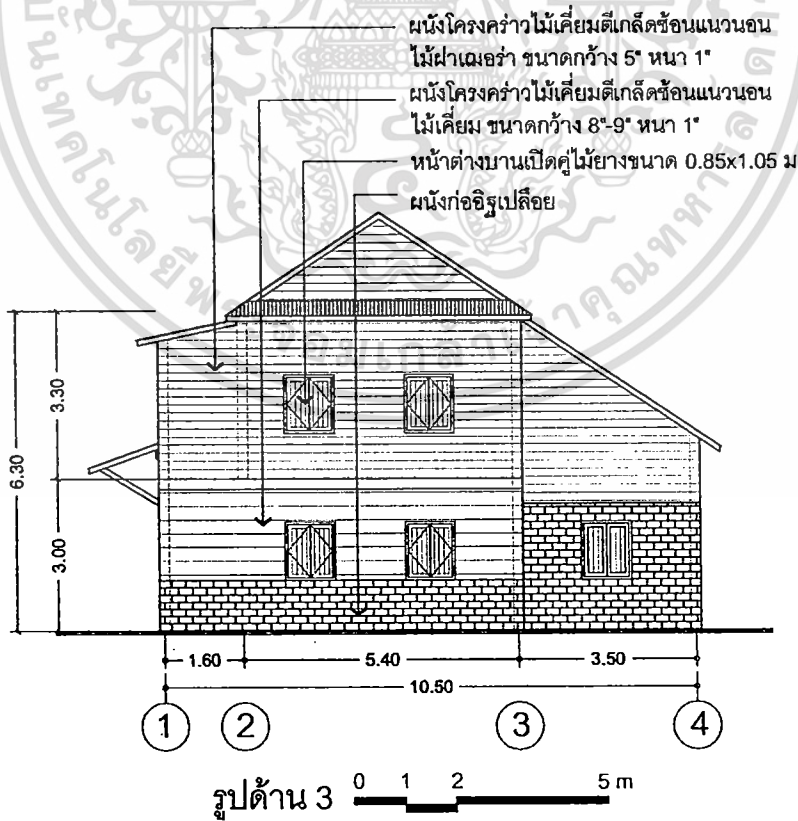
ภาพที่ 4.35 ผังพื้นที่ชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ 4.36 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 7
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

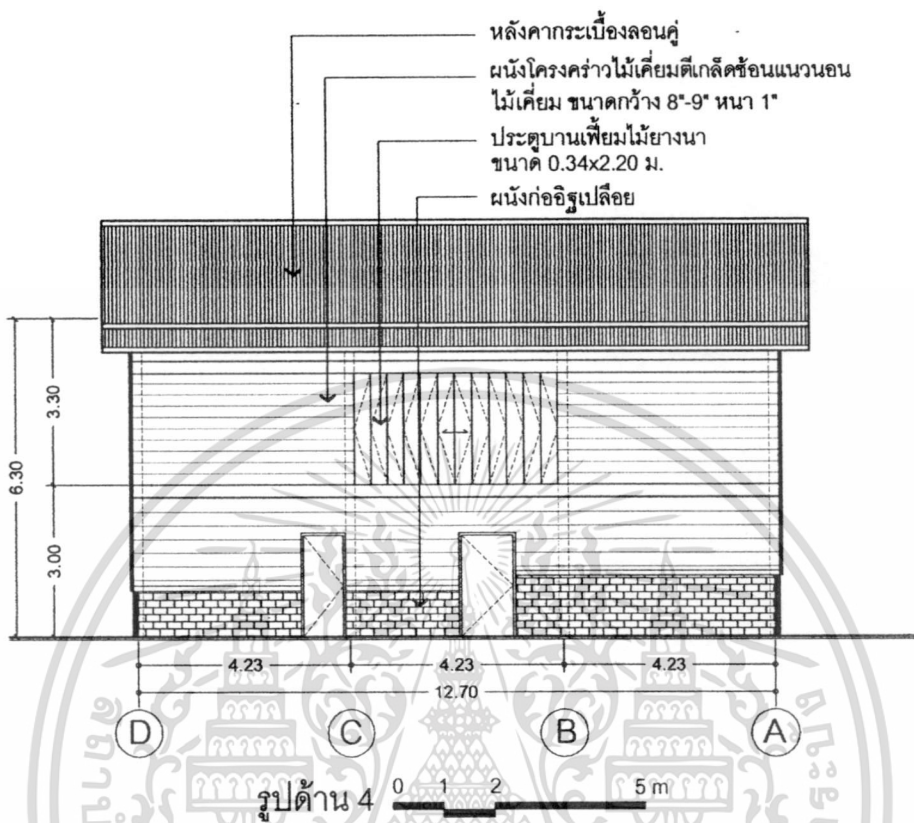

ภาพที่ 4.37 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 7

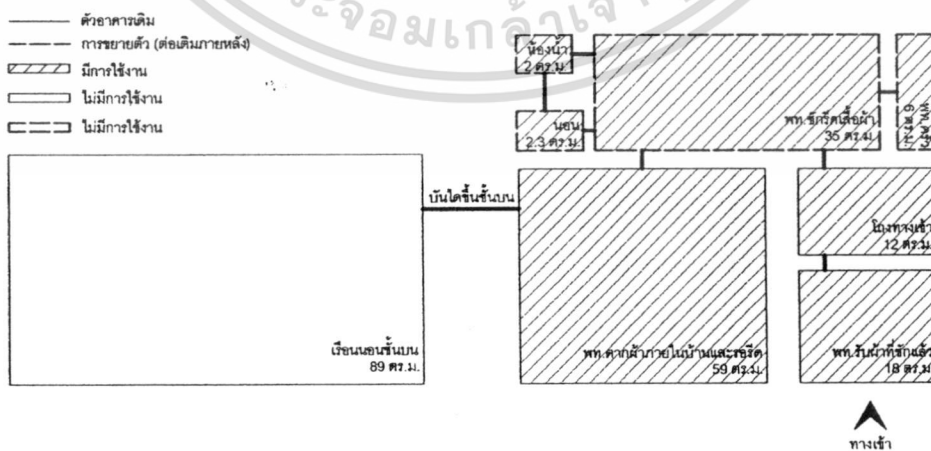
ภาพที่ 4.38 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้ภายในเท่านั้น กรุณาอย่าเผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.39 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 7

4.5.2.2 พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

ภาพที่ 4.40 แผนผังแบบสี่เหลี่ยม แสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัดส่วนพื้นที่บ้านเลขที่ 7

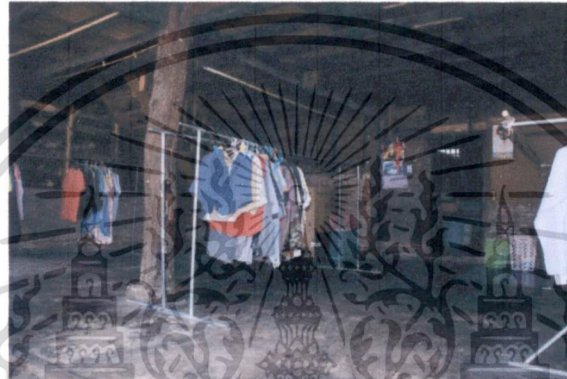
1. พื้นที่ตากผ้าและรอรีด	59 ตร.ม.
2. พื้นที่รับผ้าที่ซักแล้ว	18 ตร.ม.
3. โถงทางเข้า	12 ตร.ม.
4. พื้นที่ซักรีดเสื้อผ้า	35 ตร.ม.
5. ครีว	6 ตร.ม.
6. ห้องน้ำ	2 ตร.ม.
7. ห้องนอนชั้นล่าง	2.3 ตร.ม.
8. เรือนนอนชั้นบน	89 ตร.ม.

รวม   223.3 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 7

ภายนอกอาคาร

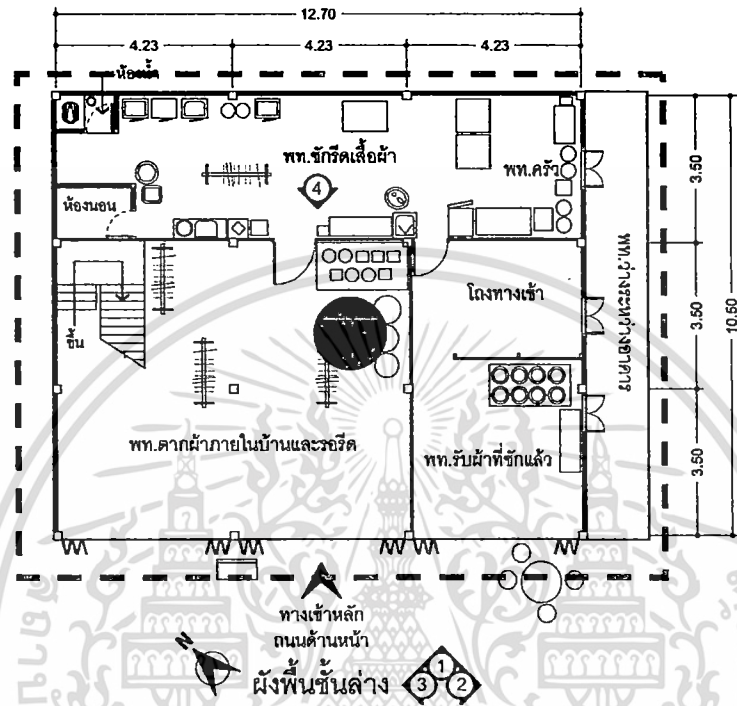
ภายในอาคารชั้นล่างส่วนโถงชั้นล่าง

ภายในอาคารชั้นล่างส่วนซักรีดเสื้อผ้า

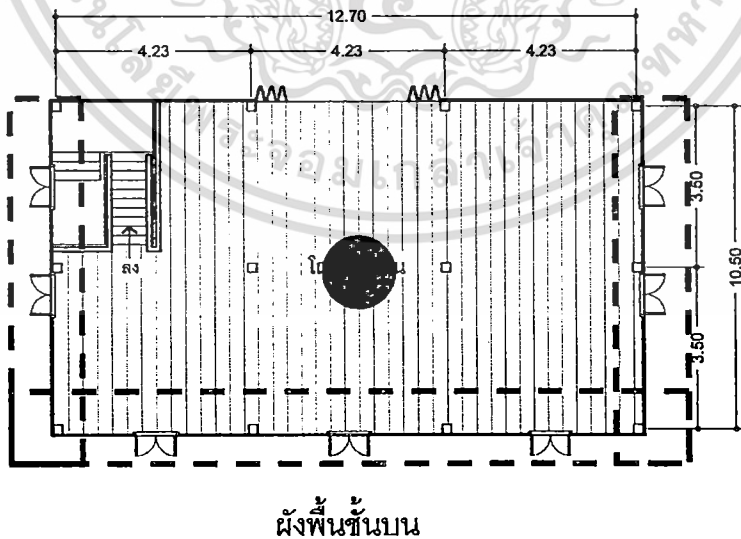
ตารางที่ 4.15 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้น, ผนัง เพดาน บ้านเลขที่ 7

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
1	โถงตากผ้าภายในบ้าน	คอนกรีตขัดมัน	ก่ออิฐฉาบปูน ไม้อัดสัก	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
2	พท.รับผ้าที่ซักแล้ว+ โถงทางเข้า	คอนกรีตขัดมัน	ก่ออิฐฉาบปูน กระเบื้อง ขนาด 0.30X0.30 ม.	ไม่มีฝ้าเพดาน
3	พท.ซักรีดเสื้อผ้า+ครัว	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน
4	ห้องน้ำ+ห้องส้วม	คอนกรีตขัดหยาบ	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน
5	ห้องนอน (ลูกจ้าง)	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน
ชั้นบน				
6	ห้องนอน	ไม้หลุมพอนขนาดกว้าง 6"-7" หน้า 1"	โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดแนวไม้แนวนอน ไม้ฝาฉะอระ กว้าง 5" หน้า 1" (3 ด้าน) ด้านหลัง โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดแนวไม้ แนวนอนไม้เคี่ยม กว้าง 8"-9" หน้า 1"	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงสร้างหลังคา มุงกระเบื้องลอนคู่ (ข้อมูลจากการบอกเล่าของเจ้าของบ้าน)

4.5.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.41 ผังพื้นที่ล่าง จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 7

ภาพที่ 4.42 ผังพื้นที่บน จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 7

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – บ้านเก่า ทรุดโทรมและไม้กำลังผุ		
รายละเอียดปัญหา	โดยภาพรวมชั้นล่างยังคงสภาพเดิมอยู่ แต่เสาไม้ ฝาผนัง มีลักษณะที่ผุ จากอายุการใช้งาน ประตูปานเพิ่มด้านหน้าก็เต็มไปด้วยลวดเขียนกระดาษที่เคยติดป้ายโฆษณาต่าง ๆ เมื่อแกะป้ายออกไม่ได้แกะลวดออกด้วยทำให้มีสภาพไม่น่ามอง ผนังบางส่วนเป็นร่องรอยจากการเปาะกระดาษและลอกกระดาษออกแต่ทิ้งร่องรอยค้างไว้ และช่องลมเหนือประตูด้านหน้าบางส่วนหลุดหายไป		
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา -ไม่ได้รับการซ่อมบำรุง	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ต้องได้รับการซ่อมบำรุง โดยขัดและทาน้ำยารักษาเนื้อไม้ พร้อมทั้งทาสีใหม่ ในส่วนที่ชำรุดอาจใช้วัสดุทดแทนที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาซ่อมแซม - ประตูปานเพิ่มควรแกะลวดเขียนกระดาษออกให้หมดและทาสีใหม่	
ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา - ทำให้สามารถยืดอายุการใช้งานของไม้ได้ ทำให้อาคารดูใหม่และน่าอยู่ขึ้น			
รูปแสดงสภาพปัญหา	 <p data-bbox="488 1170 819 1209">บรรยากาศภายในโรงชั้นล่าง</p>	 <p data-bbox="1196 1170 1279 1209">เสาไม้</p>	 <p data-bbox="1697 1156 1883 1195">ประตูปานเพิ่ม</p>

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(B)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – ผนังด้านบน โคนน้ำฝน ทำให้ผุเร็ว	
รายละเอียด ปัญหา	ผนังชั้นบนของอาคาร โดยเฉพาะด้านหน้าที่ได้รับผลกระทบจากทิศทางของลมมรสุม ทำให้โคนฝนเสาคานา โคนผนังโดยตรง ผนังจึงเกิดการชำรุดเร็วกว่าส่วนอื่น อีกประการคือการยื่นชายคาน้อย ทำให้ฝนสาดได้ทั่วถึงทั้งผนัง เจ้าของบ้านเลขจําเป็นต้องเปลี่ยนใหม่เป็นวัสดุทดแทนไม้เดิม (ไม้ฝาเฌอร่า) ทั้ง 3 ด้าน ยกเว้นด้านหลังที่มีหลังคาคลุมทำให้ไม่ผุ	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา -ไม่ได้รับการป้องกันตั้งแต่แรก	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ควรทาสีผนังให้มีความกลมกลืนกับตัวบ้านเดิม ปัจจุบันเป็นสีที่ตัดกันมากทำให้ดูแตกต่างเกินไป และในส่วนผนังไม้ที่เหลือควรได้รับการทาน้ำยารักษาเนื้อไม้ และทาสีใหม่เพื่อยืดอายุการใช้งาน - ทำกันสาดยื่นออกมาเพื่อป้องกันการสาดของฝนโดยตรง
	ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการแก้ไขปัญหา - กลมกลืนกับบ้านเดิม และยังคงรักษาอาคารไว้ได้ไม่ต้องทุบทิ้งสร้างใหม่	
รูปแสดงสภาพ ปัญหา		

4.6 กลุ่มตัวอย่างที่ 6 บ้านเลขที่ 12

4.6.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

● ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 12 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : 120 ปีขึ้นไป
- เจ้าของ : คุณวงศ์วัน ทัพใหญ่ อายุ 48
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 8 มกราคม 2554
- ลักษณะอาคาร : อาคารไม้ 2 ชั้น หลังคาจั่วมุงด้วยกระเบื้องลอนคู่
- การใช้สอยอาคาร : ร้านขายวัสดุก่อสร้าง / ขายของชำ

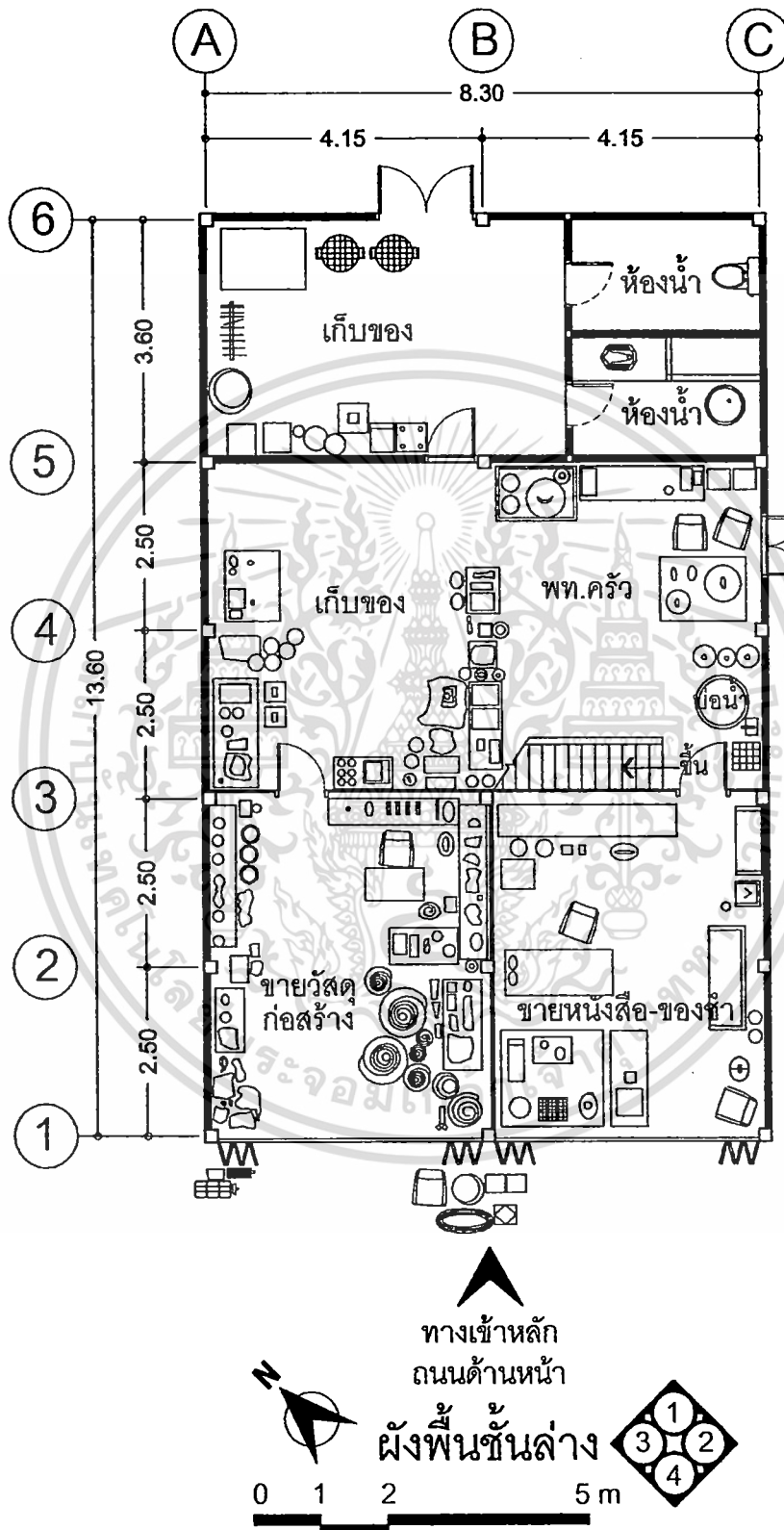
● แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- บ้านเก่าและทรุดโทรม
- ไม่ตอบสนองต่อความต้องการใช้งาน
- พื้นที่ไม่เพียงพอต่อของที่ขาย
- ชั้นบนผุพัง ผนังบางส่วนหายไปแล้ว และไม่ได้ใช้งาน

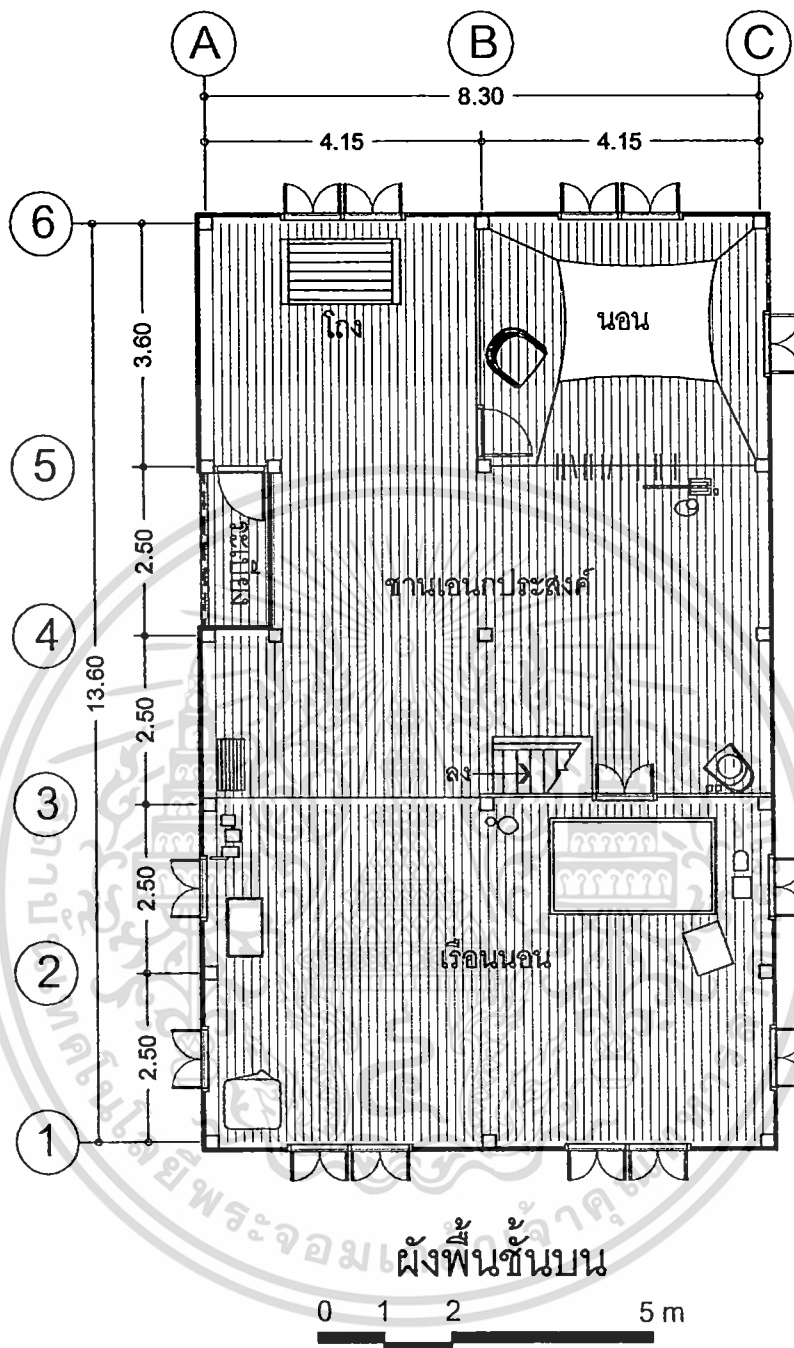
4.6.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอโดย แพนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร
- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

4.6.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

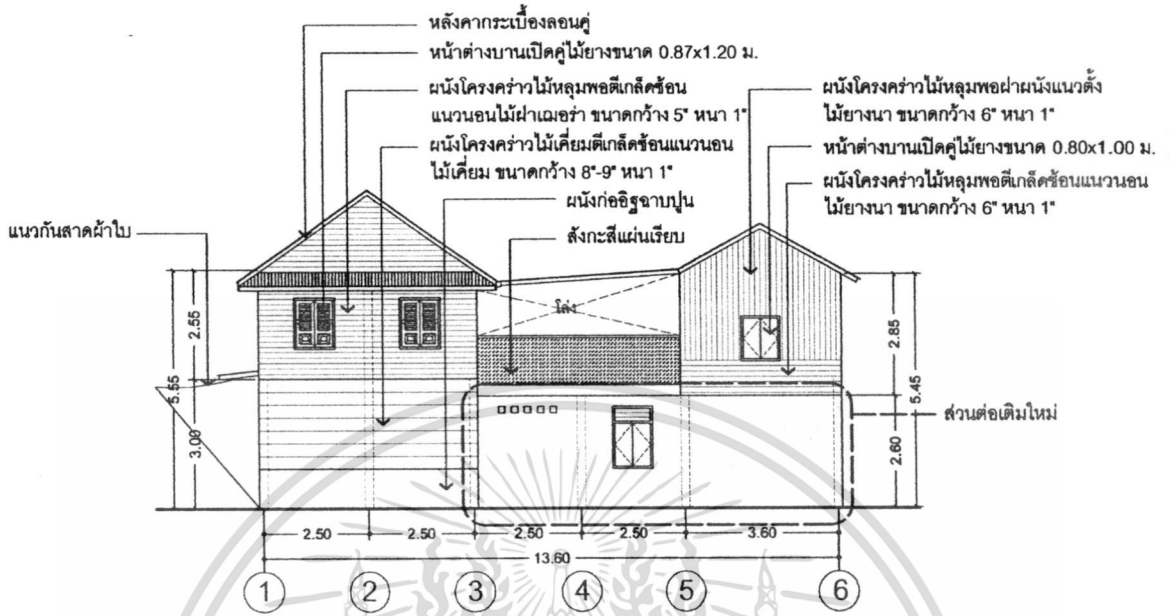
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.43 ผังพื้นชั้นล่างแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 12
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.44 ผังพื้นที่ชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 12

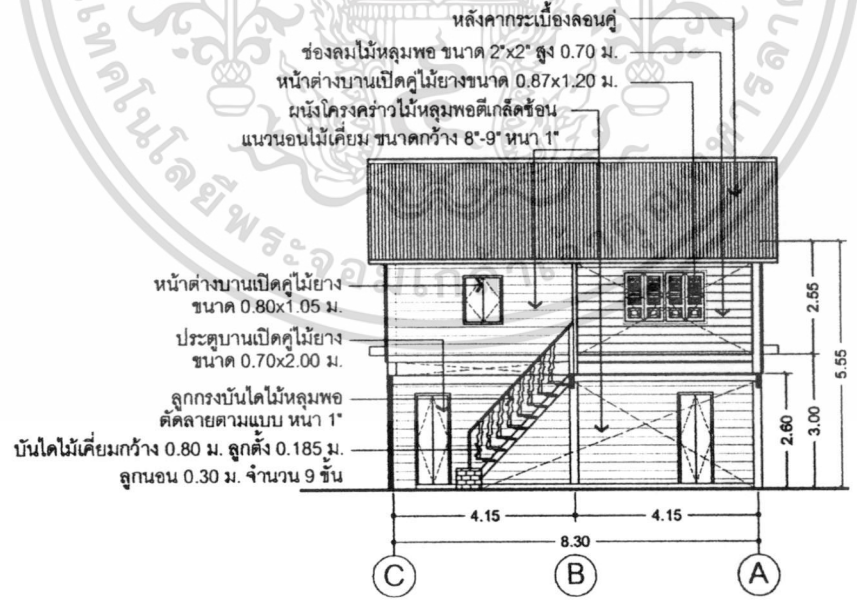
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปด้าน 3 0 1 2 5 m

ภาพที่ 4.47 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 12

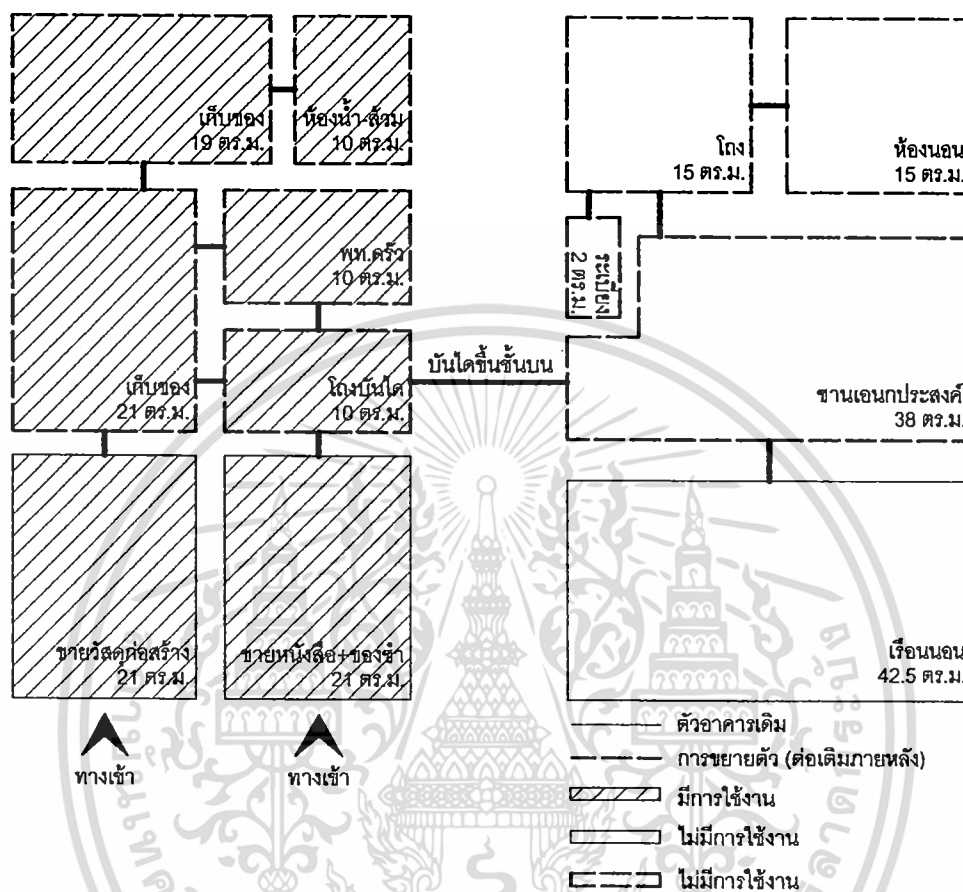

รูปด้าน 4 0 1 2 5 m

ภาพที่ 4.48 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6.2.2 พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

ภาพที่ 4.49 แผนผังแบบสี่เหลี่ยม แสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 12

สัดส่วนพื้นที่บ้านเลขที่ 12

1. ขาววัสดุก่อสร้าง	21 ตร.ม.	10. โถงหน้าห้องนอน	15 ตร.ม.
2. ขาวของชำ	21 ตร.ม.	11. ห้องนอน	15 ตร.ม.
3. โถงบันได	10 ตร.ม.	12. ระเบียงค้ำข้าง	2 ตร.ม.
4. ครัว+รับประทานอาหาร	10 ตร.ม.	รวม	225 ตร.ม.
5. เกือบของ 1	21 ตร.ม.		
6. เกือบของ 2	19 ตร.ม.		
7. ห้องน้ำ-ห้องส้วม	10 ตร.ม.		
8. ซานอนกประสงค์ชั้นบน	38 ตร.ม.		

เอกสาร 9. เรือนนอน (อาคารค้ำหน้า) 43 ตร.ม. การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 12

ภายนอกอาคาร

ภายในอาคารชั้นล่าง

ภายในอาคารชั้นบน

ตารางที่ 4.18 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้น, ผนัง เพดาน บ้านเลขที่ 12

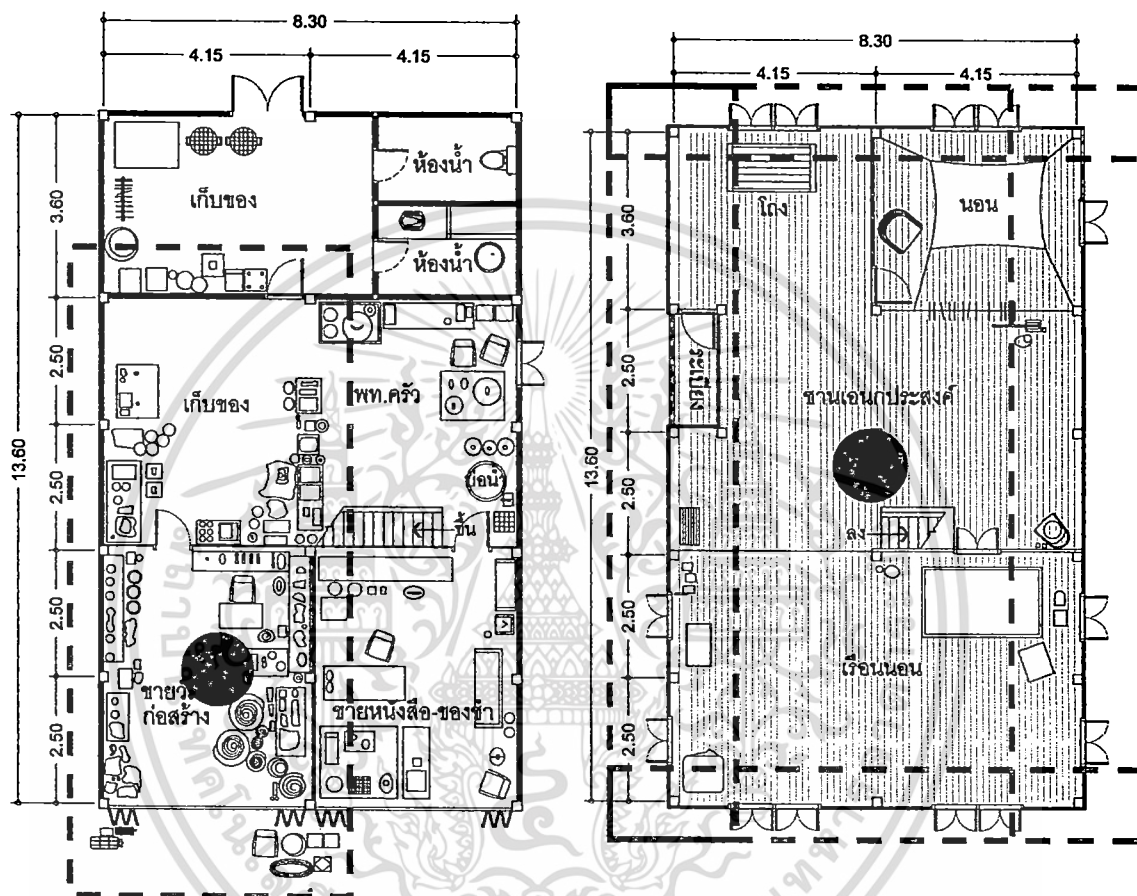
ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
1	พท.ชายวัสดุก่อสร้าง	คอนกรีตขัดมัน	ก่ออิฐฉาบปูนสูง 90 ซม. จากพื้นด้านบน โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้ยางนา สีธรรมชาติ	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
2	พท.ชายของชำ	คอนกรีตขัดมัน	ก่ออิฐฉาบปูนสูง 90 ซม. จากพื้นด้านบน โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้ยางนา สีธรรมชาติ	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
3	พท.เก็บของ+ครัว	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
4	พท.เก็บของด้านหลัง	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
5	พท.ห้องน้ำ	ปูกระเบื้อง 0.20x0.20ม.	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
ชั้นบน				
6	ห้องนอน (อาคารด้านหน้า)	ไม้หุ้มพอขนาดกว้าง 6"-7"หนา 1"	โครงคร่าวไม้หุ้มพอตีเกล็ดแนวไม้แนวนอนไม้ฝาฉะอระ กว้าง 5"หนา 1" ด้านหลัง โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดแนวไม้แนวนอนไม้เคี่ยม กว้าง 8"-9"หนา 1"	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นโครงสร้างหลังคา มุงกระเบื้องลอนคู่

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้นที่	ผนัง	เพดาน
ชั้นบน				
7	ห้องนอน (อาคารด้านหลัง)	ไม้หลุมพอนขนาดกว้าง 6"-7"หนา 1"	โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดแนวไม้แนวนอน ไม้เคี่ยม กว้าง 7"-8" หนา 1" สูงถึงใต้ขอบ หน้าต่างล่าง เหนือขึ้นไปเป็นโครงคร่าวไม้ แนวตั้งตีฝาแนวตั้ง	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นโครงสร้างหลังคา มุงกระเบื้องลอนคู่

4.6.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.50 ผังพื้นชั้นล่างและชั้นบน จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 12

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – พื้นที่ไม้เพียงพอดของที่ขาย	
รายละเอียดปัญหา	ของที่ขายมีจำนวนมากทั้งชิ้นเล็ก และชิ้นใหญ่ เป็นวัสดุก่อสร้าง ปัจจุบันมีทั้งวางบนชั้น แขนว และวางพื้น ค้นมาถึงด้านหน้าของร้าน ในส่วนพื้นที่เก็บของด้านหลัง (หน้าห้องน้ำ) ยังมีพื้นที่ว่างสำหรับเก็บของอยู่ แต่มีการใช้งานน้อย ทำให้ของไปกระจุกอยู่ภายในร้านและพื้นที่เก็บของในห้องครัว ทำให้ดูเกะกะ มีพื้นที่ทางเดินน้อย	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา -ไม่ได้จัดของอย่างมีระบบ	แนวคิดในการแก้ปัญหา - จัดระบบการเก็บของใหม่ โดยจัดเป็นหมวดหมู่ให้ชัดเจน ของที่เก็บเป็นสต็อกและนาน ๆ ขายได้ให้นำไปไว้ในห้องเก็บของด้านหลัง และจัดวางเป็นชั้นให้เป็นระบบเหมือนในร้าน - ภายในร้านให้วางเหมือนเป็นตู้โชว์ไว้ซัก 2-3 ชั้นเพื่อให้ทราบว่ามิอะไรขายบ้าง เมื่อขายไปแล้วค่อยเอามาเติมใหม่เหมือนอย่างในห้างสรรพสินค้า
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการแก้ไขปัญหา – จะทำให้มีพื้นที่ว่างของได้มากขึ้น สะดวกในการบริหารจัดการ และเช็คสต็อก		
รูปแสดงสภาพปัญหา		

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

(B)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – ชั้นบนผู้พัก ผนังบางส่วนหายไปแล้ว และไม่ได้ใช้งาน	
รายละเอียด ปัญหา	ผนังชั้นบนของอาคาร โดยเฉพาะด้านหน้าที่ได้รับผลกระทบจากทิศทางของลมมรสุม ทำให้โดนฝนสาดมา โดนผนังโดยตรง ผนังจึงเกิดการชำรุดเร็วกว่าส่วนอื่น อีกประการคือการขึ้นชายคาน้อย ทำให้ฝนสาดได้ทั่วถึงทั้งผนัง เจ้าของบ้านเลยจำเป็นต้องเปลี่ยนใหม่เป็นวัสดุทดแทนไม้เดิม (ไม้ฝาเฌอร่า) ทั้ง 3 ด้าน และอาคารด้านหลังที่เชื่อมต่อกันผนังผู้พักและบางส่วนก็หายไปแล้ว ไม่มีการซ่อมแซม เนื่องจากต้องใช้งบประมาณมาก	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา -ไม่ได้รับการป้องกันตั้งแต่แรก	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ควรทาสีผนังให้มีความกลมกลืนกับตัวบ้านเดิม ปัจจุบันเป็นสีที่ตัดกันมากทำให้ดูแตกต่างเกินไป และในส่วนผนัง ไม้ที่เหลือควรได้รับการทาสีรักษาเนื้อไม้ และทาสีใหม่เพื่อยืดอายุการใช้งาน - ทำกันสาดยื่นออกมาเพื่อป้องกันการสาดของฝน โดยตรง
	ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการแก้ไขปัญหา - ดูกลมกลืนกับบ้านเดิม และยังคงรักษาอาคารไว้ได้ไม่ต้องทุบทิ้งสร้างใหม่	
รูปแสดงสภาพ ปัญหา		

4.7 กลุ่มตัวอย่างที่ 7 บ้านเลขที่ 14

4.7.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

● ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 14 ค.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : 97 ปี
- เจ้าของ : คุณเมตตา พานิช อายุ 52
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2553
- ลักษณะอาคาร : อาคารไม้ 2 ชั้น หลังคาจั่วมุงด้วยกระเบื้องลอนคู่
- การใช้สอยอาคาร : พักอาศัย

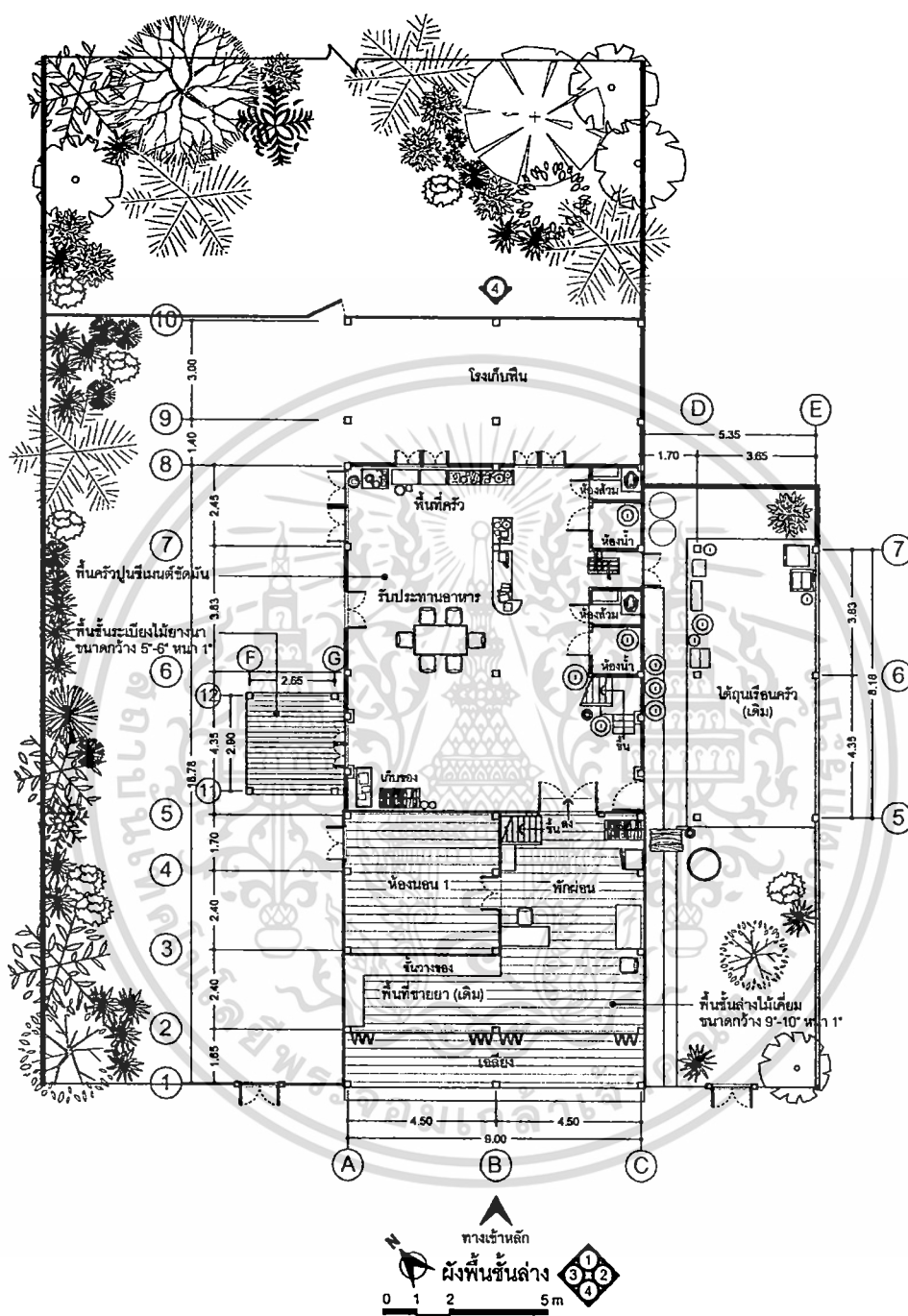
● แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- ไม่มีผู้ดูแลเพียงพอ
- ชันบน ไม่ได้ใช้งานนานไปอาจพัง

4.7.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

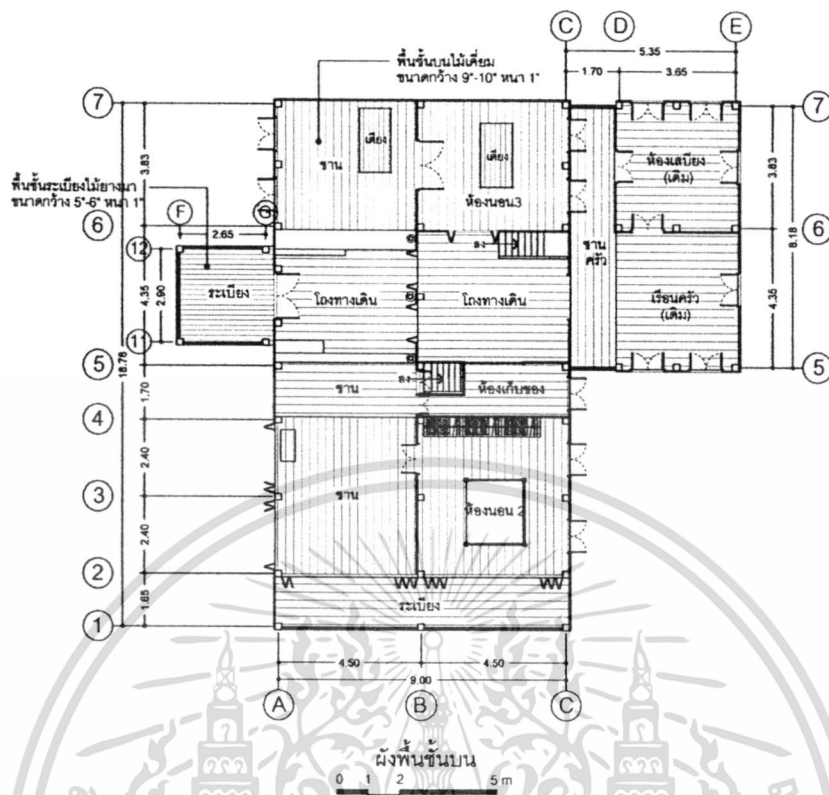
- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอ โดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอ โดย แผนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร
- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

4.7.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

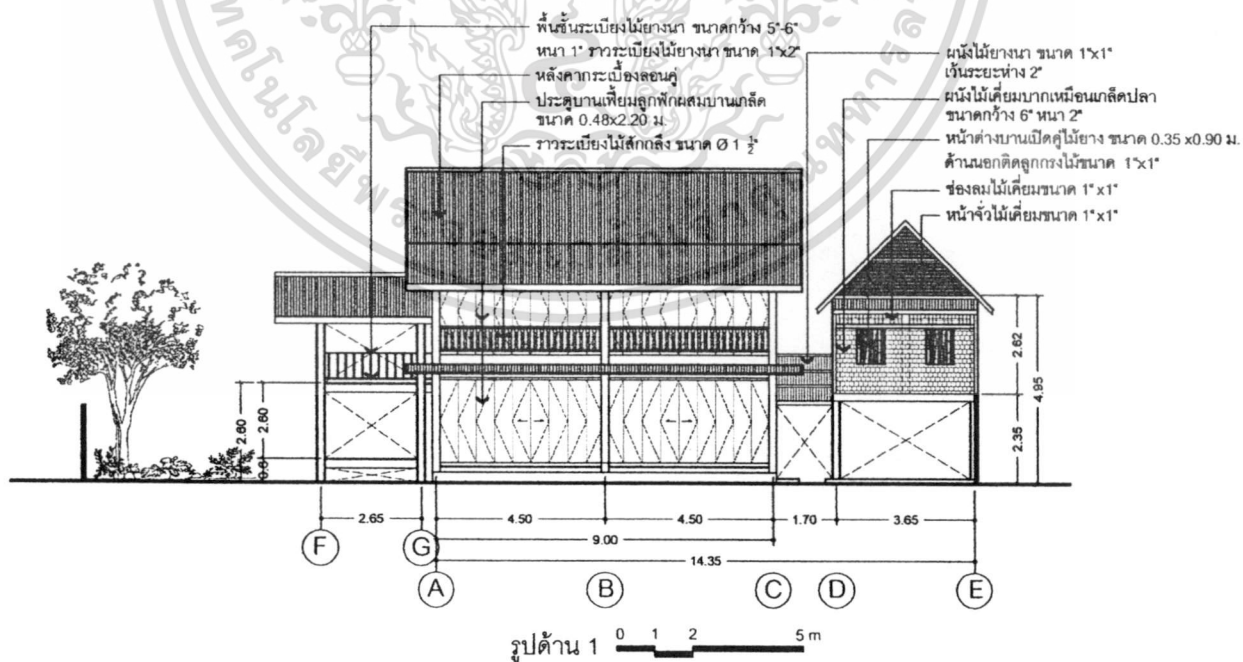

ภาพที่ 4.51 ผังพื้นที่ชั้นล่างแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

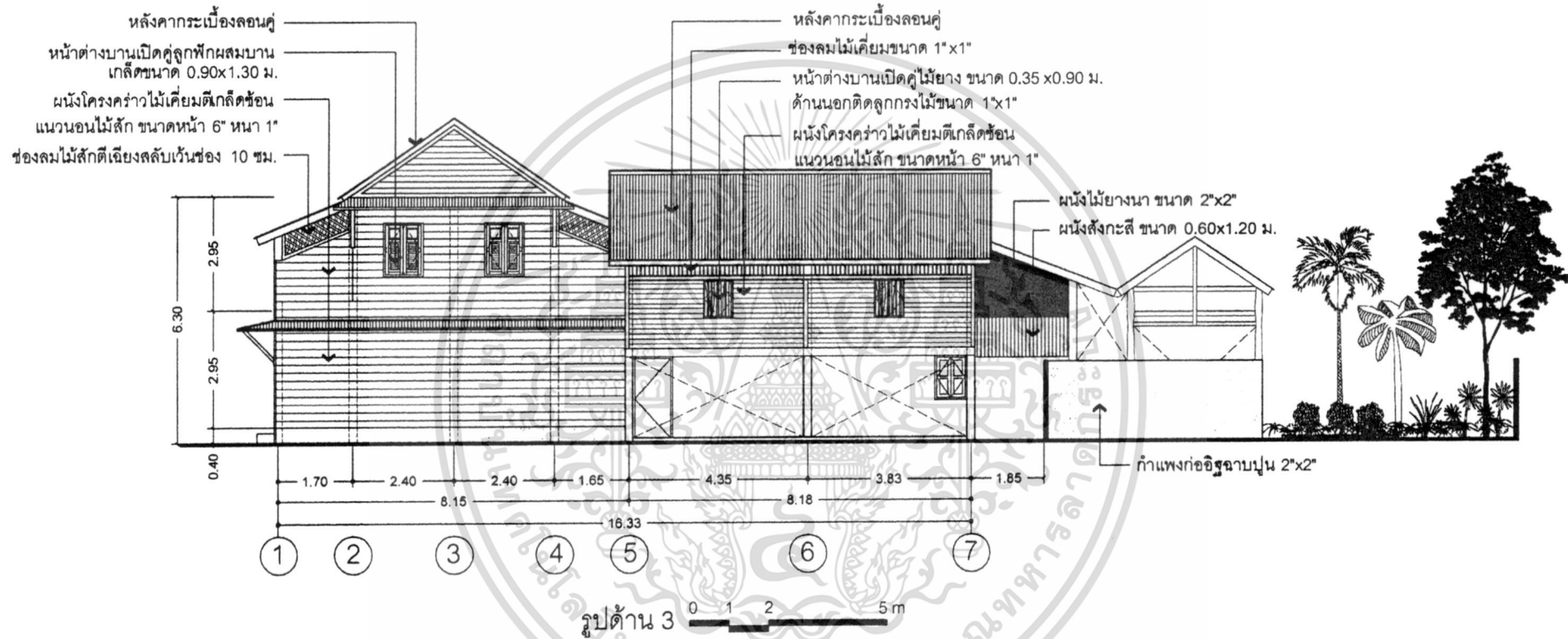
ภาพที่ 4.52 ผังพื้นชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 14

ภาพที่ 4.53 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.55 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 14

สัดส่วนพื้นที่บ้านเลขที่ 14

1. เฉลียง	5	ตร.ม.
2. พื้นที่ชายชา (เดิม)	10.5	ตร.ม.
3. โถง+รับแขก	29.3	ตร.ม.
5. ห้องนอน 1	18.5	ตร.ม.
6. ห้องน้ำ-ห้องส้วม	8.4	ตร.ม.
7. เรือนเก็บพื้น	40	ตร.ม.
8. ใต้ถุนเรือนครัว	30	ตร.ม.
9. ระเบียงค้ำหน้า	9.5	ตร.ม.
10. ระเบียงค้ำข้าง (ชั้นล่าง)	5	ตร.ม.
11. ชานห้องนอน 2	22	ตร.ม.
12. ห้องนอน 2	22	ตร.ม.
13. ห้องเก็บของ	6	ตร.ม.
14. ชานหน้าห้องเก็บของ	8	ตร.ม.
15. โถงทางเดิน	37.4	ตร.ม.
16. ระเบียงค้ำข้าง (ชั้นบน)	9.5	ตร.ม.
17. ชานห้องนอน 3	17	ตร.ม.
18. ห้องนอน 3	17	ตร.ม.
19. ชานเรือนครัว	12	ตร.ม.
20. เรือนครัว	16	ตร.ม.
21. ห้องเสียบียง	14	ตร.ม.
รวม	423	ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 14

ภายนอกอาคาร

ภายในอาคารชั้นล่าง

ภายในอาคารชั้นบน

ตารางที่ 4.21 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้น, ผนัง เพดาน บ้านเลขที่ 14

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
1	เฉลียงด้านหน้าอาคาร	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 10"-12"	ด้านซ้ายและขวา โครงคร่าว ไม้เคี่ยมตีเกล็ด ซ็อนแนวนอน ไม้สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดานเห็นตงและพื้นระเบียงชั้น บน
2	พท.ชายชา (เดิม)	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 9"-10"	โครงคร่าว ไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ็อนแนวนอน ไม้ สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดานเห็นตงและพื้นชั้นบน
3	โถงชั้นล่าง+รับแขก	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 9"-10"	โครงคร่าว ไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ็อนแนวนอน ไม้ สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดานเห็นตงและพื้นชั้นบน
4	ห้องนอน 1	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 9"-10"	โครงคร่าว ไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ็อนแนวนอน ไม้ สัก กว้าง 6" หน้า 1 " ผนังกันใหม่โครงไม้ เนื้อแข็งกรุ ไม้้อคยงนา 6 มม.	ไม่มีฝ้าเพดานเห็นตงและพื้นชั้นบน
5	พท.ครัวและ รับประทานอาหาร	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูนสูง 0.90 ม. เหนือขึ้นไป โครง ไม้เนื้อแข็งกรุสังกะสี	ไม่มีฝ้าเพดานเห็นตงและพื้นชั้นบน
6	รับประทานอาหาร + ครัว (ต่อเติมใหม่)	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูนสูง 0.90 ม. เหนือขึ้นไป โครง ไม้เนื้อแข็งกรุสังกะสี	ไม่มีฝ้าเพดานเห็นตงและพื้นชั้นบน
7	ห้องน้ำ+ห้องส้วม	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูนสูง 0.90 ม. เหนือขึ้นไป โครง ไม้เนื้อแข็งกรุสังกะสี	ไม่มีฝ้าเพดานเห็นตงและพื้นชั้นบน

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
8	ใต้ถุนเรือนครัว	คอนกรีตขัดมัน	ไม่มีผนัง ด้านหนึ่งติดกำแพงก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดานเห็นตงและพื้นชั้นบน
9	ระเบียงด้านนอก	ไม้ยางนา กว้าง 5"-6"	ไม่มีผนัง	ไม่มีเพดาน มองเห็นตงและพื้นระเบียงชั้นบน
10	เรือนเก็บฟืน	พื้นดิน	โครงคร่าวไม้เนื้อแข็งกรุสั้งกะสี	โซ่วโครงหลังคาไม้ มุงด้วยกระเบื้องลอนคู่
ชั้นบน				
8	ระเบียง	คอนกรีตขัดมัน	ด้านซ้ายและขวาโครงคร่าวไม้เทียมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้สัก กว้าง 6" หน้า 1 " ราวระเบียงไม้สักถึงขนาด $\varnothing 1 \frac{1}{2}$ "	ไม่มีฝ้าเพดาน โซ่วโครงสร้างหลังคา
9	ชานหน้าห้องนอน 2	คอนกรีตขัดมัน	โครงคร่าวไม้เทียมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ฝ้าเพดาน ไม้สักขนาดกว้าง 6"
10	ห้องนอน 2	ไม้ยางนา กว้าง 5"-6"	โครงคร่าวไม้เทียมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดาน โซ่วโครงสร้างหลังคา

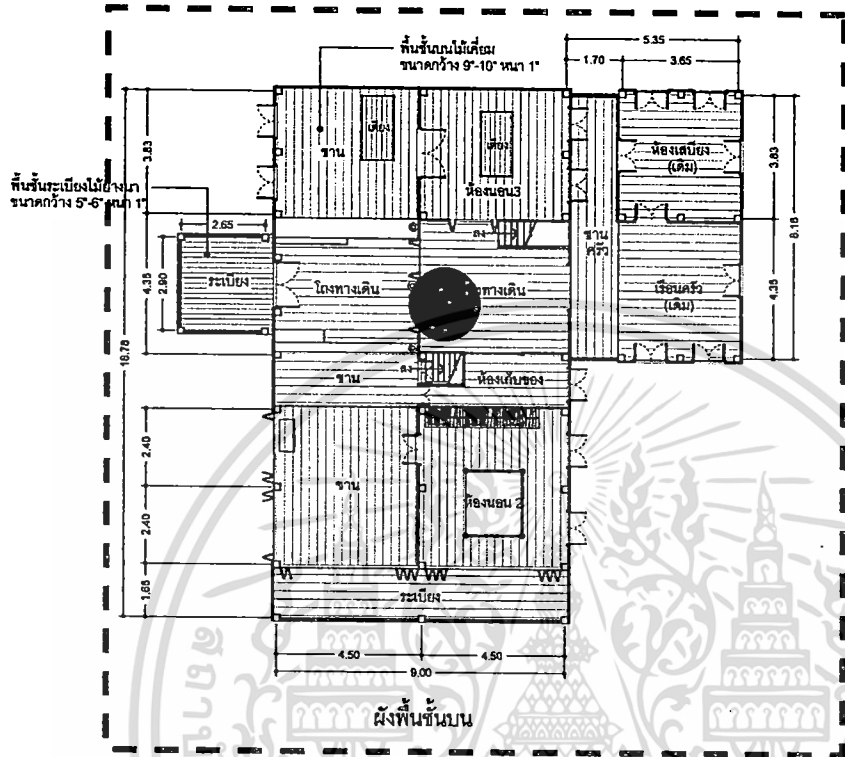
ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้นที่	ผนัง	เพดาน
ชั้นบน				
11	ห้องนอน เก็บของ (ทางขึ้น-ลง บันได)	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 9"-10"	โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้ สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงสร้างหลังคา
12	ชานหน้าห้องนอน 3	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 9"	โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้ สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงสร้างหลังคา
13	ห้องนอน 3	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 9"	โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้ สัก กว้าง 6" หน้า 1 " หน้าจั่วหน้าห้องนอน ผนังด้านข้างขวา ไม้เคี่ยมบากเหมือน เกล็ดปลา กว้าง 6" หน้า 2 "	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงสร้างหลังคา
14	โถงทางเดิน	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 9"	โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้ สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงสร้างหลังคา
15	ชานเรือนครัว	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 7"-8"	ผนังด้านข้างขวา ไม้เคี่ยมบากเหมือน เกล็ดปลา กว้าง 6" หน้า 2 " ผนังด้านซ้ายมือ เป็นห้องเสียบึง ครัวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อน แนวนอนไม้สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงสร้างหลังคา

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นบน				
16	เรือนครัว	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 7"-8"	ผนังด้านหน้าจั่วไม้เคี่ยมบากเหมือนเกล็ดปลา กว้าง 6" หน้า 2 " ด้านข้างโครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดาน โฉว์โครงสร้างหลังคา
17	ห้องเสียบียง	ไม้เคี่ยมหน้ากว้าง 7"-8"	ผนังด้านหน้าจั่วไม้เคี่ยมบากเหมือนเกล็ดปลา กว้าง 6" หน้า 2 " ด้านข้างโครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้สัก กว้าง 6" หน้า 1 "	ไม่มีฝ้าเพดาน โฉว์โครงสร้างหลังคา

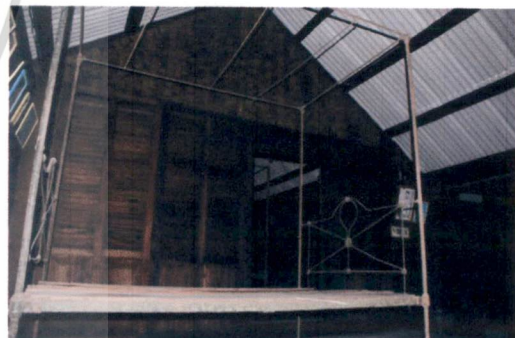
4.7.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.58 ผังพื้นที่ชั้นบน จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 14

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – มีผู้ดูแลไม่เพียงพอ		
รายละเอียดปัญหา	บ้านหลังนี้เดิมที่เป็นเรือนท่านเจ้าเมืองไชยา และได้สืบทอดมารุ่นสู่รุ่น ปัจจุบันนี้หลานชายของท่านพุทธทาสเป็นคนดูแล แต่ท่านก็ติดภารกิจและไม่อยู่ ณ เรือนหลังนี้ จึงมีคุณป้าอุบล ซึ่งเป็นญาติกันมาอยู่เฉพาะในเวลากลางคืน ด้วยวัยของผู้ดูแลบ้านก็ทำได้ไม่ทั่วถึง ชั้นล่างบางส่วน รวมทั้งสวนและชั้นบนทั้งหมดไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ชั้นบนจึงเต็มไปด้วยฝุ่น ซึ่งท่านกล่าวว่าถ้าหากปล่อยไว้โดยไม่ได้ใช้งานและไม่ได้รับการดูแลที่ดีอาจจะผุพังเร็วก็เป็นได้		
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา - คนดูแล	แนวคิดในการแก้ปัญหา - สถานที่แห่งนี้มีความงดงามและมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน น่าจะเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ให้นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ได้เข้ามาศึกษา และนำเงินรายได้ส่วนนั้นมาจ้างผู้ดูแลต่อไป	
	ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการแก้ไขปัญหา - ยังคงรักษาประวัติศาสตร์ และตัวอาคารให้ควบคู่กันไป		
รูปแสดงสภาพปัญหา			

4.8 กลุ่มตัวอย่างที่ 8 บ้านเลขที่ 17

4.8.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

● ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 17 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : 102 ปี
- เจ้าของ : คุณกมลพรรณ แนบตรีเนตร อายุ 48 ปี
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2553
- ลักษณะอาคาร : อาคาร ไม้ 2 ชั้น หลังคาจั่วมุงด้วยกระเบื้องดินเผา
- การใช้สอยอาคาร : พักอาศัย / ซ่อมรถจักรยานยนต์ / ขายคอกไม้

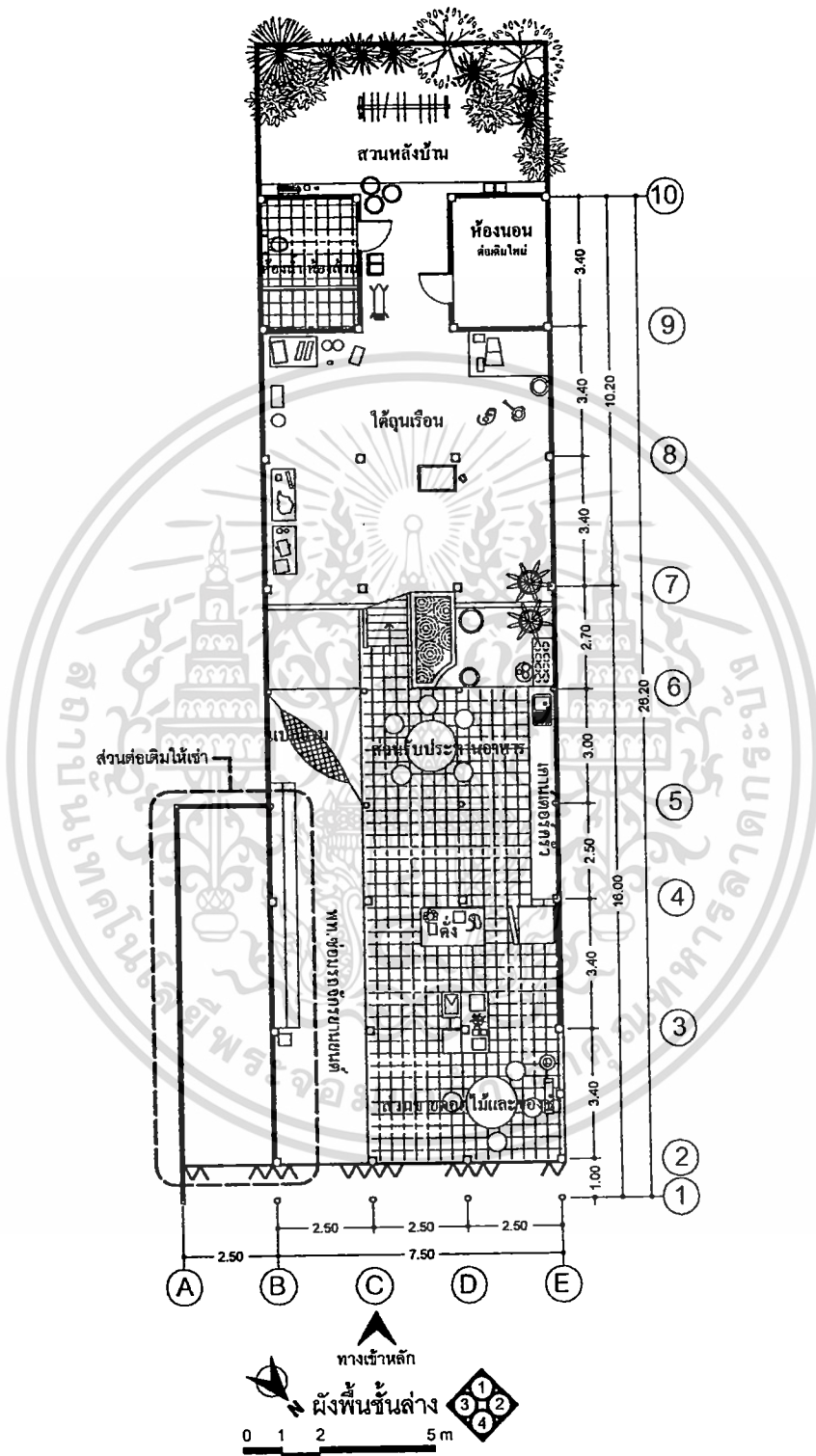
● แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- บ้านเก่าและทรุดโทรมมาก
- ชั้นบนและหลังคา ผุพังเป็นอย่างมากอีกไม่นานคงจำเป็นต้องมีการรื้อและทำใหม่ เพราะซ่อมคงจะยากกว่าทำใหม่

4.8.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

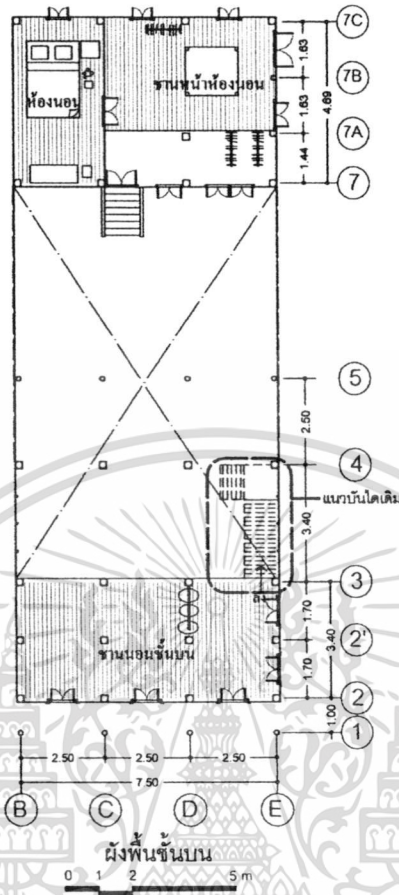
- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอ โดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอ โดย แพนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร
- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

4.8.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

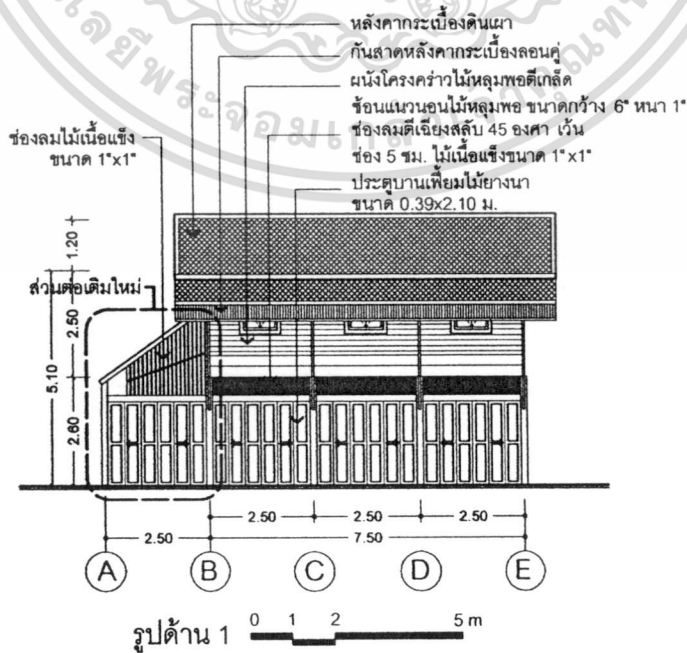

ภาพที่ 4.59 ผังพื้นที่ชั้นล่างแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 17

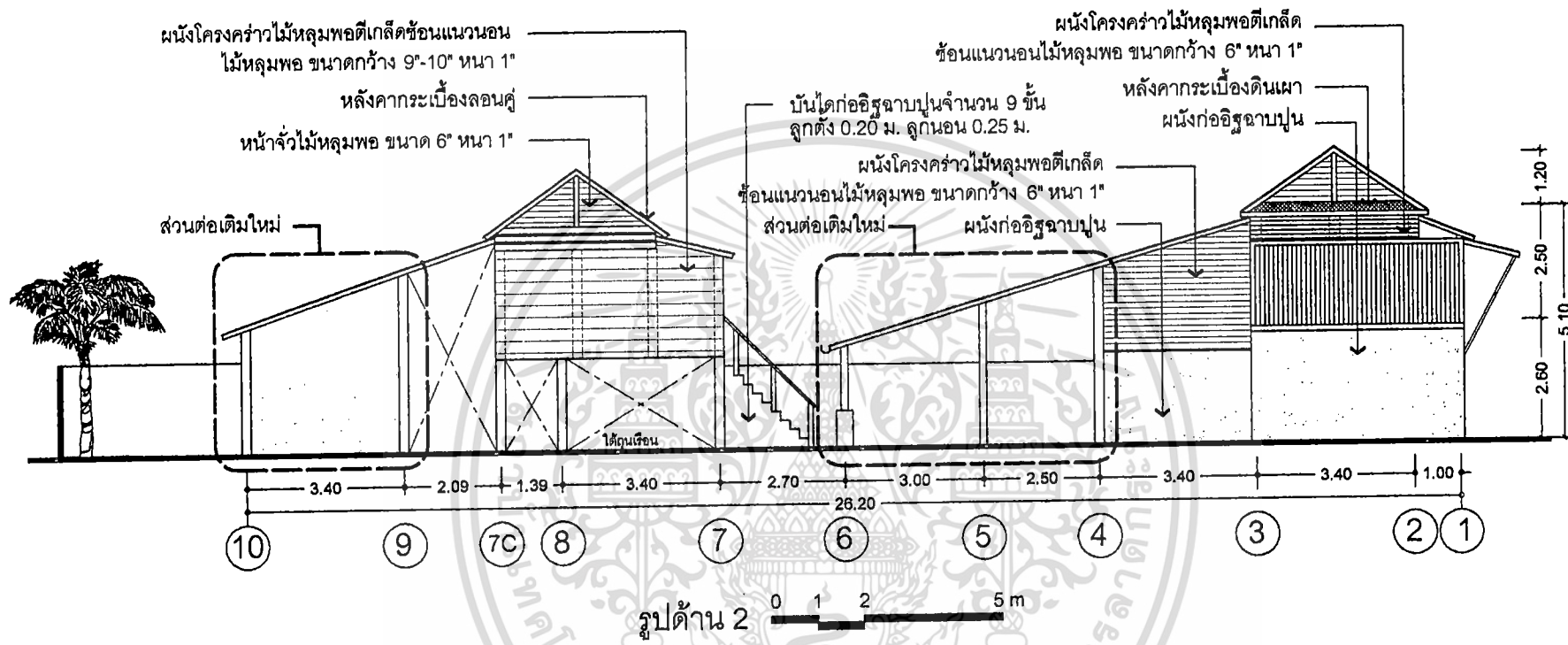
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

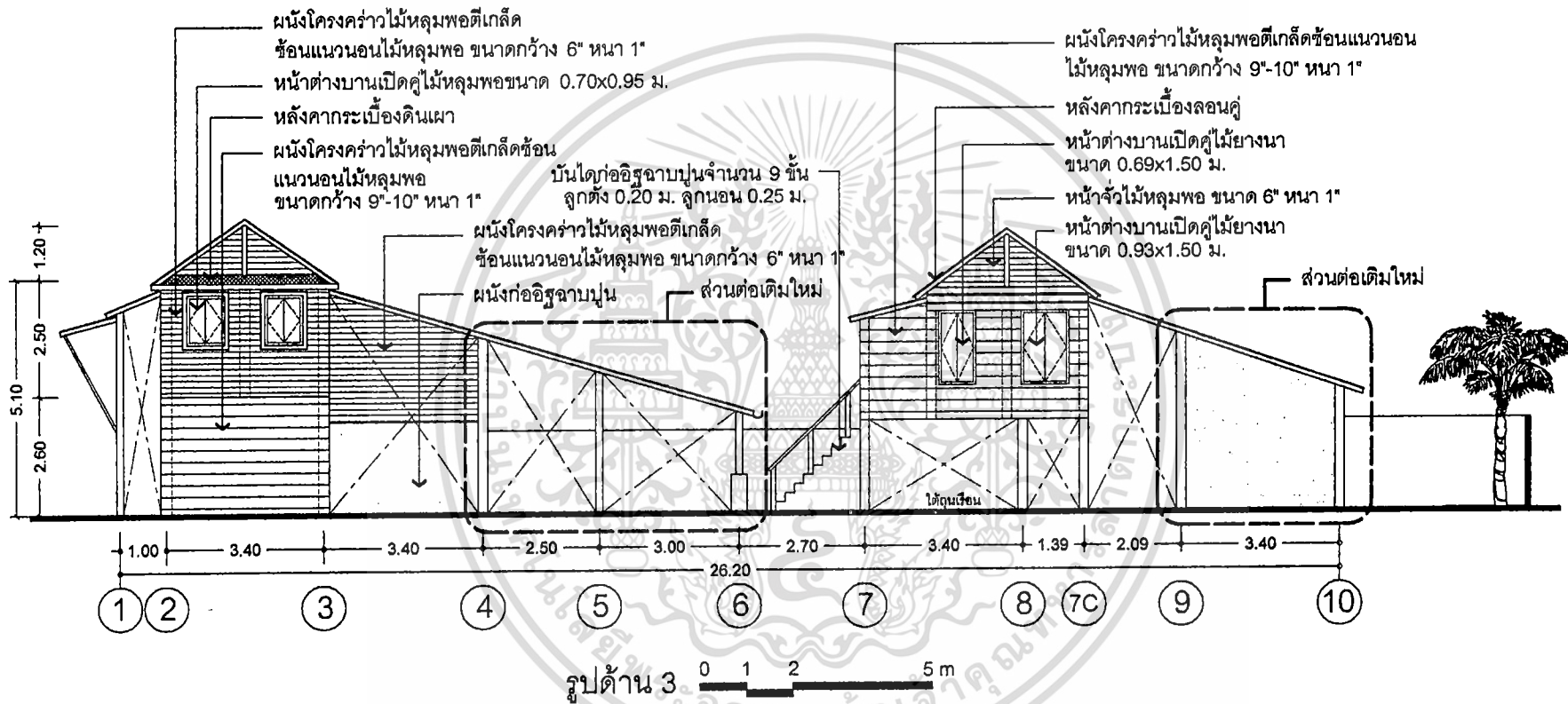
ภาพที่ 4.60 ผังพินชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 17

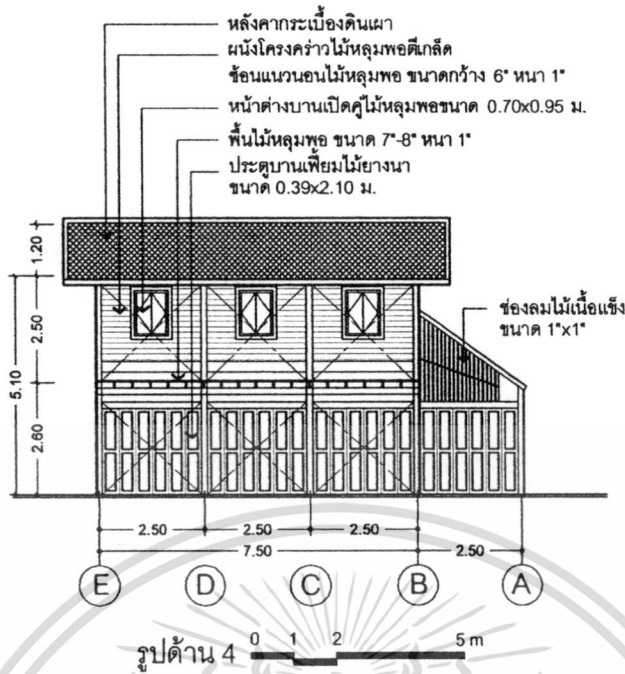
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.62 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 17

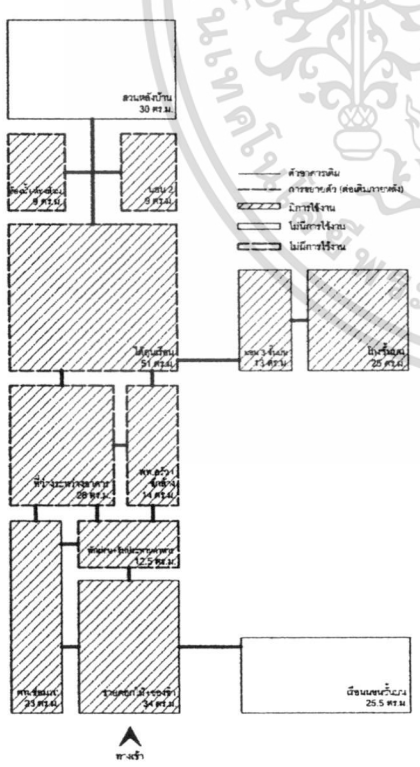

ภาพที่ 4.63 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 17

ภาพที่ 4.64 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 17

4.8.2.2 พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

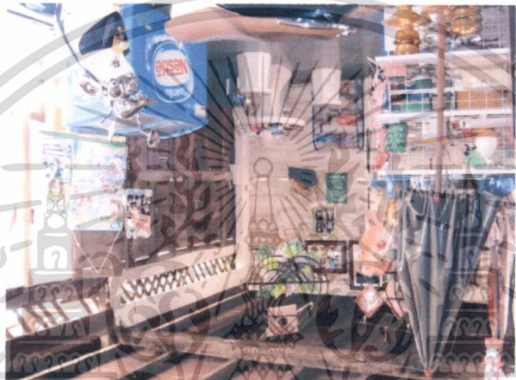

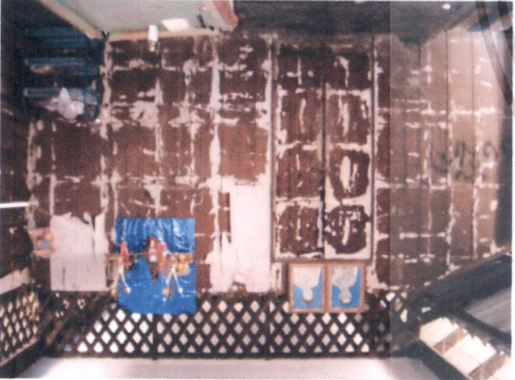
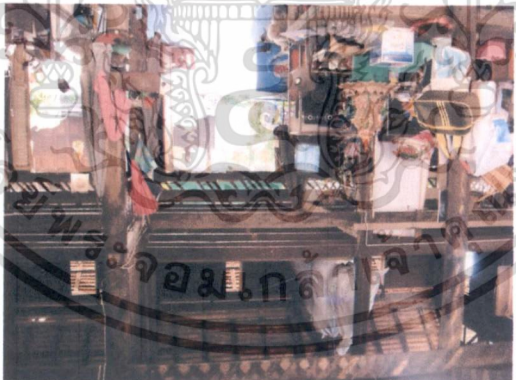

สัดส่วนพื้นที่ที่บ้านเลขที่ 17

1. ชายคอกไม้+ของชำ	34 ตร.ม.
2. พื้นที่ซ่อมรถ	23 ตร.ม.
3. พักผ่อน+อาหาร	13 ตร.ม.
4. ครัว+ซักล้าง	14 ตร.ม.
5. พท.ว่างระหว่างอาคาร	28 ตร.ม.
6. ใต้ถุนเรือน(ด้านหลัง)	51 ตร.ม.
7. ห้องน้ำ+ห้องส้วม	9 ตร.ม.
8. ห้องนอน 2	9 ตร.ม.
9. ห้องนอน 3 (ชั้นบน)	13 ตร.ม.
10. โถงชั้นบน (ด้านหลัง)	25 ตร.ม.
11. เรือนนอนชั้นบน (อาคารด้านหน้า)	26 ตร.ม.
รวม	245 ตร.ม.

ภาพที่ 4.65 แผนผังแบบสี่เหลี่ยม แสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางสถาบัน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ส่วนเหนือเขื่อนชลประทาน	เขตชุมชนเหนือเขื่อนชลประทาน	เขตโดยรอบเขื่อน
		
		

ตารางที่ 4.23 แสดงภาพถ่ายสภาพบ้านเลขที่ 17

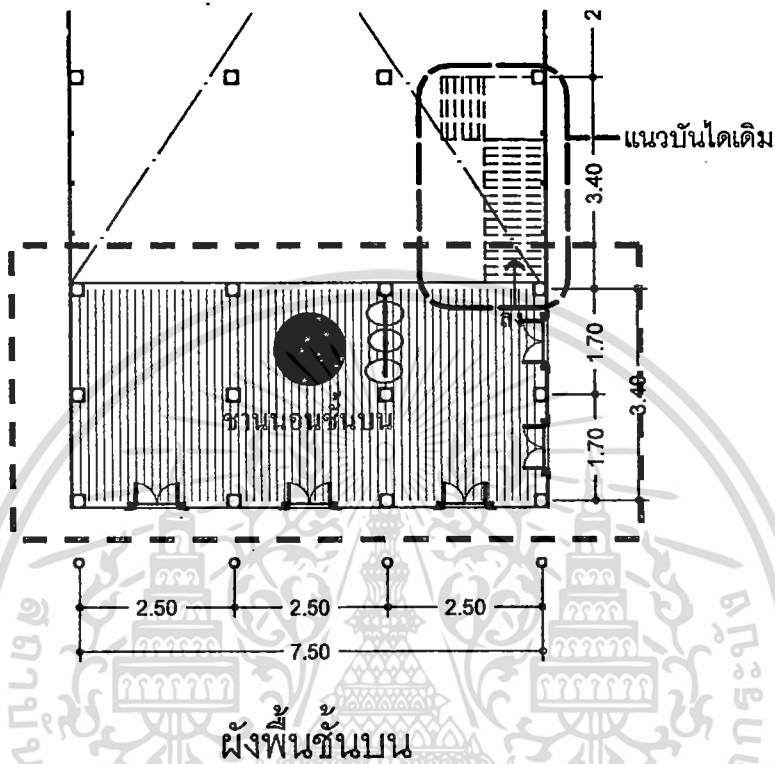
ตารางที่ 4.24 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้นที่, ผนัง เพดาน บ้านเลขที่ 17

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
1	พท.ชายของชำ+ชาย คอกไม้	ปูกระเบื้องขนาด 0.30X300 ม.	โครงคร่าว ไม้หลุมพืดเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้หลุมพืด กว้าง 9"-10" หนา 1 " หนึ่งด้าน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
2	พท.ซ่อมรถ	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
3	พท.พักผ่อน+ครัว+ รับประทานอาหาร	ปูกระเบื้องขนาด 0.30X300 ม.	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา
4	พท.ว่างระหว่าง อาคาร+ซักล้าง	คอนกรีตขัดมัน	ผนังกำแพงด้านข้างสองด้านก่ออิฐฉาบปูน ด้านหน้าและด้านหลังโล่ง	ไม่มีฝ้าเพดานเป็นพื้นที่โล่ง
5	ใต้ถุนเรือน (ด้านหลัง)	คอนกรีตขัดมัน	ผนังกำแพงด้านข้างสองด้านก่ออิฐฉาบปูน ด้านหน้าและด้านหลังโล่ง	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
6	ห้องนอน 2	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา
7	ห้องน้ำ+ห้องส้วม	ปูกระเบื้องกันลื่น ขนาด 0.30X300 ม.	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา

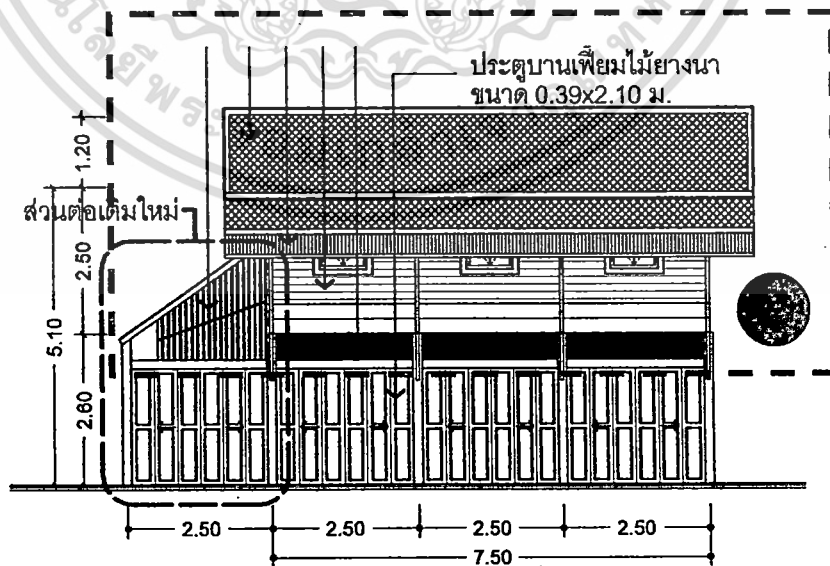
ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้นที่	ผนัง	เพดาน
ชั้นบน				
8	เรือนนอน (อาคาร ด้านหน้า)	ไม้หลุมพองขนาด 9"-10"	โครงคร่าวไม้หลุมพองตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้หลุมพอง กว้าง 6"หนา 1 "	ไม่มีฝ้าเพดาน โชว์โครงสร้างหลังคา
9	ชานเรือนนอน (อาคารด้านหลัง)	ไม้หลุมพองขนาด 8"	โครงคร่าวไม้หลุมพองตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้หลุมพอง กว้าง 9"-10"หนา 1 "	ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ด ไม่ได้ฉาบ
10	ห้องนอน (อาคาร ด้านหลัง)	ไม้หลุมพองขนาด 8"	โครงคร่าวไม้หลุมพองตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้หลุมพอง กว้าง 9"-10"หนา 1 "	ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ด ไม่ได้ฉาบ

4.8.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.66 ชั้นบน จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 17

ภาพที่ 4.67 รูปด้านแสดง จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.25 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 17

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – ชั้นบนและหลังคา ผุพังเป็นอย่างมาก	
รายละเอียดปัญหา	ด้วยสภาพอากาศทางภาคใต้ คือมีฝนตกชุก ทำให้วัสดุอย่างไม้หรือกระเบื้องดินเผามีอายุการใช้งานที่ไม่คงทนเท่าที่ควรถ้าหากไม่ได้ดูแล และบำรุงรักษา อาคารหลังนี้ก็เช่นกัน การที่ยื่นชายคาออกไปน้อยมีผลทำให้ฝนสาดมาโดนตัวบ้านโดยตรง ไม้และหลังคาชั้นบนจึงผุพัง และด้วยอายุการใช้งานก็มีส่วนทำให้เสื่อมสภาพตามกาลเวลา อีกไม่นานคงจำเป็นต้องมีการรื้อและทำใหม่ เพราะซ่อมคงจะยากกว่าทำใหม่	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา - อายุการใช้งาน	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าจะสามารถที่จะซ่อมแซมและบำรุงเนื่องจากวัสดุหลักยังไม่ผุพังด้วย (โครงสร้าง) ปัจจุบันมีวัสดุทดแทนที่ใกล้เคียงกับของเก่า ไม่ว่าจะเป็นหลังคา หรือฝาผนัง
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการแก้ไขปัญหา - สามารถรักษาตัวให้อาคารให้เหมือนเดิมและใช้งานได้		
รูปแสดงสภาพปัญหา		

4.9 กลุ่มตัวอย่างที่ 9 บ้านเลขที่ 21

4.9.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

- ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 21 ค.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : 78 ปี
- เจ้าของ : คุณยกชี วงศ์ทองคำ อายุ 69 ปี
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2553
- ลักษณะอาคาร : อาคารครึ่งปูนครึ่งไม้ 2 ชั้น หลังคาทรงบถานอมุงด้วยกระเบื้องลอนคู่
- การใช้สอยอาคาร : ให้เช่าพักอาศัย / เปิดร้านเสริมสวย

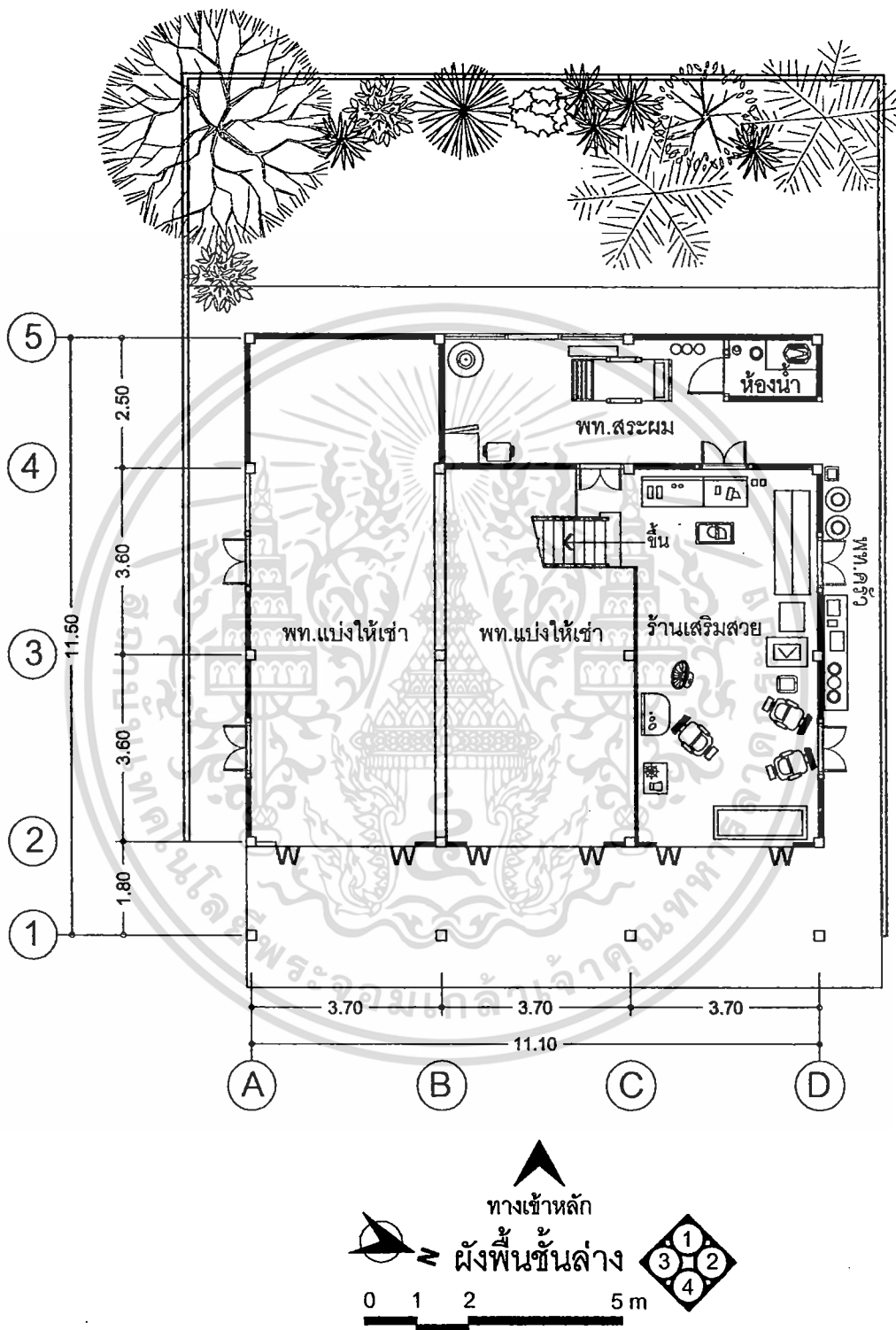
- แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- ไม่มีผนังกันในส่วนโถง เพราะไม้ผุเลยเอาออกไป ทำให้ไม่เป็นส่วนตัว

4.9.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

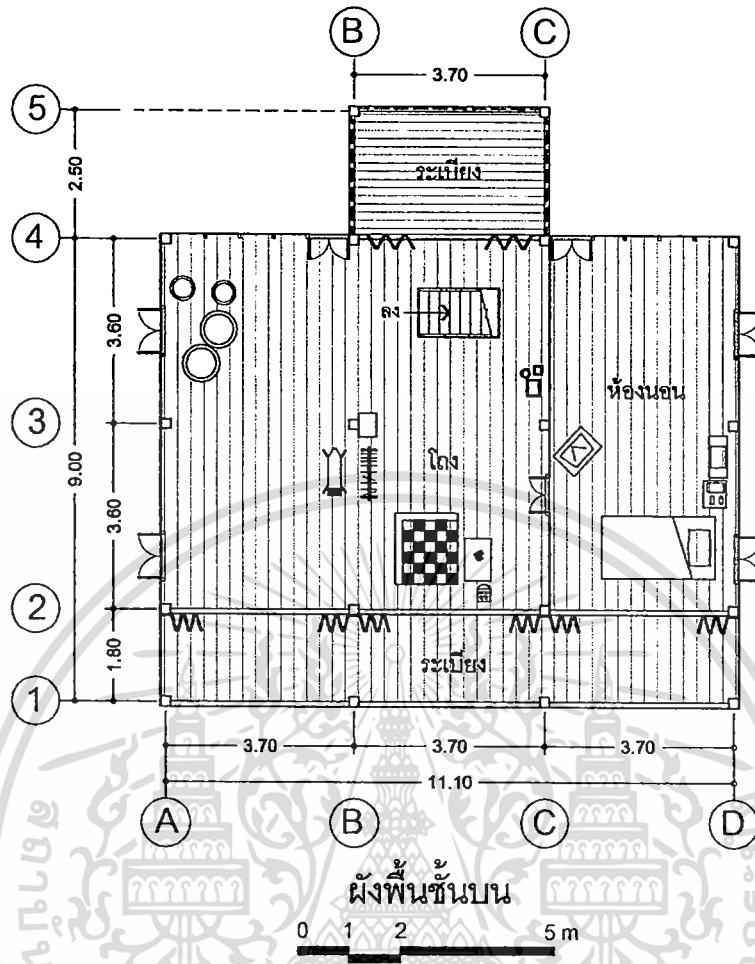
- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอโดย แผนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร
- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

4.9.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

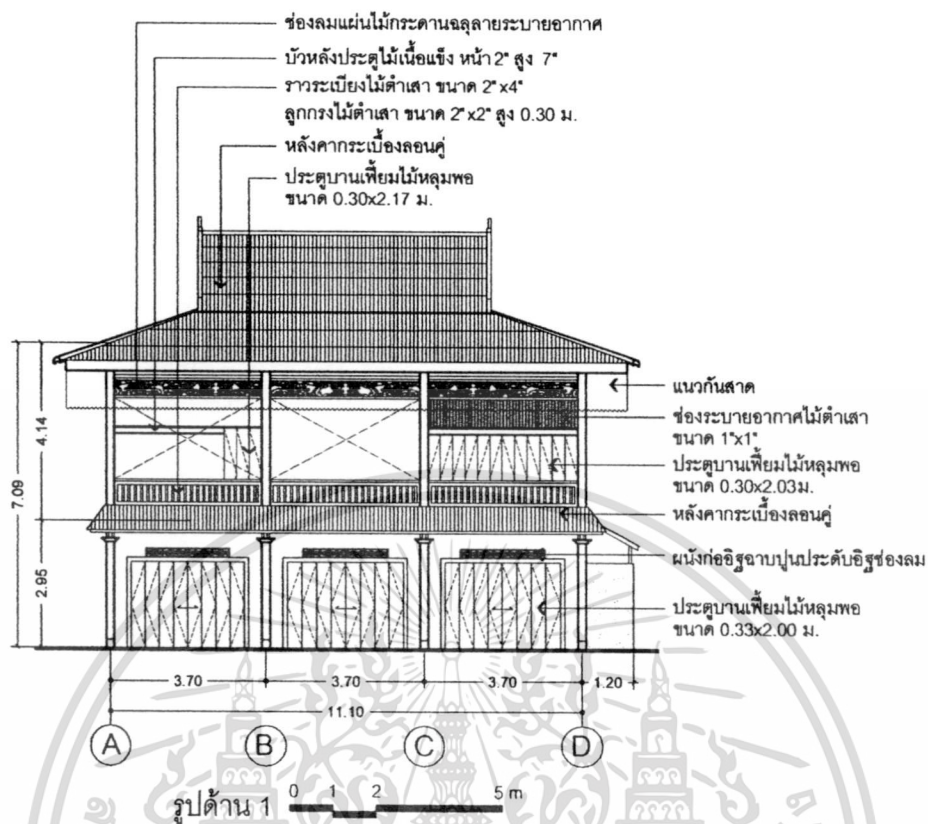
ภาพที่ 4.68 ผังพื้นที่ชั้นล่างแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

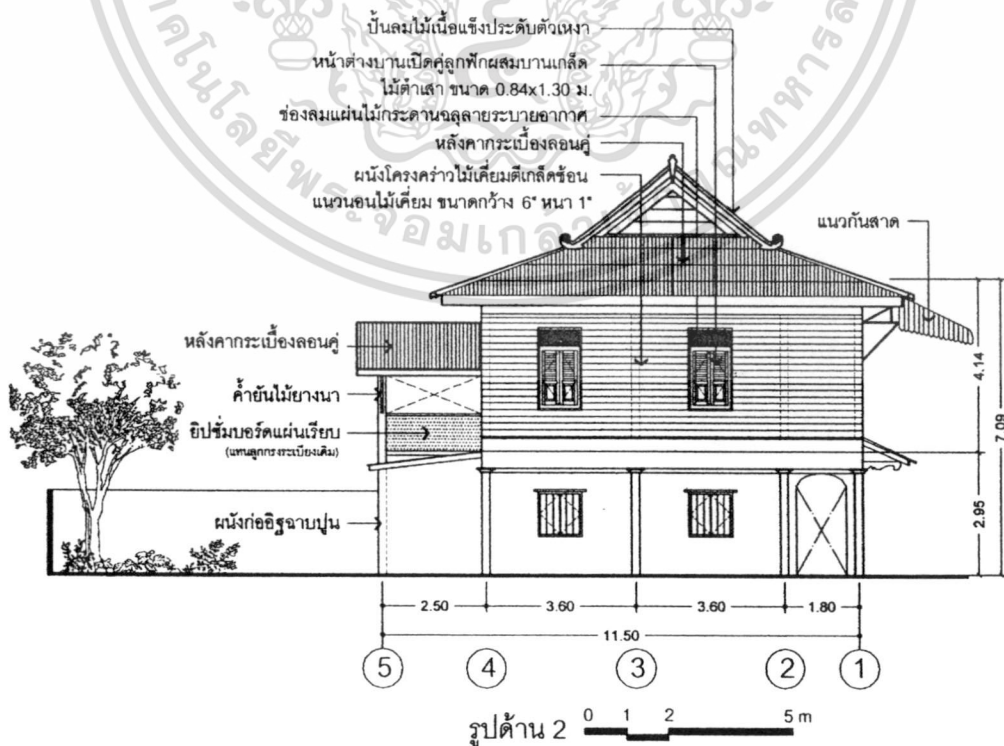

ภาพที่ 4.69 ผังพื้นชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

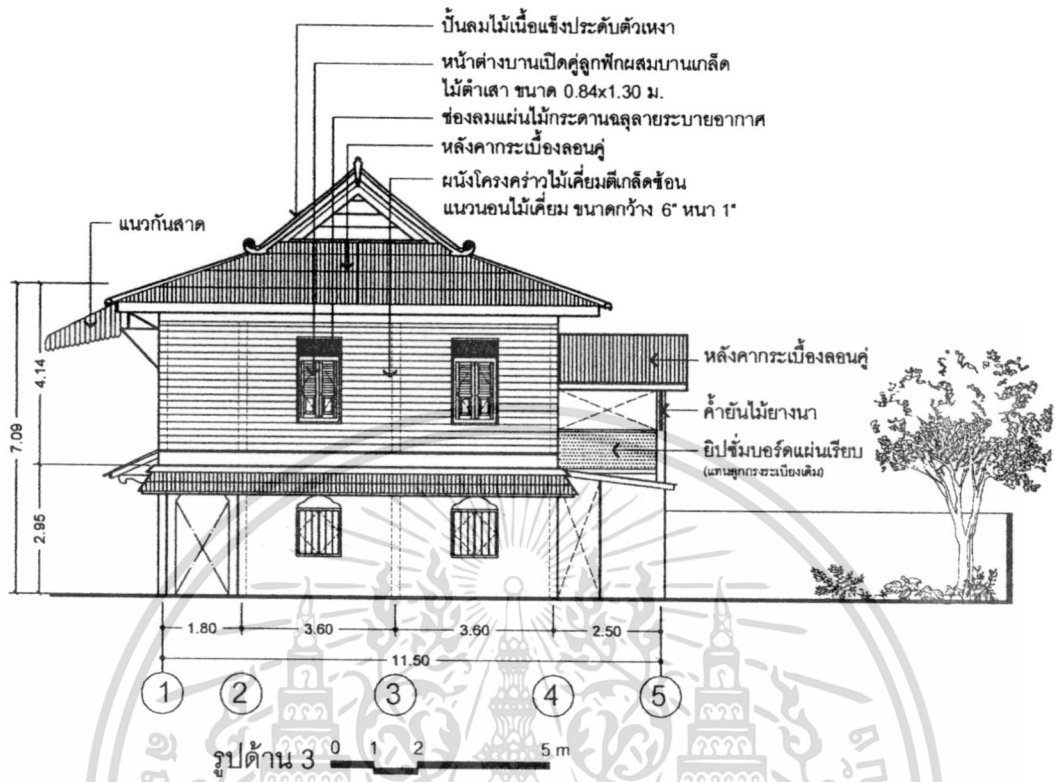

ภาพที่ 4.70 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 21

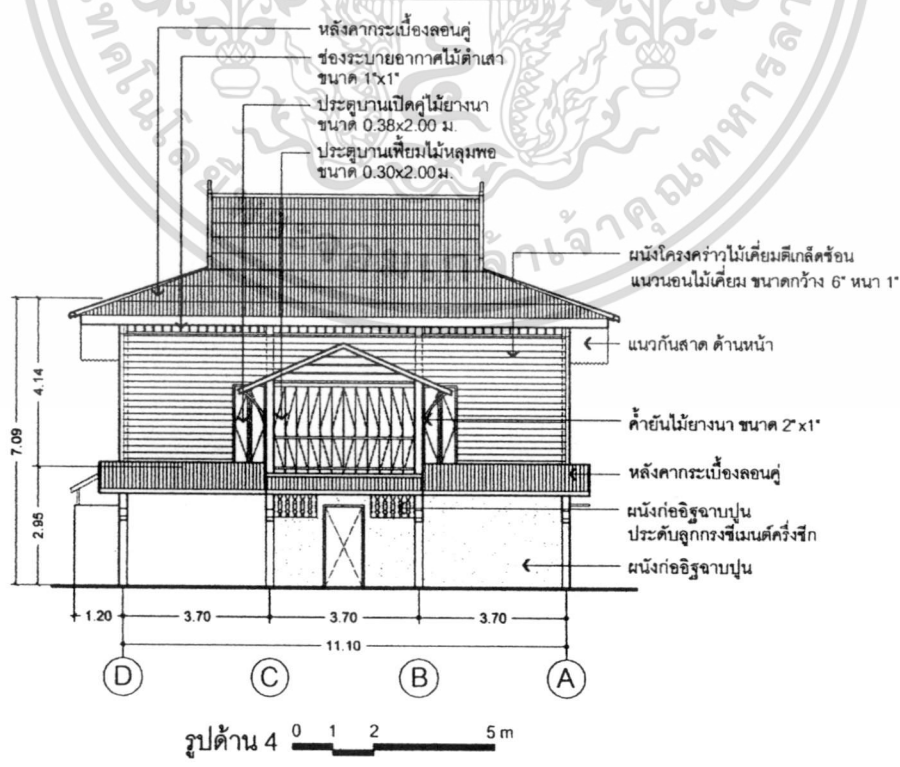

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.71 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 21

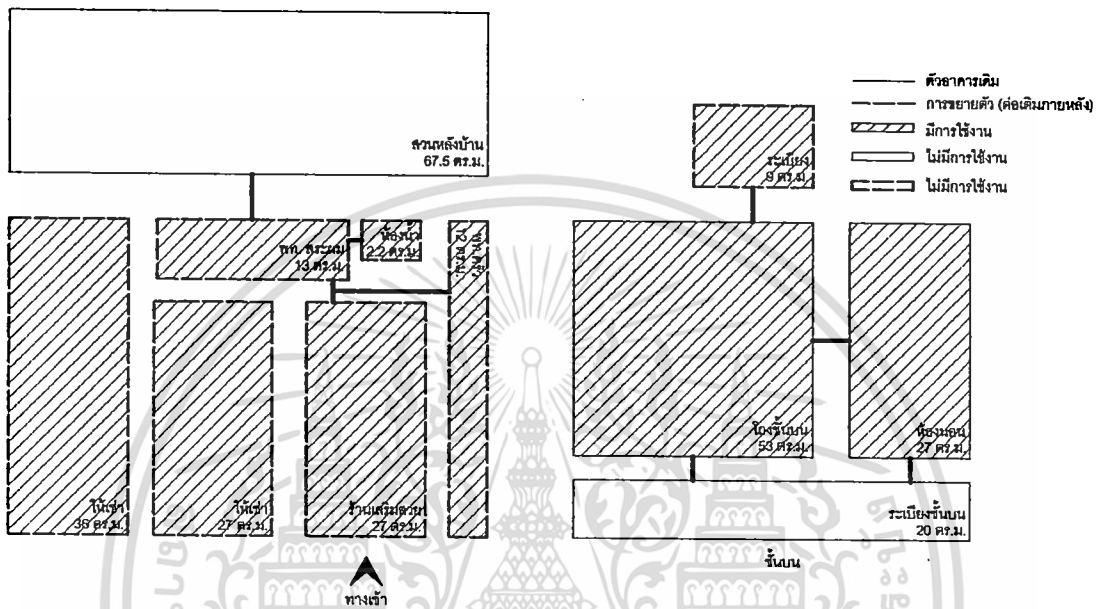

ภาพที่ 4.72 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.73 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 21
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.9.2.2 พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

ภาพที่ 4.74 แผนผังแบบตีเหลี่ยม แสดงการเชื่อมต่อและตัดส่วนของพื้นที่ บ้านเลขที่ 21

ตัดส่วนพื้นที่บ้านเลขที่ 21

1. ห้องเช่า 2 คูหา	63 ตร.ม.
2. ร้านเสริมสวย	27 ตร.ม.
3. พื้นที่สระผม	13 ตร.ม.
4. ห้องน้ำ	2 ตร.ม.
5. พื้นที่ครัว	12 ตร.ม.
6. ระเบียง (ด้านหน้า)	20 ตร.ม.
7. โถงชั้นบน	53 ตร.ม.
8. ห้องนอนชั้นบน	27 ตร.ม.
9. ระเบียง (ด้านหลัง)	9 ตร.ม.

รวม 226 ตร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 21

		
		
<p>ภายนอกอาคาร</p>	<p>ภายในอาคารชั้นบน</p>	<p>รายละเอียดของอาคาร (ช่องระบายอากาศและเสา)</p>

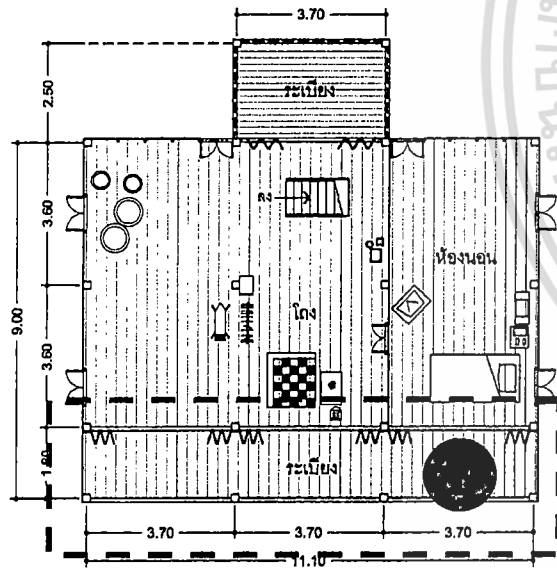
ตารางที่ 4.27 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้น, ผนัง เพดาน บ้านเลขที่ 21

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
1	ร้านเสริมสวย	คอนกรีตขัดมัน ปูทับด้วยเสื่อน้ำมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน 3 ด้าน อีก 1 ด้านเป็นโครงไม้กรุไม้อัดยางหนา 8 มม. กั้นแบ่งห้องเช่า	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
2	พท.สระผม	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
3	ห้องน้ำ	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นโครงหลังคา
4	พท.ทำครัว	คอนกรีตขัดมัน	เป็นพื้นที่ด้านข้างอาคารที่ติดกับรั้วก่ออิฐฉาบปูน 1 ด้านและผนังอาคารก่ออิฐฉาบปูนอีกหนึ่งด้าน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นโครงหลังคา
5	ห้องแบ่งเช่า	ไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่		
ชั้นบน				
6	ระเบียงด้านหน้า	ไม้เคี่ยม ขนาด 9"-10"	ผนังด้านข้าง โครงคร่าวไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อน แนวนอนไม้เคี่ยม กว้าง 6" หนา 1" ด้านหน้า ลูกกรงไม้ดำเสา ขนาด 2"x2"	ตีแผ่นกระดานไม้ยางนา ขนาด 8"
7	โถง	ไม้เคี่ยม ขนาด 9"-10"	ไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้เคี่ยม กว้าง 6" หนา 1"	ตีแผ่นกระดานไม้ยางนา ขนาด 8"

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ชั้นบน				
8	ห้องนอน	ไม้เคี่ยม ขนาด 9"-10"	ไม้เคี่ยมตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้เคี่ยม กว้าง 6"หนา 1"	ตีแผ่นกระดาน ไม้ยางนา ขนาด 8"
9	ระเบียงด้านหลัง	ไม้เคี่ยม ขนาด 8"	ลูกกรงราวระเบียงผุพังใช้กระเบื้องอิปซัม บอร์ดแผ่นเรียบกั้นแทน	ไม่มีฝ้าเพดาน โข่วโครงหลังคา

4.9.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ผังพื้นชั้นบน

ภาพที่ 4.75 ผังพื้นชั้นบน จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 21

ตารางที่ 4.28 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 21

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – ชั้นบนไม่มีผนังกั้นในส่วนโถง เพราะไม้ผุเลยเอาออกไป ทำให้ไม่เป็นส่วนตัว		
รายละเอียดปัญหา	ปัจจุบันอาคารหลังนี้เจ้าของไม่ได้อยู่ แต่ให้เช่าเปิดเป็นร้านเสริมสวยและให้เช่า มีผู้เช่าทั้งหมด 3 ราย แต่รายที่สามารถใช้พื้นที่ชั้นบนและส่วนใหญ่ของบ้านได้คือผู้ที่เปิดร้านเสริมสวย เข้ามาเป็นระยะเวลา 6-7 ปี กล่าวว่า น่าเสียดายที่ผนังชั้นบนไม่แล้วทำให้ความเป็นส่วนตัวหายไปด้วย อีกทั้งพบปัญหาเรื่องลม ฝุ่น และละอองฝ่น ต้องทำความสะอาดบ่อยครั้ง หรืออาจแทบทุกวัน ในบางส่วนเช่นระเบียงด้านหน้าที่ โคนฝ่นก็เริ่มผุเช่นกัน		
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา - ไม่ได้รับการซ่อมแซม	แนวคิดในการแก้ปัญหา - ควรได้รับการซ่อมแซมเพื่อรักษาสภาพโดยรวมของอาคารไว้ เนื่องจากมีลาดผลของช่องลมที่สวຍงาม - อาจกันผนังเป็นการชั่วคราวด้วยวัสดุที่ไม่แพงแต่ใช้สีที่ดูกลมกลืนกับตัวอาคารเดิม	
ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา - สามารถรักษาตัวให้อาคารให้เหมือนเดิมและใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ			
รูปแสดงสภาพปัญหา	 <p>ประตูและผนังหายไปทั้งสองแนวเสา</p>	 <p>ประตูและผนังหายไปทั้งสองแนวเสา</p>	 <p>สภาพไม้ที่ผุ บริเวณระเบียง</p>

4.10 กลุ่มตัวอย่างที่ 10 บ้านเลขที่ 24

4.10.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

● ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 24 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : 85 ปี
- เจ้าของ : คุณสมบัติ เครื่องข้าว อายุ 44 ปี
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2554
- ลักษณะอาคาร : อาคารครึ่งปูนครึ่งไม้ 2 ชั้น หลังคาปั้นหยามุงด้วยกระเบื้องลอนคู่
- การใช้สอยอาคาร : พักอาศัย

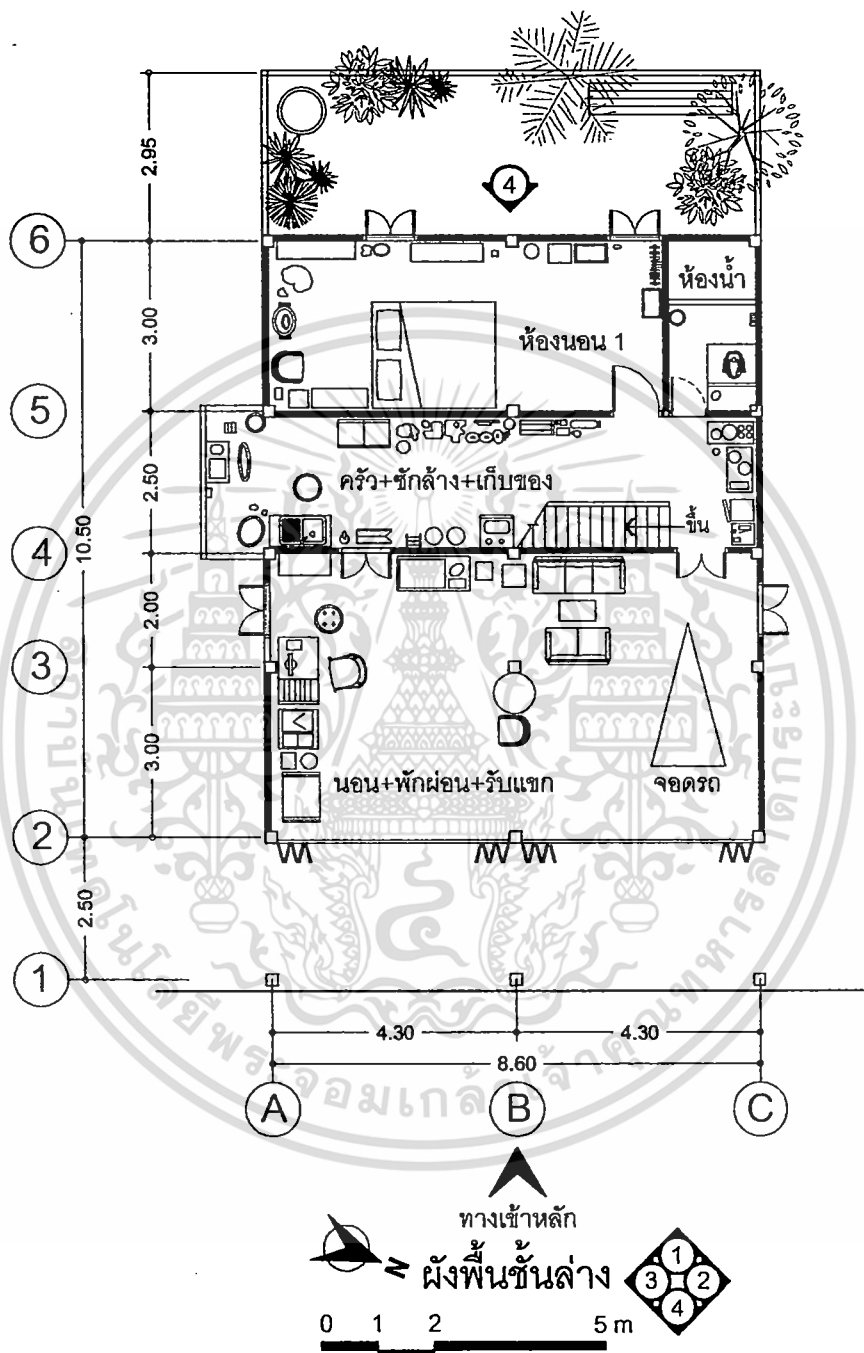
● แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- ต้องซ่อมแซมอยู่บ่อย ๆ เพราะพื้นชั้นบนเริ่มผุ ทำให้ไม่มั่นใจว่าจะพังลงมาหรือไม่
- อยากปรับปรุงแต่คิดทำยากกว่าสร้างใหม่
- พื้นที่เก็บของไม่เพียงพอ

4.10.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

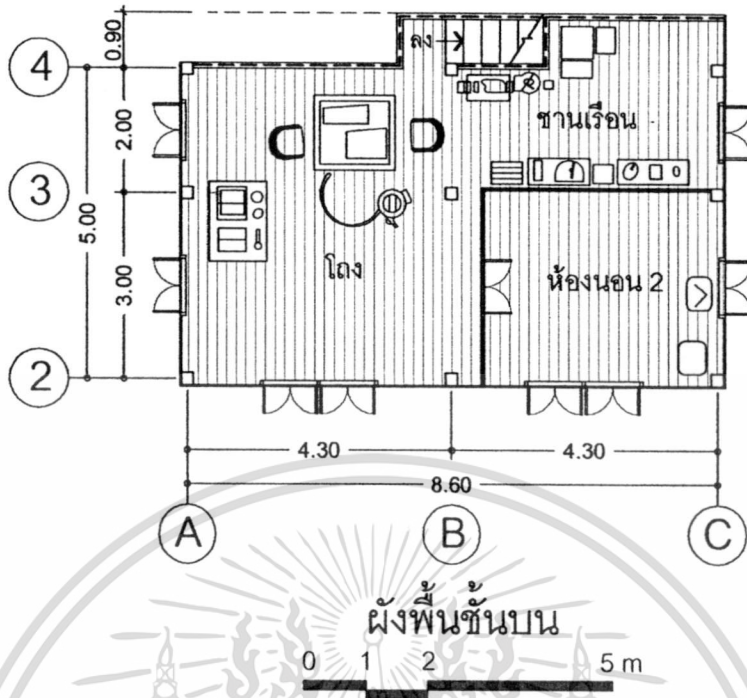
- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอโดย แผนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร
- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

4.10.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

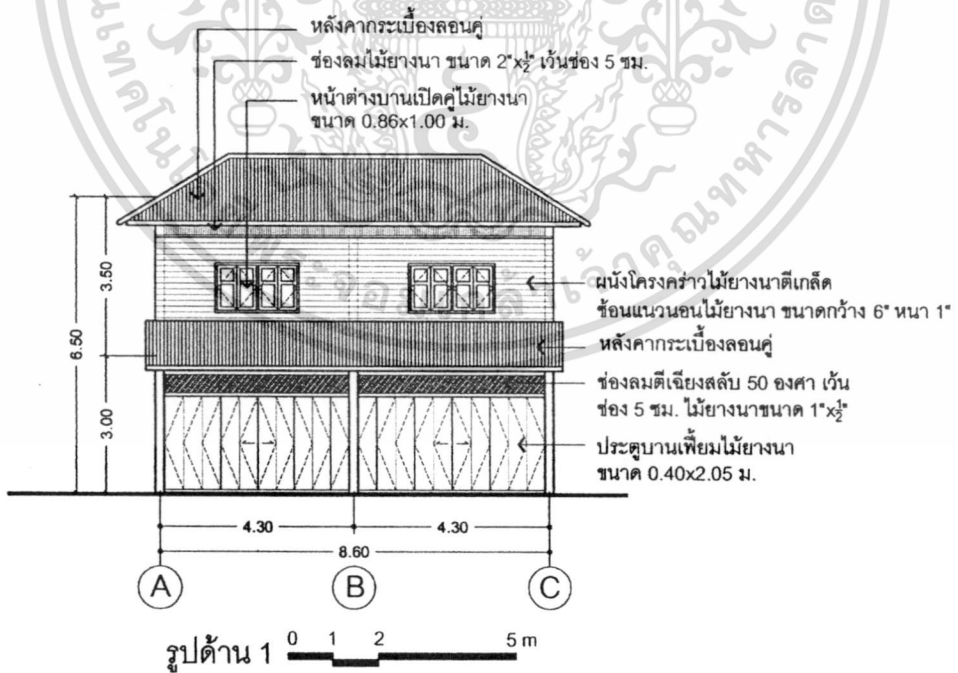

ภาพที่ 4.76 ผังพื้นที่ชั้นล่างแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

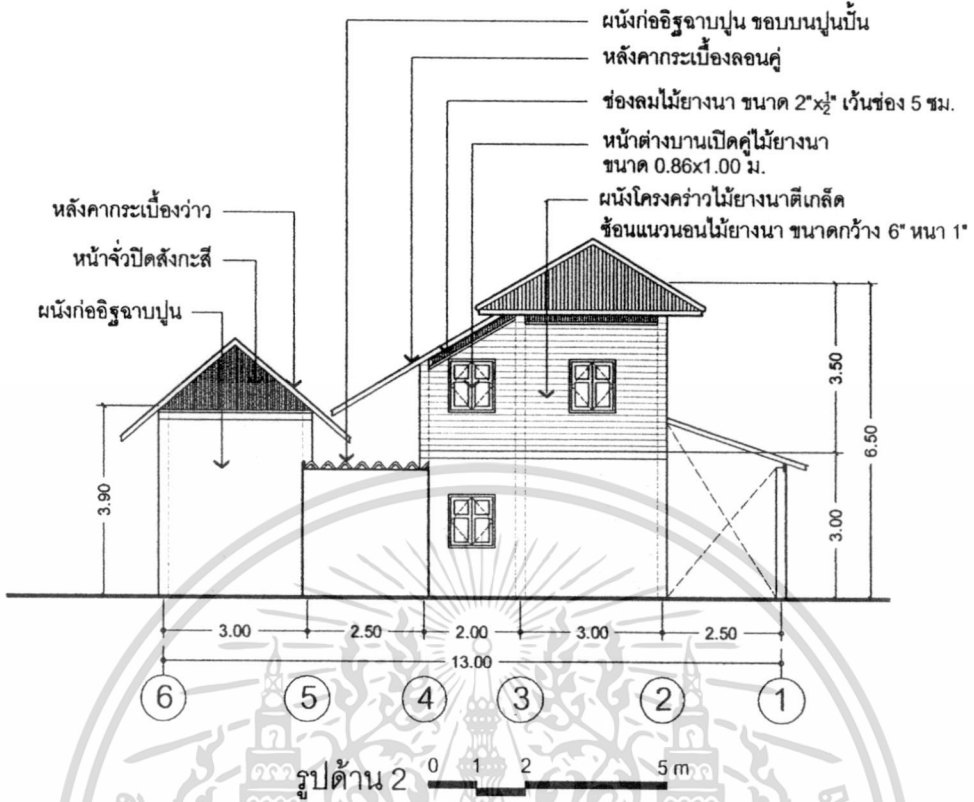

ภาพที่ 4.77 ผังพื้นชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 24

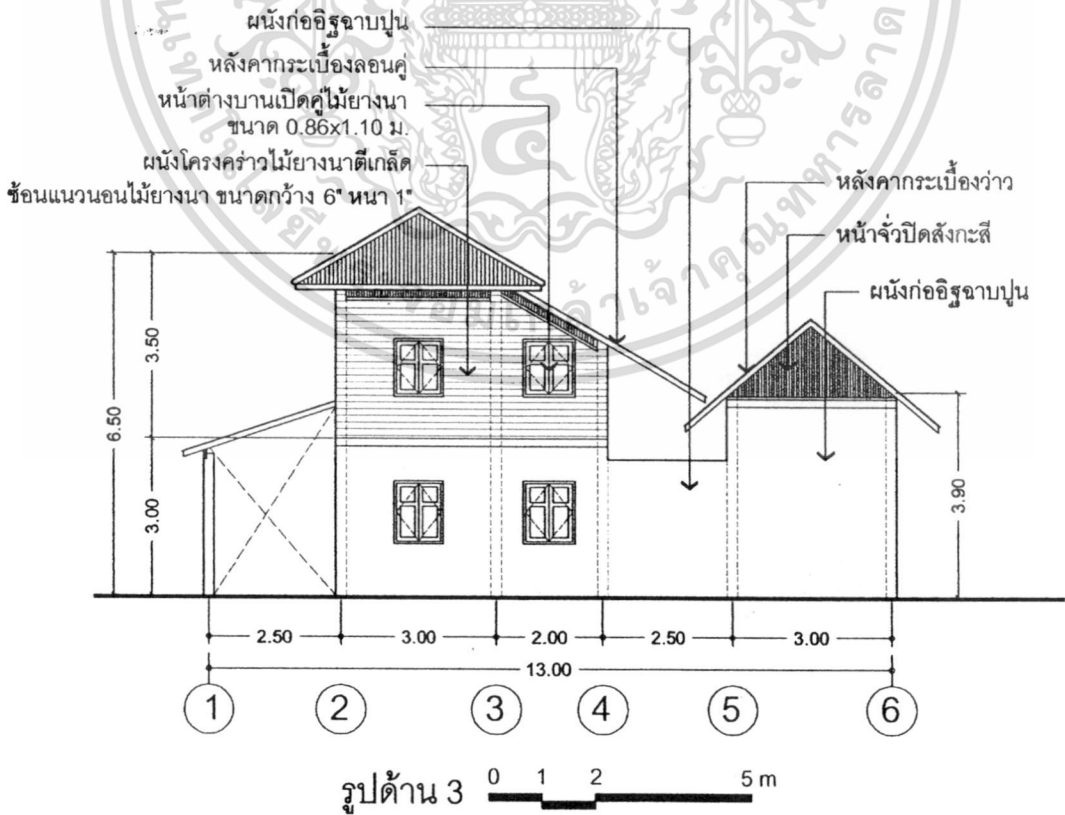

ภาพที่ 4.78 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 24

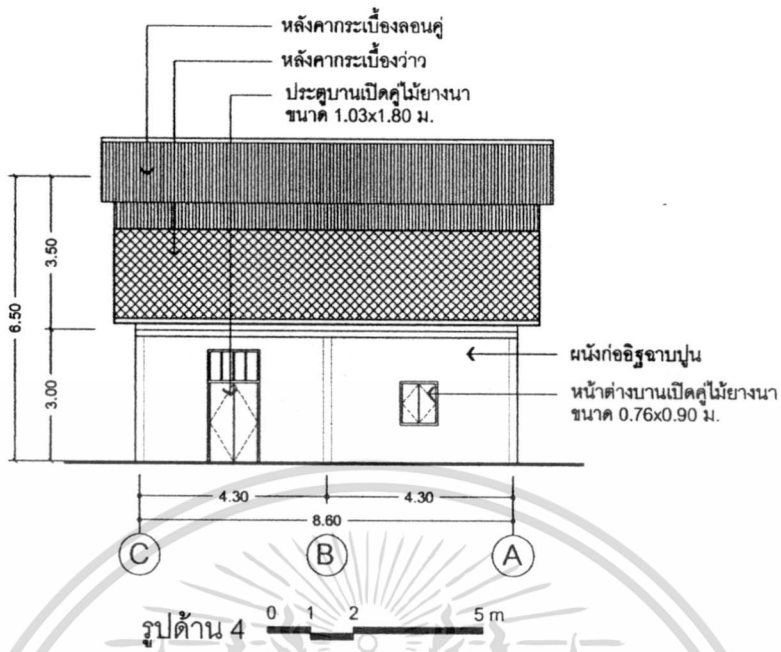
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.79 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 24

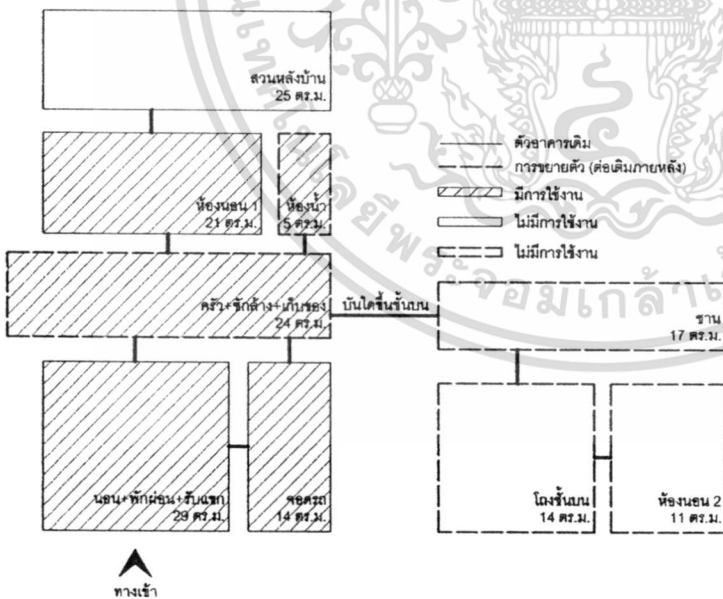

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ**ภาพที่ 4.80 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 24** ญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.81 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 24

4.10.2.2 พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

สัดส่วนพื้นที่บ้านเลขที่ 24

- 1. นอน+พักผ่อน+รับแขก 29 ตร.ม.
  - 2. จอดรถ 14 ตร.ม.
  - 3. ครัว+ซักล้าง+เก็บของ 24 ตร.ม.
  - 4. ห้องน้ำ 5 ตร.ม.
  - 5. ห้องนอน 1 21 ตร.ม.
  - 6. ชานชั้นบน 17 ตร.ม.
  - 7. โถงชั้นบน 14 ตร.ม.
  - 8. ห้องนอน 2 ชั้นบน 11 ตร.ม.
- รวม 135 ตร.ม.**

ภาพที่ 4.82 แผนผังแบบสี่เหลี่ยม แสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 24

ภายนอกอาคาร

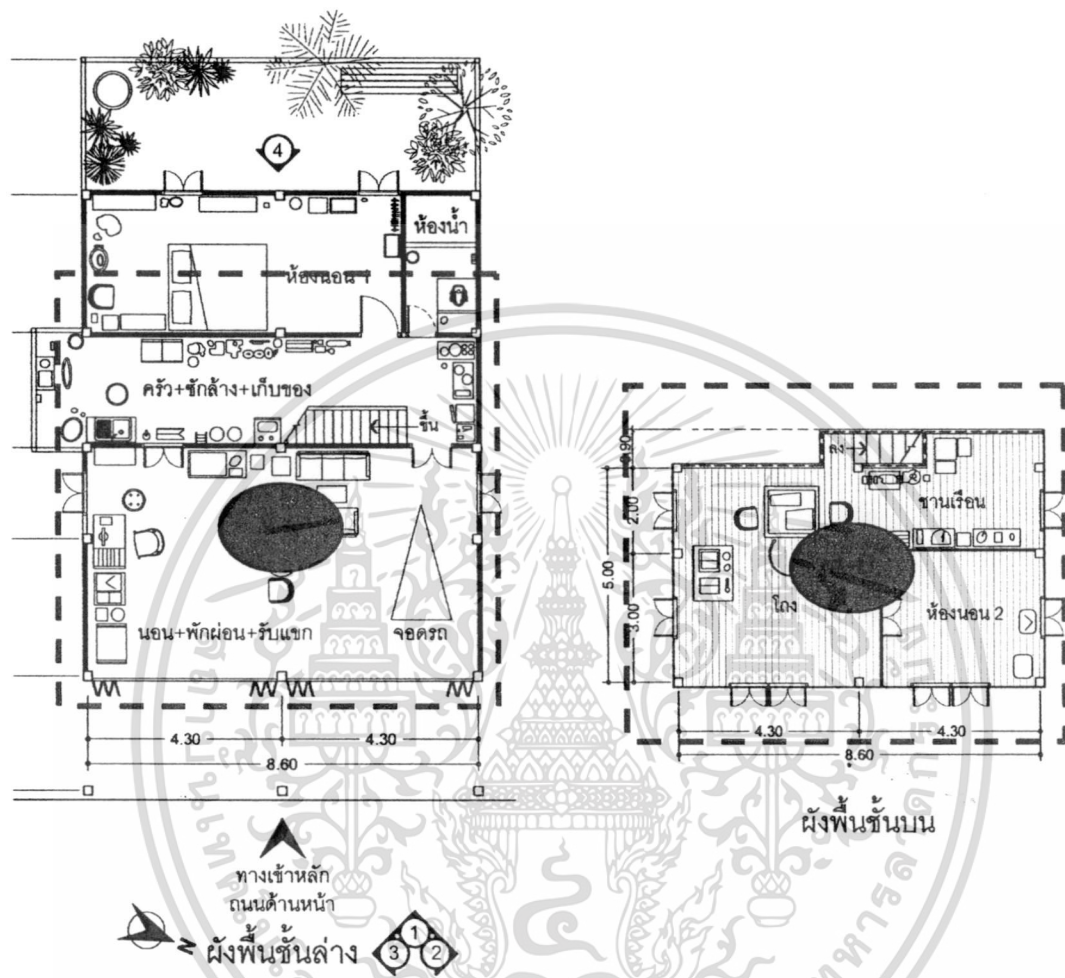
ภายในอาคารชั้นล่าง

ภายในอาคารชั้นบน

ตารางที่ 4.30 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้นที่, ผนัง เพดาน บ้านเลขที่ 24

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
1	พท.พักผ่อน+รับแขก และจอดรถ	ปูกระเบื้อง ขนาด 0.30x0.30 ม.	ก่ออิฐฉาบปูนทาสีขาว 3 ด้าน ด้านหน้าเป็น ประตูบานเฟี้ยมไม้ยางนา	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน
2	ครัว+เก็บของ	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา
3	ซักล้าง	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน เป็นพื้นที่โล่ง
4	ห้องนอน 1	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา
5	ห้องน้ำ	ปูกระเบื้อง ขนาด 0.2x0.20 ม.	ผนังก่ออิฐฉาบปูน กรูกระเบื้อง ขนาด 0.20x0.20 ม.	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา
ชั้นบน				
6	ชาน+โถง	ไม้หุ้มพอ ขนาดกว่า 9"-10"	โครงคร่าวไม้ยางนาตีเกล็ดซ้อนแนวนอนไม้ ยางนา ขนาด กว้าง 6"หนา 1"	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา
7	ห้องนอน 2	ไม้หุ้มพอ ขนาดกว่า 9"-10"	ไม้เคี่ยมตีเกล็ดตีฝานแนวตั้งไม้ยางนา ขนาด กว้าง 6"หนา 1"	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็น โครงหลังคา

4.10.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.83 ผังพื้นชั้นล่างและชั้นบน จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.31 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางกายภาพของบ้านเลขที่ 24

(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – ต้องซ่อมแซมอยู่บ่อย ๆ เพราะพื้นชั้นบนเริ่มยุบ ทำให้ไม่มั่นใจว่าจะพังลงมาหรือไม่	
รายละเอียดปัญหา	พบว่ามีการใช้งานเฉพาะชั้นล่างของอาคาร ชั้นบนปล่อยทิ้งร้างและเป็นพื้นที่เก็บของ อีกทั้งในชั้นล่างได้ทำการเสริมความแข็งแรงให้กับพื้นชั้นบน เพราะเกรงว่าจะไม่ปลอดภัย	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา - ไม่ได้บำรุงรักษา	แนวคิดในการแก้ปัญหา - กระทำได้ด้วยการเปลี่ยนแผ่นพื้น ไม้ชั้นบนในส่วนที่ชำรุด และคว่ำตรงไหนไม่แข็งก็เสริมความแข็งแรง - ทาน้ำยารักษาเนื้อไม้ กันแมลงกัดกิน และทาสีใหม่
	ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา - สามารถรักษาตัวให้อาคารให้เหมือนเดิมและใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ	
รูปแสดงสภาพปัญหา		

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

(B)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น – พื้นที่เก็บของไม้เพียงพอ		
รายละเอียด ปัญหา	มีการวางของเกะกะไม่ได้เก็บลงกล่องและจัดให้เป็นระเบียบจึงดูเหมือนว่ามีพื้นที่ไม่เพียงพอ		
การแก้ไข ปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา - ไม่ได้รับการจัดเก็บ	แนวคิดในการแก้ปัญหา - จัดเก็บของชิ้นเล็กใส่ในกล่องและเขียนป้ายชื่อติดไว้เพื่อจะนำกลับมาใช้ - วางของชิ้นใหญ่ให้เป็นระเบียบ - ของบางส่วนสามารถนำไปเก็บไว้ที่ชานชั้นบนได้ จะทำให้มีพื้นที่มากขึ้น	
	ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา - เกิดความเป็นระเบียบ และมีพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น		
รูปแสดง สภาพปัญหา			

4.11 กลุ่มตัวอย่างที่ 11 บ้านเลขที่ 29

4.11.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

● ที่ตั้งอาคาร

- บ้านเลขที่ 29 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
- อายุอาคาร : 85 ปี
- เจ้าของ : คุณสิรินทร์ เพชรสุวรรณ อายุ 62 ปี
- เก็บข้อมูล ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2554
- ลักษณะอาคาร : อาคารครึ่งปูนครึ่งไม้ 2 ชั้น หลังคาปั้นหยาคลุมด้วยกระเบื้องว่าว
- การใช้สอยอาคาร : พักอาศัย/ร้านขายของชำ

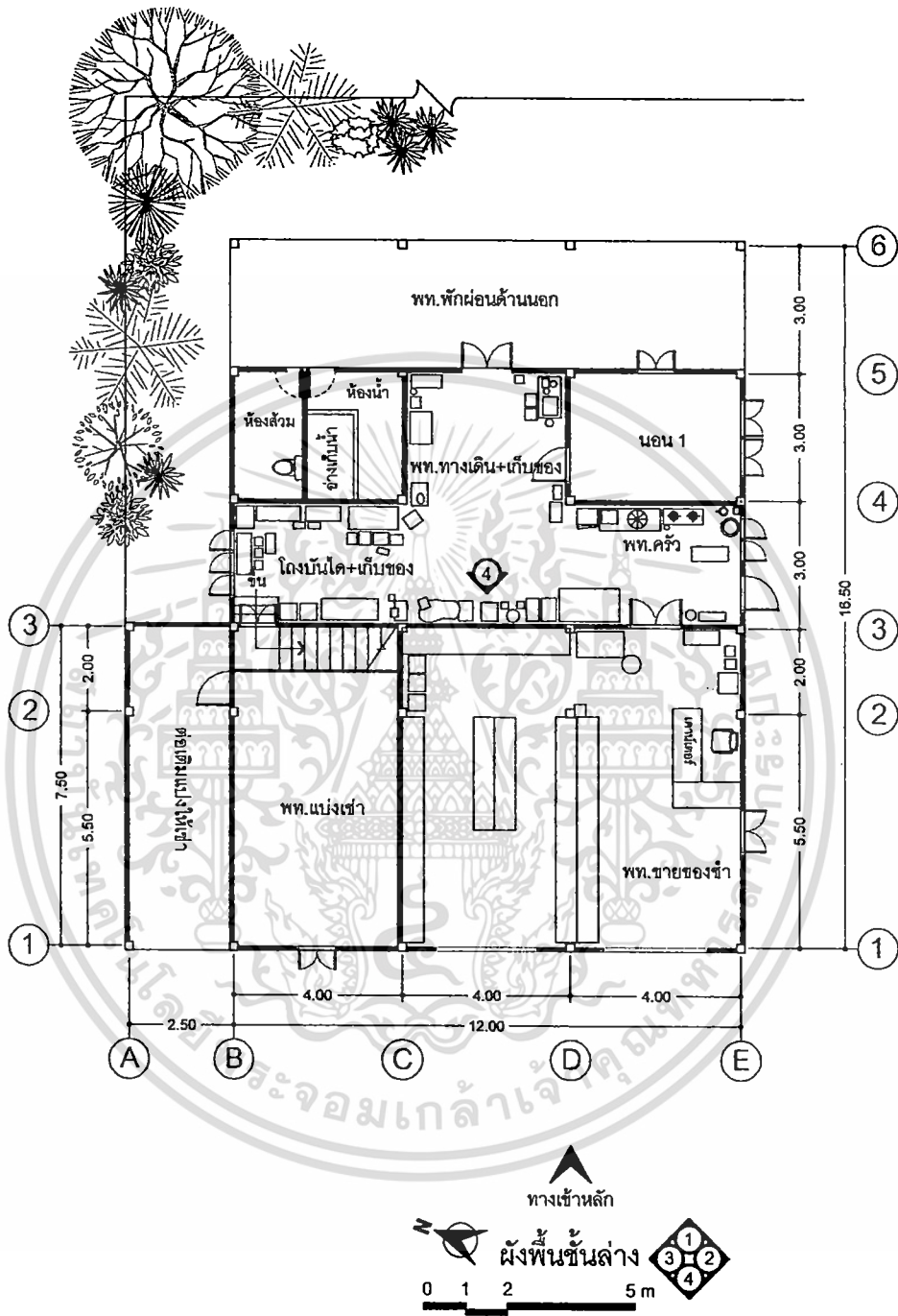
● แนวความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพของที่อยู่อาศัย

- ไม่ได้ใช้ชั้นบน เนื่องจากชำรุด และผุพัง
- หลังคาชั้นบนรั่ว ต้องใช้สังกะสีมาปะไว้ชั่วคราว

4.11.2 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

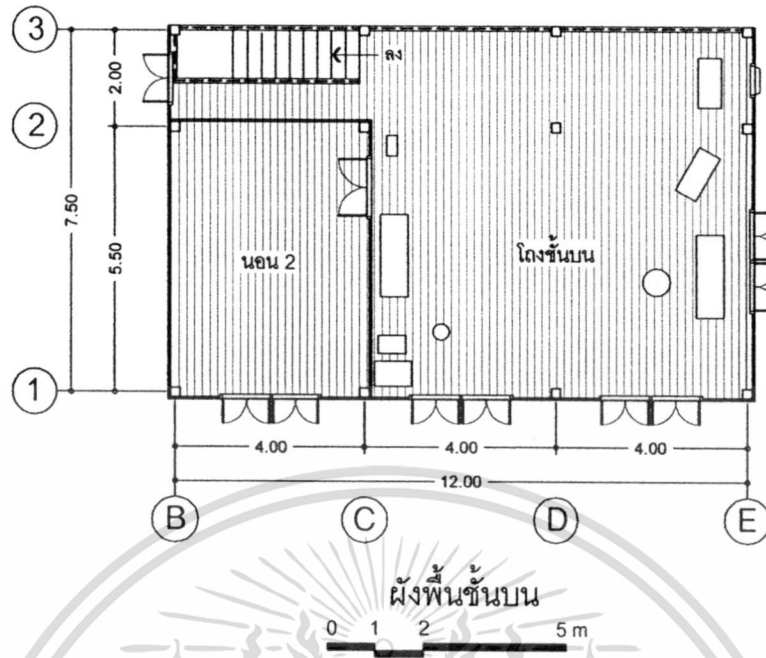
- รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัย นำเสนอโดย ผังพื้น รูปด้าน และรูปถ่าย
- พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร นำเสนอโดย แผนผังการใช้พื้นที่ และแยกอธิบายแต่ละส่วนของอาคาร
- ปัญหา / การแก้ไขปัญหาทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

4.11.2.1 รูปแบบและลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายใน

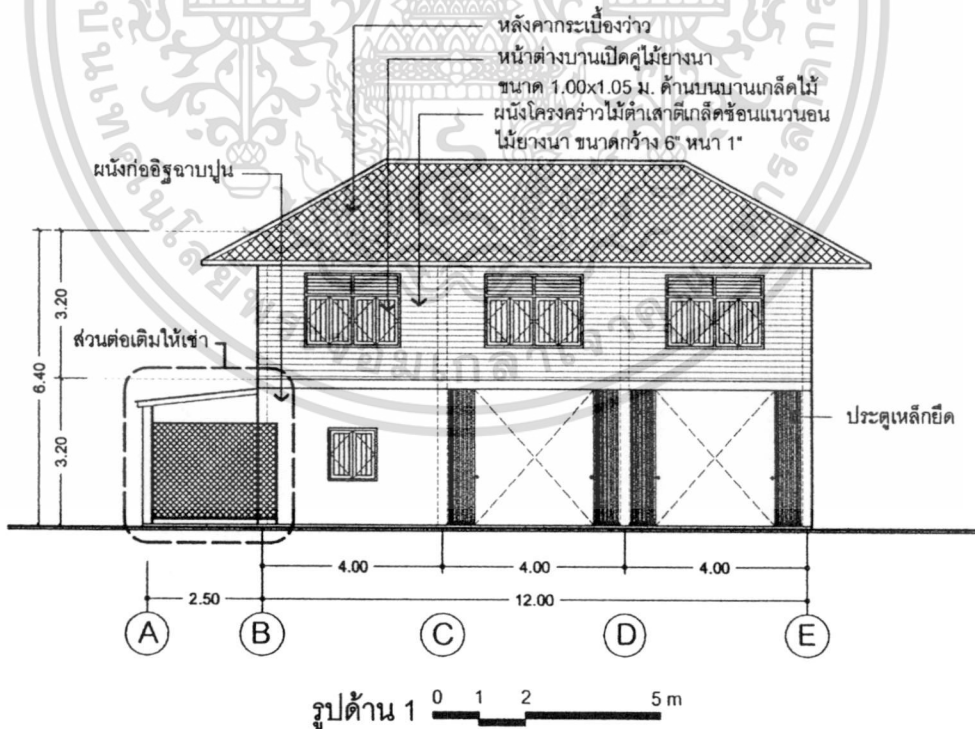

ภาพที่ 4.84 ผังพื้นที่ด้านล่างแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

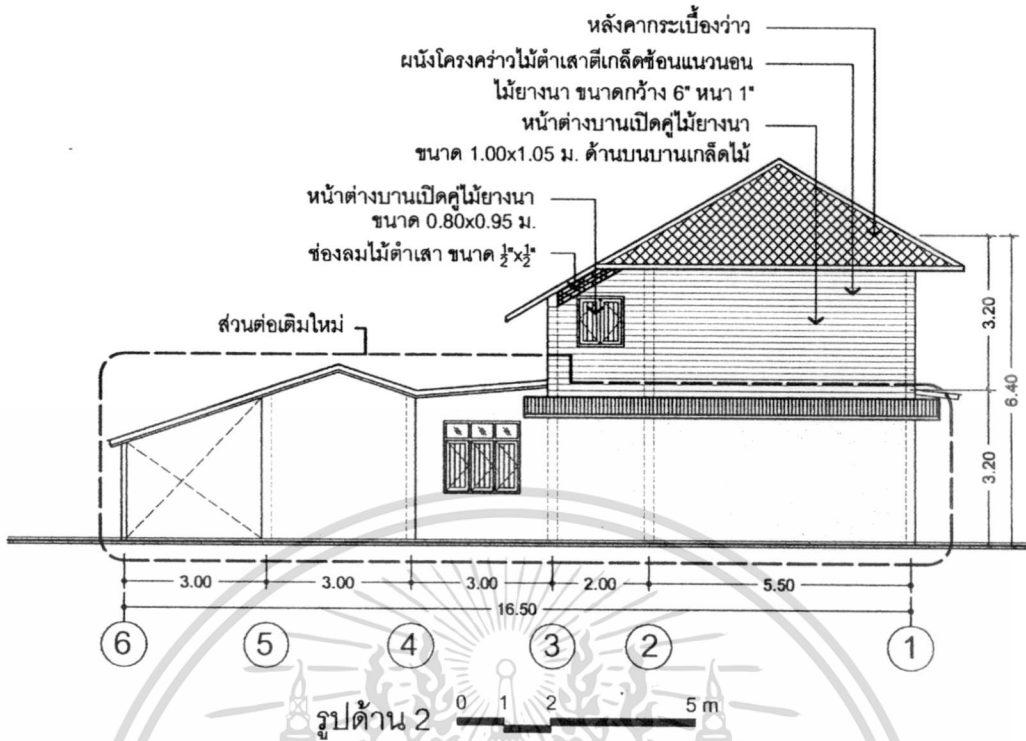

ภาพที่ 4.85 ผังพื้นชั้นบนแสดงรายการรูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บ้านเลขที่ 29

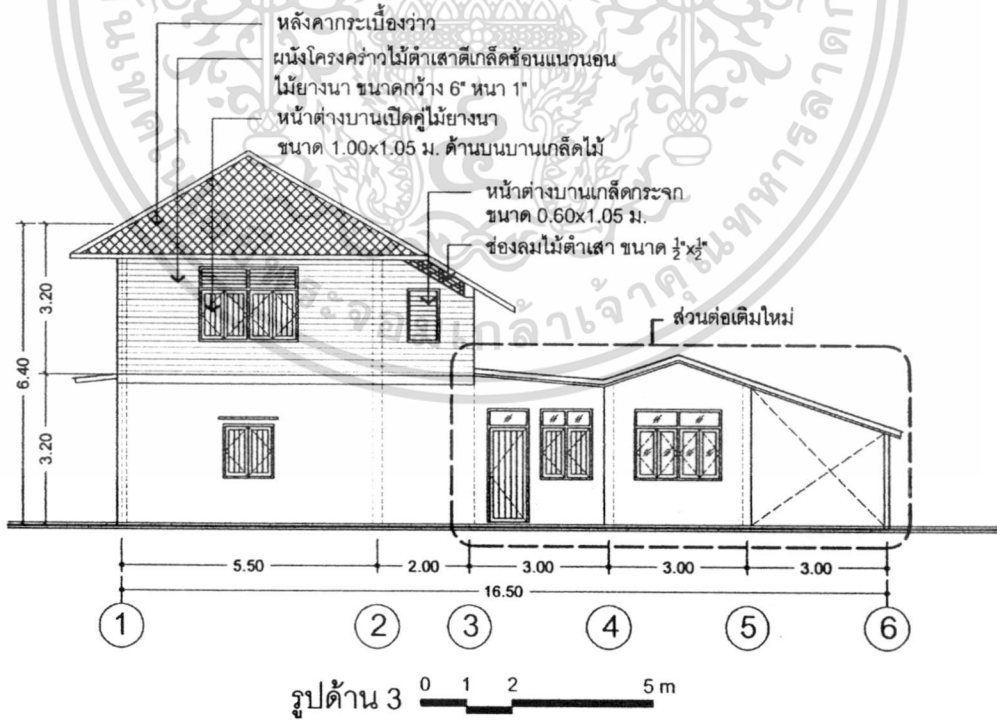

ภาพที่ 4.86 รูปด้าน 1 บ้านเลขที่ 29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

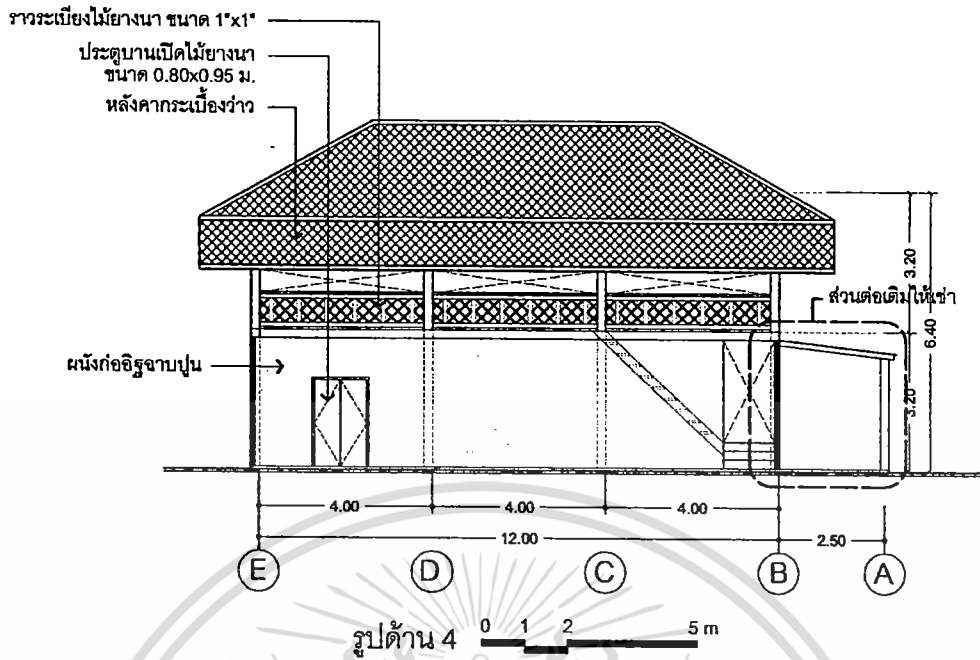

ภาพที่ 4.87 รูปด้าน 2 บ้านเลขที่ 29

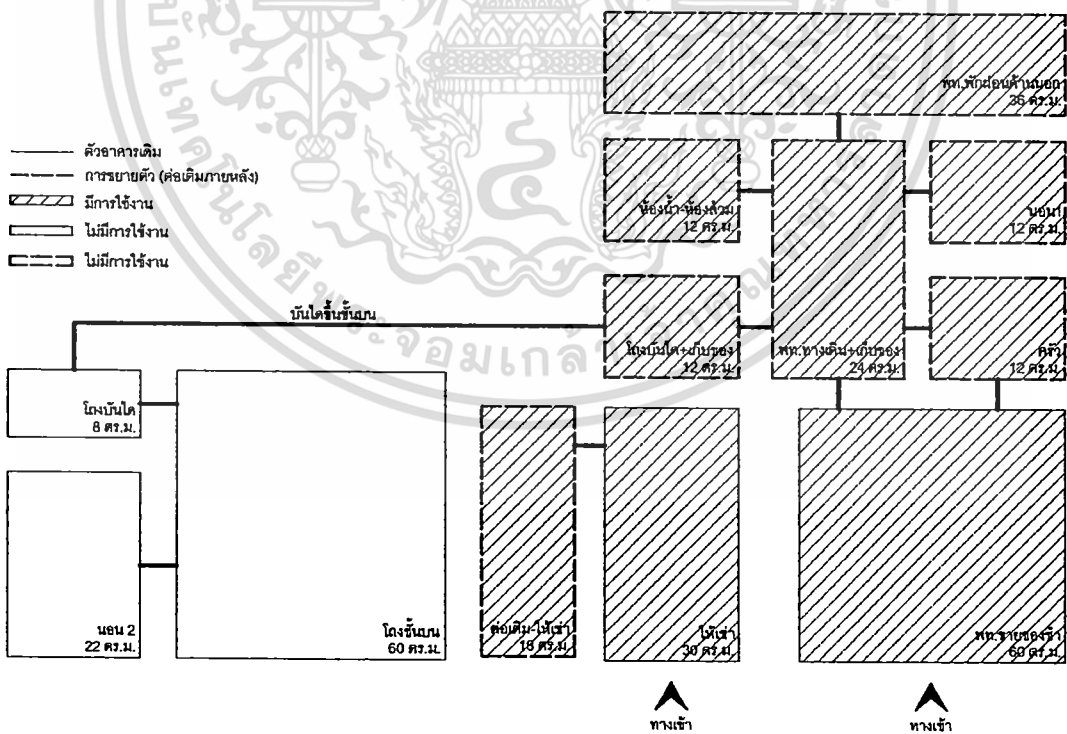
ภาพที่ 4.88 รูปด้าน 3 บ้านเลขที่ 29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.89 รูปด้าน 4 บ้านเลขที่ 29

4.11.2.2 พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

ภาพที่ 4.90 แผนผังแบบสี่เหลี่ยม แสดงการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่ชั้นล่าง บ้านเลขที่ 29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

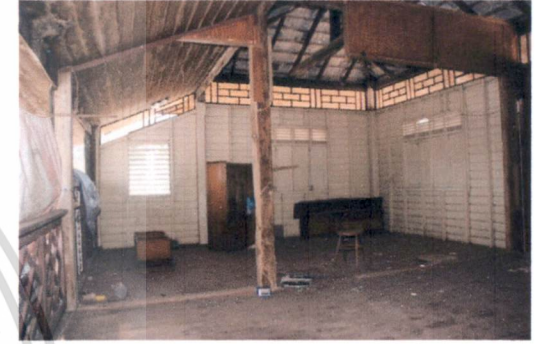
สัดส่วนพื้นที่บ้านเลขที่ 29

1. ห้องแบ่งเช่า	30	ตร.ม.
2. พื้นที่ขายของชำ	60	ตร.ม.
3. ครัว	12	ตร.ม.
4. พื้นที่ทางเดิน+เก็บของ	24	ตร.ม.
5. โถงบันได+เก็บของ	24	ตร.ม.
6. ห้องนอน 1	12	ตร.ม.
7. ห้องน้ำ+ห้องส้วม	12	ตร.ม.
8. พื้นที่พักผ่อนด้านหลัง	36	ตร.ม.
9. โถงบันไดชั้นบน	8	ตร.ม.
10. โถงหน้าห้องนอน 2	60	ตร.ม.
11. ห้องนอน 2	22	ตร.ม.
	รวม 288	ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.32 แสดงภาพถ่ายกายภาพบ้านเลขที่ 29

ภายนอกอาคาร

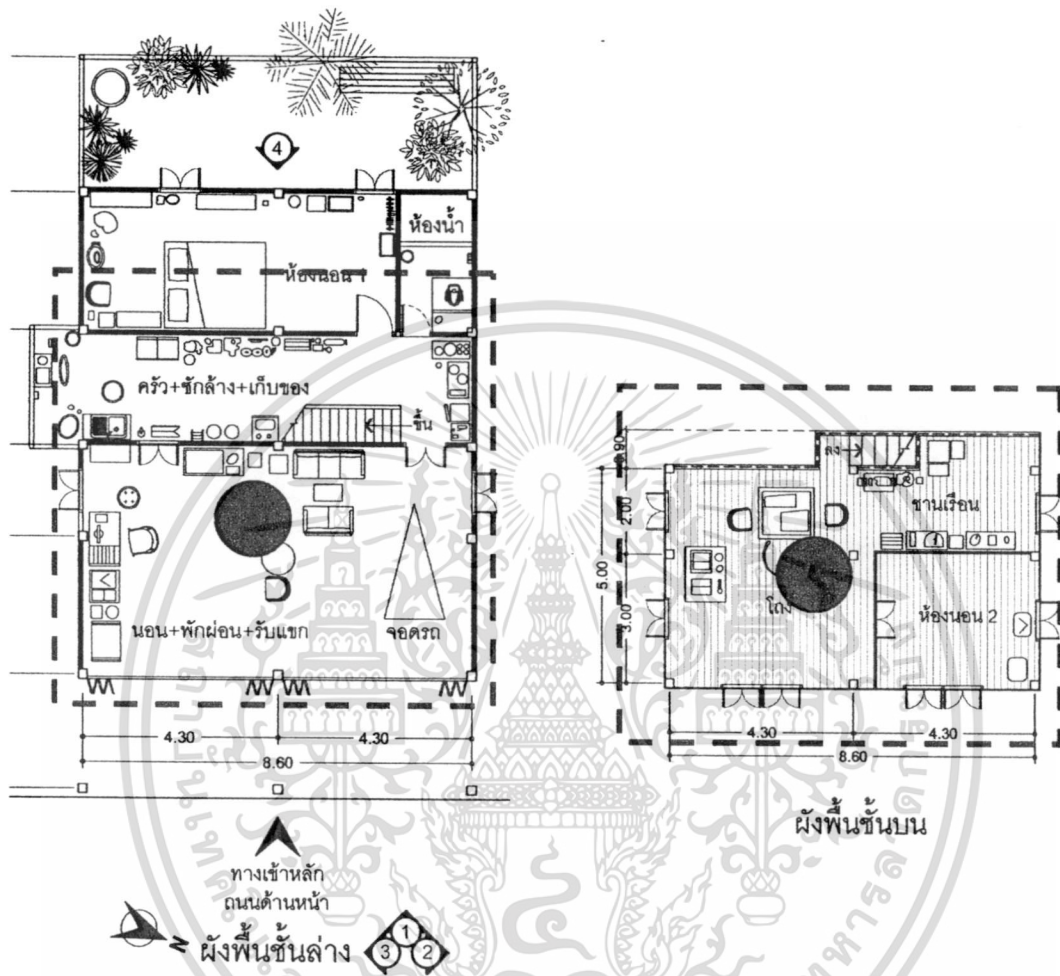
ภายในอาคารชั้นล่าง

ภายในอาคารชั้นบน

ตารางที่ 4.33 แสดงรายละเอียดลักษณะทางกายภาพ วัสดุ และสีที่ใช้ ของกลุ่มพื้น, ผนัง เพดาน บ้านเลขที่ 29

ลำดับ	พื้นที่ใช้สอย	พื้น	ผนัง	เพดาน
ชั้นล่าง				
1	พท.ชายของชำ	ปคอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นตงและพื้นชั้นบน แต่ใช้สแตนมาคลุมเป็นฝ้ากันเศษพื้นชั้นบนร่วงลงมา
2	เก็บของ + ครีว + ทางเดิน	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ด
3	ห้องนอน 1	คอนกรีตขัดมัน	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ด
4	ห้องน้ำ	กระเบื้องกันลื่น ขนาด 0.30x0.30 ม.	ผนังก่ออิฐฉาบปูน	ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ด
5	พท.ให้เช่า	ไม่สามารถเข้าถึง		
ชั้นบน				
6	ชาน	ไม้หลุมพอ ขนาดกว้าง 8"-9"	ราวระเบียง ไม้ยางหนา ขนาด 1"x1"	แผ่นไม้ยางนาขนาดกว้าง 6"-7"
7	โถง	ไม้หลุมพอ ขนาดกว้าง 8"-9"	โครงคร่าวไม้ดำเสาคีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้ยางนา ขนาด กว้าง 6" หนา 1"	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นโครงหลังคา
8	ห้องนอน 2	ไม้หลุมพอ ขนาดกว้าง 8"-9"	โครงคร่าวไม้ดำเสาคีเกล็ดซ้อนแนวนอน ไม้ยางนา ขนาด กว้าง 6" หนา 1"	ไม่มีฝ้าเพดาน มองเห็นโครงหลังคา

4.11.2.3 ปัญหา / การแก้ไขปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย นำเสนอตามแต่ละจุดที่เกิดปัญหา โดยมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละปัญหาประกอบการนำเสนอ

ภาพที่ 4.91 ผังพื้นที่ล่างและชั้นบน จุดที่มีปัญหาและควรได้รับการแก้ไข บ้านเลขที่ 29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.34 แสดงรายละเอียดจุดที่เกิดปัญหา / การแก้ไขปัญหาดังกล่าวของบ้านเลขที่ 29

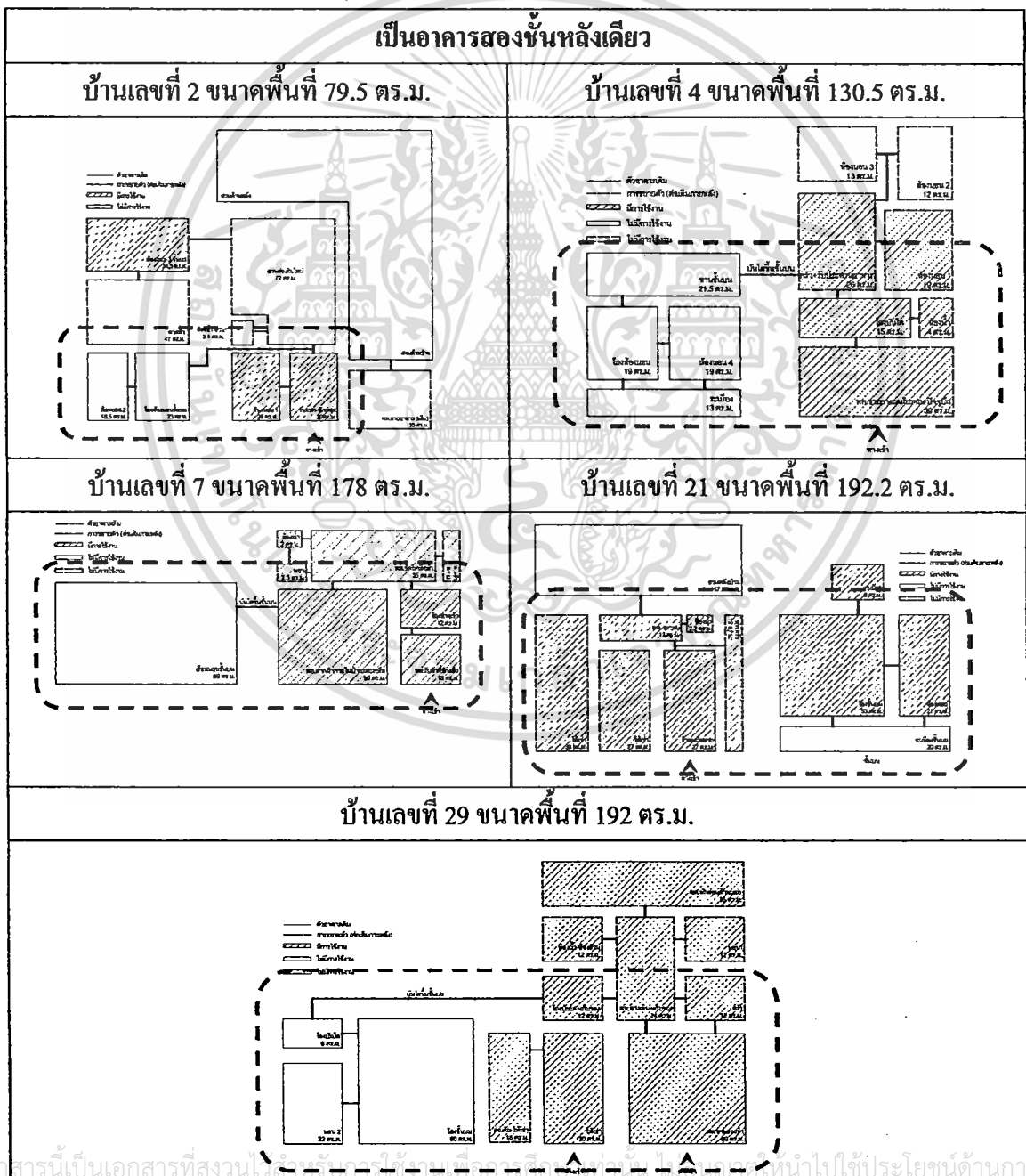
(A)	ปัญหา / การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น – ชั้นบน ชำรุด ผุพัง และหลังคารั่ว	
รายละเอียดปัญหา	พบว่ามีการใช้งานเฉพาะชั้นล่างของอาคาร ชั้นบนปล่อยทิ้งร้าง และหลังคารั่ว พื้นและหลังคาชำรุด	
การแก้ไขปัญหา	เงื่อนไขและข้อจำกัดของปัญหา - ไม่ได้บำรุงรักษา	แนวคิดในการแก้ปัญหา - กระทำได้ด้วยการเปลี่ยนแผ่นพื้นไม้ชั้นบนในส่วนที่ชำรุด และคว่ำตรงไหนไม่แข็งก็เสริมความแข็งแรง - ทาน้ำยรักษาน้ำไม้ กันแมลงกัดกิน และทาสีใหม่ - ในส่วนของหลังคาทำการซ่อมแซม
	ผลที่คาดว่าจะได้รับการแก้ไขปัญหา - สามารถรักษาตัวให้อาคารให้เหมือนเดิมและใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ	
รูปแสดงสภาพปัญหา		

4.12 สรุปการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่

จากการสำรวจและวิเคราะห์ผังพื้นของบ้านทั้ง 11 หลัง มีความคล้ายคลึงกันในรูปแบบของผังพื้นและสัดส่วนของพื้นที่บ้าน ซึ่งพบว่ามีทั้งหมด 3 รูปแบบด้วยกัน ดังนี้

1. เป็นอาคารสองชั้นหลังเดี่ยว ติดกับถนน ได้แก่ บ้านเลขที่ 2, 4, 7, 21 และ 29
2. รูปแบบอาคารที่ด้านหน้าเชื่อมต่อด้วยที่ว่างและมีอาคารด้านหลัง ได้แก่ บ้านเลขที่ 1, 3, 12, 17 และ 24
3. เป็นอาคารลักษณะพิเศษ มีอาคารด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลัง ได้แก่ บ้านเลขที่ 14

ตารางที่ 4.35 ตารางเปรียบเทียบรูปแบบและสัดส่วนของอาคารหลังเดี่ยวติดถนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้เฉพาะงานวิจัยและวิจัยเชิงวิชาการเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.36 ตารางเปรียบเทียบรูปแบบและสัดส่วนของรูปแบบอาคารที่ด้านหน้าเชื่อมต่อกับที่ว่างและมีอาคารด้านหลัง

รูปแบบอาคารที่ด้านหน้าเชื่อมต่อกับที่ว่างและมีอาคารด้านหลัง	
<p>บ้านเลขที่ 1 ขนาดพื้นที่ 180 ตร.ม.</p>	<p>บ้านเลขที่ 3 ขนาดพื้นที่ 134.6 ตร.ม.</p>
<p>บ้านเลขที่ 12 ขนาดพื้นที่ 124.5 ตร.ม.</p>	<p>บ้านเลขที่ 17 ขนาดพื้นที่ 184 ตร.ม.</p>
<p>บ้านเลขที่ 24 ขนาดพื้นที่ 111 ตร.ม.</p>	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.38 เปรียบเทียบการใช้วัสดุ พื้น ผนัง ฝ้าเพดาน และวัสดุผนังหลังคา ของกลุ่มตัวอย่าง

เลขที่	พื้นที่ชั้นล่าง	พื้นที่ชั้นบน	ผนังชั้นล่าง	ผนังชั้นบน	ฝ้าเพดานชั้นล่าง	ฝ้าเพดานชั้นบน	มุงหลังคา
1	ปูกระเบื้อง, คอนกรีตขัดมัน	ไม้เคี่ยม	โครงไม้เคี่ยม, ผนังไม้ยางนา	โครงไม้เคี่ยม, ผนังไม้ยางนา	ยิปซัมบอร์ด	ไม่มีฝ้าเพดาน	กระเบื้องลอนคู่
2	ไม้เคี่ยม, คอนกรีตขัดมัน	ไม้เคี่ยม	โครงและผนังไม้เคี่ยม, ก่ออิฐฉาบปูน	โครงและผนังไม้เคี่ยม	ไม่มีฝ้าเพดาน	ไม่มีฝ้าเพดาน	กระเบื้องดินเผา
3	คอนกรีตขัดมัน	ไม้เคี่ยม	ก่ออิฐฉาบปูน, โครงและผนังไม้หลุมพอ	โครงและผนังไม้หลุมพอ	ไม่มีฝ้าเพดาน	ไม่มีฝ้าเพดาน	กระเบื้องลอนคู่
4	ปูกระเบื้อง	ไม้หลุมพอ	โครงไม้ตำเสา, ผนังไม้หลุมพอ, ก่ออิฐฉาบปูน	โครงไม้ตำเสา, ผนังไม้หลุมพอ	ยิปซัมบอร์ด	ไม้หลุมพอ	กระเบื้องลอนคู่
7	คอนกรีตขัดมัน	ไม้หลุมพอ	โครงและผนังไม้เคี่ยม, ก่ออิฐฉาบปูน	โครงไม้เคี่ยม, ผนังไม้ฝาเฌอร่า	ไม่มีฝ้าเพดาน	ไม่มีฝ้าเพดาน	กระเบื้องลอนคู่
12	คอนกรีตขัดมัน	ไม้หลุมพอ	โครงและผนังไม้เคี่ยม, ก่ออิฐฉาบปูน	โครงไม้เคี่ยม, ผนังไม้ฝาเฌอร่า	ไม่มีฝ้าเพดาน	ไม่มีฝ้าเพดาน	กระเบื้องลอนคู่
14	ไม้เคี่ยม, คอนกรีตขัดมัน	ไม้เคี่ยม	โครงไม้เคี่ยม, ผนังไม้สัก, ก่ออิฐฉาบปูน	โครงไม้เคี่ยม, ผนังไม้สัก	ไม่มีฝ้าเพดาน	ไม้สัก	กระเบื้องลอนคู่
17	ปูกระเบื้อง, คอนกรีตขัดมัน	ไม้หลุมพอ	โครงและผนังไม้หลุมพอ	โครงและผนังไม้หลุมพอ	ไม่มีฝ้าเพดาน	ไม่มีฝ้าเพดาน	กระเบื้องดินเผา
21	คอนกรีตขัดมัน	ไม้เคี่ยม	ก่ออิฐฉาบปูน	โครงและผนังไม้เคี่ยม	ไม่มีฝ้าเพดาน	ไม้ยางนา	กระเบื้องลอนคู่
24	คอนกรีตขัดมัน	ไม้หลุมพอ	ก่ออิฐฉาบปูน	โครงและผนังไม้ยางนา	ไม่มีฝ้าเพดาน	ไม่มีฝ้าเพดาน	กระเบื้องลอนคู่, กระเบื้องว่าว
29	คอนกรีตขัดมัน	ไม้หลุมพอ	ก่ออิฐฉาบปูน	โครงไม้ตำเสา, ผนังไม้ยางนา	ไม่มีฝ้าเพดาน	ไม่มีฝ้าเพดาน	กระเบื้องว่าว

บทที่ 5

การสังเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวแปรทางด้านความคิดเห็นและ ทัศนคติของผู้อยู่อาศัยในชุมชนพุมเรียง

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง หาจุดร่วมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างอาคารทั้ง 11 หลัง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิด ทัศนคติ และข้อมูลทั่วไปของคนในชุมชนพุมเรียงที่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- กลุ่มตัวแปรข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- การศึกษา
- อาชีพ
- ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนพุมเรียง

- กลุ่มตัวแปรทางด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในพุมเรียงและการอนุรักษ์

- ความสำคัญของชุมชนพุมเรียง
- ความคิดเห็นต่อสถาปัตยกรรมเก่า
- ความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชน

- กลุ่มตัวแปรทางด้านทัศนคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายนอกและภายในอาคาร)

- องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ

และทำการสรุปผลการวิเคราะห์ โดยแยกแต่ละองค์ประกอบและปัจจัยตามหัวข้อดังกล่าว ในลักษณะสรุปความเชื่อมโยงของแต่ละประเด็นเข้ากับวัตถุประสงค์ของการศึกษาสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

ตารางที่ 5.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ	กราฟ
เพศ (n=156)				
1	ชาย	76	50	
2	หญิง	77	50	
รวม		156	100	
อายุ (n=154)				
1	ต่ำกว่า 20 ปี	29	19	
2	20-30 ปี	56	36	
3	40-49 ปี	49	32	
4	60 ปีขึ้นไป	20	13	
รวม		154	100	
การศึกษา (n=156)				
1	ประถมศึกษา	53	34	
2	มัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย	74	47	
3	อนุปริญญา-ปริญญาตรี	26	17	
4	สูงกว่าปริญญาตรี	3	2	
รวม		156	100	
อาชีพ (n=156)				
1	นักเรียน-นักศึกษา	37	24	
2	ทำไร่-ทำนา	11	7	
3	ทำการประมง	18	12	
4	รับราชการ	16	10	
5	พนักงานเอกชน	6	4	
6	รับจ้าง	22	14	
6	ค้าขาย	45	29	
รวม		156	100	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ	กราฟ
ระยะเวลาอยู่ในชุมชน (n=156)				
1	น้อยกว่า 5 ปี	4	3	
2	5-10 ปี	8	5	
3	10-20 ปี	44	28	
4	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	100	64	
รวม		156	100	

จากตารางที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม 156 คนพบว่า เพศหญิงและเพศชายในการตอบแบบสอบถามมีจำนวนเท่ากัน อายุของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ 20-30 ปี ร้อยละ 36 รองลงมาคือ 39-40 ปี ร้อยละ 32 การศึกษาร้อยละ 47 จบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย รองลงมาร้อยละ 34 จบชั้นประถมศึกษา อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 29 ค้าขาย รองลงมาร้อยละ 24 เป็นนักเรียน-นักศึกษา และระยะเวลาในการอยู่ในชุมชนพุ่มเรียงร้อยละ 64 อยู่อาศัยมาเป็นระยะเวลามากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุ่มเรียงและการอนุรักษ์ในด้านความสำคัญชุมชนพุ่มเรียง

คำถามการวิจัย		จำนวน	ร้อยละ	กราฟ
- ท่านคิดว่าอะไรเป็นเอกลักษณ์ในชุมชนที่คนภายนอกรู้จัก (n=156)				
1	ผ้าไหมพุ่มเรียง	145	32	
2	ท่านพุทธทาส	134	36	
3	ท่านเจ้าเมืองไชยา	63	11	
4	หาดแหลมโพธิ์	91	14	
5	บ้านเก่า	14	3	
6	วัดเก่าแก่	19	4	
รวม			100	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านกรค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

คำถามการวิจัย		จำนวน	ร้อยละ	กราฟ
- ถ้ากล่าวถึงท่านพุทธทาสจะ ท่านคิดถึงอะไรมากที่สุด (n=156)				<p>■ บ้านเกิดท่านพุทธทาส ■ วัดอูบล (สถานทีบวช) ■ สวนโมกข์เก่า(วัดตระพังจิก) ■ รร.เก่าท่านพุทธทาส</p>
1	บ้านเกิดท่านพุทธทาส	74	47	
2	วัดอูบล (สถานทีบวช)	9	6	
3	สวน โมกข์เก่า(วัดตระพังจิก)	62	40	
4	รร.เก่าท่านพุทธทาส	11	7	
รวม		156	100	
- ถ้ากล่าวถึงท่านเจ้าเมืองไชยา ท่านจะคิดถึงอะไรมากที่สุด (n=156)				<p>■ เรือนท่านเจ้าเมืองไชยา ■ ศาลท่านเจ้าเมือง ■ มวยไชยา</p>
1	เรือนท่านเจ้าเมืองไชยา	44	28	
2	ศาลท่านเจ้าเมือง	20	13	
3	มวยไชยา	92	59	
รวม		156	100	

จากตารางที่ 5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม 156 คนในเรื่องเอกลักษณ์ของชุมชนที่สื่อให้คนภายนอกรับรู้มากที่สุดร้อยละ 36 คือท่านพุทธทาส รองลงมาร้อยละ 32 คือผ้าไหมพุมเรียง ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านพุทธทาสจะคิดถึงบ้านเกิดของท่านพุทธทาสมากที่สุดร้อยละ 47 รองลงมาร้อยละ 40 คือสวน โมกข์เก่า และความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านเจ้าเมืองไชยาผู้ตอบแบบสอบถามจะคิดถึงมวยไชยามากที่สุดร้อยละ 59 รองลงมาคือเรือนท่านเจ้าเมืองไชยาร้อยละ 28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์ในด้านความคิดเห็นต่อสถาปัตยกรรมเก่า

คำถามการวิจัย		จำนวน	ร้อยละ	กราฟ
- ท่านคิดเห็นอย่างไรกับบ้านเก่า (n=156)				<p>■ เหมือนบ้านปกติทั่วไป ■ มีคุณค่าควรปรับปรุง ■ รื้อทิ้งสร้างใหม่</p>
1	เหมือนบ้านปกติทั่วไป	40	26	
2	มีคุณค่าควรปรับปรุง	109	70	
3	รื้อทิ้งสร้างใหม่	7	4	
รวม		156	100	
- จุดเด่นของบ้านเก่าในชุมชนพุมเรียง (n=156)				<p>■ หลังคา ■ ลวดลายและช่องลม ■ วัสดุ ■ รูปทรงอาคาร ■ สวนและบริเวณบ้าน</p>
1	หลังคา	46	29	
2	ลวดลายและช่องลม	53	34	
3	วัสดุ	3	2	
4	รูปทรงอาคาร	48	31	
5	สวนและบริเวณบ้าน	6	4	
รวม		156	100	

จากตารางที่ 5.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม 156 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบ้านเก้าร้อยละ 70 คิดว่ามีคุณค่าควรได้รับการปรับปรุง รองลงมาร้อยละ 26 คิดว่าเหมือนบ้านปกติทั่วไป ในเรื่องจุดเด่นของบ้านเก่าในชุมชนพุมเรียงร้อยละ 34 คิดว่าเป็นลวดลายและช่องลม รองลงมาร้อยละ 31 คิดว่าเป็นรูปทรงอาคาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี ไชยนาพงศ์ (2543)

ตารางที่ 5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์ในด้านความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชน

คำถามการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ	กราฟ
- กิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว(n=156)			
1 ผ้าทอพุมเรียง	96	19	
2 กิจกรรมทางศาสนารำลึกทำนุพุทธศาสนา	68	15	
3 ห้องที่โชว์ความร่อยทำนุพุทธศาสนา	100	26	
4 คูบ้านเก่าและสถานที่สำคัญ	70	14	
5 กิจกรรมรำลึกประวัติศาสตร์ชุมชนพุมเรียง	52	11	
6 มวยไชยา	51	10	
7 งานอาหารพื้นถิ่น-การละเล่นพื้นบ้าน	31	5	
รวม		100	
- ถ้ามีการปรับปรุงและพัฒนาบ้านเก่าจะทำเป็นรูปแบบใด (n=156)			
1 เป็นย่านตลาดเก่า	122	17	
2 เป็นพิพิธภัณฑ์	136	37	
3 เป็น โฮมสเตย์	94	21	
4 เป็นศูนย์การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เมืองเก่า	109	25	
รวม		100	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

คำถามการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ	กราฟ	
- การประชาสัมพันธ์ (n=156)				
1	จัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและของดีชุมชนพุมเรียง	140		34
2	จัดทำหนังสือเผยแพร่	137		30
3	ออกสื่อวิทยุ-โทรทัศน์	102		19
4	จัดทำแผนที่การท่องเที่ยว	88		17
รวม			100	

จากตารางที่ 5.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม 156 คน ในด้านการพัฒนาชุมชนพบว่า กิจกรรมที่จะจัดขึ้นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวร้อยละ 26 คือเที่ยวตามรอยท่านพุทธทาส รองลงมาร้อยละ 19 จัดกิจกรรมผ้าทอพุมเรียง ถ้ามีการปรับปรุงบ้านเก่าจะทำในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ร้อยละ 37 รองลงมาร้อยละ 25 เป็นศูนย์การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เมืองเก่าพุมเรียงและท่านพุทธทาส ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ร้อยละ 34 มีความคิดเห็นว่าจะจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและของดีชุมชนพุมเรียง รองลงมาร้อยละ 30 ให้จัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่ในเชิงท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

ตารางที่ 5.5 ทศคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายนอกอาคาร

ทัศนคติด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม	ระดับของการอนุรักษ์				n
	ให้เหมือนของดั้งเดิมเท่านั้น	ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุทดแทนได้	แค่ให้คล้ายของเดิมก็พอ	ปรับปรุงอย่างไรก็ได้	
	(4)	(3)	(2)	(1)	
ภายนอก					
ลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เช่น เสา, คาน	38 (24%)	77 (67%)	38 (7%)	3 (2%)	156
รูปแบบหลังคาและวัสดุ	36 (25%)	72 (49%)	43 (24%)	4 (2%)	155
รูปแบบด้านหน้าอาคาร (ประตู, ช่องลม)	23 (23%)	82 (46%)	45 (28%)	6 (3%)	156

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ทัศนคติด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม	ระดับของการอนุรักษ์				n
	ให้เหมือนของ ดั้งเดิมเท่านั้น	ให้เหมือนเดิม แต่ ใช้วัสดุทดแทนได้	แค่ให้คล้าย ของเดิมก็พอ	ปรับปรุง อย่างไรก็ได้	
	(4)	(3)	(2)	(1)	
ภายนอก					
รูปแบบวัสดุอาคาร (พื้น, ผนัง)	23 (15%)	82 (52%)	45 (29%)	6 (4%)	156
บริเวณโดยรอบ (ต้นไม้, สวน)	25 (16%)	72 (46%)	46 (30%)	13 (8%)	156
โทณสีของอาคาร (แต่เดิมเป็นสีไม้ ธรรมชาติ)	46 (29%)	50 (32%)	54 (35%)	6 (4%)	156
องค์ประกอบโดยรวมทางสถาปัตยกรรม ของเรือนพื้นถิ่น (หลังคา, ตัวบ้าน, เสา, สวน, พื้นที่ว่าง)	30 (19%)	86 (55%)	36 (23%)	4 (3%)	156

จากตารางที่ 5.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม 156 คน ในด้านทัศนคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายนอกอาคารพบว่า ลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม, รูปแบบหลังคา และวัสดุ, รูปแบบคาน้ำหน้าอาคาร (ประตู, ช่องลม), รูปแบบวัสดุอาคาร (พื้น, ผนัง), บริเวณโดยรอบ (ต้นไม้, สวน) และ องค์ประกอบโดยรวมทางสถาปัตยกรรมของเรือนพื้นถิ่น (หลังคา, ตัวบ้าน, เสา, สวน, พื้นที่ว่าง) ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ แต่โทณสีของอาคารพบว่าร้อยละ 35 ให้คล้ายของเดิมก็พอ รองลงมาร้อยละ 32 ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ สอดคล้องกับแนวทางเสนอแนะอาคารเรือนไม้สองชั้นที่จะฟื้นฟู และสร้างใหม่ในรูปแบบดั้งเดิมของ จันจิรา เกื้อดวง (2548)

ตารางที่ 5.6 ทักษะคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายในอาคาร

ทัศนคติด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม	ระดับของการอนุรักษ์				n
	ให้เหมือนของดั้งเดิมเท่านั้น	ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุทดแทนได้	แค่ให้คล้ายของเดิมก็พอ	ปรับปรุงอย่างไรก็ได้	
	(4)	(3)	(2)	(1)	
ภายนอก					
ลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เช่น เสา,คาน	35 (23%)	103 (66%)	16 (10%)	2 (1%)	156
รูปแบบ สี และวัสดุของพื้น	23 (15%)	80 (51%)	48 (31%)	5 (3%)	155
รูปแบบ สี และวัสดุผนัง	24 (15%)	85 (55%)	42 (27%)	5 (3%)	156
รูปแบบ สี และวัสดุฝ้าเพดาน	20 (13%)	84 (54%)	47 (30%)	5 (3%)	156
รูปแบบ สี วัสดุของประตู และช่องระบายอากาศ	24 (15%)	74 (48%)	53 (34%)	5 (3%)	156
รูปแบบ สี และวัสดุของเฟอร์นิเจอร์	20 (13%)	79 (50%)	45 (29%)	12 (8%)	156
รูปแบบของโถงลิ้นชักที่ใช้ตกแต่งภายในบ้าน, ร้านค้า	27 (17%)	72 (46%)	50 (32%)	7 (5%)	156
รูปแบบโดยรวมของวัสดุที่ใช้ตกแต่งภายในบ้าน,ร้านค้า	21 (13%)	85 (55%)	43 (28%)	7 (4%)	156
ลักษณะการใช้งานพื้นที่ภายในบ้าน,ร้านค้า	16 (10%)	78 (50%)	55 (35%)	7 (5%)	156
องค์ประกอบโดยรวมทางสถาปัตยกรรมภายในของบ้าน,ร้านค้า	18 (11%)	93 (60%)	41 (26%)	4 (3%)	156

จากตารางที่ 5.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม 156 คน ในด้านทัศนคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายนอกอาคารพบว่า ลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม, เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบ สี และวัสดุของพื้น, รูปแบบ สี และวัสดุของผนัง, รูปแบบ และ วัสดุฝ้าเพดาน, รูปแบบ สี วัสดุของประตูและช่องระบายอากาศ, รูปแบบ สี และวัสดุของเฟอร์นิเจอร์, รูปแบบของโทนสีที่ใช้ ในการตกแต่งภายในบ้าน,ร้านค้า, รูปแบบ โดยรวมของวัสดุที่ใช้ตกแต่งภายในบ้าน,ร้านค้า, ลักษณะการใช้งานพื้นที่ภายในบ้าน, ร้านค้า, องค์ประกอบ โดยรวมทางสถาปัตยกรรมภายในของ บ้าน, ร้านค้า ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ สอดคล้องกับแนวทางเสนอแนะอาคารเรือน ไม้สองชั้นที่จะฟื้นฟู และสร้างใหม่ในรูปแบบดั้งเดิมของ จันจิรา เกื้อด้วง (2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาศาปัตยกรรมชุมชนเมืองเก่าพุมเรียงเพื่อการอนุรักษ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ สัมภาษณ์ รั้ววัด ถ่ายภาพ สเก็ตซ์ และแจกแบบสอบถาม ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2553 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 เพื่อศึกษาศาปัตยกรรมของชุมชนพุมเรียงเพื่อเก็บข้อมูลทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกของสถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลางตำบลพุมเรียง รวมทั้งศึกษาความต้องการของชุมชนในการพัฒนาและอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลางตำบลพุมเรียง เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมชุมชนพุมเรียง โดยทำการสรุปผลการวิจัยตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

6.1 สรุปลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกของสถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง

6.1.1 สรุปรูปแบบของบ้านพื้นดิน

รูปแบบแบบของบ้านพื้นดินของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 หลัง ที่เป็นอาคาร 2 ชั้น แต่สามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบมีระเบียงด้านหน้า และแบบไม่มีระเบียงด้านหน้า ดังนี้

ตารางที่ 6.1 แสดงรูปแบบของบ้านพื้นดินของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบที่	แบบมีระเบียงด้านหน้า
1	ได้แก่ บ้านเลขที่ 1, 3, 4, 14 และ 21

The figure shows three architectural drawings of traditional houses. House 1 (บ้านเลขที่ 1) is a two-story house with a front porch, showing a floor plan with dimensions 3.00, 4.16, 4.10, and 2.00, and a total height of 6.00. House 3 (บ้านเลขที่ 3) is a two-story house with a front porch, showing a floor plan with dimensions 4.00 and 4.00, and a total height of 6.00. House 4 (บ้านเลขที่ 4) is a two-story house with a front porch, showing a floor plan with dimensions 4.30 and 4.30, and a total height of 6.00.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

<p>รูปแบบที่ 1</p>	<p>แบบมีระเบียงด้านหน้า ได้แก่ บ้านเลขที่ 1, 3, 4, 14 และ 21</p>
<p>รูปแบบที่ 2</p>	<p>แบบไม่มีระเบียงด้านหน้า ได้แก่ บ้านเลขที่ 2, 7, 12, 17, 24 และ 29</p>

6.1.2 สรุปรูปแบบหลังคาบ้านพื้นดิน

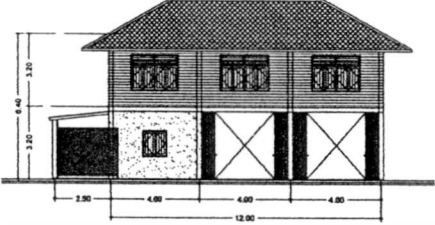
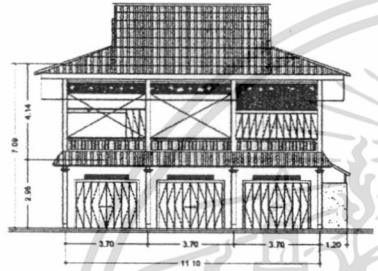
จากการสำรวจพบว่ามีหลังคาทั้งหมด 3 รูปแบบด้วยกัน คือ จั่ว, ปั้นหยา และบลานอ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันจิรา เกื้อด้วง (2548) พบว่าหลังคาทรงจั่วเป็นเอกลักษณ์และมีมากที่สุดในชุมชนพุมเรียง

ตารางที่ 6.2 สรุปรูปแบบหลังคาของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 หลังคาเรือน

รูปแบบหลังคา	จำนวนหลังคาเรือน
	<p>หลังคาจั่ว จำนวน 8 หลัง ได้แก่ บ้านเลขที่ 1, 2, 3, 7, 12, 14 และ 17</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

รูปแบบหลังคา	จำนวนหลังคาเรือน
 <p>บ้านเลขที่ 29</p>	<p>หลังคาปั้นหย้า</p> <p>จำนวน 2 หลัง</p> <p>ได้แก่ บ้านเลขที่ 24 และ 29</p>
 <p>บ้านเลขที่ 21</p>	<p>หลังคาโบราณ</p> <p>จำนวน 1 หลัง</p> <p>ได้แก่ บ้านเลขที่ 21</p>

6.1.3 สรุปการเชื่อมต่อและสัดส่วนของพื้นที่

ตารางที่ 6.3 สรุปสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 หลังคาเรือน

บ้านเลขที่	สัดส่วนพื้นที่เดิมก่อนต่อเติม	สัดส่วนพื้นที่ต่อเติม	สัดส่วนพื้นที่ทั้งหมด
1	180 ตร.ม.	59 ตร.ม.	239 ตร.ม.
2	79.5 ตร.ม.	186.9 ตร.ม.	266.4 ตร.ม.
3	134.6 ตร.ม.	107.3 ตร.ม.	241.9 ตร.ม.
4	130.5 ตร.ม.	69.5 ตร.ม.	200 ตร.ม.
7	178 ตร.ม.	45.3 ตร.ม.	223.3 ตร.ม.
12	124.5 ตร.ม.	100.5 ตร.ม.	225 ตร.ม.
14	310.6 ตร.ม.	112.4 ตร.ม.	423 ตร.ม.
17	184 ตร.ม.	61 ตร.ม.	245 ตร.ม.
21	192.2 ตร.ม.	33.8 ตร.ม.	226 ตร.ม.
24	111 ตร.ม.	24 ตร.ม.	135 ตร.ม.
29	192 ตร.ม.	96 ตร.ม.	288 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1.4 สรุปวัสดุหลักของกลุ่มตัวอย่าง

แบ่งเป็นวัสดุพื้น ผนัง ฝ้าเพดาน และหลังคา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

พื้นชั้นล่าง	คอนกรีตขัดมัน, ปูกระเบื้อง, ไม้เคี่ยม
พื้นชั้นบน	ไม้เคี่ยม, ไม้หลุมพอ
ผนังชั้นล่าง	ไม้เคี่ยม, ไม้หลุมพอ, ไม้ยางนา, ก่ออิฐฉาบปูน
ผนังชั้นบน	ไม้เคี่ยม, ไม้หลุมพอ, ไม้ยางนา, ไม้ฝาเฌอร่า
ฝ้าเพดานชั้นล่าง	ยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบ
ฝ้าเพดานชั้นบน	ไม้หลุมพอ, ไม้สัก, ไม้ยางนา
หลังคา	กระเบื้องลอนคู่, กระเบื้องว่าว, กระเบื้องดินเผา

ตารางที่ 6.4 แสดงวัสดุไม้ที่ใช้ของกลุ่มตัวอย่าง

ภาพ	คุณสมบัติ
	ไม้เคี่ยม เนื้อ ไม้สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลอ่อน ทั้งไว้นานเป็นสีน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลแก่ เกือบดำ เสี้ยนค่อนข้างสน เนื้อละเอียด แข็ง เหนียวหนักและแข็งแรงมาก เลื่อยไสกบตบแต่งไม่ยาก ใช้ในน้ำได้ทนทานดี ไม้สดจะบิดและแตกง่าย
	ไม้หลุมพอ มีสีน้ำตาลส้มหรือน้ำตาลเข้มปานกลาง มีความแข็งปานกลางที่อยู่ในระดับ ที่เรียกว่าไม้ที่มีความทนทาน นิยมใช้ทำพื้น ราวคาง ขื่อ ออกไก่ ไม้บุผนังที่ สวยงาม ทำลูกประตัก
	ไม้ยางนา สีน้ำตาลปนแดงหรือสีแดงเรื่อๆหรือน้ำตาลหม่น เสี้ยนมักตรง เนื้อหยาบ แข็งปานกลาง ใช้ในร่มทนทาน นิยมใช้ ในการก่อสร้างทั่วไป เช่นพื้น ฝา ราวคาง และหีบใส่ของ เป็นต้น
	ไม้ตำเสา แก่นสีเหลืองอ่อน เสี้ยนตรง เนื้อละเอียด เหนียว แข็ง ทนทานมาก และทน ต่อปลวก นิยมใช้ทำเสาเรือน
	ไม้สัก เป็น ไม้เนื้อแข็ง ทนแดดทนฝน มีสารป้องกันแมลงภายในเนื้อไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.4 (ต่อ)

ภาพ	คุณสมบัติ
	<p>ไม้สังเคราะห์</p> <p>ปลวกไม่กิน ทนทุกสภาพอากาศ ไม่หดตัว ไม่บิดงอ สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งภายใน และภายนอกอาคาร อีกทั้งยังติดตั้งได้ง่าย มีหลากหลายสีสันทนและลายไม้ธรรมชาติให้เลือก เพื่อตอบสนองทุกอารมณ์ของงานต่างๆ</p>

สรุป: โดยส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างใช้ไม้เทียมและไม้หลุมพองเนื่องจากเป็นไม้พื้นถิ่นและไม้เทียมยังเป็นไม้ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมถึงคุณสมบัติของไม้ที่เหนียวและแข็งแรงทนทานมาก ซึ่งแต่เดิมหาง่ายและเป็นที่นิยม แต่เนื่องจากปัจจุบันเป็นไม้มีราคาแพง ทำให้มีการใช้ไม้อื่น ๆ มาทดแทน รวมถึงการใช้ไม้สังเคราะห์ที่เริ่มเข้ามาสู่ชุมชนพุมเรียง เนื่องจากราคาถูกกว่าและติดตั้งง่าย แต่ยังเป็นเพียงส่วนน้อย

6.2 ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาและการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลางตำบลพุมเรียง

6.2.1 สรุปตัวแปรทางด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในพุมเรียงและการอนุรักษ์ในด้านความคิดเห็นต่อสถาปัตยกรรมเก่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม 156 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบ้านเก่าร้อยละ 70 คิดว่ามีคุณค่าควรได้รับการปรับปรุง รองลงมาร้อยละ 26 คิดว่าเหมือนบ้านปกติทั่วไป ในเรื่องจุดเด่นของบ้านเก่าในชุมชนพุมเรียงร้อยละ 34 คิดว่าเป็นลวดลายและช่องลม รองลงมาร้อยละ 31 คิดว่าเป็นรูปทรงอาคาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี ไชยนาพงศ์ (2543)

6.2.2 สรุปตัวแปรทางด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในพุมเรียงและการอนุรักษ์ในด้านความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชน

พบว่า กิจกรรมที่จะจัดขึ้นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวร้อยละ 26 คือเที่ยวตามรอยท่านพุทธทาส รองลงมาร้อยละ 19 จัดกิจกรรมผ้าทอพุมเรียง ถ้ามีการปรับปรุงบ้านเก่าจะทำในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ร้อยละ 37 รองลงมาร้อยละ 25 เป็นศูนย์การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เมืองเก่าพุมเรียงและท่านพุทธทาส ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ร้อยละ 34 มีความคิดเห็นว่าจะจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและของดีชุมชนพุมเรียง รองลงมาร้อยละ 30 ให้จัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่ในเชิงท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันจิรา เกื้อคิ้ว (2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.3 สรุปตัวแปรทัศนคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายนอกอาคาร

พบว่า ลักษณะ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม, รูปแบบหลังคา และวัสดุ, รูปแบบคาน้ำอาคาร (ประตู, ช่องลม), รูปแบบวัสดุอาคาร (พื้น, ผนัง), บริเวณโคจรอบ (ต้นไม้, สวน) และ องค์ประกอบ โดยรวมทางสถาปัตยกรรมของเรือนพื้นถิ่น (หลังคา, คิวบ้าน, เสา, สวน, พื้นที่ว่าง) ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ แต่โทนสีของอาคาร พบว่าร้อยละ 35 ให้คล้ายของเดิมก็พอ รองลงมาร้อยละ 32 ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ สอดคล้องกับแนวทางเสนอแนะอาคารเรือนไม้สองชั้นที่จะฟื้นฟู และสร้างใหม่ในรูปแบบดั้งเดิมของ จันจิรา เกื้อดวง (2548)

6.2.4 สรุปตัวแปรทัศนคติในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมภายในอาคาร

พบว่า ลักษณะ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม, รูปแบบ สี และวัสดุของพื้น, รูปแบบ สี และวัสดุของผนัง, รูปแบบ และ วัสดุฝ้าเพดาน, รูปแบบ สี วัสดุของประตูและช่องระบายอากาศ, รูปแบบ สี และวัสดุของเฟอร์นิเจอร์, รูปแบบของ โทนสีที่ใช้ในการตกแต่งภายในบ้าน, ร้านค้า, รูปแบบ โดยรวมของวัสดุที่ใช้ตกแต่งภายในบ้าน, ร้านค้า, ลักษณะการใช้งานพื้นที่ภายในบ้าน, ร้านค้า, องค์ประกอบ โดยรวมทางสถาปัตยกรรมภายในของบ้าน, ร้านค้า ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ สอดคล้องกับแนวทางเสนอแนะอาคารเรือนไม้สองชั้นที่จะฟื้นฟู และสร้างใหม่ในรูปแบบดั้งเดิมของ จันจิรา เกื้อดวง (2548)

6.3 แนวทางเสนอแนะในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม ของชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง

ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและแบบสอบถาม สามารถสรุปรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ชุมชนเมืองเก่าพุมเรียงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันจิรา เกื้อดวง (2548) และ มโน พิสุทธิรัตนานนท์ และศรีน มณีโชติ (2535) ได้ดังนี้

- ความสูงอาคารเรือนไม้สองชั้น โดยเฉลี่ยประมาณ 6 เมตร
- ฝาเรือน ควรเป็นฝาเรือนที่ทำจากวัสดุจากไม้หรือสีและลักษณะเหมือนไม้ที่สุก และสีอ่อนเกล็ดกันฝนลักษณะแนวอน เพื่อป้องกันการรั่วซึมของน้ำฝน
- ประตู, หน้าต่าง หรือช่องลม มีลักษณะเป็นประตูบานเฟี้ยมลูกฟัก ลวดลายตามแบบดั้งเดิมหรือดัดแปลง วัสดุทำจากไม้หรือวัสดุเทียบเคียงมีช่องระบายอากาศ หน้าต่าง เป็นบานเปิดออกหรือเป็นบานกระทุ้งเพื่อป้องกันฝน ทำจากไม้หรือวัสดุเทียบเคียงเช่นกัน มีช่องลมเหนือบนประตูเป็นลวดลายประดับ หรือไม้ตีเฉียงสลับตามรูปแบบดั้งเดิม
- หลังคา ควรมีรูปทรงเป็นจั่วที่มีปั้นลมประดับคาน้ำจั่ว กระเบื้องมุงหลังคาควรเป็นกระเบื้องว่าว (สีเหลี่ยมขนมเปียกปูน) กระเบื้องลูกฟูกลอนเล็ก หรือกระเบื้องคอนกรีตที่มีอยู่ใน โทณสีธรรมชาติ เช่น สีขาว สีขาว-เทา สีน้ำตาล สีน้ำตาลแดงหรือสีอิฐ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัสดุและสีควรใกล้เคียงกับวัสดุหรือสีของไม้ เช่น ฝาไม้สำเร็จรูปสังเคราะห์ที่เน้นสีสนของเปลือกไม้ตามธรรมชาติ

สรุป: ในส่วนของสถาปัตยกรรมทั้งภายในและภายนอก ต้องการให้มีการปรับปรุงให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ สอดคล้องกับแนวทางเสนอแนะอาคารเรือนไม้สองชั้นที่จะฟื้นฟู และสร้างใหม่ในรูปแบบดั้งเดิมของ จันจิรา เกื้อค้วง (2548)

6.4 แนวทางเสนอแนะในด้านความต้องการของชุมชนในการพัฒนาและการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเก่า ชุมชนบ้านกลาง ตำบลพุมเรียง

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม สามารถสรุปความต้องการชุมชน ได้ดังนี้

- เนื่องจากชุมชนพุมเรียงเป็นชุมชนที่มีพื้นฐานรายได้จากการอาชีพการประมงมาแต่เดิม แต่เมื่อเวลาผ่านไปทำให้มีการประมงทำรายได้น้อยลง และเริ่มมีการท่องเที่ยวเข้ามา (จากการสำรวจ, สัมภาษณ์ และงานวิจัยของ จันจิรา เกื้อค้วง, 2548) ทำให้เกิดอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เช่น การทอผ้า การเย็บหมวก การขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง ดังนั้นคนในชุมชนจึงมีความคิดเห็น, ทศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดังนี้

- มีความผูกพันกับท่านพุทธทาส

- มีความคิดเห็นที่บ้านเก่าควรได้รับการปรับปรุง ซึ่งบ้านเก่าเหล่านี้มีจุดเด่น ที่ลวดลายฉลุ และช่องลม รวมถึงรูปทรงอาคาร และหลังคา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี ไชยนาพงศ์ (2543)

- ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวในด้าน ตามรอยท่านพุทธทาส และจัดกิจกรรมผ้าทอพุมเรียง

- ถ้ามีการปรับปรุงบ้านเก่าต้องการให้บางส่วนเป็นพิพิธภัณฑ์ และเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เมืองเก่าพุมเรียงและเรื่องราวของท่านพุทธทาส

- ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์โดยการจัดกิจกรรม ด้านวัฒนธรรมและของดีชุมชนพุมเรียง

- ในส่วนของสถาปัตยกรรมทั้งภายในและภายนอก ต้องการให้มีการปรับปรุงให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ สอดคล้องกับแนวทางเสนอแนะอาคารเรือนไม้สองชั้นที่จะฟื้นฟู และสร้างใหม่ในรูปแบบดั้งเดิมของ จันจิรา เกื้อค้วง (2548)

6.5 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาบ้านพื้นถิ่นชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง

- จากผลการวิจัยในครั้งนี้ และจากผลการวิจัยของ จันจิรา เกื้อค้วง (2548) ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์รูปแบบ วัสดุ เนื่องจากบ้านพื้นถิ่นมีเหลืออยู่น้อยมากและกำลังจะสูญหาย ซึ่งมีเอกลักษณ์

เอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางด้านสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายใน รูปแบบของการวางผังเรือน ช่อระบายอากาศที่เป็นลายฉลุ เป็นต้น

- ให้ภาครัฐเข้ามาดูแล ให้ความรู้ และความช่วยเหลือประชาชนในการอนุรักษ์ เนื่องจากสถานที่แห่งนี้มีความสำคัญที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญและประวัติความเป็นมาของชุมชน รวมถึงเป็นศูนย์กลางของชุมชน (จันจิรา เกื้อด้วง, 2548)

- สนับสนุนให้มีการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรม โดยให้ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น ประสานไปยังกรมศิลปากรเพื่อขึ้นทะเบียน เรือนที่ทรงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมและทางประวัติศาสตร์

6.6 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการสำรวจโดยการรังวัดอย่างละเอียด เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเก็บรักษาไว้ให้คนรุ่นต่อไปได้ศึกษา และหากสูญหายไป เมื่อต้องการจะสร้างขึ้นใหม่ก็สามารถนำแบบนั้นไปทำได้อย่างสมบูรณ์และถูกต้อง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. 2545. **สุราษฎร์ธานี เมืองคนดีศรีแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ 1.** กรุงเทพฯ : สำนักโรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ชวน เพชรแก้ว และ สบาย ไสยรินทร์. 2544. **สุราษฎร์ธานีของเรา. พิมพ์ครั้งที่ 13.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม
- ทวี ไชยนาพงศ์. 2543. “การศึกษาแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น เรือนไทยมุสลิม จังหวัดปัตตานี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขา วิชา สถาปัตยกรรมบัณฑิตวิทยาลัย. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ธาดา สุทธิธรรม. 2543. “การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมไม้ : กรณีหอแจกวัดห้วยนารี อำเภอ อางสามาร จังหวัดร้อยเอ็ด. อีสาน-สถาปัตยกรรม. ขอนแก่น : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- บัณฑิต จุฬาลักษณ์. 2532. **การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและชุมชนชั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปิ่นรัชฎ์ กาญจนนัฐิ. 2552. **การอนุรักษ์มรดกสถาปัตยกรรมและชุมชน.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มโน พิสุทธิรัตนานนท์ และ ครีน มณีชาติ. 2535. “เรือนไทยภาคใต้”. สถาบันทักษิณคดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
- รสนากร อมรพงศ์. 2545. “เรือนพื้นถิ่นไทยพุทธในจังหวัดชายแดนภาคใต้” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- รายการพินิจนคร. “ตอน พุมเรียง เมืองท่าไชยาโบราณ ต้นตำนานตักสิลาแห่งแดนใต้.” [Online]. Available : <http://tv.mthai.com/tv-archive/11486.html>. 2010.
- วิวัฒน์ เตมียพันธ์ 2546. **แนวทางการศึกษาค้นคว้าสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น. โครงการวิจัยพลังงานและการออกแบบสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**
- วิวัฒน์ เตมียพันธ์ 2548. **เรือนพักกาย รูปแบบสำคัญของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น. วารสารสภาพแวดล้อมภายใน : หน้า37 แขนงวิชาวิจัยสภาพแวดล้อมภายใน ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**
- วิวัฒน์ เตมียพันธ์ 2525. **สถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง : หน้า18**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

สมัย สุทธิธรรม. 2543. **สุราษฎร์ธานี. พิมพ์ครั้งที่ 1.** กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮาส์
 สืบพงศ์ จรรย์สืบศรี (2548) . เอกสารคำสอนรายวิชา **Thai Vernacular Architecture**
 (สถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคพายัพ
 สาขาสถาปัตยกรรม

อรศิริ ปาณินท์. 2542. **เรือนพื้นถิ่น ไทย-มอญ.** กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

Jandl, H. Ward, National Park Service. **“Preservation Brief 11: Rehabilitating Historic Storefronts.”** [Online]. Available : <http://www2.cr.nps.gov/tps/briefs/brief11.htm>. 2011.

R.W. Brunskill, 'Vernacular Architecture: An Illustrated Handbook, (Faber & Faber, 4th ed, 2000), pp.27-28, ISBN 0571195032

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

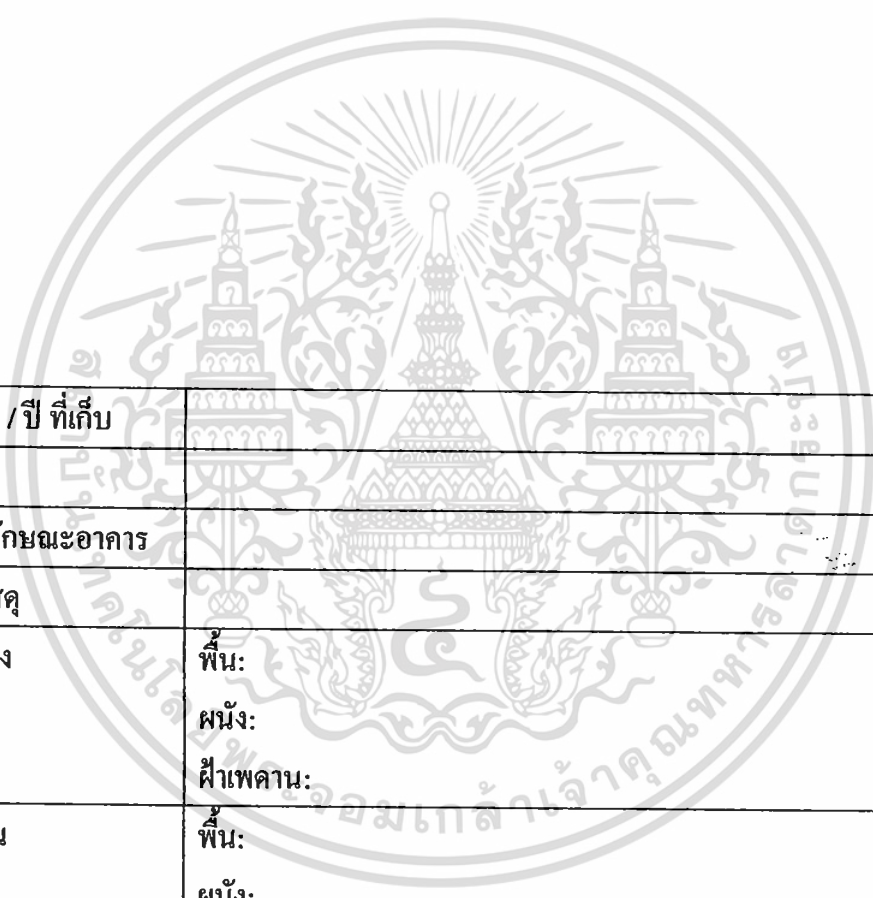
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสำรวจ และเก็บข้อมูล
- แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

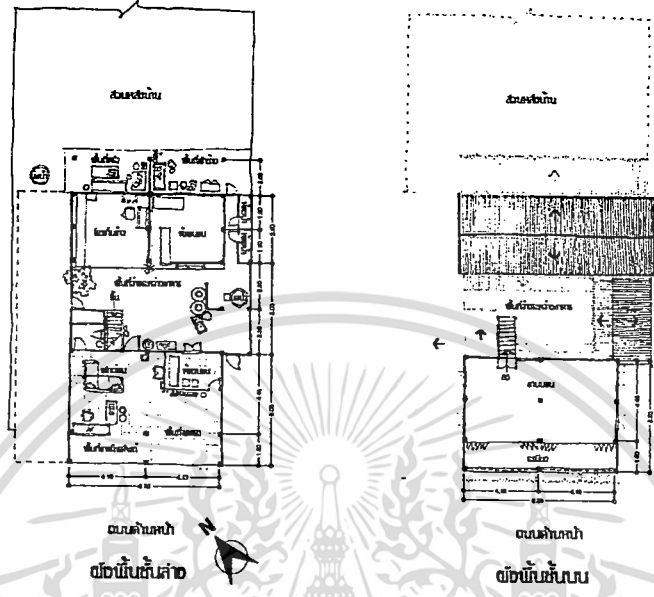
ตัวอย่าง แบบสำรวจและเก็บข้อมูล

				
วัน / เดือน / ปี ที่เก็บ				
ที่ตั้ง				
ประเภท/ลักษณะอาคาร				
หลังคา/วัสดุ				
วัสดุชั้นล่าง	พื้น: ผนัง: ฝ้าเพดาน:			
วัสดุชั้นบน	พื้น: ผนัง: ฝ้าเพดาน:			
สภาพภายนอกอาคาร				
ภาพถ่าย	ด้านหน้า	ชั้นล่าง	ชั้นบน	ภาพรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสำรวจและเก็บข้อมูล

ตัวอย่างการเก็บข้อมูล

วัน / เดือน / ปี ที่เก็บ	15 ธันวาคม 2553			
ที่ตั้ง	บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 1 ต.พุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี			
ประเภท/ลักษณะอาคาร	อาคาร ไม้ 2 ชั้น			
หลังคา/วัสดุ	หลังคาจั่ว / มุงกระเบื้องลอนคู่			
วัสดุชั้นล่าง	พื้น: ปูกระเบื้องขนาด 30x30 ซม. ผนัง: โครงคร่าว ไม้เคี่ยมตีเกร็ดซ้อนแนวนอน ด้านหลังก่ออิฐฉาบปูนสูง 90 ซม. ฝ้าเพดาน: ยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบทาสีขาว			
วัสดุชั้นบน	พื้น: ไม้เคี่ยม ขนาดประมาณ 8 นิ้ว ผนัง: โครงคร่าว ไม้เคี่ยมตีเกร็ดซ้อนแนวนอน ฝ้าเพดาน: ปล่อยโล่ง โชว์โครงหลังคาไม้หุ้มพอ			
สภาพกายภาพอาคาร	สภาพ โดยทั่วไปของอาคารดีมองจากภายนอกยังคงสภาพดี แต่เมื่อเข้าไปดูภายในมีการตัดแปลงชั้นล่างเป็นร้านขายโทรศัพท์ และทาสีใหม่ ส่วนชั้นบนถูกปล่อยทิ้งร้างไว้ไม่มีการใช้งานให้มีสภาพทรุดโทรม มีฝุ่นเกาะหนาแน่น พื้นที่ด้านหลังไม่มีการใช้งานทำให้ตะไคร่จับตามพื้นในส่วนที่ว่างระหว่างโรงเรือน มีบ่อน้ำ และ โรงเรือนที่ใช้เก็บข้าวและเป็นเรือนครัว รกร้าง ผุพัง เนื่องจากไม่มีการใช้งาน			
ภาพถ่าย	ด้านหน้า	ชั้นล่าง	ชั้นบน	ภาพรวม
	✓	✓	✓	✓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง แบบสอบถาม

แบบสอบถามบุคคลทั่วไป

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมตลาดร้อยปีสามชุก เพื่อประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “การอนุรักษ์บ้านพื้นถิ่นในชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง” โดย นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิจัยสภาพแวดล้อมภายใน ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในชุมชนพุมเรียงและการอนุรักษ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของการอนุรักษ์ ที่ท่านคิดว่าเหมาะสม

1. ท่านคิดว่าอะไรเป็นเอกลักษณ์ในชุมชนของท่านที่ทำให้คนภายนอกรู้จัก

(ตอบ 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญ 1-3)

1. ผ้าไหมพุมเรียง   2. ท่านพุทธทาส   3. ท่านเจ้าเมืองไชยา
 4. หาดแหลมโพธิ์   5. บ้านเก่า   6. วัดเก่าแก่
 7. อื่น ๆ ระบุ.....

2. ถ้ากล่าวถึงท่านพุทธทาสท่านจะคิดถึงอะไรมากที่สุด ในชุมชนพุมเรียง

1. บ้านเกิดท่านพุทธทาส   2. วัดอุบล   3. สวน โมกข์เก่า (วัดตระพังจิก)
 4. โรงเรียนเก่าท่านพุทธทาส (วัดโพธาราม)   5. อื่น ๆ ระบุ.....

3. ถ้ากล่าวถึงท่านเจ้าเมืองไชยาท่านจะคิดถึงอะไรมากที่สุด ในชุมชนพุมเรียง

1. เรือนท่านเจ้าเมือง   2. รูปท่านเจ้าเมือง
 3. มวยไชยา   4. อื่น ๆ ระบุ.....

4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับบ้านเก่า (เรือนไทย) ของชุมชนพุมเรียง

1. เหมือนบ้านปกติทั่วไป
 2. มีคุณค่าควรปรับปรุงและคงสภาพให้ใช้งานได้ในลักษณะเดิม
 3. น่าจะรื้อทิ้งและปลูกบ้านสมัยใหม่
 4. อื่น ๆ ระบุ.....

5. ท่านคิดว่าจุดเด่นของบ้านเก่า (เรือนไทย) ในชุมชนพุมเรียงคืออะไร

1. หลังคา   2. ลวดลายฉลุและช่องลม   3. วัสดุ
 4. รูปทรงอาคาร   5. สวนและบริเวณบ้าน   6. อื่น ๆ ระบุ.....

6. ท่านคิดว่าน่าจะมีการจัดกิจกรรมอะไรบ้างเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว (ตอบ 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญ 1-3)

1. จัดกิจกรรมผ้าทอพุมเรียง
 2. จัดกิจกรรมทางศาสนารำลึกท่านพระพุทธทาส
 3. จัดกิจกรรมท่องเที่ยวชมความรอยท่านพุทธทาส พาชมนสถานที่สำคัญของท่านพุทธทาส

เอกสารนี้เป็น 4. จัดกิจกรรมท่องเที่ยวดูบ้านเก่าและสถานที่สำคัญของชุมชนพุมเรียง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 5. จัดกิจกรรมรำลึกประวัติศาสตร์ชุมชนเก่าพุมเรียง
- 6. จัดกิจกรรมมวยไชยา
- 7. จัดกิจกรรมขายอาหารพื้นถิ่นและการละเล่นพื้นบ้านแบบย้อนยุค
- 8. อื่น ๆ ระบุ.....

7. ท่านคิดว่าถ้ามีการปรับปรุงและพัฒนาบ้านเก่า (เรือน ไทย) ท่านคิดว่าน่าจะเป็นในรูปแบบใด

(ตอบ 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญ 1-3)

- 1. พื้นฟูให้เป็นย่านตลาดเก่า
- 2. พื้นฟูให้เป็นพิพิธภัณฑ์
- 3. ปรับปรุงบ้านเก่าให้เป็นโฮมสเตย์ (บ้านพัก) สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว
- 4. ศูนย์การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เมืองเก่าพุมเรียงและท่านพุทธทาส
- 5. อื่น ๆ ระบุ.....

8. ท่านคิดว่าหน่วยงานใดที่น่าจะเข้ามาดูแลในเรื่องการอนุรักษ์

- 1. กรมศิลปากร
- 2. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
- 3. หน่วยงานเอกชน
- 4. ชาวบ้านในชุมชนพุมเรียง

9. ท่านคิดว่าถ้าจะมีการประชาสัมพันธ์ให้คนภายนอกรู้จักชุมชนพุมเรียงท่านจะใช้วิธีการใด

(ตอบ 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญ 1-3)

- 1. จัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม และของดี ชุมชนพุมเรียง
- 2. จัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่ในเชิงท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม
- 3. ออกสื่อทั้งวิทยุและโทรทัศน์
- 4. จัดทำแผนที่การท่องเที่ยวเพื่อแจกจ่าย
- 5. อื่น ๆ ระบุ

ส่วนที่ 2 : ทศคดีด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายนอก)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของการอนุรักษ์ ที่ท่านคิดว่าเหมาะสม

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม	ระดับของการอนุรักษ์			
	ให้เหมือนของดั้งเดิมเท่านั้น (4)	ให้เหมือนเดิม แต่ใช้วัสดุทดแทนได้ (3)	แค่ให้คล้ายของเดิมก็พอ (2)	ปรับปรุงอย่างไรก็ได้ (1)
10. ลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เช่น เสา,คาน				
11. รูปแบบหลังคา และวัสดุ				
12. รูปแบบด้านหน้าอาคาร (ประตู, ช่องลม)				
13. รูปแบบวัสดุอาคาร (พื้น, ผนัง)				
14. บริเวณโคจรอบ (ต้นไม้, สวน)				
15. โทนสีของอาคาร (แต่เดิมเป็นสีไม้ธรรมชาติ)				
16. องค์ประกอบโดยรวมทางสถาปัตยกรรมของเรือนพื้นถิ่น (หลังคา, ครัวบ้าน, เสา, ส่วน, พื้นที่ว่าง)				

เอกสารนี้เป็นเอกสารของศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองเก่าพุมเรียง ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 ทักษะด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม (ภายใน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของการอนุรักษ์ ที่ท่านคิดว่าเหมาะสม

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม	ระดับของการอนุรักษ์			
	ให้เหมือนของดั้งเดิมเท่านั้น (4)	ให้เหมือนเดิมแต่ใช้วัสดุทดแทนได้ (3)	แค่ให้คล้ายของเดิมก็พอ (2)	ปรับปรุงอย่างไรก็ได้ (1)
17. ลักษณะ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เช่น เสา,คาน				
18. รูปแบบ สี และวัสดุของพื้น				
19. รูปแบบ สี และวัสดุผนัง				
20. รูปแบบ สี และวัสดุฝ้าเพดาน				
21. รูปแบบ สี วัสดุของประตู และช่องระบายอากาศ				
22. รูปแบบ สี และวัสดุของเฟอร์นิเจอร์				
23. รูปแบบของ โทนสีที่ใช้ตกแต่งภายในบ้าน, ร้านค้า				
24.รูปแบบโดยรวมของวัสดุที่ใช้ตกแต่งภายในบ้าน,ร้านค้า				
25. ลักษณะการใช้งานพื้นที่ภายในบ้าน, ร้านค้า				
26. องค์ประกอบโดยรวมทางสถาปัตยกรรมภายในของบ้าน, ร้านค้า				

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ท่านเลือกเพียงตัวเลือกเดียวเท่านั้น

27. เพศ 1.ชาย 2.หญิง
28. อายุ 1.ต่ำกว่า 20 ปี 2. 20-39 ปี 3. 40-59 ปี 4.60 ปีขึ้นไป
29. การศึกษา
- 1.ประถมศึกษา 2.มัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย
- 3.อนุปริญญา-ปริญญาตรี 4.สูงกว่าปริญญาตรี 5.อื่น ๆ ระบุ.....
30. อาชีพ
1. นักเรียน/นักศึกษา 2. ทำนา-ทำไร่ 3.ทำการประมง
4. รับราชการ 5. พนักงานเอกชน 6. รับจ้าง 7. ค้าขาย
8. อื่น ๆ ระบุ.....
31. ท่านอยู่ในชุมชนหมู่บ้านมาเป็นระยะเวลาเท่าไร
1. น้อยกว่า 5 ปี 2. 5-10 ปี 3. 10-20 ปี 4. มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และสงวนลิขสิทธิ์ของหน่วยงานต้นสังกัด ไม่สามารถนำออกใช้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวสุกัญญา หิตแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	12 มีนาคม 2522 ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่อยู่	23/279 หมู่บ้านไทยสมุทร หมู่ที่ 2 ต.บางกุ้ง อ.เมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โทร. 077-600-250, 085-555-0313
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2542 ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2544 ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต วังไกลกังวล พ.ศ. 2547 ออกแบบตกแต่งภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระ- นครเหนือ
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2547-2548	ตำแหน่ง Interior Designer บริษัท ไอเดียวัน จำกัด - ผลงานออกแบบตกแต่งภายในอาคารพักอาศัย 7 ชั้น (วิระกษงค์)
พ.ศ. 2548-2551	ตำแหน่ง Junior and Assistant Interior Designer บริษัท ไลน์เนียร์ - คอนเซ็ปต์ จำกัด (ประเทศการ์ต้า) - ผลงานออกแบบ sport mall - ผลงานออกแบบ บริษัท F1 - ผลงานออกแบบพิพิธภัณฑ์เด็ก - ผลงานออกแบบสถานที่ราชการ (NHA) ประจำประเทศการ์ต้า
พ.ศ. 2551-2552	ตำแหน่ง Interior Designer บริษัท จี เอส เอ็นจิเนียริง จำกัด
พ.ศ. 2553	อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยการอาชีพ ไซยา
ปัจจุบัน	รับงานอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้